

‘ABDU’L - BAHÁ

**ATSAKYMAI Į KAI KURIUOS
KLAUSIMUS**

UDK 29
Ab 26

ISBN 9986-735-06-8

© UAB “Bahajų leidyba”

TURINYS

Leidėjo pratarinė 1981 m. leidimui	6
Leidėjo pratarinė 1964 m. leidimui	10
Autoriaus įvadas pirmam leidimui	11

1 dalis

PRANAŠŲ POVEIKIS ŽMONIJOS RAIDAI

1. Gamtą valdo vienas universalus įstatymas	14
2. Dievo egzistavimo įrodymai	16
3. Ugdytojo reikalingumas	18
4. Abraomas	22
5. Mozė	24
6. Kristus	26
7. Mahometas	28
8. Babas	34
9. Bahá'u'lláh	36
10. Tradiciniai įrodymai, patvirtinti Danieliaus pranašystės	44
11. Apreiškimo Jonui vienuolikto skyriaus komentarai	51
12. Izaijo pranašystės vienuolikto skyriaus komentarai	64
13. Apreiškimo Jonui dvylikto skyriaus komentarai	67
14. Dvasiniai įrodymai	72
15. Tikrieji turtai	76

2 dalis

KAI KURIOS KRIKŠČIONYBĖS TEMOS

16. Išorinės formos ir simboliai turi būti naudojami intelektinių idėjų atskleidimui	80
17. Kristaus gimimas	83
18. Kristaus didybė yra Jo tobulumas	85
19. Kristaus krikštas	87
20. Krikšto būtinumas	89
21. Duonos ir vyno simboliškumas	92
22. Stebuklai	95
23. Kristaus prisikėlimas	98
24. Šventosios Dvasios pasirodymas Apaštalams	100
25. Šventojo Dvasia	101

26. Antrasis Kristaus atėjimas ir Teismo Diena	103
27. Trejybė	105
28. Evangelijos pagal Joną penktos eilutės iš septyniolikto skyriaus aiškinimas	107
29. Šv. Pauliaus pirmojo laiško korintiečiams dvidešimt antros eilutės iš penkiolikto skyriaus aiškinimas	109
30. Adomas ir Ieva	112
31. Šventvagiškų kalbų prieš Šventąją Dvasią aiškinimas	116
32. Eilutės “Nes daug pašauktų, bet maža išrinktų” aiškinimas	118
33. Pranašų kalbos apie “sugrįžimą”	120
34. Petro tikėjimo išpažinimas	122
35. Lemtis	125

3 dalis

APIE DIEVO APSIREIŠKIMŲ GALIĄ IR PADĖTĮ

36. Penki Dvasios aspektai	128
37. Dievybę suvokti galima tik per Dieviškuosius Apsireiškimus	131
38. Trys Dieviškųjų Apsireiškimų padėtys	135
39. Dieviškųjų Apsireiškimų žmogiškoji padėtis ir dvasinė padėtis	138
40. Dieviškųjų Apsireiškimų pažinimas	141
41. Visuotiniai ciklai	143
42. Dieviškųjų Apsireiškimų galia ir įtaka	145
43. Dvi Pranašų rūšys	147
44. Dievo priekaištų Pranašams aiškinimas	150
45. Aiškinimas eilutės iš Kitab-i-Aqdas: “Nėra lygaus Jam, Kuris yra Apreiškimo Aušra Jo Didžiausiame Neklaidingume”	153

4 dalis

APIE ŽMOGAUS KILMĘ, GALIĄ IR PADĖTĮ

46. Rūšių modifikacija	158
47. Visata yra be pradžios. Žmogaus kilmė	161
48. Skirtumai tarp žmogaus ir gyvūnų	165
49. Žmonių rūšies augimas ir raida	170
50. Dvasiniai žmogaus prigimties įrodymai	173
51. Žmogaus dvasia ir protas egzistavo iš pat pradžių	175
52. Dvasios pasirodymas kūne	177

53. Santykis tarp Dievo ir kūrinio	179
54. Apie Dievišką žmogaus dvasios kilmę	181
55. Siela, dvasia ir protas	184
56. Fizinės ir intelekto galios	185
57. Charakterių skirtumo priežastys	186
58. Pažinimo laipsnis, būdingas žmogui ir Dieviškiesiems Apsireiškimams	190
59. Žmogiškasis Dievo pažinimas	192
60. Dvasios nemirtingumas (1)	195
61. Dvasios nemirtingumas (2)	198
62. Tobulėjimui nėra ribų	201
63. Žmogaus tobulėjimas kitame pasaulyje	203
64. Žmogaus būklė ir jo tobulėjimas po mirties	204
65. Vienos eilutės iš Kitab-i-Aqdas aiškinimas	206
66. Racionalios sielos egzistavimas po kūniškos mirties	207
67. Amžinasis gyvenimas ir žengimas į Dievo Karalystę	209
68. Lemtis	211
69. Žvaigždžių įtaka	212
70. Laisva valia	214
71. Vizijos ir bendravimas su dvasiomis	216
72. Gydymas dvasinėmis priemonėmis	218
73. Gydymas materialiomis priemonėmis	220

5 dalis

ĮVAIRŪS DALYKAI

74. Blogio nebuvimas	224
75. Dvi kančios rūšys	226
76. Dievo teisingumas ir gailėstingumas	227
77. Teisingas elgesio su nusikaltėliais būdas	229
78. Streikai	233
79. Išorinio pasaulio tikrovė	237
80. Tikroji priešegzistencija	238
81. Reinkarnacija	240
82. Panteizmas	246
83. Keturi žinių įgijimo metodai	251
84. Būtinybė laikytis Dieviškųjų Apsireiškimų mokymų	253

LEIDĖJO PRATARMĖ 1981 m. LEIDIMUI

Ar galime pažinti Dievą? Ar yra Dievas? Ar gali religinis mokymas neprieštarauti mokslo žinioms? Ką reiškia būti žmogiška būtybe? Tai klausimai, kurie anksčiau buvo laikomi išimtinai filosofų ir teologų sritimi. Dabar nebe. Mūsų laikais jie yra vieša sritis. Mūsų kenčianti ir susipainiojusi civilizacija, netekusi tikėjimo ir vertybių, palaikiusių ją šimtmečiais, svyruoja ant susinaikinimo bedugnės krašto. Mes, jos individai, patiriame gyvenimo prasmės ir tikslo, kuriais mūsų protėviai neabejojo, praradimą. Šiandien šie klausimai maldauja atsakymų.

“*Atsakymai į kai kuriuos klausimus*” kerinčiai, glaustai ir logiškai paliečia ne tik klausimus apie Dievą bei mokslo santykį su religija, bet apima plačią sritį klausimų, kurie tikrai domina ir sielą, ieškančią religinės tiesos, ir smalsų mokslininko protą. Atsakymus duoda ‘Abdu’l-Bahá, Bahajų Tikėjimo, naujos ir nepriklausomos pasaulinės religijos, turinčios sekėjų kiekvienoje šalyje, Pranašo - Įkūrėjo sūnus. Atsakymai surinkti iš daugelio kalbų, kurias Jis pasakė pokalbiuose prie stalo 1904, 1905 ir 1906 metais. Kiekviename iš penkių knygos skyrių ‘Abdu’l-Bahá aiškina įvairius klausimus, nuo metafizinių iki kasdienių. Jis pasiekia filosofinę sritį ir nagrinėja tokius dalykus kaip nemirtingumas, lemtis, laisva valia ir klaidinga reinkarnacijos doktrina — visada žengdamas praktinį žingsnį mistiniame kelyje. Kita vertus, Jis kalba ir apie žmonių visuomenės organizavimą — streikų problemą, elgesį su nusikaltėliais ir teisingus kapitalo ir darbo santykius, suteikdamas šiems eiliniams pasaulietiniams reikalams dvasinę reikšmę.

Įžanginiame knygos “*Atsakymai į kai kuriuos klausimus*” skyriuje ‘Abdu’l-Bahá naudoja ir loginius, ir tradicinius Dievo egzistencijos ir Dieviškųjų Ugdytojų arba Dievo Apsireiškimų būtinumo įrodymus. Keletą kalbų Jis skiria ir kai kurių šių Dieviškųjų Apsireiškimų, įskaitant Abraomą, Mozę, Kristų, Mahometą, Babą ir Bahá’u’lláh, gyvenimams ir darbams ir traktuoja Juos kaip grandinę atsiveriančiame Dievo plane, skirtame žmonijos ugdymui. Tokiu būdu Jis naujai nušviečia religijos istoriją ir pačios religijos pri-

gimtį. ‘Abdu’l-Bahá grįžta prie Dievo Apsireiškimų temos trečia-
me knygos skyriuje, kur Jis smulkiai aprašo tų unikalų Būtybių,
išrinktų būti Dievo žodžio skleidėjais, charakterį, padėtį ir galias.

Knygos *“Atsakymai į kai kuriuos klausimus”* antrame skyriuje
‘Abdu’l-Bahá pateikia bahajų požiūrį į daugelį sudėtingų krikščio-
nybės dalykų. Ypatingą dėmesį jis skiria temai apie “sugrįžimą”,
arba antrąjį Kristaus atėjimą. Kristaus gimimą, Priskėlimą, krikštą,
eucharistijos, Kristaus stebuklų ir Trejybės prasmę Jis aiškina to-
kiu būdu, kad skaitytojai, įpratę prie tradicinių krikščionybės dok-
trinų, tikrai pamatys stebėtinai naują požiūrį.

Ketvirtame knygos skyriuje ‘Abdu’l-Bahá aptaria žmogaus kil-
mę, galias ir padėtį. Bahajų tvirtinimas, kad egzistuoja harmonija
ir santarvė tarp mokslo ir religijos, atgyja Jo aiškinime apie žmo-
nių rūšies kilmę ir raidą. Penktoji, paskutinė knygos dalis skirta
įvairioms temoms, įskaitant diskusijas apie žmogiškojo pažinimo
pagrindą ir panteizmą.

“Atsakymai į kai kuriuos klausimus” savo stiliumi ir struktūra
skiriasi nuo kitų ‘Abdu’l-Bahá kūrinių. Jo *“Valia ir Testamentas”*,
susidedantis iš trijų skyrių, suteikia įgaliojimus Bahajų Tikėjimo
Administracinei Tvarkai ir užtikrina jo nedalomumą ir vienybę.
“Dieviškosios Civilizacijos paslaptis” yra traktatas apie bendrą mo-
dernios civilizacijos būklę. *“Keliautojo pasakojimas”* pateikia anks-
tyvosios Babių ir Bahajų Tikėjimo istorijos kroniką. *“Ištikimųjų
užrašai”* yra ‘Abdu’l-Bahá atsiminimai apie setyniasdešimt devynis
pirmuosius bahajus, visus susietus jų meile Bahá’u’lláh. Tik knyga
“Atsakymai į kai kuriuos klausimus”, parašyta klausimų, užduotų
Jam prie stalo, forma, gali pateikti skaitytojui esė įvairiomis temo-
mis — ir kiekvieną galima arba skaityti kaip atskirą temą studijoms
ir apmąstymui, arba kaip visumos dalį, išskylančią iš viso kalbų rin-
kinio. Visa turi pokalbio požymius. Visur naudojami ryškūs, kon-
kretūs pavyzdžiai, aiškinantys sudėtingus dalykus. Kaskart “nuo-
stabus paprastumas”, “įtikinamumas” ir “jėga” apšviečia Bahajų
Tikėjimo pagrindus ir gražiausias vietas.

Bahajų Tikėjimą įkūrė Mirza Huseinas Ali (1817 - 1892), ži-
nomas Bahá’u’lláh, “Dievo Šlovės”, vardu. Bahajų Tikėjimo pa-

grindai glaudžiai susiję su Babių Tikėjimu, ikurtu Persijoje (Irane) 1844 metais Mirzos Ali-Muhamedo (1819 - 1850), žinomo Babo, “Vartų”, vardu. Babas paskelbė, jog Jis yra ne tik nepriklausomos religijos įkūrėjas, bet ir šauklys po jo ateisiančio žymiai didingesnio Dievo pranašo arba pasiuntinio, Kuris įves į taikos visai žmonijai amžių. 1863 metais Bahá’u’lláh paskelbė, kad Jis yra Tās, Kurio atėjimą pranašavo Babas.

Bahá’u’lláh mokymai netrukus sukėlė konfliktą tarp Jo ir Persijos vyriausybės bei musulmonų dvasininkijos, ir Jį trėmė iš Irano į įvairias vietas Osmanų Imperijoje. 1868 metais Jį išsiuntė ir įkalino Ako mieste - tvirtovėje Šventojoje Žemėje, kurios nelaisvėje Jis ir mirė 1892 metais. Savo testamentu Jis paskyrė ‘Abdu’l-Bahá (1844 - 1921), Savo vyriausią sūnų, įpėdiniu ir įpareigojo vadovauti bahajų bendruomenei bei interpretuoti bahajų raštus. Savo ruožtu, ‘Abdu’l-Bahá paskyrė Savo vyriausią anūką Šogi Efdendi (1897 - 1957) Savo įpėdiniu, Tikėjimo Globėju ir paskirtu bahajų mokymo interpretatoriumi. Šiandien bahajų pasaulinės bendruomenės reikalus tvarko Visuotiniai Teisingumo Rūmai, aukščiausia išrinkta Bahajų Tikėjimo taryba.

Pagrindiniai bahajų Tikėjimo mokymai yra Dievo vienovė, religijos vienovė ir žmonijos vienovė. Pagrindiniai principai, kuriuos paskelbė Bahá’u’lláh, yra tai, kad religinė tiesa yra ne absoliuti, o santykinė; kad Dieviškasis Apreiškimas yra nuolatinis ir tobulėjantis vyksmas; kad visos didžiosios pasaulio religijos yra dieviškos kilmės; ir kad jų misijos yra laipsniškos stadijos žmonių visuomenės dvasios raidoje. Kadangi Bahá’u’lláh moko, kad religijos tikslas yra santarvės ir vienybės puoselėjimas ir kad religija yra svarbiausia priemonė siekiant taikos ir tvarkingo visuomenės vystymosi, bahajų raštuose pateikiamas sąrašas institucijų, būtinų taikos ir pasaulinės tvarkos įtvirtinimui. Į jas įeina pasaulinė federacija, arba sandrauga, su vykdomąja, įstatymų leidžiamąja ir teisine atšakomis; tarptautinė pagalbinė kalba; pasaulinė ekonomika; pasaulio tarpusavio ryšių mechanizmas; visuotinė svorio, matų ir piniginė sistema.

Bahajų raštai taip pat pateikia specifinius nurodymus, padedančius bahajams (Bahá’u’lláh sekėjams) įvykdyti pagrindinį žmo-

gaus gyvenimo tikslą — pažinti ir garbinti Dievą bei “puoselėti nuolat tobulėjančią civilizaciją” — stengiantis pasiekti žmonijos sąjungą, pasaulinę taiką ir pasaulinę tvarką. Pavyzdžiui, bahajų raštai ragina stiprinti gerą charakterį ir ugdyti tokias dvasines savybes, kaip sąžiningumas, pasitikėjimas, užuojauta ir teisingumas. Tai pasiekama dėka maldos, meditacijos ir darbo, atliekamo tarnavimo žmonijos labui dvasioje, — bahajams visa tai yra Dievo garbinimo išraiška. Laikantis bahajų principo dėl organiškios žmonijos vienyvės, bahajų raštai ragina naikinti išankstines nuostatas rasės, religijos, tautybės ir lyties atžvilgiu. Jie kviečia sistemingai atsisakyti bet kokių prietarų, kurie trukdo žmonijos raidai ir neleidžia pasiekti materialinio ir dvasinio gyvenimo pusiausvyros, nes tai remiasi šiais principais: savarankiškas tiesos ieškojimas ir santarvė tarp mokslo ir religijos, kaip tarp dviejų tiesos aspektų. Jie skatina kiekvieno individo unikalų talentų ir gabumų ugdymą per pažinimą ir įgūdžių formavimą, nes užsiėmimas amatu arba profesija suteikia ne tik asmeninį pasitenkinimą, bet ir praturtina visuomenę. Jie reikalauja, kad ir vyrai, ir moterys dalyvautų visose visuomeninio gyvenimo srityse, įskaitant rinkiminius bei administracinius procesus bei sprendimus įdiegiant bahajų principą apie lygias abiejų lyčių galimybes, teises ir privilegijas. Jie kviečia stiprinti visuotinio privalomo mokymo principą.

“Atsakymai į kai kuriuos klausimus” buvo išleisti daug kartų po to, kai pirmąkart išėjo Londone 1908 metais. Ji ir toliau tebėra viena populiariausių ir labiausiai skaitomų knygų iš nuolat gausėjančios Bahajų Tikėjimo literatūros. Dar svarbiau yra tai, jog knyga užėmė svarbią vietą tarp šventų Tikėjimo raštų, nes tai yra vienas iš nedaugelio ‘Abdu’l-Bahá ištarimų rinkinių, kuriuos patvirtino Pats ‘Abdu’l-Bahá. Naujasis leidimas šį neįkainojamą šaltinį dar kartą daro prieinamą tam, kuris studijuoja bahajų mokymą arba yra ieškanti siela.

LEIDĖJO PRATARMĖ 1964 m. LEIDIMUI

Atsakydama į klausimus, kurie retsykiais išskildavo kalbant apie knygą *“Kai kurie atsakymai į klausimus”* bei apie jos parašymo aplinkybes, Lora Kliford Barni (Laura Clifford Barney), pašnekovė, kuri surinko ‘Abdu’l-Bahá atsakymus, leidėjams pateikė šiuos faktus:

Pokalbiai tarp ‘Abdu’l-Bahá ir Loros Kliford Barni vyko sunkiais 1904-1906 metais, kai Jis buvo įkalintas turkų vyriausybės Ako mieste ir galėdavo susitikti tik su nedaugeliu lankytojų. Tuo metu Jam nuolat grėsė tremtis į tolimą nuošalų kalėjimą.

Kaip pašnekovė, panelė Barni susitarė, kad vienas ‘Abdu’l-Bahá žentas arba du trys žymūs persai iš tuometinio Jo sekretoriato dalyvautų pokalbių metu, kad būtų tiksliai užrašyti Jo atsakymai į pateiktus Jam klausimus. Vėliau ‘Abdu’l-Bahá perskaitydavo užrašus, kartais pakeisdamas vieną kitą žodį Savo nendrine plunksna. Vėliau juos panelė Barni išvertė į anglų kalbą. Originalai persų kalba šiandien sudaro dalį bahajų archyvų Haifoje. Papildomų komentarų apie šį darbą žr. Šogi Effendi pastraipose iš knygos *“Dievas eina pro mus”*, p. 107, 260, 268, 305 ir 383.

‘Abdu’l-Bahá buvo galutinai išlaisvintas 1908 metais po revoliucijos Osmanų imperijoje, nuvertus sultoną. Po kelerių metų Jis iškeliavo į Egiptą, Europą ir Šiaurės Ameriką, sveikindamas įvairios religinės pakraipos ir klasių žmones, susitikdamas su įžymiais asmenimis ir kalbėdamas susirinkusiesiems šventyklose, universitetuose, religiniuose centruose bei misijose, taip pat ir draugiškuose susitikimuose įvairių žmonių namuose.

ĮVADAS PIRMAM LEIDIMUI

“Aš perdaviau jums savo nuovargio akimirkas” buvo ‘Abdu’l-Bahá žodžiai pakilus Jam nuo stalo, kai atsakė į vieną mano klausimą.

Ir taip būdavo visą laiką; tarp darbo valandų Jis atsikvėpdavo rasdamas naują užsiėmimą; kartais Jis galėdavo kalbėti ilgai; tačiau dažnai, nors klausimo svarstymui reikėdavo daugiau laiko, Jį ir vėl trumpam atitraukdavo; o po to praeidavo kelios dienos ar net savaitės, per kurias Jis nerasdavo man laiko. Tačiau aš galėjau kantriai laukti, nes turėjau didesnę tikslą — pažinti Jo asmeninį gyvenimą.

Per keletą mano išvykų į Aką visi šie atsakymai buvo užrašyti persiškai, kol ‘Abdu’l-Bahá kalbėdavo, neturint tikslo paskelbti juos viešai, o paprasčiausiai tam, kad turėčiau juos ateities studijoms.

Iš pradžių jie turėjo prisitaikyti prie žodinio vertėjo vertimo; o vėliau, kai aš šiek tiek pramokau persiškai, — prie mano riboto žodynų. Todėl posakiai ir frazės kartojasi, nors niekas nesugeba tiksliau pasakyti, negu ‘Abdu’l-Bahá. Šiose pamokose Jis yra mokytojas, kuris prisitaiko prie Savo mokinio, o ne oratorius ar poetas.

Šioje knygoje pateikiami tik kai kurie aspektai Bahajų Tikėjimo, kuris yra universalus savo žinia ir kiekvienam klausiančiajam turi atsakymą, atitinkantį jo konkretų išsivystymą bei poreikius.

Mano atveju mokymai buvo supaprastinti tam, kad atitiktų mano minimalų pažinimą, todėl jokia būdu nėra nei pilni, nei išsamūs, kaip gali atrodyti iš turinio — turinys tik išvardija paliejamą temas. Tačiau tikiu, jog tai, kas atrodė taip vertinga man, bus naudinga ir kitiems, nes visus žmones, nepaisant jų skirtumų, vienija tiesos paieškos; todėl aš ir prašiau ‘Abdu’l-Bahá leidimo išspausdinti šiuos pokalbius.

Iš pradžių jie nebuvo išdėstyti pagal kokią nors vieną tvarką, bet dabar yra šiek tiek suskirstyti skaitytojų patogumui. Buvo tiksliai laikomasi persiško teksto, kartais netgi nukentėjo anglų kalba, o keletas pakeitimų buvo padaryti vien ten, kur pažodinis vertimas atrodė pernelyg specifiškas ir neaiškus; o pastabos, padedan-

čios išryškinti žodžių prasmę, nebuvo kaip nors sužymėtos, nes norėta vengti pernelyg dažno minties pertrūkio. Be to, daugelis persiškų ir arabiškų vardų buvo parašyti pačia paprasčiausia forma, griežtai nesilaikant mokslinės sistemos, pernelyg sudėtingos eiliniam skaitytojui.

Lora Kliford Barni

PIRMA DALIS

PRANAŠŲ POVEIKIS ŽMONIJOS RAIDAI

GAMTĄ VALDO VIENAS UNIVERSALUS ĮSTATYMAS

Gamta yra ta sąlyga, ta tikrovė, kurią iš pažiūros sudaro gyvenimas ir mirtis, arba, kitaip tariant, visų daiktų susijungimas ir irimas.

Ši Gamta paklūsta absoliučiai organizacijai, nustatytiems dėsniams, tobulai tvarkai ir galutiniam planui, nuo kurio ji niekada nenukrypsta — iš tikrųjų tai pasiekia tokį lygį, kad žiūrėdami atidžiai, skvarbiu žvilgsniu pamatysim, jog nuo mažiausių nematomų atomų iki didelių egzistencijos pasaulio kūnų, kaip antai: Saulės kūno ir kitų stambių žvaigždžių bei šviesulių, ar imsime jų sandarą, ar jų sudėtį, ar jų judėjimo formą, — pastebėsime aukščiausio lygio organizaciją, paklūstančią tam pačiam dėsniui, nuo kurio niekada nenukrypstama.

Tačiau kai pažiūrėsite į pačią Gamtą, pamatysite, jog ji neturi jokios išminties, jokios valios. Pavyzdžiui, ugnies prigimtis yra degti; ji dega be valios ir be išminties. Vandens prigimtis yra tekėti; jis teka be valios ar išminties. Saulės prigimtis yra spindėti; ji šviečia be valios ar išminties. Garų prigimtis yra kilti; jie kyla be valios ir išminties. Taigi aišku, jog visų dalykų prigimtiniai judesiai yra priverstiniai; nėra jokių valingų judesių, išskyrus gyvūnų ir visų pirma žmogaus. Žmogus sugeba atsispirti ir pasipriešinti Gamtai, nes jis suvokia daiktų sandarą ir to dėka valdo Gamtos jėgas; visi išradimai, kuriuos jis padarė, remiasi daiktų sandaros nustatymu. Pavyzdžiui, jis išrado telegrafą, kuris yra bendravimo priemonė tarp Rytų ir Vakarų. Tad akivaizdu, jog žmogus valdo Gamtą.

Na, o kai matote egzistuojant tokią organizaciją, tvarką bei dėsnius, ar galite pasakyti, jog visa tai yra Gamtos, kuri neturi nei išminties, nei suvokimo, veikimas? Jei ne, tada akivaizdu, jog toji Gamta, kuri neturi nei suvokimo, nei išminties, yra valdžioje Visagalio Dievo, Kuris yra Gamtos pasaulio Valdytojas; ko Jis panori, tą ir įgalina Gamtą apreikšti.

Vienas iš dalykų, kuris pasirodė egzistencijos pasaulyje, ir kuris yra vienas iš Gamtos reikalavimų, yra žmogiškoji gyvybė. Šiuo požiūriu žmogus yra šaka; Gamta yra šaknis. Tad ar gali valia ir išmintis bei tobulumas, esantis šakoje, nepasireikšti šaknyje?

Sakoma, jog Gamta pačia savo esme yra valdoma Dievo galios, o Jis yra Amžinas Visagalis: Jis išlaiko Gamtą tam tikrų nuostatų ir įstatymų rėmuose ir valdo ją.¹

¹ Dievo idėja, žr. "Dievybę galima suvokti tik per Dieviškuosius Apsireiškimus", p. 146; ir "Žmogiškasis Dievo pažinimas", 220 p.

Čia skaitytojas pamatys, jog bahajų Tikėjime Dievo suvokimas nėra antropomorfiškas, ir jeigu naudojama įprasta terminologija, nuodugniai išaiškinama jos simbolinė reikšmė.

DIEVO EGZISTAVIMO ĮRODYMAI

Vienas iš įrodymų ir patvirtinimų, kad Dievas egzistuoja, yra tas faktas, jog žmogus nesukūrė savęs; ne, jo sutvėrėjas ir kūrėjas yra kitoks nei jis pats.

Tikra ir neginčijama tai, kad žmogaus kūrėjas nėra panašus į žmogų, nes bejėgis padaras negali sutverti kitos būtybės. Kūrėjas, sutvėrėjas turi būti tobulas, kad galėtų kurti.

Ar gali kūrinytis būti tobulas, o kūrėjas netobulas? Ar gali paveikslas būti šedevras, o dailininkas — netobulas savo mene? Juk tai yra jo kūrinytis ir jo tvarinytis. Be to, paveikslas negali būti toks kaip dailininkas; priešingu atveju, piešinys galėtų sukurti pats save. Kad ir koks tobulas piešinys, palyginus su dailininku, jis yra aukščiausio lygio netobulybė.

Laikinis pasaulis yra netobulybių versmė: Dievas yra tobulybės šaltinis. Laikinojo pasaulio netobulumai patys savaime yra Dievo tobulumo įrodymas.

Pavyzdžiui, kai žiūrite į žmogų, matote, jog jis yra silpnas. Toji silpnybė yra Amžinojo Visagalio galios įrodymas, nes jeigu nebūtų galios, negalėtume įsivaizduoti silpnumo. Tad tvarinio silpnybė yra Dievo galios įrodymas; nes jeigu nebūtų galios, nebūtų ir silpnybės; taigi iš tos silpnybės sprendžiame, kad pasaulyje yra galia. Ir vėlgi, laikinajame pasaulyje yra skurdas; tad būtinai egzistuoja turtai, nes skurdas pasaulyje matomas. Laikinajame pasaulyje yra tamsumas; būtinai egzistuoja pažinimas, nes randame tamsumą; nes jeigu nebūtų pažinimo, nebūtų nė tamsumo. Tamsumas yra pažinimo neegzistavimas, o jei nebūtų egzistavimo, negalėtume suvokti neegzistavimo.

Tikra tai, jog visas laikinis pasaulis paklūsta įstatymui ir dėsniui, kuriam nepaklusti negali nė vienas; netgi žmogus yra priverstas paklusti mirčiai, miegui ir kitoms sąlygoms — kitaip tariant, žmogus kai kuriomis aplinkybėmis yra valdomas, ir tai, kad jis yra valdomas, reiškia, jog egzistuoja valdovas. Kadangi laikinų

būtybių požymis yra priklausomybė, ir toji priklausomybė yra esminė būtinybė, todėl turi būti nepriklausoma būtybė, kurios nepriklausomybė yra esminė.

Lygiai taip pat jei žmogus serga, suprantame, jog yra toks, kuris yra sveikas; nes jei nebūtų sveikatos, tai ir ligos būtų neįmanoma įrodyti.

Todėl akivaizdu, jog yra Amžinas Visagalis, Kuris yra visiška tobulybė, nes jei Jis nebūtų tobulas, Jis būtų panašus į Savo tvarinį.

Visame tvarinijos pasaulyje yra taip pat; pats mažiausias suvertas dalykas įrodo kūrėjo buvimą. Pavyzdžiui, šis gabalėlis duonos įrodo, jog yra jos gamintojas.

Garbė Dievui! Menkiausias pokytis, randamas mažiausio tvarinio formoje, įrodo kūrėjo buvimą: tad ar galėjo ši didžiulė visata, kuri yra begalinė, sukurti pati save ir pradėti savo egzistenciją iš medžiagos ir elementų veikimo? Kokia aiškiai neteisinga ši prielaida!

Šie akivaizdūs argumentai pateikiami silpnoms sieloms; tačiau jei būtų atviras vidinis suvokimas, atsiskleistų šimtai tūkstančių aiškių įrodymų. Taigi jei žmogus jaučia gyvą dvasią, jam nebereikia jokių argumentų dėl jos egzistavimo; tačiau tiems, kuriems nesuteikta dvasios dovana, būtinai reikalingi išoriniai argumentai.

UGDYTOJO REIKALINGUMAS

Kai mes svarstome apie egzistenciją, matome, jog mineralų, augalijos, gyvūnijos ir žmonių pasauliams reikalingas ugdytojas.

Jeigu žemė nedirbama, ji virsta džiuŋglėmis, kur auga nenaudinga augmenija; tačiau jei ateina žemdirbys ir suaria dirvą, ji duoda derlių, kuris maitina gyvus padarus. Todėl akivaizdu, jog žemei reikalingas artojo darbas. Paimkim medžius: jeigu jie lieka be prižiūrėtojo, jie neveda vaisių, o be vaisių jie yra nenaudingi; tačiau pajutę sodininko priežiūrą, tie patys nevaisingi medžiai veda vaisių, o priežiūtos, trašų ir skiepijimo dėka medžiai vietoj karčių vaisių veda saldžius. Tai yra racionalūs įrodymai; šiame amžiuje pasaulio tautoms reikalingi proto argumentai.

Tas pats pasakytina ir apie gyvūniją: pastebite, jog prijaukinti gyvūnai tampa naminiai, taip pat žmogus, paliktas be ugdymo, sugyvulėja, dar daugiau, jeigu paliksime jį valdomą prigimties, jis taps žemesnis už gyvulį, tuo tarpu lavinamas virs angelu. Juk dauguma gyvūnų neėda savo gentainių, tačiau žmonės Sudane, centriniuose Afrikos regionuose, žudo ir valgo vieni kitus.

Dabar pripažinkite, jog ugdymas padeda žmogui valdyti Rytus ir Vakarus; ugdymas sukuria nuostabias technologijas; ugdymas padeda sklisti didingiems mokslams ir menams; ugdymas leidžia pasiekti naujus išradimus ir institucijas. Jei nebūtų ugdymo, nebūtų tokių dalykų, kaip patogumai, civilizacija arba žmonija. Jei žmogų paliksime tyruose, kur nematys kitų žmonių, jis neabejotinai taps tikru laukiniu, tad aišku, jos ugdytojas reikalingas.

Tačiau ugdymas būna trejopas: materialusis, žmogiškasis ir dvasinis. Materialusis ugdymas susijęs su kūno raida ir vystymu jį maitinant, teikiant jam įvairių patogumų. Šis ugdymas yra bendras gyvūnams ir žmonėms.

Žmogiškasis ugdymas žymi civilizaciją ir pažangą — kitaip tariant, tai yra valdymas, administravimas, labdaringa veikla, ama-

tai, menai ir rankdarbiai, mokslai, didieji išradimai bei atradimai ir tikslios institucijos, kurie yra žmogui būdinga veikla ir skiria jį nuo gyvūnijos.

Dieviškasis ugdymas yra iš Dievo Karalystės: jį sudaro dieviškojo tobulumo įgijimas, tai ir yra tikrasis ugdymas; nes tokios padėties žmogus tampa dieviškos palaimos centru, žodžių: “Padarykime žmogų pagal Mūsų paveikslą ir Mūsų panašumą.”²— apsiereiškimu. Toks yra žmonijos pasaulio tikslas.

Dabar mums reikia ugdytojo, kuris drauge būtų materialusis, žmogiškasis ir dvasinis ugdytojas, ir kurio valdžia galiotų visomis aplinkybėmis. Taigi jei kuris pasakytų: “Aš turiu puikų suvokimą ir protą, todėl man nereikia tokio ugdytojo”, jis neigtų tai, kas yra aišku ir akivaizdu, ir būtų panašus į vaiką, sakantį: “Man nereikia mokslo; aš veiksiu pagal savo protą ir išmintį ir taip pasieksiu egzistencijos tobulumą”; arba lyg aklas saktų: “Man nereikia regėjimo, nes daugelis aklių žmonių egzistuoja nejausdami sunkumų”.

Tad aišku, jog žmogui reikalingas ugdytojas, o tas ugdytojas turi būti aiškiai ir neabejotinai tobulas visais atžvilgiais ir ryškiai pranokti visus žmones. Priešingu atveju, jei jis būtų toks, kaip visa likusi žmonija, jis negalėtų būti jų ugdytoju, ypač dėl to, kad jis turi būti tiek materialusis bei žmogiškasis, tiek ir dvasinis jų ugdytojas — kitaip tariant, jis turi mokyti žmones organizuoti ir spręsti realius dalykus ir suformuoti socialinę tvarką tam, kad atsirastų bendradarbiavimas bei abipusė pagalba gyvenime ir materialiniai reikalai būtų organizuojami ir sprendžiami pagal iškylančias aplinkybes. Taip pat jis turi įtvirtinti žmogiškąjį ugdymą — kitaip tariant, jis turi ugdyti protą ir mąstymą taip, kad jie pasiektų visapusišką išsivystymą ir kad pažinimas bei mokslas vis labiau kultų, o daiktų tikrovė, būties paslaptys bei egzistencijos požymiai būtų atskleisti; kad diena po dienos vis tobulėtų mokymai, išradimai bei institucijos; o pagal dalykus, suvokiamus jauslėmis, būtų padarytos išvados, tinkamos intelektualiams dalykams.

² Plg. “Pradžios knyga”, 1:26.

Jis taip pat turi teikti dvasinį ugdymą, kad protas bei suvokimas išsiskverbtų į metafizinį pasaulį ir gautų naudos iš šventinančio Šventosios Dvasios dvelksmo ir įžengtų į bendravimą su Susiėjimu Aukštybėse. Jis turi taip ugdyti žmogiškąją tikrovę, kad toji taptų tokio lygio Dieviškosios apvaizdos centru, kad Dievo požymiai ir vardai atsispindėtų žmogaus tikrovės veidrodyje ir būtų įgyvendinta šventa eilutė: “Padarykime žmogų pagal Mūsų paveikslą ir Mūsų panašumą”.³

Aišku, jog žmogaus galios nepakanka tokiai didingai užduočiai įvykdyti ir jog vien tik protas nepajėgia pakelti atsakomybės už tokią didingą misiją. Kaip gali vienas asmuo be pagalbos ir paramos padėti pagrindus tokiam didingam statiniui? Kad galėtų imtis tokios misijos, jis turi priklausyti nuo pagalbos, kurią teikia Dievo galia. Vien tik Šventoji Dvasia teikia žmonijos pasauliui gyvybę, keičia Žemės rutulio pobūdį, verčia protą vystytis, gaivina sielą, padeda pagrindus naujam gyvenimui, kuria naujus pamatus, organizuoja pasaulį, atveda nacijas ir religijas į vienos vėliavos prieglobstį, gelbsti žmogų nuo pasaulio netobulumo ir nuodėmių ir įkvepia jam įgimtų ir įgytų vertybių troškimą bei poreikį. Tikrai niekas, tik dieviškoji galia gali atlikti tokį didingą darbą. Mes turime tai gerai apsvarstyti, nes tai yra teisingumo reikalas.

Tai, ko visos pasaulio vyriausybės ir tautos su visa savo galia ir armijomis neįstengia skelbti ir skleisti, Šventa Siela viena pati gali puoselėti be pagalbos ir paramos! Ar tą gali padaryti žmogiška galia? Ne, vardan Dievo! Pavyzdžiui, Kristus vienas ir vienišas pakėlė taikos ir tiesos vėliavą ir atliko darbą, kurio neįveikia visos pergalingos vyriausybės su visa savo kariuomene. Prisiminkite, kokia lemtis ištiko tokią daugybę imperijų ir tautų: Romos imperija, Prancūzija, Vokietija, Rusija, Anglija ir kitos; visos buvo surinktos po ta pačia pavėsiene — kitaip tariant, Kristaus pasirodymas suvienijo šias įvairias nacijas, ir kai kurios jų krikščionybės poveikyje taip susijungė, kad viena dėl kitos aukojo gyvybes ir turtus. Po Konstantino, kuris buvo krikščionybės gynėjas, laikų nuo jų atsiskyrė dauge-

³ Plg. “Pradžios knyga”, 1:26.

lis. Kristus suvienijo šias nacijas, tačiau po kurio laiko vyriausybės tapo nesantaikos priežastimi. Tuo noriu pasakyti, kad Kristus sustiprino tai, ko neįstengė sukurti visi Žemės karaliai! Jis suvienijo įvairias religijas ir pakeitė senovinius papročius. Prisiminkite, kokie didžiuliai skirtumai buvo tarp romėnų, graikų, sirių, egiptiečių, finikiečių, izraelitų ir kitų Europos tautų. Kristus pašalino šiuos skirtumus ir tapo meilės tarp tų bendruomenių priežastimi. Nors po kurio laiko vyriausybės ir sugriovė tą vienybę, Kristus savo darbą atliko.

Todėl Visuotinis Ugdytojas turi būti drauge ir fiziniu, ir žmogiškuoju, ir dvasiniu ugdytoju; ir Jis turi naudotis antgamtinė galia, kad galėtų išlaikyti dieviškojo mokytojo padėtį. Jei Jis tokios šventos galios parodyti neįstengia, Jis negalės mokyti, nes būdamas netobulas, kaip gali padaryti kitus teisiais? Jei Jis būtų žemiškas, kaip galėtų padaryti kitus dangiškais?

Dabar turime teisingai pripažinti: ar tie Dieviški Apsireiškimai, Kurie pasirodė, turi šias savybes, ar ne?⁴ Jeigu Jie tokių savybių ir tokių vertybių nebūtų turėję, Jie nebūtų buvę tikri Ugdytojai.

Todėl mūsų užduotis turi būti pateikti maščiančiam protingus argumentus apie Mozės, Kristaus ir kitų Dieviškųjų Apsireiškimų buvimą pranašais. O įrodymai ir liudijimai, kuriuos mes pateikiame, yra pagrįsti ne tradiciniais, bet racionaliais argumentais.

Taigi dabar racionaliais argumentais įrodyta, kad egzistencijos pasauliui be galo reikalingas ugdytojas ir kad jo ugdymas turi būti pasiektas dieviškos galios dėka. Nėra abejonių, kad ši šventa galia yra apreiškimas ir kad pasaulį reikia ugdyti dėka šios galios, pranokstančios žmogiškąją galią.

⁴ Dieviškieji Apsireiškimai yra religijų įkūrėjai. Plg. "Dvi Pranašų rūšys", 164 p.

ABRAOMAS

Vienas iš tų, Kuris turėjo tokią galią ir buvo jos remiamas, buvo Abraomas. O to įrodymas yra tai, jog Jis gimė Mezopotamijoje, šeimoje, kurioje buvo neigiama Dievo Vienovė. Jis stojo prieš Savo naciją ir tautą ir netgi prieš Savo šeimą paneigdamas visus jų dievus. Vienišas ir niekieno neremiamas Jis pasipriešino galingai genčiai, o toks uždavinys nėra nei paprastas, nei lengvas. Tai buvo tas pat, kas šiandien būtų nueiti pas krikščionis, kurie laikosi Biblijos, ir paneigti Kristų; arba į Popiežiaus Rūmus — Dieve gink! — jei atsirastų toks, kursai galingiausiu būdu drįstų piktžodžiauti prieš Kristų ir pasipriešinti žmonėms.

Tie žmonės netikėjo vienu Dievu, o tikėjo daugeliu dievų, kuriems priskyrė stebuklus; todėl jie visi sukilo prieš Jį, ir nė vienas Jo neparėmė, išskyrus Lotą, Jo brolio sūnų, ir vieną ar du nežymius žmones. Pagaliau, patyręs didžiausią sielvartą dėl Jo priešų pasipriešinimo, Jis buvo priverstas palikti Savo gimtąjį kraštą. Iš tikrųjų jie ištrėmė Jį, kad sutriuškintų ir sunaikintų ir Jo nebeliktų nė pėdsako.

Tada Abraomas atkeliavo į Šventąją Žemę. Jo priešai tikėjosi, jog tremtis Jį sunaikins ir sužlugdys, nes atrodė neįmanoma, kad žmogus, ištremtas iš Jo gimtosios šalies, netekęs visų teisių ir puolamas iš visų pusių — net jei Jis būtų karalius — galėtų išvengti žūties. Tačiau Abraomas laikėsi tvirtai ir parodė ypatingą stiprybę — ir Dievas pavertė šią tremtį Jo amžina garbe - kol įtvirtino Dievo Vienovę kartoje, tikinčioje daugeliu dievų. Ši tremtis tapo priežastimi, vertusia tobulėti Abraomo palikuonis, ir Šventoji Žemė buvo atiduota jiems. Dėl to Abraomo mokymai pasklido plačiai, o Jokūbas pasirodė esąs Jo sekėjas, taip pat ir Juozapas, tapęs Egipto valdovu. Tik dėl Jo tremties gimė Mozė bei tokia būtybė, kaip Kristus, kuris yra iš Jo palikuonių, taip pat ir Hagara, iš kurio gimė Ismaelis, o vienas iš jo palikuonių buvo Mahometas.

Taigi dėl Jo tremties iš Jo palikuonių⁵ kilo Babas, ir daugybė Izraelio pranašų buvo Abraomo palikuonys. Ir taip tęsis per amžių amžius. Galiausiai, dėl Jo tremties visa Europa ir dalis Azijos atėjo į apsaugantį Izraelio Dievo šešėlį. Matote, kokia tai jėga, įgalinusi Žmogų, Kuris buvo bėglys iš Savo šalies, padėti pagrindus tokiai šeimai, įkurti tokį tikėjimą ir paskelbti tokius mokymus. Ar gali kas pasakyti, jog visa tai įvyko atsitiktinai? Turime būti teisingi: ar buvo tas Žmogus Ugdytojas, ar ne?

Kadangi Abraomo tremtis iš Uro į Alepą Sirijoje davė tokį rezultatą, mes turime pagalvoti, kokį efektą sukels Bahá'u'lláh tremtis į Teheraną, Bagdadą, iš ten į Konstantinopolį, Rameliją ir Šventąją Žemę.

Matote, koks tobulas Ugdytojas buvo Abraomas!

⁵ Babas gimė iš Mahometo.

MOZĖ

Mozė ilgą laiką buvo piemeniu tyruose. Sprendžiant iš išorės, Jis buvo Žmogus, išauklėtas tironiškuose namuose ir žinomas tarp žmonių kaip tas, kuris įvykdė žmogžudystę ir tapo piemeniu. Faraono ir valdžios žmonių buvo labai nekenčiamas ir niekinamas.

Tai toks Žmogus išlaisvino didingą tautą iš vergovės pančių, padarė ją patenkintą, išvedė iš Egipto ir atvedė į Šventąją Žemę.

Ši tauta iš nuosmūčio gelmių buvo iškelta į šlovės viršūnes. Jie buvo belaisviai, o tapo laisvi. Jie buvo tamsiausi iš visų tautų, o tapo išmintingiausi. Dėka institucijų, kurias Mozė jiems paliko, jie pasiekė padėtį, kuri pelnė jiems garbę tarp visų tautų, o šlovė apie juos pasklido po visas šalis ir pasiekė tokį laipsnį, kad jei kas nors norėjo pagirti žmogų, paprastai sakė: "Jis tikriausiai yra izraelitas". Mozė įtvirtino įstatymus ir įsakus, kurie suteikė gyvybę Izraelio žmonėms ir atvedė juos į aukščiausią tuo metu įmanomą civilizacijos lygį.

Jie pasiekė tokį lygį, kad Graikijos filosofai atvykdavo pasisemti žinių iš mokytojų Izraelio žmonių. Tarp jų buvo Sokratas, kuris apsilankė Sirijoje ir perėmė iš Izraelio vaikų mokymus apie Dievo Vienovę ir sielos nemirtingumą. Grįžęs į Graikiją jis skelbė tuos mokymus. Vėliau Graikijos žmonės sukilo prieš jį, apkaltino jį bedievyyste, patraukė Areopago teisman ir pasmerkė myriop išgeriant nuodų taurę.

Na, kaip galėjo Žmogus, Kuris buvo mikčius, Kuris užaugo faraono namuose, Kuris tarp žmonių buvo žinomas kaip žudikas, Kuris iš baimės ilgą laiką slapstėsi ir Kuris tapo piemeniu, įtvirtinti tokį didį Tikėjimą, kai išmintingiausi Žemės filosofai nepadarė nė tūkstantosios tokio poveikio dalies? Tai išties yra stebuklas.

Žmogus, Kuris buvo mikčius, Kuris nemokėjo teisingai išreikšti minties, sėkmingai įtvirtino šį didį Tikėjimą! Jeigu Jam nebūtų pagelbėjusi dieviška galia, Jis niekada nebūtų galėjęs atlikti šio didžio darbo. Šie faktai yra nepaneigiami. Materializmo filosofai,

didieji graikų mąstytojai, didieji Romos žmonės išgarsėjo pasaulyje, specializuodamiesi tik vienoje mokslo srityje. Taip Galenas ir Hipokratas pagarsėjo medicinoje, Aristotelis logikoje ir mąstyme, o Platonas — etikoje ir teologijoje. Kaip atsitiko, kad piemuo galėjo įgyti visas tas žinias? Nėra jokių abejonių, kad Jam padėjo visagalė jėga.

Taip pat pagalvokite, kokie išbandymai ir sunkumai iškyla žmonėms. Tam, kad išvengtų žiauraus elgesio, Mozė partrenkė egiptietį ir vėliau pagarsėjo tarp žmonių kaip žudikas, juo labiau, kad žmogus, kurį Jis užmušė, buvo iš valdančiųjų sluoksnio. Tada Jis pabėgo ir tik po to iškilo į Pranašų gretas!

Nepaisant Jo prastos reputacijos, kaip stebuklingai Jį vedė antgamtinė jėga, padėjusi įsteigti Jo didingas institucijas ir įstatymus!

KRISTUS

Po to atėjo Kristus, sakydamas: “Aš gimiau iš Šventosios Dvasios.” Nors dabar krikščionims lengva patikėti šiuo tvirtinimu, tuo metu tai buvo labai sunku. Pagal Biblijos tekstą fariziejai pasakė: “Argi jis ne Jėzus, Juozapo sūnus?! Argi mes nepažįstame jo tėvo ir motinos? Kaip jis gali sakyti: ‘Aš esu nužengęs iš dangaus?’”⁶

Trumpai tariant, tas Žmogus, Kuris, be abejo, visų akyse atrodė žemos kilmės, pakilo taip galingai, kad sugriovė religiją, gyvavusią penkiolika šimtmečių, tuo metu, kai menkiausias nukrypimas nuo jos kėlė pažeidėjui pavojų ir mirties grėsmę. Be to, Kristaus dienomis viso pasaulio moralėje ir tarp izraelitų vyravo painiava ir parsidavėliškumas, Izraelis atsidūrė didžiausio nuopuolio, sielvarto ir priklausomybės padėtyje. Vienu metu juos užgrobė chaldėjai ir persai; kitu metu jie pakliuvo asiriečių vergijon; po to jie tapo graikų pavaldiniais ir vasalais; ir, galiausiai, juos užvaldė ir paniekino romėnai.

Šis jaunas Vyras, Kristus, padedamas antgamtinės jėgos panaikino senovinį Mozės Įstatymą, reformavo moralės normas ir dar kartą padėjo pamatus amžinai izraelitų šlovei. Be to, Jis atnešė žmonijai gerąją visuotinės taikos žinią ir plačiai paskleidė mokymą, kuris buvo skirtas ne vien tik Izraeliui, bet ir visos žmonijos laimei.

Tie, kurie pirmieji siekė susidoroti su Juo, buvo izraelitai, Jo paties giminė. Pagal visus išorinius požymius jie nugalėjo Jį ir suteikė Jam baisiausią sielvartą. Galiausiai jie apvainikavo Jį erškėčių vainiku ir nukryžiavo. Tačiau Kristus, išoriškai būdamas giliausiame sielvarte ir varguose, paskelbė: “Ši Saulė suspindės, ir ši Šviesa nušvis, Mano malonė apglėbs pasaulį, ir visi Mano priešai bus pažeminti.” Ir kaip Jis pasakė, taip ir įvyko; nes visi Žemės karaliai nesugebėjo atsispirti Jam. Ne, visos jų vėliavos buvo nu-

⁶ Plg. Evangelija pagal Joną, 6:42.

leistos, tuo tarpu to Engiamojo vėliava pakilo iki pat zenito.

Tačiau tai yra priešinga visoms žmogiškojo proto taisyklėms. Tada tampa aišku ir akivaizdu, jog ši Šlovinga Būtybė buvo tikras žmonijos pasaulio Ugdytojas, ir jog Jam padėjo ir Jį sutvirtino dieviškoji galia.

MAHOMETAS

Dabar apie Mahometą. Amerikiečiai ir europiečiai yra girdėję daugybę istorijų apie šį Pranašą, kurias jie laiko teisingomis, nors pasakotojai būdavo arba tamsuoliai, arba priešininkai: dauguma jų buvo dvasininkai; kiti buvo tamsūs musulmonai, kurie kartojo nepagrįstus tradicinius teiginius apie Mahometą trumparegiškai manydami tai darą Jo garbei.

Taigi, kai kurie tamsūs musulmonai pavertė Jo poligamiją centru Jo pagyroms ir laikė tai stebuklu, keliančiu nusistebėjimą; o didžioji dalis Europos istorikų remiasi tų tamsių žmonių pasakojimais.

Pavyzdžiui, kvailas žmogus pasakė dvasininkui, kad didžiausias drąsos įrodymas yra kova ir kraujo praliejimas, nes vieną dieną mūšio lauke Mahometo sekėjas nukirto galvas šimtui žmonių! Tai suklaidino dvasininką ir privertė jį manyti, kad žudynes reikia laikyti ištikimybės Mahometo tikėjimui įrodymu, bet juk tai tėra grynas įsivaizdavimas. Priešingai, Mahometo kariniai žygiai visada buvo gynybiniai veiksmai: to įrodymas yra tai, jog per trylika metų Mekoje Jis ir Jo sekėjai iškentė žiauriausius persekiojimus. Tuo metu jie buvo kaip taikiniai neapykantos strėlėms: kai kurie Jo bendražygiai buvo nužudyti, o jų turtas atimtas; kiti pabėgo į svetimas šalis. Pats Mahometas buvo nuolat persekiojamas kuraišitų, kurie galiausiai pasmerkė Jį mirčiai, ir Jis turėjo nakčia bėgti į Mediną. Tačiau netgi tada Jo priešai nesiliovė Jį persekioję ir atsekė paskui Jį į Mediną, o paskui Jo mokinius nuėjo net į Abisiniją.

Tos arabų gentys buvo visiškai laukiniai ir barbarai, ir, palyginti su jais, Afrikos laukiniai bei Amerikos pirmakščiai indėnai atrodo pažangūs kaip Platonas. Amerikos laukiniai savo vaikų nelaidojo gyvų, kaip tai darė tie arabai su savo dukterimis, šlovindami tai kaip garbingą darbą.⁷ Todėl daugelis vyrų galėjo gąsdinti savo

⁷ Banu-Tamimas, viena iš barbariškesniųjų arabų genčių, laikėsi šio šlykštaus papročio.

žmonas sakydami: “Jei tu pagimdysi dukterį, aš tave užmušiu.” Net iki šių laikų arabai baiminasi sulaukti dukters. Be to, vyrui buvo leidžiama imti tūkstantį moterų, ir daugelis vyrų savo namuose turėdavo virš dešimties žmonių. Kai tos gentys pradėdavo karą, nugalėtojas paimdavo nugalėtos genties moteris bei vaikus ir paversdavo juos vergais.

Kai vyras, turintis dešimtį žmonių, mirdavo, tų moterų sūnūs puldavo prie vieno kito motinų, ir jei kuriam pasisekdavo užmesti savo apsiaustą ant savo tėvo žmonos ir sušukti: “Ši moteris yra mano paveldėta nuosavybė”, iškart nelaimingoji tapdavo jo belaisve ir verge. Jis galėdavo su ja daryti ką panorėjęs. Jis galėjo nužudyti ją, įkalinti ją šulinyje, arba mušti, keikti ir kankinti ją tol, kol mirtis ją išvaduodavo. Pagal arabų papročius ir tradicijas jis buvo jos šeimininkas. Akivaizdu, jog pyktis, pavydas, neapykanta ir priešiškas turėjo vyrauti namuose tarp žmonių ir vaikų, tad net neverta to dalyko daugiau nagrinėti. Ir vėlgi, pagalvokit, kokios buvo tų engiamų moterų sąlygos ir gyvenimas! Be to, lėšas, kurias turėjo šios arabų gentys gyvenimui, sudarė grobis ir plėšimai, todėl jos nuolat varžėsi ir kariavo, žudydami vieni kitus, plėšdami ir naikindami vienas kito nuosavybę, paverždami moteris ir vaikus, kuriuos parduodavo svetimiems. Dažnai atsitikdavo taip, kad princo dukterys ir sūnūs, kurie dar dieną leido ramiai paskendę turtuose, naktį būdavo pasmerkti gėdai, skurdui ir nelaisvei. Vakar jie buvo princai, šiandien jau belaisviai; vakar jos buvo didingos damos, šiandien jau vergės.

Mahometui buvo suteiktas Dieviškasis Apreiškimas tarp šių genčių, ir patyręs iš jų trylika metų užsitęsusių persekiojimą Jis pabėgo.⁸ Tačiau ši tauta nepaliovė jį engti; jie susivienijo tam, kad sunaikintų Jį ir Jo sekėjus. Kaip tik tokiomis aplinkybėmis Mahometas buvo priverstas griebtis ginklo. Tokia yra tiesa: mes nesame fanatikai ir nesiekiamo apginti Jį, tačiau mes esame teisingi ir sakome tai, kas yra tiesa. Įvertinkite tai teisingai. Jeigu ir Kristus būtų atsidūręs tokioje padėtyje, tarp tokių tironiškų ir barbariškų

⁸ Į Mediną.

genčių ir jeigu visus trylika metų Jis pats bei Jo sekėjai kantriai būtų kentę tokius išbandymus ir galiausiai vis tiek turėję bėgti iš Savo gimtosios šalies — jei nepaisant viso to šios nežabotos gentys ir toliau Jį būtų persekiojusios, žudžiusios Jo žmones, plėšusios jų turtą ir grobusios jų moteris bei vaikus — koks būtų buvęs Kristaus elgesys su jais? Jeigu tokį engimą būtų jautęs tik Jis pats, Jis būtų atleidęs jiems, ir toks atleidimas būtų buvęs labiausiai pagirtinas dalykas; tačiau jei Jis būtų matęs, kad tie žiaurūs ir kraugeriški žmogžudžiai nori žudyti, apiplėšti ir įžeisti visus tuos engiamuosius, pagrobti jų žmonas ir vaikus, aišku, kad Jis juos būtų gynęs ir pasipriešinęs tironams. Tad kaip galima prieštarauti tokiems Mahometo veiksams? Argi be pasipriešinimo Jis kartu su Savo sekėjais, jų žmonomis bei vaikais turėjo pasiduoti toms laukinėms gentims? Išvaduoti tas gentis iš jų kraugeriškų užmačių buvo didžiausia malonė, o juos sulaikyti buvo tikras gailėstingumas. Jie buvo panašūs į žmogų, laikantį rankoje taurę nuodų, kurią, pakeltą prie lūpų, draugas išmuša iš rankų ir taip jį išgelbsti. Jeigu Kristus būtų atsidūręs panašiose aplinkybėse, akivaizdu, jog su visa nugalinčia jėga Jis būtų išgelbėjęs vyrus, moteris bei vaikus iš tų kraugeriškų vilkų letenų.

Mahometas niekada nekariavo su krikščionimis; priešingai, Jis elgėsi su jais maloniai ir davė jiems visišką laisvę. Krikščionių bendruomenė gyveno Nairane, Jis ja rūpinosi ir gynė. Mahometas sakė: “Jei kas nors pažeis jų teises, Aš pats tapsiu jo priešu ir Dievo akivaizdoje įvykdysiu teisingumą.” Jo paskelbtuose įsakuose aiškiai pasakyta, jog krikščionių bei žydų gyvybę, turtą ir garbę gina Dievas; o jeigu musulmonas ves krikščionę, vyras neturi drausti jai eiti į bažnyčią ar versti ją užsidengti; o jeigu ji mirs, jis turi atiduoti jos palaikus krikščionių dvasininkams. Jei krikščionys panorėtų pasistatyti bažnyčią, islamas turi jiems padėti. Karo tarp islamo bei jo priešų atveju krikščionys turi būti atleisti nuo karo prievolės, nebent jie norėtų savo valia ginti islamą, kuris juos gynė. Tačiau šį neliečiamumą jie kasmet turi kompensuoti nedidele pinigų suma. Trumpai tariant, yra septyni smulkiai išdėstyti įsakai, ir kai kurių kopijos dar tebėra išlikusios Jeruzalėje. Tai yra tikras

faktas, nepriklausantis nuo mano patvirtinimo. Antrojo kalifo⁹ įsaką tebesaugo Jeruzalės ortodoksų Patriarchas, ir tuo abejoti nėra reikalo.¹⁰

Ir vis dėlto, po kiek laiko, čia kalti ir musulmonai, ir krikščionys, tarp jų kilo neapykanta ir priešiškas. Išskyrus šį faktą, visi musulmonų, krikščionių ir kitų pasakojimai tėra grynai prasimanymai, kilę dėl fanatizmo ar tamsumo, arba pagimdyti gilaus priešiško kumo.

Pavyzdžiui, musulmonai teigia, jog Mahometas perskėlė Mėnulį, ir jis nukrito ant kalno Mekoje: jie mano, kad Mėnulis tebuvo mažas dangaus kūnas, kurį Mahometas padalijo pusiau ir vieną dalį mestelėjo ant vieno kalno, o kitą dalį — ant kito kalno.

Tokios istorijos yra grynas fanatizmas. Taip pat ir dvasininkų skelbiamos tradicijos bei atsitikimai, kuriais jie skundžiasi, yra perdėti, o gal netgi visiškai neturintys jokio pagrindo.

Trumpai tariant, Mahometas pasirodė Hijazo dykumoje, esančioje Arabų pusiasalyje, o tai buvo atskirti, tušti tyrai, negyvenamos smėlio dykynės. Kai kuriose dalyse, kaip Meka ir Medina, yra neapsakomai karšta; čia gyvena klajokliai, kurie laikosi dykumų gyventojų gyvenimo būdo bei papročių ir visiškai neturi išsilavinimo bei mokslo žinių. Pats Mahometas buvo beraštis, o Korano originalą parašė ant avių mentikaulių arba palmių lapų. Šios smulkmenos parodo, kokia buvo padėtis žmonių, pas kuriuos buvo pasiųstas Mahometas. Pirmas klausimas, kurį Jis uždavė jiems, buvo: “Kodėl jūs nepripažįstate Senojo Testamento ir Biblijos ir kodėl netikite Kristumi ir Moze?” Tas klausimas jiems pasirodė per daug sunkus, ir jie patys atsakydami paklausė: “Mūsų protėviai netikėjo nei Senuoju, nei Naujuoju Testamentu; pasakyk mums, kodėl taip buvo?” Jis atsakė: “Jie klydo; jūs turite atmesti tuos, kurie netiki Senuoju ir Naujuoju Testamentu, nors jie būtų jūsų tėvai ar jūsų protėviai.”

Tokioje šalyje, tarp tokių barbariškų genčių neraštingas Žmo-

⁹ Iš Umaro.

¹⁰ PLg. Žurži Zaidanas, *Umajadai ir Abasidai*, išvertė D.S. Margoliouth.

gus parašė knygą, kurioje tobulu ir iškalbingu stiliumi Jis paaiškino dieviškuosius požymius ir tobulumą, Dievo Pasiuntinių pranašystes, dieviškuosius įstatymus ir kai kuriuos mokslinius faktus.

Taigi jūs žinote, jog iki naujųjų amžių — kitaip tariant, nuo pirmųjų iki pat penkioliktojo krikščionybės eros šimtmečio — visi pasaulio matematikai vieningai teigė, kad Žemė yra visatos centras ir kad Saulė sukasi. Ižymus astronomas, kuris buvo naujos teorijos šalininkas, nustatė Žemės judėjimą ir Saulės nejudrumą.¹¹ Iki to laiko visi astronomai bei filosofai laikėsi Ptolomėjaus sistemos, o jei kuris teigė priešingai, buvo laikomas neišmanėliu. Nors Pitagoras bei Platonas paskutiniaisiais savo gyvenimo metais pripažino teoriją, kad Saulė ne pati kasmet keliauja per Zodiaką, o taip įvyksta dėl Žemės judėjimo aplink Saulę, tačiau ši teorija buvo visiškai pamiršta, ir visi matematikai toliau laikėsi Ptolomėjaus sistemos. Tačiau Korane yra kai kurios eilutės, prieštaraujančios Ptolomėjaus sistemai. Vienas iš tokių teiginių yra šis: “Saulė juda fiksuotoje vietoje”, kuris parodo Saulės buvimą toje pačioje vietoje ir jos sukimąsi aplink savo ašį.¹² Vėlgi, kitoje eilutėje: “Ir kiekviena žvaigždė juda savo danguje.”¹³ Šitaip aiškinašas Saulės, Mėnulio, Žemės ir kitų kūnų judėjimas. Kai pasirodė Koranas, visi matematikai tyčiojosi iš tų teiginių ir priskyrė šią teoriją tamsuoliams. Netgi islamo daktarai, kai pamatė, jog šios eilutės prieštarauja priimtai Ptolomėjaus sistemai, buvo priversti savo aiškinimais jas paneigti.

Ir tik po penkioliktojo krikščionybės eros amžiaus, praėjus vos ne devyniems šimtmečiams po Mahometo, žymus astronomas naujų stebėjimų ir svarbių atradimų dėka, padedamas teleskopo, kurį jis išrado, patvirtino tai.¹⁴ Buvo įrodyta, jog Žemė sukasi, Saulė stovi vietoje ir taip pat sukasi apie savo ašį. Tapo akivaizdu, jog Korano eilutės atitinka tikrus faktus ir Ptolomėjaus sistema buvo pagrįsta įsivaizdavimu.

¹¹ M. Kopernikas.

¹² Plg. Koranas, 36:37.

¹³ Plg. Koranas, 36:38.

¹⁴ G. Galilėjus.

Trumpai tariant, daugelis tautų Rytuose trylika šimtmečių buvo auklėjamos Mahometo religijos šešėlyje. Viduramžiais, kai Europoje nuožmiai siautė barbariškumas, arabų tautos buvo pranašesnės už kitas Žemės tautas savo išsimokslinimu, menais, matematika, civilizacija, valdymu ir kitais mokslais. Tų arabų genčių Švietėjas ir Ugdytojas bei civilizacijos Įkūrėjas ir tų žmonių tobulėjimo priežastis buvo neraštingas Žmogus Mahometas. Ar tas garsus Žmogus buvo tikras Ugdytojas, ar ne? Spręsti reikia teisingai.

BABAS

Kalbant apie Babą — tebūnie mano siela paaukota Jo garbei! — dar labai jaunas būdamas, tai yra kai Jis pasiekė dvidešimt penktuosius Savo palaiminto gyvenimo metus, Jis pakilo skelbti Savo Tikėjimo.¹⁵ Šiitų buvo visuotinai pripažinta, kad Jis nesimokė jokioje mokykloje ir neįgijo žinių iš jokio mokytojo; visi Širazo žmonės gali tai paliudyti. Nepaisant to, Jis staiga pasirodė prieš žmones, apdovanotas visiška erudicija. Nors tebuvo pirklys, Jis apstulbino visus Persijos ulamas.¹⁶ Visiškai vienas ir tokiu būdu, kurį sunku įsivaizduoti, Jis išlaikė Tikėjimą tarp persų, kurie yra pagarsėję savo religiniu fanatizmu. Ši didi Siela pakilo su tokia galia, kad sukretė Persijos religijos moralės, padėties, įpročių ir tradicijų pamatus ir įtvirtino naujas taisykles, naujus įstatymus ir naują religiją. Nors didieji valstybės žmonės, beveik visi dvasininkai bei visuomenės veikėjai, pakilo, kad sunaikintų ir pažemintų Jį, Jis pats vienas atsilaikė prieš juos ir išjudino visą Persiją.

Daug ulamų ir visuomenės veikėjų, taip pat ir kiti žmonės su džiaugsmu paaukojo savo gyvybes Jo Tikėjimui ir nuskubėjo į kaninių mirties slėnį.

Vyriausybė, tauta, teologijos daktarai ir kiti dideli veikėjai troško užgesinti Jo šviesą, tačiau to padaryti jie nepajėgė. Pagaliau pakilo Jo mėnulis, nušvito Jo žvaigždė, Jo pamatai buvo tvirtai pakloti ir suspindo Jo aušros vieta. Jis suteikė dievišką ugdymą tamsioms masėms ir pasiekė stebuklingų rezultatų persų mąstyme, moralėje, tradicijose ir padėtyse. Jis paskelbė džiaugsmingą žinią apie Bahá Saulės apsiareiškimą Savo sekėjams ir paruošė juos tikėjimui.

¹⁵ Čia Babas vadinamas Jo vardu Hadrat-i-'Ala, Jo Aukščiausioji Šviesybė; tačiau, kad skaitytojui būtų patogiau, mes ir toliau vadinsime Jį vardu, kuriuo Jis žinomas visoje Europoje — t.y., Babas.

¹⁶ Islamo religijos daktaras.

Tokių nuostabių ženklų atsiradimas ir didingi rezultatai; įtaka, padaryta žmonių mąstymui ir vyravusioms idėjoms; pagrindų pažangai klojimas; taip pat ir sėkmės bei gerovės principai, parengti jauno pirklio, yra didžiausias įrodymas to, kad Jis buvo tobulas Ugdytojas. Teisingas asmuo niekada nedvejos tuo patikėti.

BAHÁ'U'LLÁH

Bahá'u'lláh¹⁷ pasirodė tuo metu, kai Persijos imperija buvo paskendusį giliame nežinojime bei tamsybėse ir pasiklydusi akliausiame fanatizme.

Europiečių istorijose, be abejo, jūs esate skaitę smulkmenas apie persų moralę, tradicijas bei idėjas pastaraisiais šimtmečiais. Neverta jų kartoti. Trumpai tariant, Persija nusmuko taip žemai, kad visiems keliautojams iš užsienio šalių beliko apgailestauti, jog ši šalis, praeityje buvusi tokia šlovinga ir labai civiliziuota, dabar tapo tokia žlugusi, sugriauta ir prislėgta, o jos gyventojai prarado orumą.

Kaip tik tuo metu pasirodė Bahá'u'lláh. Jo tėvas buvo vienas iš vizirių, o ne vienas iš ulamų. Kaip kiekvienas Persijoje žino, Jis niekada nesimokė jokioje mokykloje, taip pat nebendravo nei su ulamomis, nei su mokytais žmonėmis. Ankstyvoji Jo gyvenimo dalis prabėgo didžiausioje laimėje. Jo draugai ir bičiuliai buvo iš aukščiausių Persijos sluoksnių, tačiau nemokyti žmonės.

Kai tik apsireiškė Babas, Bahá'u'lláh pasakė: „Šis didis Žmogus yra teisiųjų Viešpats, ir Juo tikėti privalu kiekvienam.“ Ir Jis pakilo Babui į pagalbą ir pateikė daugybę įrodymų bei teigiamų liudijimų apie Jo tiesą, nepaisant to, kad valstybinės religijos ulamos privertė Persijos vyriausybę priešintis ir nesitaikyti su Juo, leisti įsakus, skatinančius Jo sekėjų skerdynes, grobimą, persekiojimą ir trėmimą. Visose provincijose jie ėmė žudyti, deginti, plėšti atsivertėlius ir netgi puldinėti moteris bei vaikus. Nepaisant to, Baha'u'llah pakilo skelbti Babo žodį su didžiausia tvirtybe ir energija. Nė akimirką Jis nebandė pasislėpti; Jis atvirai bendravo su Savo priešais. Jis rūpinosi tolesnių liudijimų bei įrodymų pateiki-

¹⁷ Jamalis-i-Mubarekas, Palaimintasis Grožis, titulas, kuris buvo suteiktas Bahá'u'lláh. Jis taip pat vadinamas Jamaliu-i-Qidamu, Seniai Egzistavęs, arba Senovės Grožis. Tačiau mes vadinsime Jį Bahá'u'lláh, vardu, kuriuo Jis žinomas Vakaruose.

mu, ir buvo pripažintas Dievo Žodžio Šaukliu. Per daugybę pasikeitimų ir įvykių Jis iškentė didžiausias nelaimes, ir kiekvieną minutę Jam grėsė kankinio mirtis.

Jis buvo surakintas grandinėmis ir įkalintas požeminiame kalėjime. Jo didžiulė nuosavybė bei turtai buvo išgrobstyti ir konfiskuoti. Keturis kartus Jis buvo tremiamas iš šalies į šalį, ir rado ramybę tik “Didžiajame Kalėjime.”¹⁸

Nepaisant viso to, Jis niekada nė akimirkai nenustojo skelbęs apie Dievo Tikėjimo didybę. Jis rodė tokias dorybes, žinias bei tobulumą, kad kėlė nuostabą visiems Persijos žmonėms. Jis pasiekė tokį lygį, kad Teherane, Bagdade, Konstantinopolyje, Rumelijoje ir netgi Ake kiekvienas iš mokytų bei mokslo žmonių, atėjusių pas Jį, tiek draugas, tiek ir priešas, gaudavo išsamiausią ir įtikinamiausią atsakymą į bet kurį pateiktą klausimą. Visi dažnai pripažindavo, jog Jis yra vienintelis ir unikalus tobulumu.

Dažnai atsitikdavo, jog Bagdade koks nors musulmonų ulama, žydų rabinas ir krikščionis susiedavo kartu su mokslininkais iš Europos į palaimintą sąjungą: kiekvienas iš jų pateikdavo klausimą, ir nors visi jie buvo skirtingo kultūrinio lygio, kiekvienas išgirdavo išsamų ir įtikinamą atsakymą ir patenkinti išsiskirstydavo. Netgi persų ulamos, kurie buvo iš Karbilos bei Nadzafo, parinko išminčių, kurių pasiuntė su misija pas Jį; jo vardas buvo Mulla Hasan Amu. Jis atėjo pas Jo Šventenybę ir pateikė daug klausimų ulamų vardu, į kuriuos Bahá'u'lláh atsakė. Tada Hasanas Amu tarė: “Ulamos neabejodami pripažins ir patvirtins Bahá'u'lláh žinias bei dorybes, ir jie visi kaip vienas tiki, kad išsimokslinimu jis neturi sau lygių ar pranokstančių jį; taip pat akivaizdu, jog jis niekada nei studijavo, nei gavo tokių žinių; ir vis tiek ulamos tebesako: “Mūsų tai nepatenkina; mes nepripažįstame jo misijos tikrovės vien tik dėl jo išminties bei teisingumo. Todėl mes prašome jo parodyti stebuklą, kad mūsų širdys rastų pasitenkinimą bei ramybę.”

Bahá'u'lláh atsakė: “Nors jūs neturite teisės to prašyti, nes

¹⁸ Iškart ištremtas į Bagdadą, po to į Konstantinopolį, tada į Adrianopolį. Jis buvo įkalintas Ake (Akre), “Didžiajame Kalėjime” 1868 m.

Dievas turėtų išbandyti Savo tvarinius, o ne jie Dievą, tačiau aš leidžiu to prašyti ir sutinku. Tačiau Dievo Tikėjimas nėra teatro vaidinimas, kurį galite matyti kas valandą, kurio naujus variantus galima prašyti parodyti kasdien. Jei šitaip būtų, Dievo Tikėjimas taptų paprasčiausiu vaikišku žaidimu. Todėl ulamos turi susirinkti ir vieningai nusprendę pasirinkti vieną stebuklą, jie turi parašyti, kad įvykdžius tą stebuklą jie daugiau nebeturės abejonių Mano atžvilgiu, ir pripažins bei patvirtins Mano Tikėjimo tiesą. Tegu jie tą raštą patvirtina antspaudu ir atgabena Man. Turime susitarti dėl tokio kriterijaus: jei stebuklas bus įvykdytas, jie nebeturės abejonių; o jei ne, Mes būsime apkaltinti apgavyste.” Mokyтasis žmogus, Hasanas Amu, pakilo ir atsakė: “Daugiau nebėra ko pridurti”; tada jis pabučiavo Palaimintojo kelį, nors ir nebuvo tikintis, ir išėjo. Jis sušaukė ulamas ir perdavė jiems šventą žinią. Jie pasitarė ir pasakė: “Šis žmogus yra burtininkas; galbūt jis įvykdys stebuklą, ir tada mes nebeturėsime, ką besakyti.” Tvirtai tuo tikėdami jie nebesiryžo liesti to klausimo.¹⁹

Tas žmogus, Hasanas Amu, minėjo šį faktą daugelyje susibūrimų. Išvykęs iš Karbilos jis atkeliavo į Kirmanšą bei Teheraną, ir visur detaliai pasakojo apie tai, pabrėždamas ulamų baimę ir atsi-
traukimą.

Trumpai tariant, visi Jo priešai Rytuose pripažino Jo didybę, didingumą, žinias ir dorybes; ir nors jie buvo Jo priešai, jie visada kalbėjo apie Jį, kaip apie “garbingąjį Bahá’u’lláh.”

Tuo metu, kai ši didžioji Šviesa staiga pakilo horizonte virš Persijos, visi — ministrai, ulamos ir kitų klasių žmonės,— sukilo prieš Jį, persekiodami Jį su nuožmiu priešišku ir skelbdami, “jog šis žmogus siekia nuslopinti ir sugriauti religiją, įstatymą, tautą bei imperiją.” Tą patį sakė ir apie Kristų. Tačiau Bahá’u’lláh vienas ir niekieno neremiamas atsispyrė prieš juos visus ir nė karto neparodė nė menkausio silpnumo. Galiausiai jie tarė: “Kol šis žmogus yra Persijoje, nebus nei taikos, nei ramybės; turime jį iš-

¹⁹ Skvarbus Bahá’u’lláh įžvalgumas šiuo atveju pranoko Jo priešų, kurie tikrai nebūtų niekada nusprendę, kokio stebuklo prašyti, piktas užmačias.

tremti, kad Persijoje vėl atsirastų ramybė.”

Jie ir toliau vartojo prieš Jį smurtą siekdami priversti Jį prašyti leidimo palikti Persiją, manydami, jog šiuo būdu Jo tiesos šviesa bus užgesinta, tačiau rezultatai buvo visiškai priešingi. Tikėjimas įgijo šlovę, ir jo liepsna dar labiau išsiplieskė. Iš pradžių jis plito tik Persijoje, tačiau Bahá'u'lláh tremtis paskleidė Tikėjimą ir po kitas šalis. Vėliau Jo priešai pripažino: “Irakas-i-Arabas²⁰ yra netoli Persijos; turime išsiųsti jį į tolimesnę karalystę.” Štai kodėl Persijos vyriausybė nusprendė išsiųsti Bahá'u'lláh iš Irako į Konstantinopolį. Ir dar kartą pasitvirtino tai, jog Tikėjimas nė kiek nenusilpo. Ir dar kartą jie tarė: “Konstantinopolis yra judri vieta, kur susibūrė įvairios rasės ir tautos; tarp jų yra daug persų.” Dėl tos priežasties persai ištrėmė Jį toliau į Rumeliją; tačiau ir ten liepsna įgavo dar daugiau jėgos, o Tikėjimas — šlovės. Galiausiai jie nusprendė: “Niekas šiose vietose nėra apsaugotas nuo jo įtakos; turime jį išsiųsti į tokią vietą, kur jis pasijus bejėgis ir kur jo šeima bei sekėjai patirs didžiausius vargus.” Todėl jie parinko Ako kalėjimą, kuris buvo skirtas vien žmogžudžiams, vagims ir pakelės plėšikams, ir iš tikrųjų jie priskyrė Jį prie tokių žmonių. Tačiau pasireiškė Dievo galia: Jo žodis buvo paskelbtas, ir Bahá'u'lláh didybė pasidarė akivaizdi, nes kaip tik iš šio kalėjimo ir tokiomis žeminančiomis aplinkybėmis Jis privertė Persiją pereiti iš vienos stadijos į kitą. Jis nugalėjo visus Savo priešus ir įrodė jiems, kad jie neįstengs atsispirti Tikėjimui. Jo šventi mokymai apėmė visas vietas, ir Jo tikėjimas buvo įtvirtintas.

Iš tikrųjų, visose Persijos dalyse Jo priešai pakilo prieš Jį su didžiausia neapykanta, sodino į kalėjimą, žudė ir mušė Jo šalininkus, degino ir sulygino su žeme tūkstančius namų, visais būdais siekdami sunaikinti ir sutriuškinti Tikėjimą. Nepaisant viso to, iš kalėjimo, skirto žmogžudžiams, pakelės plėšikams ir vagims, jis pakilo į šlovę. Jo mokymai buvo plačiai paskleisti, o Jo ištarmės darė poveikį daugeliui, apimtų didžiausios neapykantos, ir vertė juos tvirtais tikinčiaisiais. Net pati Persijos vyriausybė atsibudo ir

²⁰ Irakas, kaip priešingybė Irano daliai, tada žinomai Irako-i-Azamo pavadinimu, o dabar vadinamo Araku.

apgailėstavo dėl to, kas atsitiko dėl ulamų kaltės.

Kai Bahá'u'lláh atvyko į Šventąją Žemę, išmintingi žmonės suvokė, kad džiaugsminga žinia, kurią Dievas tarė Pranašų lūpomis du ar tris tūkstantmečius, buvo vėl apreiškta ir kad Dievas tesėjo Savo pažadą; nes kai kuriems Pranašams Jis atskleidė ir suteikė gerą žinią, kad “Angelų Viešpats turi apsireikšti Šventojoje Žemėje.” Visos tos pranašystės išsipildė; ir sunku suprasti, kaip Bahá'u'lláh būtų galėjęs išvykti iš Persijos ir išskleisti Savo palapinę Šventojoje Žemėje, jei nebūtų buvęs persekiojamas Savo priešų, jei ne Jo įkalinimas ir tremtis. Jo priešai siekė, kad Jo įkalinimas visiškai sunaikintų ir pažemintų palaimintąjį Tikėjimą, tačiau iš tikrųjų šis kalėjimas tapo didžiausia parama ir priemone jo pažangai. Dieviška Bahá'u'lláh šlovė pasiekė Rytus ir Vakarus, o Tiesos Saulės spinduliai apšvietė visą pasaulį. Tebus pagirtas Dievas! Nors Jis tebuvo kalinys, Jo palapinė buvo išskleista ant Karmelio kalno, ir Jis plačiai žingsniavo su didžiausia didybe. Kiekvienas žmogus — draugas ar priešas, — kuris atsidurdavo Jo akivaizdoje, sakydavo: “Tai princas, ne belaisvis.”

Atvykęs į kalėjimą²¹ Jis kreipėsi laišku į Napoleoną²² ir perdavė laišką per Prancūzijos ambasadorių. Jo esmė buvo tokia: “Paklausk, kokia Mūsų kaltė ir kodėl esame įkalinti šiame kalėjime ir šiame požemyje.” Napoleonas neatsakė. Tada buvo parašytas antras laiškas, kuris įtrauktas į Suriji-i-Haikalą.²³ Jo reziumė tokia: “O Napoleone, kadangi tu neišklausei Mano kreipimosi ir neatsakei į jį, tavo karalystė netrukus bus atimta iš tavęs ir tu būsi visiškai sužlugdytas.” Šis laiškas Napoleonui buvo pasiųstas paštu, tuo rūpinosi Cezaris Ketapaku,²⁴ ir tą žinojo visi Jo bendražygiai tremtyje. Šio perspėjimo tekstas tapo žinomas visoje Persijoje, nes kaip tik tuo metu Kitab-i-Haikalas buvo platinamas Persijoje, o šis laiškas buvo įtrauktas į knygos turinį. Tai atsitiko 1869 Kristaus eros metais, o kadangi Suriji-i-Haikalas keliavo po visą Persiją ir Indiją

²¹ Adrianopolį.

²² Napoleoną III.

²³ Vienas iš Bahá'u'lláh darbų, parašytas po Jo deklaracijos.

²⁴ Prancūzijos konsulo Sirijoje sūnus, su kuriuo Bahá'u'lláh palaikė draugiškus santykius.

ir pabuvojo visų tikinčiųjų rankose, visi laukė, kas įvyks. Netrukus, 1870 Kristaus eros metais, kilo karas tarp Vokietijos ir Prancūzijos; ir nors niekas tuo metu nesitikėjo Vokietijos pergalės, Napoleonas buvo sumuštas, ir jis neteko garbės; jis pasidavė priešui, ir vietoj šlovės atėjo giliausias pažeminimas.

Lentelės²⁵ buvo pasiūstos ir kitiems karaliams, o tarp jų buvo laiškas J. D. Nasiri'd-Dinui Šachui. Tame laiške Bahá'u'lláh sakė: "Įsakyk pakviesti Mane, surink ulamas ir paprašyk pateikti įrodymus bei argumentus, kad pažintume tiesą ir melą." J. D. Nasiri'd-Dinas Šachas pasiuntė palaimintąjį laišką ulamoms ir pasiūlė jiems pasirinkti šia misija, tačiau to padaryti jie neišdrįso. Tada jis paprašė septynis garbingiausias iš jų tarpo parašyti atsakymą į šį iššūkį. Po kiek laiko jie grąžino palaimintąjį laišką sakydami: "Šis žmogus yra religijos priešininkas ir Šacho priešas." Jo didenybė Persijos Šachas labai susierzino ir pasakė: "Tai įrodymų ir argumentų, tiesos ir melo klausimas: ką tai turi bendro su priešišku vyriausybei? Deja! Mes taip gerbėme šiuos ulamas, o jie net nesugeba atsakyti į šį laišką."

Trumpai tariant, visa, kas buvo surašyta Lentelėse karaliams, išsipildė: jei pradėdant 1870 Kristaus eros metais palyginsime tikrus įvykius, pastebėsime išsipildžius visa, kas buvo išpranašauta; lieka tik nedaug kas, ką matysime įvyksiant vėliau.

Taip pat ir kitų šalių žmonės bei kitos sektos, kurie nebuvo tikinčiais, priskyrė daug stebuklingų dalykų Bahá'u'lláh. Kai kurie tikėjo, jog Jis yra šventasis,²⁶ o kai kurie netgi rašė apie Jį traktatus. Vienas iš jų, Siyyidas Davudis, sunitų mokslininkas iš Bagdado, parašė trumpą traktatą, kuriame atpasakojo antgamtinis Bahá'u'lláh darbus. Netgi dabar visuose Rytų kraštuose tebėra žmonių, kurie, net ir netikėdami Jo apsireiškimu, vis dėlto tiki Jį esant šventuoju ir pasakoja apie Jam priskiriamus stebuklus.

Apibendrinant reikia pasakyti, jog Jo priešininkai ir šalininkai, o taip pat ir tie, kurie buvo priimti toje šventoje vietoje, pripa-

²⁵ Bahá'u'lláh duotas pavadinimas laiškam.

²⁶ Vali.

žino ir paliudijo Bahá'u'lláh didybę. Nors jie netikėjo Juo, tačiau pripažino Jo didingumą, nes vos įžengę į tą šventą vietą nebegalėdavo ištarti nė žodžio. Ne kartą atsitiko taip, kad pikčiausias Jo priešas tvirtai pasiryždavo: “Aš pasakysiu tą ir aną, kai atsidursiu Jo akivaizdoje, ir aš padiskutuosiu ir pasiginčysiu su Juo”, tačiau kai tik žengdavo Jo Šventon Akivaizdon, jis pasijusdavo sužavėtas ir apstulbintas ir nebeištardavo nė žodžio.

Bahá'u'lláh niekada nestudijavo arabų kalbos; Jis neturėjo nei auklėtojo, nei mokytojo, nelankė nė mokyklos. Vis dėlto Jo palaimintų posakių arabų kalba sklandumas bei elegancija, lygiai, kaip ir raštai arabų kalba, kėlė nuostabą bei stulbino labiausiai pasižymėjusius arabų mokslininkus, ir visi pripažino ir skelbė, kad Jis yra neprilygstamas ir nepranokstamas.

Jeigu kruopščiai pastudijuosime Toros tekstą, pamatysime, jog Dieviškasis Apsireiškimas dar niekada nekalbėjo tiems, kurie Jo nepripažino: “Kokio stebuklo jūs panorėsite, tokį Aš esu pasiruošęs atlikti, ir Aš atsiduosiu bet kuriam jūsų pasiūlytam išbandymui.” Tačiau laiške Šachui Bahá'u'lláh aiškiai sako: “Surink ulamas ir pakviesk Mane, kad pamatytumėt liudijimus ir įrodymus.”²⁷

Penkiasdešimt metų Bahá'u'lláh stovėjo prieš Savo priešus kaip kalnas: visi troško pažeminti Jį ir siekė sunaikinti. Tūkstantį kartų jie planavo nukryžiuoti ir nužudyti Jį, ir per tuos penkiasdešimt metų Jam nuolat grėsė pavojus.

Šiandien Persija yra tokioje nuosmukio ir griūties būklėje, kad visi protingi žmonės, tiek persai, tiek ir užsieniečiai, kurie suvokia tikrąją reikalų padėtį, pripažįsta, jog pažanga, civilizacija bei atstatymas priklauso nuo šios didingos Asmenybės mokymų skelbimo bei principų įgyvendinimo.

Kristus Savo palaimintą dieną iš tiesų išugdė tik vienuolika vyrų: didžiausias tarp jų buvo Petras, kuris vis dėlto išbandymų metu triskart išsižadėjo Kristaus. Nepaisant to, Kristaus Tikėji-

²⁷ Plg. p. 30, n.1. Suteikdamas tokią svarbą šiam Bahá'u'lláh sveiko proto pavyzdžiui, 'Abdu'l-Bahá nori pabrėžti stebuklą nevertumą, norint įrodyti tiesą apie Dievo Apsireiškimus. Plg. “Stebuklai”, 100 p.

mas vėliau vis tiek apėmė pasaulį. Šiandien Bahá'u'lláh išugdė tūkstančius sielų, kurios, ir kabant kardui virš galvų, iki pat aukščiausio dangaus iškėlė šūkį “Ya Bahá'u'l-Abha”,²⁸ o išbandymų liepsnose jų veidai šviesdavo kaip auksas. Tad pagalvokite, kas dar atsitiks ateityje.

Ir galiausiai turime būti teisingi ir pripažinti, koks Ugdytojas buvo ši Šlovinga Būtybė, kokie stebuklingi ženklai apsireiškė per Jį ir kokia jėga bei galia galėjo reikštis pasaulyje Jo dėka.

²⁸ Šūkis, naudojamas kaip bahajų tikėjimo deklaracija, pažodžiui verčiant reiškia: “O Tu, Šlovingiausių Šlovingiausias!”

TRADICINIAI ĮRODYMAI, PATVIRTINTI DANIELIAUS PRANAŠYSTĖS

Šiandien prie stalo šiek tiek pakalbėkim apie įrodymus. Jeigu jūs būtumėte buvę šioje palaimintoje vietoje akivaizdžios Šviesos²⁹ apsireiškimo dienomis, jeigu būtumėt atsidūrę Jo akivaizdoje ir buvę Jo šviečiančio grožio liudininkais, jūs suprastumėte, kad Jo mokymams bei tobulumui jokio kito įrodymo ir nebereikia.

Vien tik patyrę garbę įžengti Jo akivaizdon daugelis tapo tvirtais tikinčiaisiais; jiems nereikėjo jokių kitų įrodymų. Netgi tie žmonės, kurie Jo nepripažino ir giliai nekentė, susitikę su Juo, paliudydavo Jo didybę sakydami: “Tai didingas žmogus, tačiau kaip gaila, kad pretenduoja į tokią padėtį! O šiaip visa, ką jis sako, yra priimtina.”

Tačiau dabar, kai tas Tikrovės Šviesulys nusileido, visiems reikalingi įrodymai; todėl mes ėmėmės demonstruoti racionalius Jo pareiškimų tiesos įrodymus. Pateiksime ir tą, kurio vieno pakanka visiems, kas yra teisingi, ir kurio nė vienas neįstengia paneigti. Ši žymi Būtybė išklėle Savo Tikėjimą “Didžiajame Kalėjime”;³⁰ iš šio Kalėjimo Jo šviesa pasklido plačiai, Jo šlovė užkariavo pasaulį, o garsas apie Jį pasiekė ir Rytus, ir Vakarus. Iki mūsų laikų taip dar nebuvo atsitikę.

Jei būtų laikomasi teisybės, tai būtų pripažinta; tačiau yra žmonių, kurie, nors ir visus pasaulio įrodymus jiems pateiktum, vis tiek teisingai nenuspręš!

Ir tautos, ir valstybės su visomis savo pajėgomis negalėjo Jam atsisipirti. Tikrai, vienas ir vienišas, įkalintas ir engiamas, Jis pasiekė to, ko tik troško.

Aš nenoriu minėti Bahá'u'lláh stebuklą, nes tikriausiai tada būtų galima sakyti, jog tai yra tradicijos, priklausančios ir nuo tie-

²⁹ Bahá'u'lláh

³⁰ Akoe.

sos, ir nuo suklydimų, lygiai kaip Kristaus stebuklai Biblijoje, kurie mus pasiekė Apaštalų, o ne kieno nors kito dėka, yra nepripažįstami žydų. Nors, jeigu aš norėčiau paminėti antgamtinius Bahá'u'lláh darbus, jų yra daugybė; jie pripažįstami Rytuose netgi kai kurių nebahajų. Tačiau tie pasakojimai nėra esminiai įrodymai ir liudijimai visiems; galbūt klausytojas pasakys, kad šis pasakojimas neatitinka to, kas tikrai įvyko, nes yra žinoma, jog ir kitos sektos pasakoja apie stebuklus, kuriuos įvykdė jų įkūrėjai. Pavyzdžiui, brahmanizmo šalininkai pasakoja apie stebuklus. Pagal kokius liudijimus galime spręsti, kad anie yra netikri, o šie tikri? Jei šie yra pasakos, tai ir anie yra pasakos; jei šie yra visų pripažinti, tai ir kiti taip pat. Išvada tokia, kad tokie pasakojimai nėra pakankami įrodymai. Taip, stebuklai yra įrodymai tik jų liudininkui, tačiau netgi jis gali laikyti juos ne stebuklais, o tik fokusais. Apie ypatingus žygdarbius pasakoja ir kai kurie fokusininkai.

Trumpai tariant, noriu pasakyti, jog Bahá'u'lláh atliko daugelį stebuklingų darbų, tačiau mes jų nevardijame, nes jie nėra įrodymai ir liudijimai visoms Žemės tautoms ir jie nėra pagrindiniai įrodymai netgi tiems, kurie juos mato: jie gali manyti, kad tai paprasčiausi burtai.

Be to, dauguma Pranašų įvykdytų stebuklų, kurie minimi, turi vidinę reikšmę. Pavyzdžiui, Biblijoje parašyta, jog Kristaus žūties valandą sutemo ir žemė sudrebėjo, ir uždanga Šventykloje plyšo pusiau nuo pat viršaus iki apačios, ir mirusieji pakilo iš savo kapų. Jeigu tie įvykiai atsitiko, jie tikrai turėjo būti siaubingi ir užrašyti laiko istorijoje. Jie turėjo sukelti didelę baimę širdyje. Arba kareiviai būtų nuėmę Kristų nuo kryžiaus, arba jie būtų pabėgę. Tokių įvykių neaprašo nė viena istorija; todėl akivaizdu, jog jų negalima suprasti pažodžiui, o reikia suvokti kaip turinčius vidinę reikšmę.³¹

Mūsų tikslas yra ne paneigti tokius stebuklus; vienintelis mūsų teiginys yra tas, kad jie nesudaro lemiamų įrodymų ir kad jie turi vidinę reikšmę.

³¹ Plg. "Stebuklai", 100 p.

Todėl šiandien prie stalo mes imsime aiškinimo apie tradicinius įrodymus, kurie randami Šventose Knygose. Iki šiol visa, ką mes sakėme, yra racionalūs įrodymai.

Būklė, kuri būtina norint išties ieškoti tiesos, yra padėtis ištroškusios, degančios sielos, kuriai reikia gyvybės vandens; žuvies, kuri stengiasi pasiekti jūrą; kankinio, kuris ieško tikro gydytojo, galinčio suteikti dievišką palengvėjimą; pasiklydusio karavano, kuris bando surasti teisingą kelią; klajojančio laivo, kuris trokšta surasti išsigelbėjimo krantą.

Todėl ieškantysis turi būti apdovanotas tam tikromis savybėmis. Pirmiausia jis turi būti teisingas ir atsirbojęs nuo visko, išskyrus Dievą; jo širdis turi atsigręžti tik į aukščiausius horizontus. Jis turi išsilaisvinti iš savo esybės ir aistrų pančių, nes visa tai yra kliūtytys. Be to, jis turi sugebėti atlaikyti visus sunkumus. Jis turi būti visiškai tyras ir pasišventęs, laisvas nuo šio pasaulio gyventojų meilės bei neapykantos. Kodėl? Nes tas faktas, kad jis myli kokį nors asmenį ar daiktą, gali sukliudyti jam atpažinti tiesą kitame, ir lygiai taip pat neapykanta gali kam nors tapti kliuviniu atpažįstant tiesą. Tokia yra ieškojimo padėtis ir tokias savybes bei požymius turi įgyti ieškantysis. Kol jis nepasiekia tokios padėties, neįmanoma pakilti iki Tikrovės Saulės.

Dabar grįžkime prie svarstomo dalyko.

Visi pasaulio žmonės laukia dviejų Apsireiškimų, Kurie turi ateiti vienu metu; visi laukia šio pažado išsipildymo. Biblijoje žydai turi pažadą apie Angelų Viešpatį ir Mesiją; Evangelijoje pažadėtas Kristaus ir Elijo sugrįžimas.

Mahometo religijoje yra pažadas apie Mihdį ir Mesiją, lygiai taip pat yra su Zoroastros bei kitomis religijomis, tačiau jei imsime tuos dalykus smulkiai nagrinėti, tai užtruks pernelyg ilgai. Pagrindinis faktas yra tas, kad visiems pažadėti du Apsireiškimai, Kurie ateis vienas paskui kitą. Yra išpranašauta, kad tų dviejų Apsireiškimų metu Žemė pasikeis, egzistencijos pasaulis atsinaujins, o būtybės apsirengs naujais drabužiais. Teisingumas ir tiesa viešpataus pasaulyje; priešiškus ir neapykanta pražus; visos susiskirstymo tarp tautų, rasių ir nacijų priežastys išnyks; ir iškils pa-

grindas vienybei, santarvei ir sandraugai. Nepastabieji atsibus, aklieji praregės, kurtieji išgirs, nebyliai prabils, ligoniai pagis, mirusieji prisikels. Karas užleis vietą taikai, priešiškuumą nugalės meilė, visiškai išnyks ginčų bei nesantarvės priežastys ir bus pasiekta tikra draugystė. Pasaulis taps Dangiškosios Karalystės veidrodžiu; žmonija bus Dievybės Sostu. Visos nacijos taps viena; visos religijos susivienys; kiekvienas atskiras žmogus priklausys vienai šeimai ir vienai giminei. Visos Žemės religijos taps viena; visi prietarai, kylantis dėl rasės, šalies, individų, kalbų ir politikos, pranyks; ir visi žmonės pasieks amžinąjį gyvenimą Angelų Viešpaties šešėlyje.

Dabar pagal Šventas Knygas turime įrodyti, jog šiedu Apsireiškimai jau atėjo, ir mes turime išpėti Pranašų žodžių reikšmę, nes norime įrodymų, paimtų iš Šventų Knygų.

Prieš keletą dienų prie stalo mes pateikėme racionalius įrodymus, patvirtinančius tiesą apie tuos du Apsireiškimus.

Trumpai: Danieliaus pranašystėje nurodoma, kad nuo Jeruzalės atstatymo iki Kristaus žūties kankinio mirtimi turi praeiti septyniasdešimt savaičių; nes Kristaus mirtimi auka pasiekta ir altorius sugriautas.³² Tai yra Kristaus apsireiškimo pranašystė. Tos septyniasdešimt savaičių prasideda Jeruzalės atgaivinimu ir atstatymu, dėl ko trys karaliai išleido keturis įsakus.

Pirmąjį išleido Kiras 536 metais pr. Kr.; tai užrašyta pirmame Ezdro Knygos skyriuje. Antrasis įsakas dėl Jeruzalės atstatymo yra Persijos karaliaus Dariaus, išleistas 519 metais pr. Kr.; tai užrašyta šeštame Ezdro Knygos skyriuje. Trečias yra Artakserkso, išleistas septintais jo valdymo metais — t. y., 457 metais pr. Kr.; tai užrašyta septintame Ezdro knygos skyriuje. Ketvirtas yra Artakserkso, išleistas 444 metais pr. Kr.; tai užrašyta antrame Nechemijo knygos skyriuje.

Tačiau Danielius ypač remiasi trečiuoju įsaku, kuris buvo išleistas 457 metais pr. K. Septyniasdešimt savaičių sudaro keturis šimtus devyniasdešimt dienų. Kiekviena diena pagal Šventosios

³² Žr. Dan. 9:24.

Knygos tekstą prilygsta vieneriems metams. Nes Biblijoje pasakyta: „Viešpaties diena yra vieneri metai.”³³ Todėl keturi šimtai devyniasdešimt dienų yra keturi šimtai devyniasdešimt metų. Trečias Artakserkso įsakas buvo išleistas keturi šimtai penkiasdešimt septintais metais pr. Kr., o kai Kristus buvo nukankintas ir įžengė į dangų, Jam buvo trisdešimt treji metai. Kai pridedame trisdešimt tris prie keturių šimtų penkiasdešimt septynių, gauname keturis šimtus devyniasdešimt, o tai ir yra Danieliaus skelbtas laikas Kristaus apsireiškimui.

Tačiau dvidešimt penktoje devinto skyriaus eilutėje iš Danieliaus pranašystės pasakyta kitaip: septynios savaitės ir šešios dešimtys dvi savaitės; ir tai akivaizdžiai skiriasi nuo pirmojo pasakymo. Daugelis liko sumišę dėl šių skirtumų ir mėgino sutapatinti tuos du pasakymus. Kaip gali būti, kad septyniasdešimt savaitių yra teisinga vienoje vietoje, lygiai, kaip ir šešios dešimtys dvi savaitės ir septynios savaitės kitoje? Tie du teiginiai nesutampa.

Tačiau Danielius mini dvi datas. Viena iš šių datų prasideda Artakserkso įsakymu Ezdruvi atstatyti Jeruzalę: tai yra tos septyniasdešimt savaitių, kurios baigėsi kartu su Kristaus įžengimu į dangų, kai Jo žūtis kankinio mirtimi užbaigė pasiaukojimą ir eucharistiją.

Antrasis periodas, kuris nurodytas dvidešimt šeštoje eilutėje, reiškia, kad nuo Jeruzalės atstatymo iki Kristaus žengimo į dangų praeis šešiasdešimt dvi savaitės: septynias savaites truko Jeruzalės atstatymas, kas sudarė keturiasdešimt devynerius metus. Tas septynias savaites pridedame prie šešiasdešimt dviejų savaitių, pasakutiniają savaitę (69-70) vyko Kristaus žengimas į dangų. Tos septyniasdešimt savaitių taip ir baigiasi, ir nėra jokio prieštaravimo.

Dabar, kai Kristaus apsireiškimas yra įrodytas Danieliaus pranašystėmis, įrodykime Bahá'u'lláh ir Babo apsireiškimus. Iki pat šiol mes minėjome tik racionalius įrodymus; dabar kalbėsime apie tradicinius įrodymus.

Danieliaus pranašystės aštunto skyriaus tryliktoje eilutėje pa-

³³ Plg. Nah. 14:34.

sakyta: “Tuomet aš išgirdau vieną šventųjų kalbant, ir vienas šventasis tarė nežinau kuriam kitam, kurs sakė: Iki kolei bus vykdomas regėjimas apie nuolatinę auką ir apie daromojo sunaikinimo nuodėmę, iki kolei bus mindoma šventykla ir galybė?” Jis jam atsakė (eil. 14): “Iki vakarui ir rytui, du tūkstančiu tris šimtus dienų; po to šventykla bus apvalyta”; (eil. 17) “bet jis man tarė... regėjimas bus įvykdytas pabaigos metu.” Kitaip sakant, kiek laiko ši nelaimė, šis žlugimas, šis pažeminimas ir paniekinimas tęsis, turint galvoje, kada nušvis Apsireiškimas.? Tada jis atsakė: “Du tūkstančiu tris šimtus dienų; po to šventykla bus apvalyta.” Trumpai tariant, šios ištraukos prasmė yra ta, kad jis nurodo du tūkstančius tris šimtus metų, nes Biblijoje viena diena reiškia metus. Tada nuo Artakserkso įsako dėl Jeruzalės atstatymo išleidimo dienos iki Kristaus gimimo susidaro 456 metai, o nuo Kristaus gimimo iki Babo apsireiškimo dienos praėjo 1844 metai. Pridėjus 456 metus prie šio skaičiaus gauname 2300 metų. Kitaip tariant, Danieliaus vizijos išsipildymas buvo 1844 metais, o šie metai yra Babo apsireiškimas pagal tikrą Danieliaus pranašystės tekstą. Pagalvokit, kaip tiksliai jis nustatė apsireiškimo metus; aiškiau negalėjo būti išpranašautas joks apsireiškimas.

Evangelijos pagal Matą 24 skyriaus 3 eilutėje Kristus aiškiai pasako, kad šia pranašyste Danielius norėjo pasakyti apsireiškimo datą, ir štai, kaip tai skamba: “Kai Jis atsisėdo Alyvų kalne, priėjo vieni mokiniai ir klausė: “Pasakyk mums, kada tai įvyks? Ir koks Tavo atėjimo ir pasaulio pabaigos ženklas?” Vienas iš paaiškinimų, kurį Jis atsakydamas jiems pateikė, yra šis (eil. 15): “Kai tik pamatysite pranašo Danieliaus paskelbtą sunaikinimo pabaisą, stovinčią šventoje vietoje (skaitytojas teįsidėmi!).” Šiame atsakyme Jis rėmėsi Danieliaus knygos aštuntuoju skyriumi, sakydamas, jog kiekvienas skaitantis supras, kad tai yra laikas, apie kurį kalbama. Pagalvokit, kaip aiškiai kalbama apie Babo apsireiškimą ir Senajame Testamente, ir Naujajame.

Baigiant reikia paaiškinti Bahá'u'lláh apsireiškimo datą pagal Bibliją. Bahá'u'lláh data skaičiuojama Mėnulio metais nuo Mahometo misijos paskelbimo ir Hidžros įvedimo; nes musulmonų

religijoje naudojami Mėnulio metai, taip pat Mėnulio metai naudojami visuose pamaldų įsakymuose.

Danieliaus apreiškimo 12 skyriaus 6 eilutėje sakoma: “Tuomet aš tariau vyrui, apsilikusiam drobiniais, kurs stovėjo ant upės vandenu: Kada gi bus šitų nuostabių dalykų galas? Ir aš girdėjau vyrą, vilkintį drobiniais, kurs stovėjo ant upės vandenu, kaip jis, pakėlęs savo dešinę ir kairę į dangų, prisiekė Gyvuoju per amžius, jog tai tęsis vieną laiką, du laiku ir pusę laiko. Kai šventosios tautos galios išsklaidymas bus pilnai įvykęs, visa tai bus įvykdyta.”³⁴

Aš jau aiškinau vienos dienos reikšmę, toliau aiškinti nebėra reikalo; tačiau trumpai pasakysime, kad kiekviena Tėvo diena lygi metams, o kiekvieni metai turi dvylika mėnesių. Taigi, treji su puse metų sudaro keturiasdešimt du mėnesius, o keturiasdešimt du mėnesiai yra tūkstantis du šimtai šešiasdešimt dienų. Babas, Bahá'u'lláh pirmtakas, pasirodė 1260 metais nuo Mahometo Hidžros skaičiuojant pagal islamą.

Toliau, 11 eilutėje, sakoma: “Nuo to meto, kai bus atimta nuolatinė auka ir bus pastatyta sunaikinimo nuoboda, yra tūkstantis du šimtu devynios dešimtys dienų. Palaimintas, kas laukia ir sulaukia tūkstančio trijų šimtų trijų dešimtų penkių dienų pabaigą.”³⁵

Mėnulio metų skaičiavimas prasideda nuo Mahometo pasiskelbimo pranašu Hijazo krašte dienos; o tai buvo praėjus trejiems metams nuo Jo misijos, kadangi pradžioje Jo pranašavimas buvo slaptas, ir nė vienas apie tai nežinojo, išskyrus Chadžijachą ir Ibn Nofalą.³⁶ Po trejų metų apie tai buvo viešai paskelbta. Ir Bahá'u'lláh, praėjus 1290 metų po Mahometo misijos, leido visiems išgirsti apie Savo apsireiškimą.³⁷

³⁴ Plg. Dan. 12:7.

³⁵ Tai minima 11 ir 12 eilutėse.

³⁶ Varakatas-Ibn-Nofalas, Chadžijacho pusbrolis.

³⁷ 1290 metai nuo Mahometo misijos paskelbimo buvo 1280 Hidžros metai, arba 1863-64 m.e. metai. kaip tik toje epochoje (1863 m. balandį) Bahá'u'lláh, išvykdamas iš Bagdado į Konstantinopolį, pasiskelbė tiems, kurie buvo susirinkę aplink Jį, kad Jis yra Apsireiškimas, kurį pranašavo Babas.

Tai yra toji deklaracija, kurią bahajai mini per Ridvano Šventę, o tai yra pavadinimas sodo, esančio prie įėjimo į miestą, kur Bahá'u'lláh išbuvo dvylika dienų ir kur Jis pasiskelbė.

APREIŠKIMO JONUI VIENUOLIKTO SKYRIAUS KOMENTARAI

Jono Apreiškimo vienuolikto skyriaus pradžioje pasakyta:

“Ir buvo man duotas nendrinis mastas, panašus į lazda, ir buvo liepta: “Kelkis ir išmatuok Dievo šventovę, aukurą ir tuos, kurie tenai meldžiasi. O laukujį šventovės kiemą praleisk, nematuok jo, nes jis skirtas pagonims. Jie tryps šventąjį miestą keturiasdešimt du mėnesius.”

Ši nendrė yra Tobulas Žmogus, Kuris prilyginamas nendrei, o panašumas yra štai kur: kai nendrės vidus yra tuščias, ir nieko jame nėra, jis skleidžia puikias melodijas; bet kaip garsas ir melodijos sklinda ne iš nendrės, o iš grojančiojo dūdele, kuris ją pučia, taip ir pašvęsta tos palaimintosios Būtybės širdis - ji yra laisva ir tuščia nuo visko, išskyrus Dievą, tyra ir laisva nuo potraukio visoms žmoniškoms sąlygoms ir yra Dieviškosios Dvasios bendra-keleivė. Ką Jis besakytų, tai yra ne iš Jo, o iš tikrojo dūdelės pūtėjo, o tai yra dieviškasis įkvėpimas. Štai kodėl Jis prilyginamas nendrei; ir ta nendrė panaši į lazda — taip sakant, tai yra pagalba kiekvienam bejėgiui ir parama žmogiškosioms būtybėms. Tai Dieviškojo Piemens lazda, su kuria Jis gano Savo kaimenę ir veda ją į Karalystės ganyklas.

Toliau pasakyta: “Ir buvo liepta: “Kelkis ir išmatuok Dievo šventovę, aukurą ir tuos, kurie tenai meldžiasi” — taip sakant, palygink ir išmatuok: matavimas yra proporcijų nustatymas. Taigi angelas pasakė: išmatuok Dievo šventovę, aukurą ir tuos, kurie ten meldžiasi — taip sakant, patikrink, kokia yra tikroji jų padėtis ir nustatyk, kokiame lygyje ir kokioje padėtyje jie yra ir kokias turi sąlygas, tobulybes, elgesį ir požymius; ir pažink stebuklus tų šventų sielų, kurios gyvena Šventovių Šventovėje tyros ir pasišventusios.

“O laukujį šventovės kiemą praleisk, nematuok jo, nes jis skirtas pagonims.”

Septinto amžiaus po Kr. pradžioje, kai Jeruzalė buvo nuka-

riauta, Šventovių Šventovė išoriškai buvo išsaugota — tai yra tas pastatas, kurį pastatė Saliamonas; tačiau už Šventovių Šventovės kiemas buvo užgrobtas pagonių ir atiduotas jiems. “Jie tryps šventąjį miestą keturiasdešimt du mėnesius” — taip sakant, pagonys turės ir valdys Jeruzalę keturiasdešimt du mėnesius, kas reiškia tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų, o kadangi kiekviena diena prilygsta metams, taip skaičiuojant išeina tūkstantis du šimtai šešiasdešimt metų, ir tai yra Korano ciklo trukmė. Nes Šventosios Knygos tekstuose kiekviena diena laikoma metais; kaip pasakyta Ezechielio pranašystės ketvirto skyriaus 6 eilutėje: “neši Judo namų neteisybę keturias dešimtis dienų: dieną už metus; dieną, sakau, aš paskyriau tau metų vietoje.”

Tai pranašauja Islamo Laikotarpio trukmę, kai Jeruzalė buvo trypiama, kas reiškia jos šlovės netekimą — tačiau Šventovių Šventovė buvo išlaikyta, saugoma ir gerbiama — iki 1260 metų. Šie tūkstantis du šimtai šešiasdešimt metų yra pranašystė apie Babo, Bahá'u'lláh “Vartų”, apsireiškimą, kuris įvyko 1260 Mahometo Hidžros metais, ir kai praėjo tūkstantis du šimtai šešiasdešimt metų, Jeruzalė, Šventasis Miestas, pradėjo klestėti, plėstis ir žydėti. Bet kuris, matęs Jeruzalę prieš šešiasdešimt metų, ir matantis ją dabar, pastebės, kaip ji išaugo ir pražydo bei atgavo savo šlovę.

Tokia yra išorinė reikšmė šių eilučių iš Apreiškimo šv. Jonui; tačiau jos turi ir kitą paaiškinimą, simbolinę prasmę, kuri yra tokia: Dievo Įstatymą sudaro dvi dalys. Viena yra pagrindinis pamatas, apimantis visus dvasinius dalykus — taip sakant, ji liečia dvasines vertybes ir dieviškuosius požymius; ji nesikeičia ir nesimaino: ji yra Šventovių Šventovė, kuri yra Adomo, Nojaus, Abraomo, Mozės, Kristaus, Mahometo, Babo ir Bahá'u'lláh Įstatymo esmė, kuri tęsiasi ir įsitvirtina visuose pranašų cikluose. Ji niekada neišnyks, nes tai yra dvasinė, o ne materialioji tiesa; tai yra tikėjimas, pažinimas, tikrumas, teisingumas, maldingumas, ištikimybė, patikimumas, Dievo meilė, dosnumas, tyrumas, atsiribojimas, nusizeminimas, romumas, kantrybė ir pastovumas. Ji rodo gailingumą neturtingiesiems, gina engiamuosius, duoda vargšams ir pakeilia parpuolusį.

Šios dieviškos savybės, šie amžini įsakymai niekada nebus sunaikinti; ne, jie tęsis ir liks įtvirtinti per amžių amžius. Šios žmonijos dorybės atsinaujins kiekviename skirtingame cikle; nes kiekvieno ciklo pabaigoje dvasinis Dievo Įstatymas - taip sakant, žmogiškosios dorybės - išnyksta, ir lieka tik forma.

Šitaip tarp žydų Mozės ciklo pabaigoje, kuris sutampa su krikščionybės apsimušimu, Dievo Įstatymas sunyko ir liko tik forma be dvasios. Šventovių Šventovė pasitraukė nuo jų, tačiau esantis už jos Jeruzalės kiemas — kas reiškia religijos formą — pakliuvo į rankas pagonims. Taip pat sunyko Kristaus religijos pagrindiniai principai, kurie yra didžiausios žmonijos vertybės; o jos forma išliko dvasininkijos ir šventikų rankose. Panašiai ir Mahometo religijos pagrindas dingio, tačiau jos forma pasilieka oficialių ulamų rankose.

Šie Dievo Religijos pagrindai, kurie yra dvasiniai ir kurie yra žmonijos vertybės, negali būti sunaikinti; jie yra nepajudinami ir amžini ir atsinaujina kiekvieno Pranašo cikle.

Antroji Dievo Religijos dalis, kuri liečia materialųjį pasaulį ir kuri apima pasninką, maldas, garbinimo formas, vedības ir skyrybas, vergijos panaikinimą, teisinius procesus, sandėrius, bausmę už žmogžudystę, smurtą, vagystę ir skriaudas — ši Dievo Įstatymo dalis, kuri siejasi su materialiais dalykais, yra atnaujinama ir keičiama kiekviename pranašų cikle pagal laiko reikalavimus.

Trumpai tariant, Šventovių Šventovės pavadinimas reiškia tai, kad dvasinis Įstatymas niekada nebus pakeistas ar panaikintas; o Šventasis Miestas reiškia materialųjį Įstatymą, kuris gali būti panaikintas, ir šis materialusis Įstatymas, kuris vadinamas Šventu Miestu, turėjo būti trypiamas tūkstantį du šimtus šešiasdešimt metų.

“Aš duosiu galią savo dviem liudytojams, ir jie, maišais apsilvilkę, pranašaus tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų.”³⁸ Tie du liudininkai yra Dievo Pasiuntinys Mahometas ir Ali, Abu Talibo sūnus.

Korane pasakyta, kad Dievas kreipėsi į Mahometą, Dievo Pa-

³⁸ Apreiškimas 11:3.

siuntinį, sakydamas: “Mes padarėme Tave liudininku, geros žinios Šaukliu ir Įspėjimu” — taip sakant, Mes paskyrėme Tave liudininku, gerosios žinios nešėju ir Tuo, Kuris neša Dievo rūstybę.³⁹ “Liudininkas” reiškia tą, kurio liudijimu galima kažką patvirtinti. Tų dviejų liudininkų įsakymus reikėjo vykdyti tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų, kai kiekviena diena reiškia metus. Taigi Mahometas buvo šaknis, Ali — šaka, kaip Mozė ir Jošua. Sakoma, kad jie “maišais apsilvilkę”, ir tuo norima pasakyti, jog jie, matyt, turėjo dėvėti senais drabužiais, o ne naujais rūbais; kitaip sakant, pradžioje jie neatrodys puikiai žmonių akims, nepasirodys ir jų Tikėjimas nauju; nes Mahometo dvasinis Įstatymas atitinka Kristaus išdėstytąjį Evangelijoje, o dauguma Jo įstatymų, susijusių su materialiais dalykais, atitinka Senąjį Testamentą. Tokia yra seno drabužio reikšmė.

Toliau pasakyta: “Jie yra du alyvmedžiai, ir du žibintuvai, stovintys visos žemės Viešpaties akivaizdoje.”⁴⁰ Šios dvi sielos palyginamos su alyvmedžiais, nes tuo metu visuose žibintuose degė alyvų aliejus. Tai reiškia du asmenis, iš kurių pasirodo toji Dievo išminties dvasia, kuri apšviečia visą pasaulį. Tie Dievo šviesuliai turėjo spindėti ir šviesti; todėl jiedu lyginami su dviem žibintais: žibintas yra vieta šviesai, ir iš jo šviesa sklinda toliau. Tokiu pat būdu vadovavimo šviesa turi šviesti ir spindėti nuo tų apšviestų sielų.

Toliau pasakyta: “stovintys visos žemės Viešpaties akivaizdoje”, o tai reiškia, kad jie stovi Dievo tarnyboje ir moko Dievo tvartinius, tokius kaip barbariškos klajoklės arabų gentys iš Arabų pusiasalio, kurias jie mokė, ir tik dėl to anos pasiekė aukščiausią civilizacijos lygį, o šlovė ir garbė apie jas pasklido po visą pasaulį.

“Jei kas panorės juos skriausti, iš jų burnos išsiverš ugnis ir praris jų priešininkus.”⁴¹ Taip sakant, kad nė vienas negalėtų jiems atsispirti, kad, jei asmuo panorėtų sumenkinti jų mokymą ir jų įstatymą, jis būtų apsuptas ir sunaikintas to paties įstatymo, kuris

³⁹ Šis sakinytis yra persiškąs vertimas iš arabiško Korano teksto, kuris cituojamas.

⁴⁰ Apr. 11:4.

⁴¹ Plg. Apr. 11:5.

išsiveržia iš jų burnos; ir kiekvienas, kuris bandytų skriausti, priešintis ar neapkęsti jų, būtų sunaikintas įsakymo, paskelbto jų lūpomis. Šitaip ir atsitiko: visi jų priešai buvo nugalėti, priversti bėgti ir sunaikinti. Tai pats akivaizdžiausias būdas, kuriuo Dievas pagelbėjo jiems.

Po to pasakyta: “Jiedu turi galią užrakinti dangų, kad jų pranašavimo dienomis nelytų lietus”,⁴² o tai reiškia, jog tame cikle jie prilYGsta karaliams. Mahometo įstatymas ir mokymai, taip pat ir Ali aiškinimai ir komentarai yra dangiškoji dovana; jeigu jie nori perduoti tą dovaną, jie turi tam galios. Jeigu jie nenori to, lietus neiškris: šiuo požiūriu lietus reiškia malonę.

Toliau pasakyta: “turi galią vandenį paversti krauju,”⁴³ o tai reiškia, kad Mahometo pranašystės yra tokios pat kaip Mozės, o Ali — tokios pat kaip Jošua: jeigu jie panorėtų, paverstų Nilo vandenį krauju, kaip tai buvo egiptiečiams bei tiems, kurie nepripažino jų — taip sakant, kad tai, kas buvo jų gyvenimo prasmė, per jų tamsumą ir išdidumą tapo jų mirties priežastimi. Todėl faraono ir jo tautos karalystė, turtai ir galia, kurie buvo nacijos gyvenimo pagrindas, per jų priešinimąsi, neigimą ir išdidumą tapo mirties, žlugimo, pažeminimo ir skurdo priežastimi. Iš čia matyti, kad tie du liudytojai turi galią sunaikinti nacijas.

Toliau pasakyta: “Ir ištikti žemę bet kokia neganda, kada panorės,”⁴⁴ o tai reiškia, kad jie taip pat turės galią ir materialią jėgą, būtiną mokant nedorėlius ir tuos, kurie yra engėjai ir tironai, nes tiedviem Dievo liudininkams suteikta ir vidinė, ir išorinė galia, kad galėtų mokyti bei pakeisti nuožmius, kraugeriškus, tironiškus klajoklius arabus, kurie buvo kaip grobuonys žvėrys.

“Kai jie baigs liudyti”⁴⁵ reiškia, kai jie atliks tai, kas jiems įsakyta, ir kai bus perdavę dievišką žinią puoselėdami Dievo Įstatymą ir skleisdami dangiškuosius mokymus iki tokio lygio, kad dvasinio gyvenimo ženklai bus apsireiškę sielose, ir žmonijos pasaulio

⁴² Apr. 11:6.

⁴³ Plg. Apr. 11:6.

⁴⁴ Plg. Apr. 11:6.

⁴⁵ Apr. 11:7.

dorybių šviesa švies toliau, kol klajoklės gentys pasieks visišką pažangą.

“Žvėris, išlindęs iš bedugnės, kovos su jais, nugalės ir nužudys juos”⁴⁶ : tas žvėris reiškia Umajadus, kurie puolė juos iš suklydimų bedugnės ir kurie sukilo prieš Mahometo religiją bei Ali tikrovę — kitaip tariant, prieš Dievo meilę.

Pasakyta: “Žvėris pradėjo kovą su tais dviem liudytojais”⁴⁷ - taip sakant, dvasinę kovą, turint galvoje, kad žvėris elgsis visiškai priešingai tų dviejų liudytojų mokymams, papročiams ir institucijoms iki tokio lygio, kad dorybės ir vertybės, kurias skleidė tų dviejų liudytojų galia tarp tautų ir genčių, bus visiškai išsklaidytos ir nugalės žvėriška prigimtis bei kūniškos aistros. Todėl šis žvėris, kovojantis prieš juos, pasieks pergalę — norima pasakyti, kad klaidos tamsa, einanti nuo to žvėries, turėjo pasirodyti pasaulio horizontuose ir nužudyti tuos du liudytojus — kitaip tariant, kad jis sugriaus dvasinį gyvenimą, kurį jiedu plačiai skleidė tautoje, ir visiškai pašalins dieviškuosius įstatymus ir mokymus, trypdami kojomis Dievo Religiją. Todėl nieko nebeliks, tik kūnas be gyvybės ir be dvasios.

“Jų lavonai gulės aikštėje didžiojo miesto, kuris dvasine prasme vadinamas Sodoma ir Egiptu, kur ir jų Viešpats buvo nukryžiuotas.”⁴⁸ “Jų lavonai” reiškia Dievo Religiją, o “aikštė” reiškia viešai. “Sodoma ir Egiptas”, vieta, “kur ir jų Viešpats buvo nukryžiuotas” reiškia vietovę Sirijoje, o ypač Jeruzalę, kur buvo Umajadų valdos; ir kaip tik čia Dievo Religija bei dieviškieji mokymai pražuvo, ir kūnas liko be dvasios. “Jų lavonai” reiškia Dievo Religiją, kuri, kaip ir kūnas, liko be dvasios.

“Tuomet įvairių tautų, genčių, kalbų ir giminių žmonės galės žiūrėti į jų lavonus pusketvirtos dienos, ir nebus leista jų lavonų palaidoti kape.”⁴⁹

Kaip jau buvo paaiškinta anksčiau, pagal Šventąją Knygą pus-

⁴⁶ Plg. Apr. 11:7.

⁴⁷ Plg. Apr. 11:7.

⁴⁸ Apr. 11:8.

⁴⁹ Apr. 11:9.

ketvirtos dienos reiškia tris su puse metų, o trys su puse metų yra keturiasdešimt du mėnesiai, o keturiasdešimt du mėnesiai yra tūkstantis du šimtai šešiasdešimt dienų; o kadangi kiekviena diena pagal Šventosios Knygos tekstą prilygsta vieneriems metams, tai reiškia tūkstantį du šimtus šešiasdešimt metų, kas ir yra Korano ciklas, o nacijos, gentys ir tautos žiūrės į jų lavonus — taip sakant, kad jie iš Dievo Religijos padarys reginį: nors jie ir negyvens pagal ją, vis tiek jų kūnų — o tai reiškia Dievo religiją — nepaguldys į kapą. Taip sakant, iš pažiūros jie laikysis Dievo Religijos ir neleis jai visiškai pranykti iš jų tarpo, ir taip pat jos kūnui visiškai sūnykti ir pražūti. Ne, iš tikrųjų jie paliks ją, tačiau išoriškai išlaikys jos pavadinimą bei atminimą.

Tos “gentys, tautos ir giminės” reiškia tuos, kurie yra susirinkę į Korano šešėlį, neleidami Dievo Tikėjimui ir Įstatymui išoriškai visiškai sunykti ir pražūti — nes jie dar meldžiasi ir pasninkauja — tačiau pagrindiniai Dievo Religijos principai, kurie yra moralė ir elgesys, kartu su dieviškųjų paslapčių pažinimu, išnyko; žmonijos pasaulio vertybių šviesa, kuri kyla iš Dievo pažinimo ir meilės, yra užgesinta; ir įsigalėjo tironijos, priespaudos, šėtoniškų aistrų ir troškimų tamsa. Dievo Įstatymo kūnas, kaip lavonas, išstatytas viešam žvilgsniui tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų, ir kiekviena diena laikoma vieneriais metais, o tai yra Mahometo ciklo periodas.

Žmonės apleido visa, ką tie du asmenys įtvirtino, kas buvo Dievo Įstatymo pagrindu, ir sunaikino žmonijos pasaulio vertybes, kurios yra dieviškos dovanos ir šios religijos dvasia, iki tokio lygio, kad ištikimybė, teisingumas, meilė, vienybė, tyrumas, šventumas, atsiribojimas ir visos dieviškos dorybės išnyko iš jų tarpo. Religijoje išliko tik maldos ir pasninkas; ši padėtis tęsėsi tūkstantį du šimtus šešiasdešimt metų, kas sudaro Furkano⁵⁰ ciklo trukmę. Atrodė, lyg tie du asmenys būtų mirę ir jų kūnai likę be dvasios.

“Žemės gyventojai džiūgaus ir linksminsis dėl jų žuvimo, jie siuntinės vieni kitiems dovanas, nes tie du pranašai vargino Žemės

⁵⁰ Kitas Korano pavadinimas, pažymintis Skirtumą.

gyventojus.”⁵¹ “Žemės gyventojai,” reiškia kitas nacijas ir tautas, kaip antai Europos ir tolimos Azijos tautos, kurios, pamačiusios, kad islamo pobūdis visiškai pasikeitė, Dievo Įstatymo nepaisoma - kad dorybės, užsidegimas ir garbė išnyko ir kad jų vertybės pakito — tapo laimingos ir džiaugėsi, kad moralės nuosmukis ištiko islamo žmones ir kad dėl to juos ima pranokti kitos tautos. Taip ir įvyko. Žiūrėkit į šią tautą, kuri pasiekė galios viršūnes, kokia pažeminta ir sutrypta ji yra dabar.

Kitų tautų žmonės “siuntinės vieni kitiems dovanas” reiškia, kad jie pagelbės vieni kitiems, nes “tiedu pranašai vargino Žemės gyventojus” — tai yra, jie pranoko kitas pasaulio nacijas ir tautas ir nugalėjo jas.

“O po pusketvirtos dienos gyvybės dvasia nuo Dievo įžengė į juodu. Jie pašoko ant kojų, ir didžiulė baimė pagavo tuos, kurie į juos žiūrėjo.”⁵² Pusketvirtos dienos, kaip jau aiškinome anksčiau, yra tūkstantis du šimtai šešiasdešimt metų. Tie du asmenys, kurių kūnai gulėjo bedvasiai, yra mokymai ir įstatymai, kuriuos Mahometas įtvirtino, o Ali puoselėjo, tačiau kurių esmės jau nebuvo laikomasi ir beliko vien tik forma.” Dvasia vėl įėjo į juos “ reiškia, kad tie pagrindai ir mokymai buvo įtvirtinti iš naujo. Kitaip tariant, Dievo Religijos dvasingumas pavirto materializmu, o dorybės - nuodėmėmis; Dievo meilė virto neapykanta, šviesa — tamsa, dieviškos vertybės — šėtoniškomis, teisingumas — tironija, gailėstingumas — priešiškimu, nuoširdumas — apsimetimu, tikras kelias — klaidomis, o tyrumas — gašlumu. Tada, po pusketvirtos dienos, kurios pagal Šventąsias Knygas yra tūkstantis du šimtai šešiasdešimt dienų, tie dieviški mokymai, dangiškos dorybės, vertybės ir dvasiniai turtai dar kartą buvo atgaivinti Babo pasirodymo ir Džinabo-i-Quddus⁵³ atsidavimo dėka.

Šventi kvapai buvo paskleisti, tiesos šviesa suspindo, gyvybę suteikiantis pavasario metas atėjo, ir tikro kelio rytas išaušo. Tie-

⁵¹ Plg. Apr. 11:10.

⁵² Plg. Apr. 11:11.

⁵³ Hadži Mula Muhamedas-Aliji-i-Barfuruši, vienas iš pagrindinių Babo mokinių ir vienas iš devyniolikos Gyvųjų Laiškų.

du be gyvybės kūnai vėl atgijo, ir tie du didieji — Vienas Įkūrėjas, o kitas puoselėtojas — pakilo ir buvo kaip du žibintai, nes apšvietė pasaulį tiesos šviesa.

“Tada jie išgirdo galingą balsą iš dangaus, kuris jiems šaukė: „Užženkite šen!“ ir jiedu užžengė į dangų debesyje,”⁵⁴ kas reiškia, jog iš nematomo dangaus jie išgirdo Dievo balsą sakant: jūs atlikote visa, kas buvo teisinga ir tinkama perduodant mokymus ir džiaugsmingą žinią; jūs perdavėte Mano žinią žmonėms ir paskelbėte Dievo kvietimą, ir įvykdėte savo pareigą. Dabar kaip Kristus jūs turite paaukoti savo gyvybes už Mylimąjį ir tapti kankiniai. Ir ta Tikrovės Saulė, ir tas Tikrojo Kelio Mėnulis⁵⁵ — abu kaip Kristus iškilo kankinio horizonte ir įžengė į Dievo Karalystę.

“O jų priešai žiūrėjo į juodu”⁵⁶ reiškia, kad daugelis jų priešų, savo akimis matę jų žūtį kankinio mirtimi, suvokė jų padėties didingumą ir jų dorybių kilnumą ir paliudijo jų didybę ir tobulumą.

“Tą pačią valandą kilo baisus žemės drebėjimas, ir dešimta dalis miesto sugriuvo. Nuo žemės drebėjimo žuvo septyni tūkstančiai žmonių.”⁵⁷

Šis žemės drebėjimas įvyko Širaze po Babo žūties kankinio mirtimi. Mieste vyravo sąmyšis, ir daugelis žmonių žuvo. Didelį nerimą taip pat sukėlė ligos, cholera, badas, nepritekliai, skurdas ir bėdos, kokių niekas nebuvo matęs.

“O kiti, baimės pagauti, ėmė garbinti dangaus Dievą.”⁵⁸

Kai žemės drebėjimas įvyko Farse, visi išlikusieji verkė ir šaukė dieną naktį, ir šlovino bei meldėsi Dievui. Jie buvo taip susirūpinę ir nusigandę, kad negalėjo nei miegoti, nei ilsėtis naktį.

“Antroji neganda praėjo. Štai greit artinasi trečioji neganda.”⁵⁹ Pirmoji neganda yra Pranašo Mahometo, ‘Abdu’lloho — ramybė Jam! — sūnaus, pasirodymas. Antroji neganda yra Babo

⁵⁴ Apr. 11:12.

⁵⁵ Babas ir Džinabas-i-Quddus.

⁵⁶ Apr. 11:12.

⁵⁷ Plg. Apr. 11:13.

⁵⁸ Plg. Apr. 11:13.

⁵⁹ Apr. 11:14.

pasirodymas — Jam tebūnie šlovė ir garbė! Trečioji neganda yra didžioji diena, kai apsireiškė Angelų Viešpats ir suspindo Pažadėtojo Grožis. Šio dalyko, negandos, aiškinimas yra minimas Ezehielio pranašystės tryliktame skyriuje, kur pasakyta: “Man buvo suteiktas Viešpaties žodis ir pasakyta: Žmogaus Sūnau, pranašauk ir sakyk: Viešpats Dievas sako taip: Vargas, vargas tai dienai! Nes diena yra arti ir Viešpaties diena artėja.”⁶⁰

Todėl tikra tai, kad negandos diena yra Viešpaties diena; nes tą dieną neganda skirta nepastabiesiems, neganda skirta nusidėjėliams, neganda skirta tamsuoliams. Štai kodėl pasakyta: “Antroji neganda praėjo. Štai greit artinasi trečioji neganda.” Toji trečioji neganda yra Bahá'u'lláh apsireiškimo diena, Dievo diena; ir ji yra arti Babo pasirodymo dienos.

“Sutrimitavo septintasis angelas. Danguje pasigirdo galingi balsai, kurie skelbė: “Pasaulio karalystė tapo mūsų Viešpaties ir jo Mesijo karalyste, ir jis viešpataus per amžių amžius.”⁶¹

Septintas angelas yra žmogus, apdovanotas dangiškais požymiais, kuris pakils su dangiškomis savybėmis ir charakteriu. Pasi-girs balsai, kad taip būtų paskelbtas ir paskleistas Dieviškojo Ap-sireiškimo pasirodymas. Angelų Viešpaties apsireiškimo dieną bei Visagalio dieviškojo ciklo epochoje, kuri yra pažadėta ir minima visose Pranašų knygos bei raštuose — tą Dievo dieną bus įkurta Dvasinė Dievo Karalystė, ir pasaulis atsinaujins; nauja dvasia bus įkvėpta į tvarinijos kūną; dieviško pavasario metas ateis; gailestin-gumo debesys prapliups lietumis; tikrovės saulė nušvis; gaivinantis vėjelis papūs; žmonijos pasaulis apsilvils naują rūbą; žemės paviršius bus aukščiausias rojus; žmonija bus išsilavinusi; karai, gin-čiai, nesantare ir piktumas pradings; o ištikimybė, teisingumas, taika ir Dievo garbinimas pasirodys; vienybė, meilė ir brolybė ap-gaubs pasaulį; ir Dievas valdys amžinai — tai reiškia, kad bus įkurta Dvasinė ir Amžina Karalystė. Tokia yra Dievo diena. Nes visos dienos, kurios atėjo ir praėjo, buvo Abraomo, Mozės ir Kristaus

⁶⁰ Ez. 30:1-3.

⁶¹ Apr. 11:15.

arba kitų Pranašų dienos; tačiau toji diena yra Dievo diena, nes Tikrovės Saulė pakils tada su didžiausia šiluma ir puikybe.

“O dvidešimt keturi vyresnieji, sėdintys savo sostuose Dievo akivaizdoje, parpuolė veidais žemėn ir ėmė šlovinti Dievą, šaukdami:

“Dėkojame Tau, Viešpatie, Visagali Dieve, Kuris esi ir Kuris buvai, kad pasiėmei Savo didžiąją valdžią ir ėmei viešpatauti.”⁶²

Kiekviename cikle mokytojų ir šventų sielų būdavo dvylika. Taip Jokūbas turėjo dvylika sūnų; Mozės laikais buvo dvylika genčių vadų; Kristaus laikais buvo dvylika Apaštalų; Mahometo laikais buvo dvylika Imamų. Tačiau šiame šlovingame apsireiškime yra dvidešimt keturi, dvigubai daugiau už kitus, nes taip reikia šio apsireiškimo didybei. Tos šventos sielos sėdi savo sostuose Dievo akivaizdoje, o tai reiškia, jog jie valdo amžinai.

Šie dvidešimt keturi asmenys, nors ir sėdi savo amžino valdymo sostuose, tačiau garbina visuotinio Apsireiškimo pasirodymą, ir jie yra nusižeminę ir paklusnūs sakydami: “Dėkojame Tau, Viešpatie, Visagali Dieve, Kuris esi ir Kuris buvai, kad pasiėmei Savo didžiąją valdžią ir ėmei viešpatauti” — taip sakant, Tu pateiksi visus Savo mokymus, Tu surinksi visus Žemės žmones į Savo šešėlį, ir Tu atvesi visus žmones į vienos palapinės šešėlį. Nors tai yra Amžinoji Dievo Karalystė, ir Jis visada turėjo ir tebeturi Karalystę, čia Karalystė reiškia Jo paties apsireiškimą;⁶³ ir Jis pateiks visus įsakymus ir mokymus, kurie yra žmonijos pasaulio dvasia ir amžinasis gyvenimas. Ir kad visuotinis Apsireiškimas nugalės pasaulį dvasinės galios dėka, o ne karuose ir mūšiuose; Jis pasieks tai taikos ir ramybės dėka, o ne kardu ir ginklais; Jis įtvirtins šią Dangiškąją Karalystę tikros meilės dėka, o ne karo galia. Jis puoselės šiuos dieviškus mokymus švelnumu ir teisingumu, o ne ginklais ir atšiaurumu. Jis taip mokys nacijas ir tautas, jog nepaisant įvairių sąlygų, jų nevienodų papročių bei charakterio ir jų skirtingų religijų bei rasių vis tiek jie, kaip pasakyta Biblijoje,

⁶² Apr. 11:16-17.

⁶³ T.y., Jo tobuliausią apsireiškimą.

panašiai kaip vilkas bei ėriukas, leopardas, vaikas, žindomas kūdikis, ir žaltys, taps bičiuliais, draugais ir bendražygiais. Rasinė nesantaika, religiniai nesutarimai ir barjerai tarp nacijų visiškai išnyks, ir atsiras tobula vienybė bei susitaikymas Palaimintojo Mėdžio šešėlyje.

“Tautos iširdo,” nes Tavo mokymai prieštaravo kitų tautų aistroms; “tačiau atėjo tavo rūstybės laikas”⁶⁴ — taip sakant, visiems sukels skausmą akivaizdi netektis; kadangi jie nesilaiko Tavo priesakų, patarimų ir mokymų, jie neteks Tavo amžinosios malonės, ir uždanga dengs nuo jų Tikrovės Saulę.

“Metas teisti mirusius” reiškia, jog atėjo metas mirusiuosius⁶⁵ - tai yra tuos, kurie neteko Dievo meilės dvasios ir nebeturi švento amžinojo gyvenimo dalies, — teisti laikantis teisingumo, turint galvoje, jog jie pakils tam, kad gautų tai, ko nusipelnė. Jis akivaizdžiai atskleis jų paslapčių tikrovę, parodydamas, kokią žemą padėtį jie užima būties pasaulyje ir kad iš tikrųjų juos valdo mirtis.

“Ir atsilyginti savo tarnams, pranašams ir šventiesiems, ir visiems bijantiems tavojo vardo, mažiems ir dideliems”⁶⁶ — taip sakant, Jis išaukštins teisiuosius begaline malone, leisdamas jiems tartum dangaus žvaigždėms šviesti amžinos garbės horizonte. Jis padės jiems apdovanodamas juos tokiu elgesiu ir veiksmais, kurie yra žmonijos pasaulio šviesa, vadovavimo priežastis ir kelias į amžinąjį gyvenimą Dieviškojoje Karalystėje.

“Ir metas sunaikinti tuos, kurie niokoja žemę” reiškia, jog iš nepastabiųjų Jis atims viską; nes aklyjū aklymas išryškės, o pranašų vizija taps akivaizdi; klystančių žmonių tamsumas ir pažinimo stoka bus pripažinta, ir pasirodys žinios bei išmintis žmonių, einančių tiesiu keliu, aišku, kad naikintojai bus sunaikinti.

“Ir atsidarė danguje Dievo šventykla”⁶⁷ reiškia, jog dieviškoji Jeruzalė yra atrasta, ir Šventovių Šventovė tapo matoma. Šventovių Šventovė pagal išminčių terminologiją yra Dieviškojo Įstaty-

⁶⁴ Apr. 11:18.

⁶⁵ Apr. 11:18.

⁶⁶ Plg. Apr. 11:18.

⁶⁷ Apr. 11:19.

mo esmė ir dangiški bei tikri Viešpaties mokymai, kurie nepasikeitė jokio Pranašo cikle, kaip jau buvo paaiškinta anksčiau. Jeruzalės šventovė lyginama su tikrove Dievo Įstatymo, kuris yra Šventovių Šventovė; o visi įstatymai, papročiai, ritualai bei materialiosios taisyklės yra Jeruzalės miestas — štai kodėl jis vadinamas dangiškąja Jeruzale. Trumpai tariant, kadangi šiame cikle Tikrovės Saulė privers Dievo šviesą spindėti su didžiausia puikybe, todėl Dievo mokymų esmė bus suvokta egzistencijos pasaulyje, ir nežinojimo bei pažinimo stokos tamsa bus išsklaidyta. Šis pasaulis taps nauju pasauliu, ir įsivyras švietimas. Taip pasirodys Šventovių Šventovė.

“Ir atsidarė danguje Dievo šventykla”⁶⁸ reiškia, jog skleidžiant dieviškuosius mokymus, apsireiškus šiems dangiškiems stebuklams ir pakilus Tikrovės Saulei, sėkmės ir gerovės durys atsivers iš visų pusių, ir aiškiai pasimatys gerumo bei dangiškojo palaiminimo ženklai.

“Ir pasirodė šventykloje jo Sandoros skrynias”⁶⁹ — tai yra, Jo Testamento Knyga pasirodys Jo Jeruzalėje, bus išleistas Sandoros Laiškas⁷⁰, ir Testamento bei Sandoros reikšmė taps akivaizdi. Dievo garbė pasklis ir Rytuose, ir Vakaruose, ir Dievo Tikėjimo skelbimas pripildys pasaulį. Sandoros laužytojai bus pažeminti ir išsklaidyti, o ištikimieji bus branginami bei šlovinami, nes jie laikosi Testamento Knygos ir yra tvirti bei ištikimi Sandoroje.

“Ir sušvytravo žaibai, nuskambėjo balsai ir griaustiniai, kilo žemės drebėjimas ir pabiro baisi kruša”⁷¹ reiškia, jog pasirodžius Testamento Knygai kils didelė audra ir švytruos Dievo pykčio bei rūstybės žaibai, nuskambės Sandoros sulaužymo griaustinis, kils abejonių žemės drebėjimas, kankinimų kruša pabirs ant Sandoros laužytojų, ir netgi tie, kurie išpažįsta tikėjimą, bus bandomi ir gundomi.

⁶⁸ Apr. 11:19.

⁶⁹ Apr. 11:19.

⁷⁰ Vienas iš Bahá'u'lláh darbų, kuriame Jis aiškiai skiria 'Abdu'l-Bahá Tuo, į Kurį visi turi atsigręžti po Jo mirties.

⁷¹ Apr. 11:19.

IZAIJO PRANAŠYSTĖS VIENUOLIKTO SKYRIAUS KOMENTARAI

Izaijo pranašystės vienuolikto skyriaus 1 - 10 eilutėje pasakyta: “Bet atžala išdygs iš Jesės kelmo ir pakils žiedas iš jo šaknies. Viešpaties Dvasia ilsėsis ant jo: išminties ir supratimo Dvasia, parties ir stiprybės Dvasia, žinojimo ir pamaldumo Dvasia. Ir jis pasidarys pilnas Viešpaties baimės. Jis teis ne kaip akims rodosi ir pasmerks ne kaip ausims girdisi, bet jis teis beturčius su teisybe ir su tiesumu darys nutarimą šalies pažemintųjų naudai. Jis užgaus žemę savo burnos rykšte, jis užmuš bedievių savo lūpų papūtimu. Teisybė bus jo strėnų juosta ir ištikimybė — jo inkstų susijuosimas. Tuomet vilkas ganysis su avinėliu ir lūšis gulės su ožiuku; veršis ir jauniklis liūtas, ir avis bus drauge, ir mažas vaikas juos varinės. Veršis ir lokys ganysis kartu, drauge gulės jų jaunikliai ir liūtasės šiaudus kaip jautis. Žindomas kūdikis žais ant angies urvo ir nujunkytas vaikas kiš savo ranką į bazilisko drevę. Jie nekenks ir nežudys visame mano šventajame kalne, nes šalis pasidarė pilna pažinimo Viešpaties, taip, kaip vanduo uždengia jūros dugną.”

Ši atžala iš Jesės kelmo gali būti teisingai priskirta Jėzui, nes Juozapas buvo Jesės, Dovydo tėvo, palikuonis; tačiau kadangi Kristaus egzistencija atėjo per Dievo Dvasią, Jis vadino Save Dievo Sūnumi. Jei taip nebūtų daręs, šis aprašymas priklausytų Jam. Be to, įvykiai, kuriuos jis skelbė atsitiksiant tos atžalos dienomis, jeigu aiškinsim simboliškai, iš dalies buvo įvykdyti Kristaus dieną, tačiau ne visi; o jei aiškinsim pažodžiui, tada tikrai nepasitvirtino nė vienas iš šių ženklų. Pavyzdžiui, lūšis ir ožiukas, liūtas ir veršis, vaikas ir angis yra metaforos ir simboliai, reiškiantys įvairias nacijas, tautas, priešiškas sektas ir nesutariančias rases, kurios yra tokios nępanašios ir nedraugiškos, kaip vilkas su ėriuku. Mes sakome, jog Kristaus dvasios alsavimo dėka jos rado santarvę ir darną, jos buvo atgaivintos ir ėmė bendrauti.

Tačiau “Jie nekenks ir nežudys visame mano šventajame kal-

ne, nes šalis pasidarė pilna pažinimo Viešpaties, kaip vanduo uždengia jūros dugną.” Tų sąlygų nebuvo Kristaus apsiereiškimo metu; nes iki pat šių dienų skirtingos ir priešiškos nacijos egzistuoja pasaulyje: labai nedaugelis tepripažįsta Izraelio Dievą, o didžioji dalis yra be Dievo pažinimo. Taip pat ir visuotinė taika neatėjo Kristaus laikais — taip sakant, tarp priešiškų ir nedraugiškų nacijų šiandien neegzistuoja nei taika, nei santarvė, ginčai ir nesutariamai nepradingo ir susitaikymas bei nuoširdumas neatsirado. Todėl netgi šią dieną tarp pačių krikščioniškų sektų bei nacijų sutinkame nesantaiką, neapykantą ir didžiausią priešiškumą.

Bet šios eilutės žodis žodinė tinka Bahá'u'lláh. Šiame stebuklingame cikle žemė pasikeis ir žmonijos pasaulis pasipuoš ramybe ir grožiu. Ginčus, kivirčius ir žudynes pakeis taika, tiesa ir draugystė. Įstvirtins bendravimas ir sąjunga, ir galiausiai karas visiškai nurims. Kai įsigalės Švenčiausios Knygos įstatymai, nesantaika ir ginčai sulauks absoliučiai teisingo galutinio nuosprendžio bendrame tautų ir karalysčių tribunole, ir visi išskylantys sunkumai bus išspręsti. Visi penki pasaulio kontinentai sudarys tik vieną, gausios tautos susijungs į vieną, visas Žemės paviršius taps vienu kraštu, ir žmonija bus viena bendruomenė. Santykiai tarp šalių — tautų ir bendruomenių maišymasis, sąjunga ir draugystė — pasieks tokį lygį, kad žmonija bus kaip viena šeima ir giminė. Dangiškos meilės šviesa spindės, o priešiškumo bei neapykantos tamsa bus išsklaidyta visame pasaulyje. Visuotinė taika išskleis savo palapinę žemės viduryje, ir palaimintas Gyvenimo Medis augs ir keros taip, kad suteiks šešėlį ir Rytams, ir Vakarams. Stiprūs ir silpni, turtingi ir vargšai, priešiškos sektos ir nedraugiškos tautos, — kurios yra kaip vilkas ir ėriukas, lūšis ir vaikas, liūtas ir veršis, — viena su kita elgsis visiškai draugiškai, teisingai, lygiateisiškai ir su meile. Pasaulis bus pilnas mokslo laimėjimų, paslaptingos būties tikrovės pažinimo ir Dievo pripažinimo.

Dabar pamąstykite, kokią pažangą šiame didingame amžiuje, kuris yra Bahá'u'lláh ciklas, pasiekė mokslas ir pažinimas, kiek buvo atskleista egzistencijos paslaptis, kiek išradimų išvydo dienos šviesa, ir diena po dienos jų vis gausėja. Netrukus materialūs

mokslai ir žinios, taip pat ir Dievo pažinimas, padarys tokią pažangą ir parodys tokius stebuklus, kad juos regintieji bus apstulbinti. Tada šios eilutės iš Izaijo pranašystės: “Nes šalis pasidarė pilna pažinimo Viešpaties” paslaptis bus visiškai akivaizdi.

Pasvarstykite ir tai, kad per trumpą laiką po Bahá'u'lláh pasirodymo žmonės iš visų šalių, tautų ir rasių įžengė į šio Tikėjimo šešėlį. Krikščionys, žydai, Zoroastro išpažinėjai, budistai, induistai ir persai - visi kartu bendrauja su didžiausiu draugiškumu ir meile, lyg iš tikrųjų tie žmonės būtų giminingi bei susiję tarpusavyje, visi jie ir visa, kas jų, tūkstantį metų; nes jie yra kaip tėvas ir vaikas, motina ir dukra, sesuo ir brolis. Tai yra viena iš draugystės tarp vilko ir ėriuko, lūšies ir vaiko, liūto ir veršio reikšmių.

Vienas iš didingiausių įvykių, turinčių nutikti tos Neprilygstamos Šakos (Bahá'u'lláh) apsireiškimo Dieną, yra Dievo Vėliavos išskėlimas tarp visų tautų. Tuo norima pasakyti, jog visos tautos ir giminės bus surinktos kartu į šios Dieviškos Vėliavos šešėlį, kuris yra ne kas kita, kaip pati Dieviškoji Šaka, ir taps viena nacija. Religinis ir sektantiškas priešiškas, nedraugiškas tarp rasių ir tautų bei nesantarvė tarp nacijų bus nugalėta. Visi žmonės laikysis vienos religijos, turės vieną bendrą tikėjimą, susilies į vieną rasę ir taps viena tauta. Visi gyvens bendroje tėvynėje, kuri yra pati Planeta. Visuotinė taika ir santarvė atsiras tarp visų nacijų, ir toji Neprilygstamoji Šaka surinks krūvon visą Izraelį įrodydama, kad šiame cikle Izraelis bus surinktas Šventoje Žemėje, ir kad žydų žmonės, išsibarstę Rytuose ir Vakaruose, Pietuose ir Šiaurėje, bus surinkti visi draugėn.

Dabar matote: šie atsitikimai neįvyko Kristaus cikle, nes nacijos nesusirinko po Viena Vėliava, kuri yra Dieviškoji Šaka. To šitame cikle visos nacijos ir tautos ateis į šios Vėliavos šešėlį. Taip pat ir Izraelis, išsibarstęs po visą pasaulį, nebuvo iš naujo surinktas į Šventąją Žemę Krikščionybės cikle; tačiau Bahá'u'lláh ciklo pradžioje šis dieviškasis pažadas, kaip aiškiai pasakytą Pranašų Knygose, pradėjo pildytis. Jūs galite patys pamatyti, kaip iš visų pasaulio dalių žydų gentys grįžta į Šventąją Žemę; jie gyvena kaimuose ir kraštuose, kuriuos jie padaro savais, ir diena po dienos jų gausėja ir visa Palestina tampa jų namais.

APREIŠKIMO JONUI DVYLIKTO SKYRIAUS KOMENTARAI

Mes anksčiau jau aiškinome, jog dažniausiai Šventasis Miestas, Dievo Jeruzalė, kuri minima Šventojoje Knygoje, reiškia Dievo Įstatymą. Kartais jis lyginamas su nuotaka, o kartais su Jeruzale, o dar kitais kartais — su dangumi ir žeme. Taip Apreiškimo šv. Jonui 21 skyriaus 1, 2 ir 3 eilutėse pasakyta: “Aš regėjau naują dangų ir naują žemę, nes pirmasis dangus ir pirmoji žemė išnyko ir jūros taip pat nebeliko. Ir išvydau šventąjį miestą — naująją Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus nuo Dievo; ji buvo išsipuošusi kaip nuotaka savo sužadėtiniui. Ir išgirdau galingą balsą, skambantį nuo sosto: “Štai Dievo padangtė tarp žmonių. Jis apsigyvens pas juos, ir jie bus jo tauta, o pats Dievas bus su jais.”

Matote, kaip aišku ir akivaizdu, kad pirmasis dangus ir pirmoji žemė reiškia buvusį Įstatymą. Nes pasakyta, jog pirmasis dangus ir pirmoji žemė išnyko ir jūros taip pat nebeliko — taip sakant, kad žemė yra nuosprendžio vieta, ir toje nuosprendžio žemėje nėra jūros, ir tuo norima pasakyti, kad Dievo Įstatymas ir mokymai pasklis po visą Žemę, ir visi žmonės įžengs į Dievo Tikėjimą, ir Žemė bus visiškai apgyvendinta vien tikinčiaisiais; todėl nebebus jūros, nes gyvenamoji žmogaus vieta ir namai yra sausumoje. Kitaip tariant, toje epochoje to Įstatymo laukas taps žmogaus sodu. Tokia žemė yra tvirta; koja nepaslys ant jos.

Dievo Įstatymas taip pat aprašomas kaip Šventasis Miestas, Naujoji Jeruzalė. Akivaizdu, jog Naujoji Jeruzalė, kuri nužengia iš dangaus, nėra miestas, pastatytas iš akmenų, skiedinio, plytų, molio ir medienos. Tai yra Dievo Įstatymas, kuris nužengia iš dangaus ir vadinamas nauju, nes aišku, jog Jeruzalė, kuri yra iš akmens ir molio, nenužengia iš dangaus ir kad ji neatsinaujina; tačiau Dievo Įstatymas yra tai, kas yra atnaujinama.

Dievo Įstatymas taip pat lyginamas su išsipuošusia nuotaka, kuri pasirodo su puikiais papuošalais, kaip pasakyta Apreiški-

mo šv. Jonui 21 skyriuje: “Ir išvydau šventąjį miestą - naująją Jeruzalę, nužengiančią iš dangaus nuo Dievo; ji buvo išsipuošusi kaip nuotaka savo sužadėtiniui.”⁷² O 12 skyriaus 1 eilutėje pasakytą: “Ir pasirodė danguje didingas ženklas: moteris, apsisiautusi saule, po jos kojų mėnulis, o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas.” Ta moteris yra toji nuotaka, Dievo Įstatymas, kuris nužengė ant Mahometo. Ta saulė, kuria ji buvo apsisiautusi, ir mėnulis, kuris buvo jai po kojom, yra dvi nacijos, kurios yra to Įstatymo šešėlyje, — Persijos ir Osmanų karalystės; nes Persijos emblema yra Saulė, o Osmanų Imperijos — puse mėnulis. Vadinasi, saulė ir mėnulis yra emblemos dviejų karalysčių, kurias valdo Dievo Įstatymas. Toliau pasakytą: “...o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas.” Tos dvylika žvaigždžių yra dvylika Imamų, kurie puoselėjo Mahometo Įstatymą ir švietė žmones spindėdami lyg kelrodės žvaigždės danguje.

Toliau antroje eilutėje pasakytą: “Ji buvo nėščia ir dejavo,” kas reiškia, jog šis Įstatymas patyrė didžiausius sunkumus ir pakėlė baisiausius vargus bei sielvartus, kol neiškilo tobula atžala — tai yra atėjo Apsireiškimas, Pažadėtasis, Kuris yra tobula atšaka ir Kuris buvo užaugintas prie šio Įstatymo, kaip prie motinos krūtinės. Vaikas, apie kurį kalbama, yra Babas, Pradinis Taškas, Kuris iš tiesų gimė iš Mahometo Įstatymo — taip sakant, Šventoji Tikrovė, Kuri yra Dievo Įstatymo, t.y. Jo motinos, vaikas ir rezultatas ir Kuri yra pažadėta tos religijos, radusi prieglobstį to Įstatymo karalystėje; tačiau dėl slibino despotiškumo vaikas buvo nuneštas Dievui. Po tūkstančio dviejų šimtų šešiasdešimties dienų slibinas buvo nugalėtas, ir apsireiškė Dievo Įstatymo vaikas, Pažadėtasis.

3 ir 4 eilutė: “Pasirodė ir kitas ženklas danguje: štai didžiulis ugniaspalvis slibinas su septyniomis galvomis, su dešimčia ragų ir su septyniomis diademomis ant galvų. Jo uodega nušlavė trečdalį dangaus žvaigždžių ir nužėrė jas žemėn.”⁷³ Tie ženklai yra užuomina apie Umajadų dinastiją, kuri valdė musulmonų religiją. Septynios galvos ir septynios diademos reiškia septynias šalis ir kara-

⁷² Apr. 21:2.

⁷³ Plg. Apr. 12:3-4.

lystes, kuriose buvo Umajadų valdžia: tai buvo Romos valdos ap- link Damaską; taip pat Persijos, Arabijos ir Egipto karalystės kartu su Afrikos karalyste — Tunisu, Maroku bei Alžyru; Andaluzijos karalystė, dabartinė Ispanija; ir Turkijos karalystė Transoksanijo- je. Umajadai valdė visas šias šalis. Dešimt ragų reiškia Umajadų valdovų vardus — tai yra buvo dešimt nepasikartojančių valdovų vardų, reiškiančių dešimties vadovų ir vadų vardus — pirmasis yra Abu Safjanas, o paskutinis Marvanas - tačiau kai kurie turi tą patį vardą. Todėl, yra du Muavijos, trys Jazidai, du Validai ir du Mar- vanai; tačiau jei vardai skaičiuojami kartojant, jų bus dešimt. Uma- jadai, kurių pirmasis buvo Abu Safjanas, Mekos emyras ir Umaja- dų dinastijos vadas, o paskutinis buvo Marvanas, sunaikino trečda- lį šventų ir pašventintų Mahometo palikuonių, kurie buvo kaip dan- gaus žvaigždės.

4 eilutė: “Slibinas tykodamas sustojo priešais moterį, kad jai pagimdžius prarytų kūdikį.”⁷⁴ Kaip jau aiškinome anksčiau, ši mo- teris yra Dievo Įstatymas. Slibinas stovėjo šalia moters, kad prary- tų jos vaiką, o tas vaikas buvo pažadėtasis Apsireiškimas, Maho- meto Įstatymo atšaka. Umajadai visada laukė pasiruošę, kad už- valdytų Pažadėtąjį, kuris turėjo ateiti iš Mahometo palikuonių, kad nužudytų Jį ir sunaikintų; nes jie smarkiai bijojo pažadėtojo Apsi- reiškimo pasirodymo ir siekė nužudyti visus Mahometo palikuo- nis, kurie galėtų būti didžiai gerbiami.

5 eilutė: “Ir ji pagimdė sūnų, berniuką, kuriam skirta ganyti visas tautas geležine lazda.” Šis didysis sūnus yra pažadėtasis Ap- sireiškimas, Kuris gimė iš Dievo Įstatymo ir buvo užaugintas prie dieviškų mokymų krūtinės. Geležinė lazda yra galios ir jėgos sim- bolis — tai nėra kalavijas — ir reiškia, kad su dieviška galia ir jėga Jis ganys visas Žemės nacijas. Tas sūnus yra Babas.

5 eilutė: “Kūdikis buvo paimtas pas Dievą, prie jo sosto.” Čia yra išpranašaujamas Babas, Kuris įžengė į dangiškąsias valdas prie Dievo sosto ir į Jo Karalystės centrą. Pažvelkit, kaip visa tai atitin- ka tikrus įvykius.

⁷⁴ Plg. Apr. 12:4.

6 eilutė: “O moteris pabėgo į dykumą” — taigi Dievo Įstatymas pabėgo į dykumą, tai reiškia į Hijazo dykumą ir į Arabijos pusiasalį.

6 eilutė: “...kur buvo jai Dievo paruošta būstinė.”⁷⁵ Arabų pusiasalis tapo priebėga ir gyvenamąja vieta bei Dievo Įstatymo centru.

6 eilutė: “...kad tenai ji būtų maitinama tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų.” Pagal Šventosios Knygos terminologiją tos tūkstantis du šimtai šešiasdešimt dienų reiškia tūkstantį du šimtus šešiasdešimt metų, kuriuos Dievo Įstatymas galiojo Arabijos tyruose, didžiojoje dykumoje: iš jos atėjo Pažadėtasis. Po tūkstančio dviejų šimtų šešiasdešimties metų šis Įstatymas nebeteko poveikio, nes turėjo pasirodyti to medžio vaisius, pasireikšti jo rezultatas.

Pagalvokit, kaip pranašystės atitinka viena kitą. Apokalipsėje Pažadėtojo pasirodymas nurodytas po keturiasdešimt dviejų mėnesių, Danielius jį skaičiuoja kaip tris su puse karto, kas taip pat yra keturiasdešimt du mėnesiai, o tai sudaro tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų. Kitame Apreiškimo Jonui skyriuje aiškiai kalbama apie tūkstantį du šimtus šešiasdešimt dienų, o Šventojoje Knygoje pasakyta, kad viena diena atstoja vienerius metus. Nieko negali būti aiškiau už šį atitikimą įvairiose pranašystėse. Babas pasirodė 1260 Mahometo Hidžros metais, kurie yra visuotinio visos Islamo eros pripažinimo pradžia. Nėra aiškesnių įrodymų už šį bet kurio Apsireiškimo Šventose Knygose. Tam, kuris yra teisingas, laiko atitikimas, nurodytas Didžiųjų, yra galutinis įrodymas. Nėra jokio kito įmanomo šių pranašysčių paaiškinimo. Palaimintos yra teisingos sielos, kurios siekia tiesos. Tačiau teisingumui pralaimėjus žmonės puola, ginčijasi ir atvirai neigia liudijimus, kaip tie fariziejai, kurie apsireiškus Kristui su didžiausiu užsispyrimu neigė Kristaus ir Jo mokinių aiškinimus. Jie menkino Kristaus Tikėjimą tamsių žmonių akyse sakydami: “Tos pranašystės tinka ne Jėzui, o Pažadėtajam, Kuris ateis vėliau, pagal sąlygas, nurodytas

⁷⁵ Plg. Apr. 12:6.

Biblijoje.” Kai kurios iš tų sąlygų buvo tai, kad Jis turi turėti karalystę, sėdėti Dovydo soste, įtvirtinti Biblijos Įstatymą ir parodyti tokį teisingumą, kad vilkas ir ėriukas ateitų prie to paties šaltinio.

Ir taip jie trukdė žmonėms pažinti Kristų.

Pastaba. — Šiuose paskutiniuose pokalbiuose ‘Abdu’l-Bahá naujai interpretuodamas nori sutaikyti apokaliptines žydų, krikščionių ir musulmonų pranašystes, o ne parodyti jų antgamtinį pobūdį. Apie Pranašų galią, plg. “Dieviškųjų Apsireiškimų pažinimas,”157p.; ir “Vizijos ir bendravimas su dvasiomis,”251 p.

DVASINIAI ĮRODYMAI

Šiame materialiam pasaulyje laikas skaičiuojamas ciklais; vietovė keičiasi pagal metų laikų kaitą, o sielą veikia pažanga, smukimas ir ugdymas.

Vienu metu ateina pavasaris; kitu metu rudeniu; o dar yra vasara ir žiema.

Pavasariį plaukia debesys, kurie siunčia brangų lietų, muskusu kvepiančius vėjus ir gyvybę nešančius zefyrus; oras yra tobulai saikingas, lietūs lyja, saulė šviečia, derlių žadantis vėjas neša debesis, pasaulis atsinaujina, ir augaluose, gyvūnijoje bei žmonėse pasirodo gyvybės alsavimas. Žemiškosios būtybės pereina iš vienos būsenos į kitą. Visi daiktai pasipuošia nauju rūbu, o juodą žemę užkloja augalija; kalnus ir klonius papuošia augmenija; medžiai skleidžia lapus ir žiedus; soduose pražysta gėlės ir kvapnūs žolynai. Pasaulis tampa kitu, ir jis įgyja gyvybę teikiančią dvasią. Žemė buvo kūnas be gyvybės; ji randa naują dvasią ir pagimdo begalinį grožį, malonę ir šviežumą. Taigi, pavasaris yra naujos gyvybės priežastis ir suteikia naują dvasią.

Po to ateina vasara, kai karštis sustiprėja, o augimas bei vystymasis įgyja didžiausią galią. Gyvybės energija augalijos karalystėje pasiekia tobulumo lygį, pasirodo vaisiai, ir ateina derliaus brandos metas; sėkla virto varpa, ir maistas kaupiamas žiemos metui. Paskui ateina audringas rudeniu, kai pučia nesveiki ir bergždi vėjai; tai ligos metas, kai viskas nuvysta, ir gydančio oro nebėra. Pavasarinį vėjelį pakeičia rudens vėtros; vešintys žali medžiai pagelsta ir apsinuogina; gėlės bei kvepiantys žolynai nuvysta; puikus gėlynas virsta dulkių krūva. Po viso to ateina žiemos metas su šalčiais ir pūgomis. Sninga, lyja, byra kruša, kyla audros su perkūnija ir žaibais, ledu ir gruodu; visa augalija apmiršta, o gyvūnija atrodo sunykusi ir apgailėtina.

Kai pasiekiami ši stadija, vėl grįžta gyvybę nešantis pavasaris, ir ciklas atsinaujina. Pavasario metas su šviežumo bei grožio

angelais išskleidžia savo palapinę virš slėnių ir kalnų su didžiausiomis iškilmėmis ir didybe. Antrą kartą tvarinių forma atsinaujina, ir būtybių tvarinija atsišviežina; kūnai auga ir vystosi, slėniai ir tyrai darosi žali ir derlingi, medžiai ir vėl sužydi, o praėjusių metų pavasaris šlovingai sugrįžta visa savo pilnatve. Toks yra, toks ir turėtų būti egzistencijos ciklas ir seka. Toks yra materialaus pasaulio ciklas ir periodiškasis kartojimasis.

Tas pats yra ir su dvasiniais Pranašų ciklais — taip sakant, Švento Apsireiškimo pasirodymo diena yra dvasinis pavasaris; tai dieviškasis spindesys; tai dangiška malonė, gyvybės vėjelis, Tikrovės Saulės aušra. Dvasios gaivinamos širdys atsinaujina ir atgyja; sielos darosi geros; egzistencija išsijudina; žmogiškoji tikrovė yra patenkinta, ji auga bei vystosi įgydama geras savybes bei vertybes. Pasiekama bendra pažanga, visi atgyja, nes tai yra prisikėlimo diena, jaudulio bei pakilimo laikas ir palaimos, džiaugsmo bei didžiausios ekstazės metas.

Vėliau gyvybę nešantis pavasaris baigiasi virsdamas derlinga vasara. Dievo žodis būna išaukštintas, Dievo Įstatymas paskelbtas; visi dalykai pasiekia tobulumo stadiją. Dieviškas stalas būna padengtas, šventas vėjelis neša kvapus į Rytus ir Vakarus, Dievo mokymai užkariauja pasaulį, žmonės tampa išsilavinę, gaunami pagirtini rezultatai, visuotinė pažanga pasirodo žmonijos pasaulyje, ir dieviškoji malonė apgaubia visus dalykus. Tikrovės Saulė pakyla iš už Karalystės horizonto su didžiausia galia ir karščiu. Kai ji pasieks zenitą, tada ims leistis ir silpnėti, ir dvasinę vasarą pakeis rudo, kai augimas ir vystymasis sustabdomi. Vėjeliai virsta dusinančiomis vėtromis, ir nesveikas metas pražudo sodų, lygumų bei užuovėjų grožį ir šviežumą — taip sakant, patrauklumo ir gerumo nebelieka, dieviškosios savybės pakinta, širdžių spindesys nublanksta, sielų dvasingumas pasikeičia, vertybes pakeičia ydos, o šventumas ir tyrumas išnyksta. Belieka tik Dievo Religijos vardas bei dieviškųjų mokymų suprantamos formos. Dievo Religijos pamatai sugriūva ir sunyksta, ir nebelieka nieko, išskyrus formas bei tradicijas. Atsiranda susiskirstymas, tvirtumą pakeičia nestabilumas, o dvasia miršta; širdis nusilpsta, siela tampa nejudri, ir atke-

liauja žiema — taip sakant, tamsybių šaltis apgaubia pasaulį, ir įsigali žmogiškųjų klaidų tamsa. Po to ateina abejingumas, nepaklusnumas, neapdairumas, tingumas, niekingumas, gyvuliški instinktai ir šaltas kaip akmuo nejautrumas. Tai panašu į žiemos metą, kai Žemės rutulys, netekęs saulės šilumos poveikio, pasidaro apleistas ir nykus. Kai žinių ir minties pasaulis atsiduria šioje stadijoje, belieka tik nuolatinė mirtis bei nesibaigianti neegzistencija.

Kai žiemos metas atlieka savo darbą, vėl sugrįžta dvasinio pavasario metas ir prasideda naujas ciklas. Dvasiniai vėjeliai pučia, spindinčios aušros šviečia, dieviški debesys atneša lietų, Tikrovės Saulė nušvinta, laikinasis pasaulis įgauna naują gyvenimą ir apsirengia nuostabiu drabužiu. Iš naujo pasirodo visi praėjusio pavasario ženklai bei dovanos, gal netgi puikesni šį naująjį sezoną.

Tikrovės Saulės dvasiniai ciklai yra panašūs į materialios Saulės ciklus: jie visada yra periodiškai pasikartojantys ir atsinaujinantys. Tikrovės Saulė, kaip ir materialiai Saulė, turi daugybę aušros ir laidos vietų: vieną dieną ji pakyla iš Zodiako Vėžio ženklo, kitą dieną iš Svarstyklių ar Vandenio ženklo; kitą kartą ji pakyla iš Avino ženklo, iš kur ir skleidžia savo spindulius. Tačiau Saulė yra viena ir ta pati Saulė bei viena tikrovė; pažinimą turintys žmonės myli Saulę ir nėra užburti jos aušros ir laidos vietų. Suvokiantys žmonės yra tiesos, o ne jos pasirodymo ar laidos vietų ieškotojai; todėl jie žavėsis Saule, iš kurio Zodiako ženklo ji bepasirodytų, ir jie ieškos Tikrovės kiekvienoje Šventoje Sieloje, Kurioje ji apsireiškia. Tokie žmonės visada randa tiesą, jiems niekas negali uždengti Dieviškojo Pasaulio Saulės. Taigi, Saulės mylėtojas ir šviesos ieškotojas visada gręšis į Saulę, ar ji šviestų iš Avino ženklo, ar iš Vėžio ženklo malonės, ar spindėtų iš Dvynių ženklo; tačiau tamsūs ir nemokyti yra Zodiako ženklų gerbėjai, juos kerį ir žavi aušros vietos, o ne pati Saulė. Kai ji buvo Vėžio ženkle, jie atsigręžė į tą pusę, nors po to Saulė perėjo į Svarstyklių ženklą; kadangi jie buvo ženklo gerbėjai, jie atsigręžė į jį ir pasiliko nepajudinami, todėl neteko Saulės poveikio tik dėl to, jog ji pakeitė savo vietą. Pavyzdžiui, kadaise Saulė skleidė savo spindesį iš Abraomo ženklo, po to ji išaušo Mozės ženkle ir apšvietė horizontą. Vėliau ji pakilo

su didžiausia galia ir spindesiu Kristaus ženkle. Tie, kurie ieškojo Tikrovės, garbino tą Tikrovę visur, kur matė ją, tačiau tie, kurie buvo prisirišę prie Abraomo, neteko jos poveikio, kai ji nušvito virš Sinajaus ir apšvietė Mozės tikrovę. Tie, kurie tvirtai laikėsi Mozės, kai Tikrovės Saulė pakilo Kristaus ženkle su skaisčiausiu spindesiu bei karališka puikybe, liko už uždangos, ir panašiai.

Todėl žmogus turi siekti Tikrovės, ir jis ras tokią Tikrovę kiekvienoje Šventoje Sieloje. Jį turi žavėti ir apgaubti, traukti dieviškoji malonė; jis turi būti panašus į drugelį, kuris myli šviesą, kad ir iš kokio žibinto ji sklįstų, ir į lakštingalą, kuri myli rožę, kad ir kokiam sode ji augtų.

Jei Saulė pakiltų iš Vakarų, ji vis tiek bus Saulė; negalima nusigręžti nuo jos remiantis jos aušros vieta, ir nereikia laikyti Vakarų nuolatine saulėlydžio vieta. Lygiai taip pat, žmogus turi ieškoti dangiškų malonių ir siekti Dieviškos Aušros. Kiekvienoje vietoje, kur ji bepasirodytų, reikia tapti jos apstulbusiu gerbėju. Pagalvokit, juk jei žydai nebūtų užsispyrusiai laikęsi Mozės horizonto ir būtų pripažinę Tikrovės Saulę, be jokių abejonių jie būtų atpažinę Saulę Kristaus aušros tikrovėje, pačioje didžiausioje dieviškoje puikybėje. Tačiau, deja! Tūkstantį kartų deja! Laikydami si išorinių Mozės žodžių jie neteko dieviškųjų malonių bei karališko spindesio!

TIKRIEJI TURTAI

Kiekvienos egzistuojančios būtybės garbė bei pakilimas priklauso nuo priežasčių bei aplinkybių.

Žemės puikumas, papuošalai bei tobulumas yra žaliuoti bei vešėti pavasario meto debesų malonės dėka. Augalai auga; gėlės bei kvapnūs žolynai sudygsta; vaisius vedantys medžiai apsipila žiedais ir vėliau mezga naujus vaisius. Sodai pasidaro puikūs, o pievos puošnios; kalnai bei kloniai pasidengia žaliu rūbu, o sodai, laukai, kaimai bei miestai gražėja. Tai yra mineralų pasaulio gerovė.

Pakilimo apogėjus ir tobulumas augalijos pasaulyje yra tas, kad medis turi augti ant gėlavandenės upės kranto, kad jam galėtų dvelkti gaivinantį vėjelį ir šviesti šilta Saulė, kad sodininkas juo rūpintųsi, ir kad diena po dienos jis galėtų augti ir duoti vaisių. Tačiau jo tikrasis suklestėjimas yra perėjus į gyvūnijos bei žmonių pasaulį, kad pakeistų tai, kas sunyko gyvūnų bei žmonių kūnuose.

Gyvūnijos pasaulio pakilimas yra tobulų dalių, organų bei galių įsigijimas bei visų poreikių tenkinimas. Tai yra jo pagrindinė šlovė, jo garbė ir pakilimas. Taigi gyvūno aukščiausia laimė yra rasti žalią derlingą pievą, visiškai tyrą tekantį vandenį ir gražų žaliuojantį mišką. Jeigu jis tuos dalykus gauna, negalima beįsivaizduoti didesnės gerovės. Pavyzdžiui, jei paukštis susisuka lizdą žaliame, pilname vaisių miške, puikioje aukštoje vietoje, ant stipraus medžio, aukštai iškilusios šakos viršūnėje, ir jeigu jis randa jam reikalingų sėklų bei vandens, tai yra tobula gerovė.

Tačiau tikroji gyvūno gerovė yra perėjimas iš gyvūnijos į žmonių pasaulį mikroskopinių būtybių pavidalu, kurios per vandenį ir orą įeina į žmogų ir asimiliuojasi bei pakeičia tai, kas buvo sunaudota jo kūne; Tai yra didelė garbė ir gerovė gyvūnų pasauliui; negalima rasti didesnės garbės už šią.

Todėl akivaizdu ir aišku, kad šis turtas, ši ramybė ir ši mate-

rialinė gausa sudaro visišką mineralų, augalijos bei gyvūnijos gero-
vę. Jokie kiti turtai, lobiai, ramybė ar patogumas materialiam pa-
saulyje negali prilygti paukščio turtams; visos vietos šiuose kloniuose
bei kalnuose yra jo būstas, ir visos sėklos bei derlius yra jo maistas
ir turtas, ir visi kraštai, kaimai, lankos, ganyklos, miškai ir tyrai pri-
klauso jam. Tai kas gi turtingesnis - šis paukštis ar pats turtingiau-
sias žmogus? Juk nepaisant to, kiek sėklų jis gali paimti ar atiduoti,
jo turtai nesumažės.

Tad aišku, jog žmogaus garbė bei išaukštinimas turi būti kaž-
kas daugiau nei materialūs turtai. Materialūs patogumai tėra ša-
ka, tačiau žmogaus pakilimo šaknys yra geros savybės bei dorybės,
kurios yra jo tikrovės puošmena. Tai yra dieviškoji išvaizda, dan-
giška malonė, aukščiausi jausmai, Dievo meilė bei pažinimas; vi-
suotinė išmintis, intelektinis suvokimas, moksliniai atradimai, tei-
singumas, lygybė, ištikimybė, labdaringumas, įgimta drąsa ir pa-
veldėtas tvirtumas; pagarba teisėms ir sutarčių bei susitarimų lai-
kymasis; tiesumas visomis aplinkybėmis; tarnavimas tiesai viso-
mis sąlygomis; savo gyvenimo aukojimas visų žmonių labui; švel-
numas ir pagarba visoms tautoms; paklusnumas Dievo mokymams;
tarnavimas Dievo Karalystėje; žmonių vedimas tiesiu keliu ir tau-
tų bei rasių ugdymas. Tokia yra Žmonijos pasaulio gerovė! Tai yra
žmogaus pakilimas pasaulyje! Tai yra amžinasis gyvenimas bei dan-
giškoji garbė!

Šios dorybės atsiranda ne iš žmogiškosios tikrovės, o tik Die-
vo galios ir dieviškų mokymų dėka, nes apsiareiškimui reikalinga
antgamtinė galia. Gali būti, kad gamtos pasaulyje pasirodys tokio
tobulumo požymiai, tačiau jie yra netvirti ir trumpalaikiai; jie yra
kaip Saulės spinduliai ant sienos.

Kadangi gailestingasis Dievas uždėjo tokią nuostabią karūną
ant žmogaus galvos, žmogus turi siekti, kad žibantys jos brangak-
meniai būtų matomi pasaulyje.

ANTRA DALIS

KAI KURIOS KRIKŠČIONYBĖS TEMOS

IŠORINĖS FORMOS IR SIMBOLIAI TURI BŪTI NAUDOJAMI INTELEKTINIŲ IDĖJŲ ATSKLEIDIMUI

Dalykas, kuris yra esminis¹ mūsų minėtų, taip pat ir kitų, apie kuriuos kalbėsime, klausimų suvokimui, kad suprastume problemų esmę, yra šis: žmogaus pažinimas yra dvejojimas. Vienas yra dalykų, suvokiamų pojūčiais, pažinimas — taip sakant, dalykų, kuriuos akis ar ausis, ar uoslė, ar skonio receptoriai, ar lytėjimas gali apimti, kurie vadinami objektyviais, arba sensoriniais. Todėl Saulė, kadangi yra matoma, vadinama objektyvia; tokiu pat būdu jaučiami ir garsai, nes ausis juos girdi; kvapai jaučiami, nes juos galima įkvėpti, ir kvapų pojūtis suvokia juos; maistas yra pajaučiamas, nes gomurys jaučia saldumą, rūgštumą ar sūrumą; karštis ir šaltis jaučiami, nes joslės juos suvokia. Visa tai vadinama pojūčių tikrove.

Kita žmogiškojo pažinimo rūšis yra intelektinė — taip sakant, tai yra intelekto tikrovė; ji neturi išorinės formos ir vietos ir nesuvokiama pojūčiais. Pavyzdžiui, intelekto galia nėra juntama; jokia vidinė žmogaus savybė nėra juntamas dalykas; priešingai, tai yra intelektinė tikrovė. Taigi meilė yra proto, ne pojūčių tikrovė; nes šios tikrovės ausis negirdi, akis nemato, uoslė nejaučia, skonio receptoriai neatskiria, lietimasis nepajunta. Netgi eteriniai dalykai, jėgos, kuriomis fizikoje vadinami karštis, šviesa, elektra ir magnetizmas, nėra juntami. Taip pat gamta irgi savo esme yra intelekto, ne juntama, tikrovė; žmogaus dvasia yra intelekto, ne jaučiama, tikrovė. Aiškindami šią intelekto tikrovę, esame priversti išreikšti ją pojūčius atitinkančiais vaizdais, nes išorinėje egzistencijoje nėra nieko, kas nebūtų materialu. Todėl aiškinant dvasios tikrovę — jos būseną, jos padėtį — esame priversti remtis juntamų dalykų forma, nes išoriniame pasaulyje visa, kas egzistuoja, galima pajusti. Pavyzdžiui, sielvartas ir laimė yra intelektiniai dalykai; kai nori-

¹ Pažodžiui, ašis.

te išreikšti šias dvasines savybes, sakote: “Mano širdį slegia; mano širdis perpildyta,” nors žmogaus širdies nei prislėgti, nei perpildyti neįmanoma. Tai yra intelektualinė, arba dvasinė būsena, kurią aiškinant esate priversti remtis juntamais ženklais. Kitas pavyzdys: jūs sakote, jog “šis asmuo padarė didelę pažangą,” nors jis tebėra toje pačioje vietoje; arba: “jo padėtis aukšta,” nors, kaip ir visi, jis tebevaikšto Žeme. Šis išaukštinimas ir ši pažanga yra dvasinė būseną ir intelektualinę tikrovę, tačiau jas aiškindami esame priversti griebtis juntamų atvaizdų, nes išoriniame pasaulyje nėra nieko, kas nėra juntama.

Taigi pažinimo simbolis yra šviesa, o nežinojimo — tamsa; tačiau pagalvokite, ar pažinimas yra juntama šviesa, o nežinojimas — juntama tamsa? Ne, tai paprasčiausi simboliai. Tai yra tik intelektualinės būsenos, tačiau kai trokštate išreikšti jas išoriškai, jūs vadinatė pažinimą šviesa, o nežinojimą tamsa. Jūs sakote: “Mano širdis skendėjo tamsoje, o dabar ji tapo apšviesta.” Na, toji pažinimo šviesa ir nežinojimo tamsa yra intelektualinė tikrovė, o ne pojūčiai; tačiau kai siekiame paaiškinti išoriniame pasaulyje, esame priversti suteikti jai juntamą formą.

Tada akivaizdu, jog balandė, kuri nutūpė ant Kristaus, nebuvo materialinė balandė, o dvasinė būseną, kuri tam, kad būtų suprata, buvo išreikšta matomu vaizdu. Taip Senajame Testamente pasakyta, jog Dievas pasirodė lyg ugnies stulpas: tai nereiškia materialios formos; tai yra intelektualinė tikrovė, šreikšta matomu vaizdu.

Kristus sako: “Tėvas yra Sūnuje, o Sūnus yra Tėve.” Ar Kristus buvo Dievuje, ar Dievas Kristuje? Ne, vardan Dievo! Priešingai, tai yra intelektualinė būseną, kuri išreikšta matomu vaizdu.

Prieiname prie Bahá'u'lláh žodžių aiškinimo, kai Jis sako: “O karaliau! Aš tebuvaу žmogus kaip kiti, kai štai, Šlovingojo vėjelis padvelkė virš Manęs ir suteikė Man pažinimą viso to, kas buvo. Šis dalykas nėra iš Manęs, o iš To, Kursai yra Visagalis ir Visažinis.”² Tai yra apsireiškimą būseną: ji nėra juntama; tai yra intelek-

² Ištrauka iš laiško Nasiri'd-Dinui Šachui.

tinė tikrovė, atitraukta ir laisva nuo laiko, nuo praeities, dabarties ir ateities; tai yra aiškinimas, palyginimas, metafora, ir neturi būti suprasta pažodžiui; tai nėra būseną, kurią gali suvokti žmogus. Miegas ir pabudimas yra perėjimas iš vienos būsenos į kitą. Miegas yra poilsio būseną; pabudimas yra kalbės būseną. Miegas yra paslapties būseną; pabudimas yra apsimetimo būseną.

Pavyzdžiui, yra persiškas ir arabiškas posakis, jog Žemė miegojo, o atėjo pavasaris, ir ji pabudo; arba Žemė buvo mirusi, o atėjo pavasaris, ir ji atgijo. Šie išsireiškimai yra metaforos, alegorijos, mistiniai aiškinimai reikšmių pasaulyje.

Trumpai tariant, Šventi Apsireiškimai visada buvo ir visada bus Šviečianti Tikrovė; Jų esmėje nevyksta jokie pasikeitimai ir pokyčiai. Prieš paskelbdami apie Savo apsimetimą Jie yra tylūs ir ramūs kaip miegantysis, o po Jų apsimetimo Jie kalba ir yra apšviesti kaip tas, kuris yra pabudęs.

KRISTAUS GIMIMAS

Klausimas. — Kaip Kristus gimė iš Šventos Dvasios?

Atsakymas. — Atsakydami į šį klausimą teologai ir materialistai nesutaria. Teologai tiki, jog Kristus gimė iš Šventos Dvasios, tačiau materialistai mano, jog tai neįmanoma ir nepriimtina ir kad be jokių abejonių Jis turi žmogišką tėvą.

Tačiau Korane pasakyta: “Ir Mes pasiuntėme Savo Dvasią jai, ir Ji pasirodė prieš ją puikaus vyro pavidalu,”³ o tai reiškia, jog Šventoji Dvasia turėjo žmogiškos formos pavidalą, lygiai kaip vaizdas atsispindi veidrodyje, ir Jis kreipėsi į Mariją.

Materialistai tiki, jog turėjo įvykti vedybos, ir sako, kad gyvas kūnas negali būti sukurtas iš kūno be gyvybės, o be vyro ir moters neįmanomas apvaisinimas. Ir jie mano, jog ne tik žmogaus, bet ir gyvūno ar augalo atveju tai yra neįmanoma. Nes ši jungtis tarp vyro ir moters egzistuoja visose gyvose būtybėse ir augaluose. Šis daiktų poravimasis toliau parodomas Korane: “Šlovė tebūnie Tam, Kursai sutvėrė visas poras: tas, kurios gimsta iš Žemės ir iš jų pačių; ir tas, kurių jie nepažįsta”⁴ — taip sakant, žmonės, gyvūnai ir augalai, - visi turi poras - “ir visko Mes sukūrėme po du” — tai yra Mes sukūrėme visas būtybes per poravimąsi.

Trumpai tariant, jie sako, jog žmogus be žmogiško tėvo yra neįsivaizduojamas. Atsakydami teologai sako: “Šis dalykas nėra neįmanomas ir nepasiekiamas, tačiau to dar niekas nematė; ir yra didžiausias skirtumas tarp to, kas yra neįmanoma, ir to, kas yra nežinoma. Pavyzdžiui, ankstesniais laikais telegrafas, kuris leidžia Rytams bendrauti su Vakarais, buvo nežinomas, tačiau nebuvo neįmanomas; fotografija ir fonografija buvo nežinomi, tačiau nebuvo neįmanomi.”

Materialistai laikosi tokio tikėjimo, o teologai atsako: “Ar šis Žemės rutulys yra amžinas, ar fenomenalus?” Materialistai atsa-

³ Plg. Koranas 19:17.

⁴ Koranas 36:35.

ko, jog pagal mokslinius ir svarbiausius atradimus yra nustatyta, jog jis yra fenomenalus; pradžioje tai buvo degantis rutulys, palaiptiui atvėso, ant jo susidarė pluta, o ant tos plutos prasidėjo augalijos egzistencija, po to gyvūnijos ir galiausiai žmogaus.

Teologai sako: “Tada sprendžiant pagal jūsų pasakymą aki-vaizdu ir aišku, jog žmonija yra fenomenalus reiškinys Žemės rutulio paviršiuje, o ne amžinas. Tada tikrai pirmas žmogus neturėjo nei tėvo, nei motinos, nes žmogaus egzistencija yra fenomenali. Argi žmogaus sukūrimas be tėvo ir motinos, nors ir laipsniškas, nėra sunkesnis dalykas, negu tai, kad jo egzistencija būtų prasidėjusi be tėvo? Kaip jūs patys pripažįstate, pirmojo žmogaus egzistencija prasidėjo be tėvo ir motinos — ar laipsniškai, ar iškart — ir negali būti jokių abejonių, kad žmogus be žmogiško tėvo irgi yra įmanomas ir priimtinas; to laikyti neįmanomu jūs negalite; priešingu atveju jūs būsite nelogiški. Pavyzdžiui, jeigu sakote, jog ši lempa kadaise buvo uždegta be dagties ir aliejaus, o paskui pareiškiate, kad neįmanoma ją uždegti be dagties, tai bus nelogiška.” Kristus turėjo motiną; pirmasis žmogus, kaip tiki materialistai, neturėjo nei tėvo, nei motinos.⁵

⁵ Šis pokalbis rodo diskusijų tokiomis klausimais beprasmiškumą; Abdu'l-Bahá mokymai apie Kristaus gimimą pateikiami kitame skyriuje.

KRISTAUS DIDYBĖ YRA JO TOBULUMAS

Didis žmogus yra didis žmogus, ar gimęs iš žmogiško tėvo, ar ne. Jeigu tėvo neturėjimas yra vertybė, tada Adomas yra didingesnis ir tobulesnis už visus Pranašus ir Pasiuntinius, nes Jis neturėjo nei tėvo, nei motinos. Tai, kas teikia garbę ir didybę, yra dieviškųjų tobulybių didingumas ir dovana. Saulė yra gimusi iš medžiagos ir formos, ką galima palyginti su tėvu ir motina, ir tai yra visiška tobulybė; tačiau tamsa neturi nei medžiagos, nei formos, nei tėvo, nei motinos, ir tai yra visiška netobulybė. Adomo fizinės gyvybės medžiaga buvo molis, tačiau Abraomo medžiaga buvo gryna sperma; akivaizdu, jog gryna ir tyra sperma pranoksta molį.

Be to, Evangelijos pagal Joną pirmo skyriaus 12 ir 13 eilutėje pasakyta: “Visiems, kurie jį priėmė, jis davė galią tapti Dievo vaikais — tiems, kurie tiki jo vardą, kurie ne iš kraujo ir ne iš kūno norų, ir ne iš vyro norų, bet iš Dievo užgimę.”⁶

Iš šių eilučių matyti, jog mokinio būtybė irgi sukurta ne fizinės galios, o dvasinės tikrovės dėka. Kristaus garbė ir didybė pasireiškia ne dėl to fakto, jog jis neturėjo žmogiškojo tėvo, o Jo vertybių, malonių ir dieviškosios šlovės dėka. Jeigu Kristaus didybę sudarytų Jo neturėjimas tėvo, tada Adomas pranoksta Kristų, nes Jis neturėjo nei tėvo, nei motinos. Senajame Testamente pasakyta: “Taigi Viešpats Dievas padarė iš žemės molio žmogų ir įkvėpė į jo veidą gyvybės kvapą, ir žmogus pasidarė gyva esybė.”⁷ Įsidėmėkite, pasakyta, jog Adomo egzistencija prasidėjo iš gyvybės Dvasios. Be to, pasakymas, kurį Jonas vartoja kalbėdamas apie mokinius, įrodo, jog jie irgi yra kilę iš Dangiškojo Tėvo. Iš to akivaizdu, jog šventoji tikrovė, reiškianti realią kiekvieno didžio žmogaus egzistenciją, eina iš Dievo, ir už savo esybę turi būti dėkinga Šventos Dvasios dvelkimui.

⁶ Plg. Jn 1:12-13.

⁷ Pradžios knyga 2:7.

Esmė ta, kad jeigu buvimas be tėvo reiškia didžiausią žmogišką šlovę, tada Adomas yra didingesnis už visus kitus, nes Jis neturėjo nei tėvo, nei motinos. Ar geriau, jei žmogus yra sukurtas iš gyvos medžiagos, ar iš molio? Aišku, jog geriau būti sukurtam iš gyvos medžiagos. Tačiau Kristus gimė ir įgijo egzistenciją iš Šventos Dvasios.

Išvada: šventų sielų ir Dieviškųjų Apsireiškimų didingumas ir garbė eina iš Jų dangiškųjų vertybių, malonių ir šlovės, o ne iš ko kito.

KRISTAUS KRIKŠTAS

Klausimas. — Evangelijos pagal Matą 3 skyriaus 13, 14 ir 15 eilutėje pasakyta: “Tuomet Jėzus iš Galilėjos atėjo prie Jordano pas Joną krikštytis. Jonas jį atkalbinėjo: “Tai aš turėčiau būti tavo pakrikštytas, o tu ateini pas mane!” Bet Jėzus jam atsakė: “Šį kartą paklausyk! Taip mudviem dera atlikti visa, kas reikalinga teisumui.” Tada Jonas sutiko.”

Kokia išmintis slypi čia: jeigu Jėzus turėjo visas esmines vertybes, kodėl Jam reikėjo krikšto?

Atsakymas. — Krikšto principas yra apsisvalymas per atgailą. Jonas ragino ir skatino žmones, ir jie imdavo atgailauti; tada jis krikštijo juos. Todėl akivaizdu, jog šis krikštas yra atgailos dėl visų nuodėmių simbolis: jo reikšmė išreiškiama šiais žodžiais: “O Dieve! Kaip mano kūnas tapo tyras ir apvalytas nuo fizinių nešvarumų, tokiu pat būdu padaryk mano sielą tyrą ir apvalytą nuo gamtos pasaulio nešvarumų, nevertų Tavo Vienybės Slenksčio!” Atgaila yra grįžimas iš nepaklusnumo į paklusnumą. Žmogus, nutolęs nuo Dievo ir netekęs Jo, atgailauja ir apsivalo: ir tai yra simbolis, reiškiantis: “O Dieve! padaryk mano širdį gerą ir tyrą, išlaisvink ir pašvęsk nuo visko, išskyrus Tavo meilę.”

Kadangi Kristus troško, kad ši Jono institucija tuo metu būtų visų panaudota, Jis Pats pakluso jai tam, kad pažadintų žmones ir užbaigtų ankstesnės religijos įstatymą. Nors atgailavimo apsiplovimas buvo Jono institucija, bet iš tikrųjų tai buvo praktikuojama Dievo religijoje ir anksčiau.

Kristui nereikėjo krikšto; bet tuo metu tai buvo priimtinas bei pagirtinas veiksmas ir Karalystės džiaugsmingos žinios ženklas, todėl Jis ir priėmė jį. Tačiau vėliau Jis sakė, kad tikrasis krikštas suteikiamas ne su materialaus vandens pagalba, o dvasios ir vandens. Šiuo atveju vanduo nereikia materialaus vandens, nes kitur aiškiai pasakyta, jog krikštijama dvasia ir ugnimi, iš ko akivaizdu, jog minimi ne materialūs ugnis ar materialūs van-

duo, nes krikštas ugnimi yra neįmanomas.

Todėl dvasia yra Dievo malonė, vanduo yra pažinimas ir gyvenimas, o ugnis yra Dievo meilė. Nes materialus vanduo nepadaro žmogaus širdies tyra; ne, jis nuvalo kūną. Tačiau dangiškas vanduo ir dvasia, kurie yra pažinimas ir gyvenimas, padaro žmogaus širdį geresnę ir tyrą; širdis, kuri gauna savąją Dvasios malonės dalį, tampa pašventinta, gera ir tyra — taip sakant, žmogaus tikrovė tampa tyra ir apvalyta nuo gamtos pasaulio nešvarumų. Tie natūralūs nešvarumai yra blogos savybės: pyktis, kūno geiduliai, žemiški troškimai, išdidumas, melas, veidmainystė, apgavystė, savimeilė ir pan.

Žmogus negali išsivaduoti iš kūniškų aistrų šėlsmo pats, o tik su Šventosios Dvasios pagalba. Štai kodėl Jis sako, kad krikštas dvasia, vandeniui ir ugnimi yra būtinas ir esminis dalykas — taip sakant, dieviškos malonės dvasia, pažinimo bei gyvybės vandeniui ir Dievo meilės ugnimi. Žmogų reikia krikštyti tokia dvasia, tokiu vandeniui ir tokia ugnimi, kad jis taptų pilnas amžinosios malonės. Kitaip, kokia nauda krikštyti materialiu vandeniui? Ne, krikštas vandeniui yra atgailos simbolis ir siekimas, kad nuodėmės būtų atleistos.

Tačiau Bahá'u'lláh cikle šis simbolis tampa nebereikalingas; nes jo esmė, reiškianti krikštą Dievo dvasia ir meile, yra suvokta ir įtvirtinta.

KRIKŠTO BŪTINUMAS

Klausimas. — Ar nusiplovimas krikštu yra naudingas ir būtinas, ar nenaudingas ir nebūtinas? Pirmuoju atveju, jei jis naudingas, tai kodėl jis buvo panaikintas? O antruoju atveju, jeigu jis nenaudingas, kodėl Jonas jį naudojo?

Atsakymas. — Sąlygų pakitimas ir pasikeitimai yra būtinos būtybių esmei, o esminių būtinumų negalima atskirti nuo daiktų tikrovės. Todėl absoliučiai neįmanoma atskirti karštį nuo ugnies, drėgmę nuo vandens arba šviesą nuo Saulės, nes tai yra esminiai būtinumai. Kadangi pasikeitimai ir sąlygų pakitimai yra būtybių būtinumai, tai įstatymai irgi taisomi ir keičiami pagal laiko pokyčius ir pasikeitimus. Pavyzdžiui, Mozės laikais Jo Įstatymas buvo pakeistas ir pritaikytas laiko sąlygoms; tačiau Kristaus dienomis šios sąlygos pakito ir pasikeitė taip, kad Mozės Įstatymas pasidarė visiškai netinkamas ir nebepritaikomas žmonijos poreikiams; todėl jis buvo panaikintas. Todėl Kristus ir pažeidė Šabą bei uždraudė skyrybas. Po Kristaus keturi jo mokiniai, tarp kurių buvo Petras ir Paulius, leido naudoti gyvulinės kilmės maistą, uždraustą Biblijos, išskyrus tuos gyvūnus, kurie būdavo paaukoti stabams, pasmaugtų gyvulių mėsą ir kraują.⁸ Jie taip pat uždraudė sanguliovimą. Jie palaikė tuos keturis įsakymus. Vėliau Paulius netgi leido valgyti pasmaugtus gyvulius, tuos, kuriuos aukojo stabams, ir kraują, ir paliko uždraustą tik sanguliovimą. Taigi laiško Romiečiams 14 skyriaus 14 eilutėje Paulius rašo: “Aš žinau ir esu tikras Viešpatyje Jėzujė, kad nieko nėra savaime netyro. Bet jei kas mano esant netyrų dalykų, tam jie netyri.”

Taip pat Pauliaus laiško Titui 1 skyriaus 15 eilutėje sakoma: “Tyriems viskas tyra, o susitepusiems ir neištikimiems nieko nėra tyro, net ir jų protas bei sąžinė suteršti.”

Taigi, šis pasikeitimas, šie pokyčiai ir šis panaikinimas yra dėl

⁸ Apd 15:20.

to, kad neįmanoma lyginti Kristaus laikų su Mozės laikais. Vėlesniame periode sąlygos ir reikalavimai visiškai pakito ir buvo pakeisti. Todėl ankstesni įstatymai buvo panaikinti.

Pasaulio egzistenciją galima palyginti su žmogaus egzistencija, o Dievo Pranašai ir Pasiuntiniai yra patyrę gydytojai. Žmogiška būtybė negali išlikti toje pačioje būklėje: puola įvairios ligos, kurioms reikia ypatingo gydymo. Patyręs gydytojas neduoda tų pačių vaistų kiekvieną kartą susirgus ir nuo kiekvienos ligos, tačiau keičia gydymą, atsižvelgdamas į įvairias ligas ir į kiekvieno sandarą. Vienas gali sirgti sunkia liga, sukelta karščiavimo, ir patyręs gydytojas duos jam temperatūrą mažinančių vaistų; o kai kitu atveju to paties asmens būklė pasikeičia ir karščiavimą pakeičia drebulys, be jokių abejonių, toks patyręs gydytojas nebeduos temperatūrą mažinančių vaistų, o lieps vartoti šildančius vaistus. Šis pakeitimas ir pokyčiai, reikalingi paciento būklei, ir yra akivaizdus gydytojo patyrimo įrodymas.

Pagalvokit, ar galima buvo pritaikyti Senojo Testamento Įstatymą toje epochoje ir tais laikais? Ne, vardan Dievo! Tai būtų neįmanoma ir nepraktiška; todėl Dievas ryžtingai panaikino Senojo Testamento įstatymus Kristaus laikais. Taip pat prisiminkit, kad Jono Krikštytojo laikais krikštas buvo naudojamas tam, kad pažadintų ir paragintų žmones gailėtis dėl visų nuodėmių ir kad jie lauktų ateinant Kristaus Karalystės. Tačiau šiuo metu Azijoje katalikų ir ortodoksų bažnyčiose naujagimiai panardinami vandenyje, sumaišytame su alyvų aliejumi, ir daugelis jų suseraga patyrę šoką; krikšto metu jie spurda ir išsigąsta. Kitose vietovėse kunigai šlaksto kaktą krikšto vandeniui. Tačiau nei pirmuoju būdu, nei antruoju vaikai negauna jokios dvasinės naudos. Tad kokį rezultatą duoda tokia forma? Kitas tautas stebina, ir joms įdomu, kodėl naujagimis nardinamas į vandenį, nes tai nėra būdas nei pažadinti vaiko dvasią, nei jo tikėjimą ar atsivertimą, o tik paprotys, kurio laikomasi. Jono Krikštytojo laikais taip nebuvo; ne, pradžioje Jonas ragino žmones ir rodė jiems, kaip atgailauti dėl nuodėmių, bei stengėsi pažadinti juose troškimą sulaukti Kristaus apsiireiškimo. Kas tik gaudavo krikšto apiplovimą ir gailėdavosi dėl nuodėmių

visiškai nusižeminęs ir romus, tas taip pat išvalydavo savo kūną nuo išorinių nešvarumų. Jis atsidavusiai troško ir dieną naktį laukė Kristaus apsireiškimo ir žengimo į Dievo Dvasios Karalystę.⁹

Apibendrinant reikia pasakyti: mes tvirtiname, jog pokyčiai bei sąlygų pasikeitimas, taip pat įvairių amžių bei laiko reikalavimai yra priežastis, verčianti panaikinti įstatymus. Nes ateina laikas, kai šie įstatymai pasidaro nebetinkami ir nebepritaikomi toms sąlygomis. Pagalvokit, kaip skiriasi reikalavimai pirmaisiais amžiais, viduramžiais ir dabartiniais laikais. Argi įmanoma pirmųjų amžių, viduramžių įstatymus pritaikyti dabar? Akivaizdu, jog tai neįmanoma ir nerealu. Praėjus keliems šimtmečiams ir dabartinių laikų reikalavimai nebebus tokie pat ateities laikais, ir tikrai bus pokyčiai ir pakeitimai. Europoje įstatymai vis keičiami ir pertvarkomi; praėjusiais dešimtmečiais buvo daugybė įstatymų Europos sistemoje ir organizacijose, kurie dabar panaikinti! Šie pokyčiai bei pakeitimai įvyko dėl minties, sąlygų bei papročių pakeitimo ir kaitos. Jei taip nebūtų, žmonijos pasaulio gerovė būtų sužlugdyta.

Pavyzdžiui, Penkiaknygėje yra įstatymas, kad, jei kas nors pažeis Šabą, jis bus nubaustas mirtimi. Be to, Penkiaknygėje numatoma dešimt mirties bausmių. Argi įmanoma laikytis šių įstatymų mūsų laikais? Akivaizdu, jog tai absoliučiai neįmanoma. Todėl įstatymai keičiami ir pertvarkomi, ir tai yra pakankamas įrodymas apie aukščiausią Dievo išmintį.

Šį dalyką reikia giliai apsvarstyti. Tada tokių pakeitimų priežastis bus aiški ir akivaizdi.

Palaiminti tie, kurie mąsto!

⁹ Ty., Kristaus, Kurį musulmonai dažnai vadina Ruhu'llah, Dievo Dvasios, vardu.

DUONOS IR VYNO SIMBOLIŠKUMAS

Klausimas. — Kristus pasakė: “Aš esu gyvoji duona, nužengusi iš dangaus, kad kas ją valgys, nemirtų.”¹⁰ Kokia šios ištarmės reikšmė?

Atsakymas. — Ši duona reiškia dangiškąjį maistą ir dieviškąsias vertybes. Todėl, “Kas valgys šią duoną” reiškia, kad jei kuris nors žmogus priima dangiškąją malonę, dieviškąją šviesą ar perima Kristaus dorybes, tuo pačiu nusipelno amžinąjį gyvenimą. Kraujas taip pat reiškia gyvybės dvasią ir dieviškąsias dorybes, karališkąjį spindesį ir amžinąją malonę. Nes visi kūno nariai gauna gyvybinę medžiagą tik cirkuliuojant kraujui.

Evangelijos pagal Joną 6 skyriaus 26 eilutėje parašyta: “jūs ieškote manęs ne todėl, kad esate matę ženklų, bet kad prisivalgėte duonos lig soties.”

Akivaizdu, jog duona, kurios mokiniai valgė lig soties, buvo dangiškoji malonė; nes to paties skyriaus 33 eilutėje pasakyta: “Dievo duona nužengia iš dangaus ir duoda pasauliui gyvybę.” Aišku, kad Kristaus kūnas nenužengė iš dangaus, o gimė iš Marijos įsčių; o tai, kas nužengė iš dangaus, buvo Kristaus dvasia. Kai žydai galvojo, jog Kristus kalba apie savo kūną, jie prieštaravo, nes to paties skyriaus 42 eilutėje pasakyta: “Jie sakė: “Argi jis ne Jėzus, Juozapo sūnus?! Argi mes nepažįstame jo tėvo ir motinos? Kaip jis gali sakyti: ‘Aš esu nužengęs iš dangaus’?”

Pagalvokit, kaip aišku yra tai, kad Kristus vadino duona Jo dvasią, Jo malones, Jo vertybes ir Jo mokymus; nes 63 eilutėje pasakyta: “Dvasia teikia gyvybę, o kūnas nieko neduoda.”

Todėl akivaizdu, jog Kristus dvasia yra dangiška malonė, kuri nužengia iš dangaus; kas tuo būdu gauna iš tos dvasios gausiai šviesos - taip sakant, dangiškuosius mokymus - randa amžinąjį gyvenimą. Štai kodėl 35 eilutėje pasakyta: “Jėzus atsakė: “Aš esu

¹⁰ Plg. Jn 6:51, 50.

gyvybės duona! Kas ateina pas mane, niekuomet nebealks, ir kas tiki mane, niekuomet nebetroks.”

Įsidėmėkite, kad žodžiais “ateina pas mane” Jis išreiškia valgyimą, o “tiki mane” — gėrimą. Tad aišku ir nustatyta, kad dangiškas maistas yra dieviškosios malonės, dvasinės vertybės, dangiškieji mokymai, visuotinė Kristaus reikšmė. Valgyti reiškia priartėti prie Jo, o gerti reiškia tikėti Juo. Nes Kristus turėjo iš elementų sudarytą kūną ir dangišką dvasią. Iš elementų sudarytas kūnas buvo nukryžiuotas, tačiau dangiškoji dvasia yra gyva ir amžina, ir yra amžinojo gyvenimo priežastis; pirmasis buvo žmogiškoji prigimtis, o antrasis yra dieviškoji prigimtis. Kai kurie mano, jog Eucharistija yra tikrasis Kristus, ir kad Dievybė bei Šventoji Dvasia įžengia ir egzistuoja joje. Bet kai Eucharistija priimama, po kelių akimirkų ji paprasčiausiai suyra ir visiškai pasikeičia. Todėl kaip galima suvokti tokią mintį? Gink Dieve! Tikrai tai yra visiška fantazija.

Išvada: per Kristaus apsireiškimą dieviškieji mokymai, kurie yra amžinoji malonė, buvo plačiai paskleisti, kelrodė šviesa sutvisko, ir gyvybės dvasia buvo suteikta žmogui. Kas tik rado tikrąjį kelią, tapo gyvas; kas liko pasiklydęs, tą pagriebė amžinoji mirtis. Toji duona, kuri nusileido iš dangaus, buvo Jo dvasiški elementai, dieviškas Kristaus kūnas, kurį valgė Jo mokiniai ir per kurį jie įgijo amžinąjį gyvenimą.

Mokiniai ėmė daug valgių iš Kristaus rankos; kodėl paskutinė vakarienė buvo ypatingesnė už kitas? Akivaizdu, jog dangiškoji duona nereikė materialios duonos, o dieviškąjį maistą iš Kristaus dvasinio kūno, dieviškąsias malones ir dangiškas vertybes, kurias gavo Jo mokiniai ir kurių jie tapo pilni.

Taip pat pagalvokite apie tai, kad, kai Kristus palaimino duoną ir davė ją mokiniams sakydamas “Tai yra mano kūnas”¹¹ ir suteikė malonę jiems, Jis buvo su jais asmeniškai, jų akivaizdoje ir turėjo formą. Jis nevirto duona ir vynu; jeigu Jis būtų virtęs duona ir vynu, Jis nebūtų galėjęs likti su mokiniais kūniškai, asmeniškai ir būti jų matomas.

¹¹ Mt 26:26.

Tad aišku, jog duona ir vynas buvo simboliai, kurie reiškė štai ką: Aš daviau jums Savo malones ir vertybes, o kai jūs gavote šią malonę, jūs įgijote amžinąjį gyvenimą ir gavote savo dalį bei jums skirtą dangiškąjį maistą.

STEBUKLAI

Klausimas. — Yra užrašyta, kad Kristus darė stebuklus. Ar tikrai pranešimus apie šiuos stebuklus reikia pripažinti paraidžiui, o gal jie turi kitą reikšmę? Tikslieji mokslai įrodė, kad dalykų esmė nesikeičia, ir kad visas būtybes valdo vienas visuotinis dėsnis bei struktūra, nuo kurių jos negali nukrypti; ir todėl tai, kas prieštarauja visuotiniam dėsniui, yra neįmanoma.

Atsakymas. — Šventieji Apsireiškimai yra stebuklų šaltiniai ir nuostabių ženklų autoriai. Jiems bet kuris sunkus ir neįmanomas dalykas yra įmanomas ir lengvas. Nes Jie daro stebuklus antgamtinės galios dėka; ir tąja galia, kuri yra antgamtinė, Jie veikia gamtos pasaulį. Nuostabūs dalykai kilo iš visų Apsireiškimų.

Tačiau Šventose Knygose naudojama ypatinga terminologija, o Apsireiškimams tie stebuklai ir nuostabūs ženklai neturi jokios reikšmės. Jie net nenori jų minėti. Nes jeigu laikysime stebuklus svariu įrodymu, jie vis vien tebus įrodymais ir argumentais tiems, kurie dalyvauja jiems vykstant, o ne tiems, kurių ten tuo metu nėra.

Pavyzdžiui, jei mes pasakosim ieškančiajam, kuriam svetimas ir Mozė, ir Kristus, apie stebuklingus ženklus, jis neigs juos sakdamas: “Apie nuostabius ženklus, kuriuos rodo netikri dievai, nuolat pasakoja daugybė mačiusių žmonių, apie juos tvirtinama ir knygoje. Brahmanai parašė apie nuostabius Brahmos stebuklus.” Jis taip pat pasakys: “Iš ko mes galime žinoti, kad žydai ir krikščionys sako tiesą, o brahmanai meluoja? Nes abi yra bendrai priimtos tradicijos, kurios surašytos knygoje, ir jas galima laikyti teisingomis arba neteisingomis.” Tą patį galima pasakyti ir apie kitas religijas: jei viena tikra, ir visos yra tikros; jei viena priimtina, ir visos turi būti priimtinos. Todėl stebuklai nėra įrodymas. Nes jei jie yra įrodymai dalyvaujantiems, jie negali būti įrodymais tiems, kurių ten tuo metu nėra.

Tačiau Apsireiškimo dieną įžvalgūs žmonės mato, jog visos

Apsireiškimo sąlygos yra stebuklai, nes Jie pranoksta visus, ir vien tai yra absoliutus stebuklas. Prisiminkite, kaip Kristus, vienas ir vie-nišas, be padėjėjo ar gynėjo, be armijos ir legionų ir nuolat baisiau-siai persekiojamas iškėlė Dievo vėliavą visiems pasaulio žmonėms ir atsilaikė prieš juos, ir galiausiai nugalėjo juos visus, nors išoriš-kai Jis ir buvo nukryžiuotas. Juk tai yra tikras stebuklas, kurio nie-kada nepaneigsite. Nebereikia jokio kito įrodymo apie Kristaus tie-są.

Išoriniai stebuklai neturi jokios reikšmės Tikrovės žmonėms. Pavyzdžiui, jei aklasis atgauna regėjimą, jis galiausiai jį ir vėl pra-randa, nes miršta ir nebetenka visų savo pojūčių ir galių. Todėl priversti aklaį matyti yra palyginti nelabai svarbu, nes sugebėji-mas matyti galiausiai yra prarandamas. Jei mirusio žmogaus kūną prikeltume, kokia iš to būtų nauda, juk kūnas vis vien mirs? Tačiau svarbu suteikti suvokimą ir amžinąjį gyvenimą — tai yra, dvasišką ir dievišką gyvenimą. Nes tas fizinis gyvenimas nėra nemirtingas, o jo egzistencija prilygsta neegzistencijai. Todėl Kristus ir sako vien-am iš Savo mokinių: "...palik mirusiems laidoti savo numirėlius;" nes "Kas gimė iš kūno, yra kūnas, o kas gimė iš Dvasios, yra dva-sia."¹²

Įsidėmėkit: tuos, kurie iš pažiūros fiziškai yra gyvi, Kristus laiko mirusiais; nes gyvybė yra amžinasis gyvenimas, o egzistenci-ja yra tikroji egzistencija. Kur tik Šventose Knygose kalbama apie mirusių prisikėlimą, turima galvoje, kad mirusiesiems buvo suteikta amžinojo gyvenimo palaima; ten, kur sakoma, jog aklieji atgavo regėjimą, prasmė yra ta, kad jie įgavo tikrąjį suvokimą; kur kalba-ma apie kurčiuosius, atgavusius klausą, turima galvoje, jog jie įgi-jo dvasinę ir dangišką klausą. Tai patvirtina ir Evangelijos tekstas, kur Kristus kalba: "Jiems pildosi Izaijo pranašystės žodžiai: Gir-dėti girdėsite, bet nesuprasite, žiūrėti žiūrėsite, bet nematysite; ir kad aš jų nepagydyčiau."¹³

Svarbu ne tai, kad Apsireiškimai neturi galios daryti stebuk-

¹² Mt 8:22; Jn 3:6.

¹³ Plg. Mt 13:14; ir Jn 12:40-41.

lus, nes iš tikrųjų Jie turi visą galią. Tačiau Jiems vertingi ir svarbūs dalykai yra vidinis išvalgumas, dvasinis išgydymas ir amžinasis gyvenimas. Todėl, kada tik randate parašyta, jog toks ir toks buvo aklas ir atgavo regėjimą, žinokite, turima galvoje, kad jis buvo aklas vidumi ir atgavo dvasinį regėjimą, arba kad buvo tamsus, o tapo išmintingas, arba kad buvo nepastabus, o tapo pastabiu, arba kad buvo žemiškas, o tapo dangišku.

Kadangi vidinis regėjimas, klausa, gyvybė ir gydymas yra amžini, jie yra svarbūs. Kokią reikšmę, vertę ir svarbą palyginus su jais turi šis kūniškas gyvenimas su savo galiomis? Po kelių dienų jis sustoja, kaip pralekiančios mintys. Pavyzdžiui, jei kas nors uždega užgesintą žiburį, jis ir vėl užges; tačiau Saulės šviesa spinduliuoja nuolat. Tai ir yra svarbu.

KRISTAUS PRISIKĖLIMAS

Klausimas. — Kokia yra Kristaus prisikėlimo po trijų dienų reikšmė?

Atsakymas. — Dieviškųjų Apsireiškimų prisikėlimas nėra kūniškas. Jų padėtis, Jų būseną, Jų veiksmai, dalykai, kuriuos Jie įtvirtino, Jų mokymai, Jų posakiai, Jų alegorijos ir Jų nurodymai turi dvasinę bei dievišką prasmę ir neturi nieko bendra su materialiais dalykais. Pavyzdžiui, kalbama apie Kristaus atėjimą iš dangaus: daugelyje Evangelijos vietų aiškiai pasakyta, kad Žmogaus Sūnus atėjo iš dangaus, Jis yra danguje ir Jis grįš į dangų. Taip Evangelijos pagal Joną 6 skyriaus 38 eilutėje parašyta: "...nes aš nužengiau iš dangaus"; o 42 eilutėje randame: "Jie sakė: "Argi jis ne Jėzus, Juozapo sūnus?! Argi mes nepažįstame jo tėvo ir motinos? Kaip jis gali sakyti: 'Aš esu nužengęs iš dangaus'?" Taip pat ir Evangelijos pagal Joną 3 skyriaus 13 eilutėje: "Niekas nėra pakilęs į dangų, kaip tik Žmogaus Sūnus, kuris nužengė iš dangaus."

Įsidėmėkite, yra pasakyta: "Žmogaus Sūnus yra danguje," tuo tarpu Kristus vaikščiojo Žemėje. Taip pat įsidėmėkite, kad pasakyta, jog Kristus nužengė iš dangaus, nors Jis gimė iš Marijos iščių, ir Jo kūnas gimė iš Marijos. Tad aišku, kad kai sakoma, jog Žmogaus Sūnus nužengė iš dangaus, tai turi ne išorinę, o vidinę prasmę; tai yra dvasinis, ne materialus faktas. Reikšmė ta, jog nors akivaizdžiai Kristus gimė iš Marijos iščių, tikrovėje Jis nužengė iš dangaus, iš Tikrovės Saulės centro. Ir tampa akivaizdu, jog Kristus nužengė iš Dieviškosios Karalystės dvasinio dangaus, todėl Jo dingimas po žemėmis tris dienas turi vidinę prasmę ir nėra išoriškas faktas. Lygiai taip pat Jo prisikėlimas iš vidaus taip pat yra simbolinis; tai yra dvasiškas ir dieviškas faktas, o ne materialus; panašiai ir Jo žengimas į dangų yra dvasinis, ne materialus žengimas.

Be šių aiškinimų, yra nustatyta ir mokslo įrodyta, jog matomasis dangus yra beribė erdvė, nyki ir tuščia, kur sukasi nesuskai-

čiuojama daugybė žvaigždžių ir planetų.

Todėl sakome, jog Kristaus prisikėlimo reikšmė yra tokia: mokiniai buvo sutrikę ir nusigandę po Kristaus žūties kankinio mirtimi. Kristaus Tikrovė, reiškianti Jo mokymus, Jo malones, Jo vertybes ir Jo dvasinę galią, buvo paslėpta ir nematoma dvi ar tris dienas po Jo mirties, ir nei spindėjo, nei apsireiškė. Ne, vietoj to ji buvo prarasta, nes tikinčiųjų buvo nedaug, jie buvo sutrikę ir nusigandę. Kristaus Tikėjimas liko kaip kūnas be gyvybės; o kai po trijų dienų mokiniai atsigavo ir sutvirtėjo, ir ėmė tarnauti Kristaus Tikėjimui, ir pasiryžo skleisti dieviškuosius mokymus, taikydami Jo patarimus gyvenime ir pakildami tarnauti Jam, Kristaus Tikrovė suspindo ir Jo malonė pasirodė; Jo religija atgavo gyvybę; Jo mokymai ir patarimai tapo aiškūs ir akivaizdūs. Kitaip tariant, Kristaus Tikėjimas panašėjo į kūną be gyvybės tol, kol Šventos Dvasios gyvybė ir malonė neapėmė jo.

Tokia yra Kristaus prisikėlimo reikšmė, ir tai buvo tikras prisikėlimas. Kadangi dvasininkija nei suprato Evangelijos reikšmės, nei suvokė tų simbolių, todėl buvo pasakyta, jog religija prieštarauja mokslui, o mokslas yra priešingas religiniam mokymui, nes, pavyzdžiui, šis klausimas apie Kristaus kūnišką, sudarytą iš elementų, žengimą į matomą dangų prieštarauja matematikos mokslui. Tačiau kai šio klausimo tiesa išaiškėja, ir simbolis yra išaiškintas, mokslas tam niekaip nebeprieštarauja; netgi priešingai, mokslas ir protas patvirtina tai.

ŠVENTOS DVASIOS PASIRODYMAS APAŠTALAMS

Klausimas. — Kokiu būdu ir kokia prasme Šventoji Dvasia nužengė ant Apaštalų, kaip aprašyta Evangelijoje?

Atsakymas. — Šventosios Dvasios nužengimas nėra kaip oro įsiskverbimas į žmogų; tai yra posakis ir palyginimas, o ne tikslus ar pažodinis įvaizdis. Ne, tai yra kaip Saulės atvaizdo pasirodymas veidrodyje - tai yra jos puikybė pasirodo jame.

Po Kristaus mirties mokiniai buvo susirūpinę, ir jų idėjos bei mintys buvo padrikos ir prieštaringos; vėliau jie sutvirtėjo ir susivienijo ir per Sekminių šventę jie visi susirinko kartu ir atsiribojo nuo šio pasaulio reikalų. Nepaisydami savęs jie atsisakė visų patogumų ir pasaulietinės laimės, pasiaukėjo kūnu ir siela Mylimajam, apleido savo namus ir tapo klajokliais ir benamiais, pamiršdami net apie savo egzistenciją. Tada jie susilaukė Dievo paramos, ir apsireiškė Šventosios Dvasios galia; Kristaus dvasingumas triumfavo, ir Dievo meilė karaliavo. Tuo metu jiems buvo suteikta parama, ir jie pasklido į visas puses, mokydami Dievo Tikėjimo ir pateikdami įrodymus bei liudijimus.

Taigi Šventosios Dvasios nužengimas ant Apaštalų reiškia jų potraukį Kristaus Dvasiai, kurios dėka jie įgavo stiprumo ir tvirtumo. Per Dievo meilės dvasią jie įgijo naują gyvenimą, ir jie pamatė gyvą Kristų, padedantį jiems ir apsaugantį juos. Jie buvo kaip lašeliai, o tapo jūromis; jie buvo kaip silpni mašalėliai, o tapo kilniais ereliais; jie buvo silpni, o tapo galingais. Jie buvo kaip veidrodžiai prieš Saulę; tikrai dalis šviesos apsireiškė juose.

ŠVENTOJI DVASIA

Klausimas. — Kas yra Šventoji Dvasia?

Atsakymas. — Šventoji Dvasia yra Dievo Malonė ir skaidūs spinduliai, kuriuos skleidžia Apsireiškimai; kadangi Tikrovės Saulės spindulių centras buvo Kristus, iš šio didingo centro, kuris yra Kristaus Tikrovė, Dievo Malonė atsispindėjo kituose veidrodžiuose, kurie buvo Apaštalų tikrovė. Šventosios Dvasios nužengimas ant Apaštalų reiškia, jog šlovingos dieviškos malonės atsispindėjo ir atsirado jų tikrovėje. Be to, įėjimas ir išėjimas, nužengimas ir perėjimas yra kūno, ne dvasios požymiai — taip sakant, jutiminė tikrovė įeina ir eina toliau, tačiau intelektualiniai subtilumai bei proto tikrovė, kaip, antai, išmintis, meilė, pažinimas, vaizduotė ir mąstymas — nei įeina, nei žengia tolyn ar nužengia, o greičiau turi tiesioginį ryšį.

Pavyzdžiui, žinojimas, kuris yra padėtis, pasiekta proto dėka, yra intelektualinė būseną; ir atėjimas į ją ir išėjimas iš proto yra įsivaizduojamos būsenos; tačiau protas yra susijęs su žinių įgijimu, kaip vaizdai, kurie atsispindi veidrodyje.

Todėl akivaizdu ir aišku, jog intelektualinė tikrovė nei ateina, nei išeina ir yra absoliučiai neįmanoma, kad Šventoji Dvasia nužengtų ar pereitų, įeitų, išeitų ar persmelktų; gali būti tik taip, kad Šventoji Dvasia pasirodo tokiu spindesiu, kaip Saulė atsispindi veidrodyje.

Kai kuriuose Šventų Knygų skyriuose kalbama apie Dvasią, reiškiančią kokį nors asmenį, kaip dažnai būna kalbose arba pokalbiuose, kai sakoma, jog šis asmuo yra dvasios išikūnijimas, arba jis yra pats gailestingumas ir dosnumas. Šiuo atveju mes žvelgiame į šviesą, o ne veidrodį.

Evangelijoje pagal Joną, kur kalbama apie Pažadėtąjį, laukiamą po Kristaus, 16 skyriaus 12 ir 13 eilutėje pasakyta: “Dar daugel jums turėčiau kalbėti, bet dabar jūs negalite pakelti. Kai ateis toji Tiesos Dvasia, jus ji ves į tiesos pilnatvę. Ji nekalbės iš savęs, bet skelbs, ką bus išgirdusi.”

Dabar gerai pagalvokite, kad iš šių žodžių: “Ji nekalbės iš savęs, bet skelbs, ką bus išgirdusi” yra aišku, kad tiesos Dvasia įsikūnija Žmoguje, Kuris yra individualybė, Kuris turi ausis klausymui ir kalbos dovaną. Kaip kalbėdami apie šviesą turime galvoje ir šviesą, ir žibintą, lygiai taip vardas “Dievo Dvasia” vartojamas kalbant apie Kristų.

ANTRASIS KRISTAUS ATĖJIMAS IR TEISMO DIENA

Šventose Knygose pasakyta, kad Kristus vėl ateis ir kad Jo atėjimas priklauso nuo kai kurių ženklų išsipildymo: kai Jis ateis, tai bus kartu su tais ženklais. Pavyzdžiui, "...saulė užtams, mėnulis nebeduos šviesos, žvaigždės kris iš dangaus... Tuomet danguje pasirodys Žmogaus Sūnaus ženklas, o visos žemės tautos ims raudoti ir pamatys Žmogaus Sūnų, ateinantį dangaus debesyse su didžia galybe ir šlove."¹⁴ Bahá'u'lláh paašškino šias eilutes knygoje Kitáb-í-Iqán.¹⁵ Neverta kartoti; skaitykite ją, ir jūs suprasite šiuos pasakymus.

Tačiau aš turiu dar kai ką pridurti šiuo klausimu. Pirmąkart atėjęs Kristus irgi nužengė iš dangaus, kaip aiškiai pasakyta Evangelijoje. Pats Kristus sako: "Niekas nėra pakilęs į dangų, kaip tik Žmogaus Sūnus, kuris nužengė iš dangaus."¹⁶

Visiems aišku, jog Kristus nužengė iš dangaus, nors regimai Jis gimė iš Marijos iščių. Pirmą kartą Jis atėjo iš dangaus, nors regimai gimė iš iščių; tokiu pat būdu ir antrą kartą Jis ateis iš dangaus, nors regimai tai bus iš iščių. Sąlygos, kurios nurodytos Evangelijoje antrajam Kristaus atėjimui, yra tokios pat, kaip ir minėtos pirmajam atėjimui, kaip jau sakėme anksčiau.

Izaijo pranašystė skelbia, jog Mesijas užkariaus ir Rytus, ir Vakarus, ir visos pasaulio tautos ateis į Jo šešėlį, kad bus įkurta Jo Karalystė, kad Jis ateis iš nežinomos vietos, kad nusidėjusieji bus teisiami ir kad teisingumas įsivyraus taip, jog vilkas ir ėriukas, lūšis ir vaikas, žindomas kūdikis ir angis susirinks visi kartu prie vieno šaltinio ir vienoje lankoje, ir vienuose namuose.¹⁷ Pirmasis at-

¹⁴ Plg. Mt 24:29-30.

¹⁵ Kitáb-í-Iqán, viena iš pirmųjų Bahá'u'lláh knygu, parašyta Bagdade prieš jam pasiskelbiant apie Savo apstreikimą.

¹⁶ Jn 3:13.

¹⁷ Šiuose pokalbiuose, kaip skaitytojas jau turbūt pastebėjo, 'Abdu'l-Bahá labiau stengiasi paašškinti kai kurių ištraukų iš Raštų reikšmę, o ne tiksliai pacituoti tekstą.

ėjimas irgi vyko tokiomis sąlygomis, nors išoriškai nė vienas iš jų nepasitvirtino. Todėl žydai nepripažino Kristaus ir, atleisk Dieve! pavadino Mesiją masikh,¹⁸ laikė Jį Dievo pastato griovėju, manė Jį esant Šabo bei Įstatymo pažeidėju ir nuteisė Jį mirties bausme. Vis dėlto, kiekviena iš šių sąlygų turėjo savo išraišką, kurios žydai nesuprato, todėl jie buvo atskirti nuo Kristaus tiesos suvokimo.

Antrasis Kristaus atėjimas irgi vyks panašiai: visi ženklai bei sąlygos, apie kurias kalbėjome, turi reikšmę, ir negali būti suprastos pažodžiui. Tarp kitų dalykų yra pasakyta, jog žvaigždės kris iš dangaus žemėn. Žvaigždynai yra begaliniai ir nesuskaičiuojami, o šių laikų matematikai apskaičiavo ir matematiškai įrodė, jog Saulė yra maždaug pusantrą milijono kartų didesnė už Žemę ir kad kiekviena iš nustatytų žvaigždžių yra tūkstantį kartų didesnė už Saulę. Jeigu tos žvaigždės nukristų ant Žemės paviršiaus, argi joms čia užtektų vietos? Tai prilygtų tūkstančiui milijonų Himalajų kalnų, kurie nukristų ant garstyčių grūdelio. Tokiam neįmanomam dalykui prieštarauja ir protas, ir mokslas. Kas yra dar keisčiau, Kristus pasakė: “Viešpaties diena užklups lyg vagis naktį.”¹⁹ Galbūt vagis bus namie, o šeimininkas to nė nežinos.

Aišku ir akivaizdu, jog šie ženklai turi simbolinę prasmę, ir jų negalima suprasti pažodžiui. Jie yra visapusiškai išaiškinti knygoje Kitáb-Í-Iqán. Skaitykite ją.

¹⁸ *Masikh* — t.y., pabaisa. Arabų kalba tai yra žodžių žaismas, kur *Masih* reiškia Mesiją, o *masikh* reiškia pabaisą.

¹⁹ Plg. 1 Tes 5:2; 2 Pt 3:10.

TREJYBĖ

Klausimas. — Kokia yra Trejybės, Vieno Trijuose Asmenyse, reikšmė?

Atsakymas. — Dieviškoji Tikrovė, kuri yra tyra ir nepasiekiamą žmogiškųjų būtybių supratimui ir kurios negali įsivaizduoti išminčių ir protingi žmonės, yra virš bet kokio suvokimo. Toji Viešpaties Tikrovė negali būti daloma; nes dalyba ir daugyba yra savybės, būdingos laikiniams tvariniams, o ne tam, kas savaime egzistuoja.

Dieviškoji Tikrovė nėra vienatis, tad tuo labiau nėra skaitlin-gumas. Tos Karališkos Tikrovės nužengimas į sąlygas bei padėtis prilygtų netobulumui ir prieštarautų tobulumui, ir todėl tai yra visiškai neįmanoma. Ji nuolat buvo ir tebėra šventumo ir pasišventimo iškėlimas. Visa, kas minima apie Apsireiškimus bei Dievo Aušros vietas, reiškia dieviškąjį atspindį, o ne žengimą į egzistencijos sąlygas.²⁰

Dievas yra gyna tobulybė, o tvariniai tėra netobulybės. Dievui žengti į egzistencijos sąlygas būtų didžiausia netobulybė; priešingai, Jo apsireiškimas, Jo pasirodymas, Jo kilimas yra lyg Saulės atspindys aiškiam, tyrame, blizgančiame veidrodyje. Visi tvariniai yra akivaizdūs Dievo ženklai, kaip žemiškos būtybės, ant kurių krenta Saulės spinduliai. Tačiau ant klonių, kalnų, medžių ir vaismedžių krenta tik dalis šviesos, kurios dėka jie pasidaro matomi ir auga, ir pasiekia savo egzistencijos tikslą, tuo tarpu Tobulas Žmogus²¹ yra skaidraus veidrodžio padėtyje, kuriame Saulės Tikrovė tampa matoma ir apsireiškia su visomis savo savybėmis bei vertybėmis. Taigi Kristaus Tikrovė buvo skaidrus ir blizgantis didžiausio tyrumo ir tobulumo veidrodis. Tikrovės Saulė, Dievybės Esmė, atsispindėjo tame veidrodyje ir apreiškė savo šviesą ir karštį jame; tačiau iš savo šventumo didybės dangaus Saulė nenužengė

²⁰ Plg. "Panteizmas", 290 p.

²¹ Dieviškasis Apreiškimas.

ir neapsigyveno veidrodyje. Ne, ji ir toliau išlaiko savo šlovę ir didybę, apsireikšdama veidrodyje visoje savo puikybėje bei tobulybėje.

Na, o jeigu sakysime, jog matėme Saulę dviejuose veidrodžiuose — vienas yra Kristus, o kitas yra Šventoji Dvasia — taip sakant, kad matėme tris Saules, vieną danguje, o kitas dvi Žemėje, mes sakysime tiesą. Ir jeigu sakome, jog yra viena Saulė, ir ji yra visiškai vienatis, ir neturi sau lygaus ar prilygstančio, mes ir vėl kalbame tiesą.

Šio pokalbio išvada yra ta, kad Kristaus Tikrovė buvo skaidrus veidrodis, o Tikrovės Saulė — taip sakant, Vienovės Esmė su savo beribe tobulybe ir vertybėmis — tapo matoma veidrodyje. Tai nereiškia, kad Saulė, kuri yra Dievybės Esmė, tapo suskaldyta ir padauginta — nes Saulė tėra vienintelė — tačiau ji pasirodė veidrodyje. Štai kodėl Kristus sakė “Tėvas yra Sūnuje”, norėdamas pasakyti, jog Saulė yra matoma ir apsireiškia tame veidrodyje.

Šventoji Dvasia yra Dievo Malonė, kuri tampa matoma ir aki-vaizdi Kristaus Tikrovėje. Sūnaus būseną yra Kristaus širdis, o Šventoji Dvasia yra Kristaus dvasios būseną. Iš to darosi aišku ir įrodyta, kad Dievybės Esmė yra absoliučiai unikali ir neturi sau lygių, nei panašių, nei prilygstančių.

Tokia yra Trijų Asmenų Trejybėje reikšmė. Jei būtų kitaip, Dievo Religijos pamatai remtųsi į nelogišką prielaidą, kurios protas neįstengia suvokti, o kaip galima priversti protą patikėti tuo, ko neįmanoma suvokti? Protu galima suprasti tik tai, kas įvelkama į suprantamą formą; priešingu atveju, tai tėra vaizduotės pastangos.

Dabar, po šio paaiškinimo, tapo aišku, kokia yra Trijų Asmenų Trejybėje prasmė. Dievo Vienovė irgi yra įrodyta.

EVANGELIJOS PAGAL JONĄ PENKTOS EILUTĖS IŠ SEPTYNIOLIKTO SKYRIAUS AIŠKINIMAS

“Dabar tu, Tėve, pašlovink mane pas save ta šlove, kurią esu pas tave turėjęs dar prieš atsirandant pasauliui.”²²

Yra dvejopa pirmenybė: viena yra esminė ir jos nesukelia priežastis, o jos egzistencija yra savaiminė, kaip, pavyzdžiui, Saulė turi šviesą savyje, nes jos švietimas nepriklauso nuo kitų žvaigždžių šviesos. Tai vadinama esmine šviesa. Tačiau Mėnulis šviesą gauna iš Saulės, nes Mėnulio šviesa priklauso nuo Saulės; todėl Saulė šviesos požiūriu yra priežastis, o Mėnulis tampa pasekmė. Pirmoji yra senovinė, ankstesnioji, pirminė, tuo tarpu pastarasis yra antras ir paskutinis.

Antroji priešegzistencijos rūšis yra laiko priešegzistencija, o čia pradžios nėra. Dievo Žodis yra virš laiko.²³ Praeitis, dabartis, ateitis Dievo atžvilgiu yra visos lygios. Vakar diena, šiandiena, rytojūs neegzistuoja Saulėje.

Toks pat yra pirmumas šlovės atžvilgiu — taip sakant, šlovingiausias pranoksta šlovingą. Todėl Kristaus Tikrovė, esanti Dievo Žodis, savo esme, požymiais bei šlove tikrai pranoksta tvarinius. Prieš pasirodydamas žmogaus pavidalu Dievo Žodis turėjo didžiausią šventumą bei šlovę, tobulą grožį bei puikybę visame egzistencijos gražume. Kai Aukščiausiojo Dievo išminties dėka jis švietė iš šlovės aukštybių kūniškam pasauliui, Dievo Žodis per tą kūną tapo engiamu ir papuolė į rankas žydams, buvo tironų bei tamsių žmonių grobis, ir galiausiai buvo nukryžiuotas. Štai kodėl Jis kreipėsi į Dievą sakydamas: “Išlaisvink Mane iš kūniško pasaulio pančių ir išvaduok Mane iš šio narvo, kad aš galėčiau įžengti į garbės ir šlovės aukštybes ir pasiekti ankstesnę didybę ir galią, kurią turėjau prieš kūniškąjį pasaulį, kad galėčiau džiaugtis amžinajame gy-

²² Jn. 17:5.

²³ Ty., Kristaus Tikrovė.

venime ir galėčiau įžengti į ankstesnius namus, pasaulį be vietos, nematomąją karalystę.”

Štai jūs matote, kad netgi šio pasaulio karalystėje — taip saktant, sielų ir šalių valdose — Kristaus šlovė bei didybė pasirodė šioje Žemėje po Jo išėjimo. Kai buvo kūniškajame pasaulyje, Jis patyrė silpniausios pasaulio tautos, žydų, panieką bei patyčias, kuriems atrodė tinkama apvainikuoti Jo šventą galvą erškėčių vainiku. Tačiau po Jo išėjimo brangakmeniais papuoštos visų karalių karūnos buvo pažemintos, ir jos nusilenkė prieš erškėčių vainiką.

Žiūrėkite į šlovę, kurią pasiekė Dievo Žodis dar šiame pasaulyje!

ŠV. PAULIAUS PIRMOJO LAIŠKO KORINTIEČIAMS DVIDEŠIMT ANTROS EILUTĖS IŠ PENKIOLIKTO SKYRIAUS AIŠKINIMAS

Klausimas. — Pirmo laiško korintiečiams 15 skyriaus 22 eilutėje parašyta: “Kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti.” Kokia šių žodžių reikšmė?

Atsakymas. — Žinokite, jog žmogaus prigimtis yra dvejopa: fizinė ir dvasinė. Fizinė prigimtis yra paveldėta iš Adomo, o dvasinė prigimtis yra paveldėta iš Dievo Žodžio Tikrovės, kas yra Kristaus dvasingumas. Fizinė prigimtis gimė iš Adomo, tačiau dvasinę prigimtį gimdo Šventosios Dvasios malonė. Pirmoji yra visų netobulybių šaltinis; antroji yra tobulumo šaltinis.

Kristus paaukėjo Save, kad žmonės būtų išvaduoti iš fizinės prigimties netobulumo ir galėtų priimti dvasinės prigimties vertybes. Ši dvasinė prigimtis, kuri įgavo savo egzistenciją per Dieviškosios Tikrovės malonę, yra visų tobulumų junginys ir pasirodo per Šventosios Dvasios alsavimą. Tai yra dieviškos vertybės; tai šviesa, dvasingumas, tiesus kelias, išaukštinimas, aukšti siekliai, teisingumas, meilė, malonė, švelnumas visiems, filantropija, gyvenimo esmė. Tai yra Tikrovės Saulės didingumo atspindys.

Kristus yra pagrindinis Šventosios Dvasios taškas: Jis gimė iš Šventosios Dvasios; Jį užaugino Šventoji Dvasia; Jis yra Šventosios Dvasios palikuonis — taip sakant, Kristaus Tikrovė neina iš Adomo; ne, ji gimė iš Šventosios Dvasios. Todėl ši eilutė iš laiško korintiečiams: “Kaip Adome visi miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti” terminologijos požiūriu reiškia, kad Adomas²⁴ yra žmogaus tėvas — taip sakant, Jis yra fizinio žmonijos gyvenimo priežastis; fizinė tėvystė eina iš Jo. Jis yra gyva siela, tačiau Jis nėra dvasinės gyvybės suteikėjas, tuo tarpu Kristus yra žmogaus dvasinio gyvenimo priežastis, ir dvasiniu požiūriu Jam priklauso dvasinė tėvystė. Adomas

²⁴ Abu'l-bashar, t.y. žmogaus tėvas, yra vienas iš vardų, kuriuo musulmonai vadina Adomą.

yra gyvybės siela; Kristus yra atgaivinanti dvasia.

Šis žmogaus fizinis pasaulis yra valdomas geismų galios, nes jis nepaklūsta teisingumo bei šventumo įstatymams. Žmogaus kūnas yra gamtos nelaisvėje; jis veikia pagal tai, ko reikalauja gamta. Todėl tikra tai, kad tokios nuodėmės, kaip pyktis, pavydas, nesantaika, godumas, šykštumas, tamsumas, prietaringumas, neapykanta, išdidumas ir tironija, egzistuoja fiziniame pasaulyje. Visos šios blogos savybės yra žmogaus prigimtyje. Kaip Afrikos laukinių, kurių veiksmai, papročiai bei moralė yra grynai jusliniai, elgesys pagal gamtos poreikius pasiekė tokį lygį, kad jie drasko vienas kitą sau maistui. Tačiau akivaizdu, jog žmogaus fizinis pasaulis yra nuodėmių pasaulis. Tame fiziniame pasaulyje žmogus nesiskiria nuo gyvulio.

Visos nuodėmės kyla dėl prigimties poreikių, ir tie reikalavimai, kurie kyla dėl fizinių savybių, nėra nuodėmė gyvūnams, tačiau žmogui tai yra nuodėmės. Gyvūnas yra šaltinis netobulumų, tokių, kaip: pyktis, juslingumas, pavydas, šykštumas, žiaurumas, išdidumas — visi šie trūkumai būdingi gyvūnams, bet nėra nuodėmė. Tačiau žmoguje tai yra nuodėmės.

Adomas yra žmogaus fizinio gyvenimo priežastis; tačiau Kristaus Tikrovė — taip sakant, Dievo žodis — yra dvasinio gyvenimo priežastis. Tai yra “atgaivinanti dvasia”, kuri reiškia, jog visi netobulumai, kylantys dėl žmogaus fizinio gyvenimo poreikių, virsta žmogišku tobulumu tos dvasios mokymo bei ugdymo dėka. Todėl Kristus ir buvo gaivinanti dvasia bei visos žmonijos gyvybės priežastis.

Adomas buvo fizinio gyvenimo priežastis, tačiau kadangi fizinis žmogaus pasaulis yra netobulybių pasaulis, o netobulumas prilygsta mirčiai, Paulius lygina fizinį netobulumą su mirtimi.

Tačiau dauguma krikščionių tiki, jog dėl to, kad Adomas valgė nuo uždraustojo medžio, jo kaltė yra nepaklusnumas, o tragiškos to nepaklusnumo pasekmės perduodamos kaip palikimas, ir jas turi visi jo palikuonys. Todėl Adomas tapo žmonijos mirties priežastimi. Šis aiškinimas yra neprotingas ir aiškiai klaidingas, nes tai reikštų, kad visi žmonės, netgi Dievo Pranašai bei Pasiuntiniai, kurie neįvykdė jokios kaltės ar nuodėmės, be priežasties tapo

kaltais vien dėl to, kad yra Adomo palikuonys, ir iki pat Kristaus aukos buvo skausmingų pragaro kančių belaisviai. Tai toli gražu nėra Dievo teisingumas. Jei Adomas nusikalto, kur yra Abraomo kaltė? Kur Izaoko arba Juozapo kaltė? Kuo nusikalto Mozė?

Tačiau Kristus, Kuris yra Dievo Žodis, paaukojo Save. Tai turi dvejopą reikšmę, akivaizdžią ir paslėptą. Išorinė reikšmė yra tokia: Kristaus ketinimas buvo skelbti bei puoselėti Tikėjimą, kuris turėjo apšviesti žmogiškąjį pasaulį, uždegti Adomo vaikus ir lavinti visą žmoniją; o kadangi skelbti tokį didingą Tikėjimą — Tikėjimą, kuris buvo nepriimtinas visiems pasaulio žmonėms bei visoms tautoms ir karalystėms — reiškė tai, kad Jis bus nužudytas ir nukryžiuotas, Kristus, skelbdamas apie Savo misiją, paaukojo Savo gyvybę. Jis laikė kryžių sostu, žaizdas — balzamu, nuodus — medumi ir cukrumi. Jis pakilo mokyti ir šviesti žmones, todėl pasiaukėjo, kad suteiktų gyvenimo dvasią. Jis žuvo kūniškai, kad atgaivintų kitus dvasiškai.

Antroji aukos reikšmė yra tokia: Kristus buvo kaip sėkla, ir šioji sėkla paaukojo savo formą, kad galėtų išaugti ir suvežėti medis. Nors sėklos forma suiro, jos tikrovė tapo akivaizdi didybėje ir grožyje, kuriuos įkūnijo medžio forma.

Kristaus padėtis buvo absoliuti tobulybė; Jis privertė Savo dieviškąją tobulybę šviesti visoms tikintiems sieloms, ir šviesos malonė suspindo žmonių tikrovėje. Štai kodėl Jis sako: “Aš duona, nužengusi iš dangaus. Kas valgo šią duoną - gyvens per amžius”²⁵ — taip sakant, tas, kas priima šį dievišką maistą, pasieks amžiną gyvenimą: tai yra kiekvienas, kuris gauna šią malonę bei įgyja tokias vertybes, ras amžinąjį gyvenimą, bus apdovanotas amžinomis malonėmis, išvaduotas iš klaidų tamsos ir apšviestas Jo tikrojo kelio šviesa.

Sėklos forma buvo paaukota medžio labui, tačiau jos tobulumai šios aukos dėka tapo akivaizdūs ir matomi — medis, šakos, lapai bei žiedai slėpėsi sėkloje. Kai sėklos forma buvo paaukota, jos vertybės pasirodė tobula lapų, žiedų bei vaisių forma.

²⁵ Plg. Jn 6:41, 50, 58.

ADOMAS IR IEVA

Klausimas. — Kokia yra istorijos apie Adomą ir medžio vaisiaus ragavimą tiesa?

Atsakymas. — Biblijoje parašyta, kad Dievas apgyvendino Adomą Rojuje, kad jį puoselėtų ir prižiūrėtų, ir pasakė Jam: “Valgyk iš visų Rojaus medžių; o iš medžio žinojimo gero ir pikto nevalgyk; nes tą dieną, kurioje iš jo valgysi, neišvengiamai mirsi.”²⁶ Toliau pasakyta, kad Dievas užmigdė Adomą, išėmė vieną Jo šonkaulį ir sutvėrė moterį, kad ji būtų Jo draugė. Pasakyta, kad po to žaltys sugundė moterį valgyti to medžio vaisių sakydamas: “Dievas žino, kad tą dieną, kurioje judu iš jo valgysite, atsidarys jūsų akys, ir būsite kaip dievai, ir žinosite, kas gera ir kas pikta.”²⁷ Tada Ieva valgė nuo to medžio ir davė Adomui, kuris irgi valgė; jų akys atsivėrė, jie pasijuto esą nuogi, ir jie prisidengė kūnus lapais. Po šio darbo jiedu susilaukė Dievo priekaištų. Dievas klausė Adomo: “Ar tu valgei nuo uždraustojo medžio?” Adomas atsakė: “Ieva sugundė mane, ir aš valgiau.” Tada Dievas priekaištavo Ievai; Ieva sakė: “Žaltys mane apgavo, ir aš valgiau.” Už tai žaltys buvo prakeiktas, ir buvo užtraukta nesantaika tarp žalčio ir Ievos, ir tarp jų palikuonių. O Dievas sakė: “Štai Adomas pasidarė kaip vienas iš mūsų, žinąs kas gera ir pikta; dabar tat, kad jis kartais neištiestų savo rankos ir neimtų taip pat iš gyvybės medžio, ir valgytų, ir gyventų per amžius...”²⁸ Tad Dievas saugojo gyvybės medį.

Jeigu nagrinėsime šią istoriją jos matoma prasme, kaip ją interpretuoja dauguma, ji iš tikrųjų atrodo keista. Protas jos nepriima, nepatvirtina jos ir neįsivaizduoja; nes toks sutvarkymas, tokios smulkmenos, tokios kalbos bei priekaištai eina toli gražu ne iš protingo žmogaus, tuo labiau ne iš Dievybės — tos Dievybės, kuri

²⁶ Plg. Pr 2:16-17.

²⁷ Plg. Pr 3.

²⁸ Plg. Pr 3:11-15, 22.

sutvarkė šią begalinę Visatą pačia tobuliausia forma, o jos nesuskaičiuojamus gyventojus pagal visišką sistemą, jėgą ir tobulumą.

Turime šiek tiek pasvarstyti: jeigu tiesioginė šios istorijos reikšmė būtų priskiriama išmintingam žmogui, aišku, kad viskas logiškai prieštarautų tam, jog ši tvarka, šis išradimas galėjo kilti išmintingos būtybės dėka. Todėl ši istorija apie Adomą ir Ievą, kurie valgo nuo to medžio, ir jų išvayimas iš Rojaus turi būti laikomi paprasčiausiu simboliu. Juose yra dieviška paslaptis ir visuotinė reikšmė, ir ją galima nuostabiai išaiškinti. Tik tie, kuriems atsiveria tos misterijos, ir tie, kurie yra netoli Galingiausiojo Dvaro, supranta tas paslaptis. Todėl šios Biblijos eilutės turi daugybę reikšmių.

Mes paaiškinsime vieną iš jų, ir pasakysime: Adomas reiškia dangiškąją Adomo dvasią, o Ieva — Jo žmogiškąją sielą. Nes kai kuriuose Šventų Knygų skyriuose, kur minimos moterys, jos reiškia žmogaus sielą. Gėrio ir blogio medis simbolizuoja žmogiškąjį pasaulį; nes dvasinis bei dieviškasis pasauliai yra tikrai geri bei absoliučiai apšviesti, tačiau žmonių pasaulyje šviesa ir tamsa, gėris ir blogis sudaro priešpriešas.

Žalčio reikšmė yra prisirišimas prie žmogiškojo pasaulio. Šis dvasios prieraišumas prie žmogiškojo pasaulio išvedė Adomo sielą bei dvasią iš laisvės pasaulio į pančių pasaulį ir privertė Jį nusigręžti nuo Vienovės Karalystės į žmogiškąjį pasaulį. Kai Adomo siela bei dvasia įžengė į žmonijos pasaulį, Jis išėjo iš laisvės rojaus ir pateko į pančių pasaulį. Iš tyrumo bei absoliutaus gerumo aukštumų Jis įžengė į gėrio ir blogio pasaulį.

Gyvybės medis yra aukščiausio lygio egzistencijos pasaulis: tai Dievo Žodžio bei aukščiausiojo Apsireiškimo padėtis. Todėl toji padėtis buvo išlaikyta; o pasirodžius kilniausiam aukščiausiam Apsireiškimui, tai tapo aišku ir akivaizdu. Nes Adomo padėtis dieviškųjų vertybių pasirodymo bei apsireiškimo požiūriu tebuvo embrioninė būseną; Kristaus padėtis buvo brandos būseną ir proto amžius; o Didžiausiojo Šviesulio²⁹ iškilimas buvo esmės bei vertybių

²⁹ Bahá'u'lláh.

tobulumo būseną. Štai kodėl aukščiausiam Rojuje gyvybės medis yra absoliučiai tyro šventumo centro išraiška — taip sakant, dieviškas aukščiausias Apsireiškimas. Nuo Adomo laikų iki Kristaus laikų Jie mažai tekalbėjo apie amžinąjį gyvenimą bei dangiškąsias vertybes. Šis gyvybės medis buvo Kristaus Tikrovės padėtis; per Jo apsireiškimą jis buvo pasodintas ir papuoštas amžinybės vaisiais.

Dabar pagalvokit, kaip giliai ši reikšmė atitinka tikrovę. Nes Adomo dvasia bei siela, kai jos buvo paskirtos žmonijos pasauliui, perėjo iš laisvės pasaulio į pančių pasaulį, ir jo palikuonys išliko supančioti. Ši sielos bei dvasios prisirišimą prie žmogiškojo pasaulio, kuris yra nuodėmė, paveldėjo Adomo palikuonys, ir tai yra tas žaltys, esantis nuolat tarp jų ir priešpriešoje su Adomo dvasia bei palikuonimis. Tas priešiškus tebesitęsia ir išlieka. Nes prisirišimas prie pasaulio tapo dvasios pančių priežastimi, o tie pančiai prilįgsta nuodėmei, kurią Adomas perdavė savo palikuonims. Kaip tik dėl šio prisirišimo žmonės neteko esminio dvasingumo bei išaukštintos padėties.

Kai šventas Kristus vėjas bei Didžiausiojo Šviesulio³⁰ šventa šviesa pasklido, žmogiškoji tikrovė — taip sakant, tie, kurie atsigrėžė į Dievo Žodį ir gavo Jo gausių malonių, — buvo išgelbėti nuo šio prisirišimo bei nuodėmės, pelnę amžinąjį gyvenimą, išsilaisvino iš pančių ir grandinių bei pasiekė laisvės pasaulį. Jie buvo išlaisvinti iš žmogiškojo pasaulio ydų ir palaiminti Karalystės vertybėmis. Štai kokia reikšmė šių Kristaus žodžių: “Mano kūnas už pasaulio gyvybę”³¹ — taip sakant, aš pasirinkau visus šiuos vargus, šias kančias, bėdas ir netgi žiauriausią kankinio mirtį, kad pasiečiau šį tikslą, nuodėmių atleidimą (tai yra, sielos atsirišimą nuo žmogiškojo pasaulio ir jos prisirišimą prie dieviškojo pasaulio) tam, kad galėtų pakilti kitos sielos, kurios bus pati žmonijos tiesaus kelio esmė bei Aukščiausios Karalystės vertybių apsireiškimai.

Įsidėmėkite, kad jeigu pagal Knygos Žmonių³² prielaidas bū-

³⁰ Bahá'u'lláh.

³¹ Plg. Jn 6:51.

³² Žydai ir krikščionys.

tų aiškinama paslėptoji reikšmė, tai būtų visiška neteisybė ir gryna lemtis. Jei Adomas nusidėjo prisiartindamas prie uždraustojo medžio, tai kame šlovingojo Abraomo nuodėmė, ir kur Pašnekovo Mozės klaida? Kokį nusikaltimą padarė Pranašas Nojus? Kuo nusižengė Ištikimasis Jūozapas? Kokį blogį padarė Dievo Pranašai, ir ką pažeidė Skaistusis Jonas? Ar Dievo teisingumas būtų leidęs tiems šviesiems Apsireiškimams dėl Adomo nuodėmės kentėti pragaro kančias iki Kristaus atėjimo, Kuris Savo pasiaukojimu išgelbėjo juos iš kankinančių sielvartų? Tokia mintis netelpa į jokių įstatymus ir dėsnius, ir išmintingas žmogus su tuo negali sutikti.

Ne, tai reiškia tą, kas jau buvo pasakyta: Adomas yra Adomo dvasia, o Ieva yra Jo siela; medis yra žmogiškasis pasaulis, o žaltys yra prisirišimas prie šio pasaulio, kas yra nuodėmė, ir jis apnuodijo Adomo palikuonis. Kristus Savo šventu dvelktelejimu išgelbėjo žmones nuo šio prisirišimo ir išlaisvino juos iš šios nuodėmės. Adomo nuodėmė yra susijusi su Jo padėtimi. Nors tas prisirišimas duoda rezultatus, tačiau prisirišimas prie šio žemiškojo pasaulio, palyginus su prisirišimu prie dvasinio pasaulio, laikomas nuodėme. Geri teisiųjų darbai yra Priartėjusiųjų nuodėmės. Tai yra nustatyta. Tai gi kūniška galia yra ne tik netobula, palyginus su dvasine galia; šalia jos ji tėra silpnybė. Taip pat ir fizinis gyvenimas, lyginant su amžinuoju Karalystės gyvenimu, laikomas mirtimi. Todėl Kristus vadino fizinį gyvenimą mirtimi ir sakė: "Palik mirusiems laidoti savo numirėlius."³³ Nors tos sielos turėjo fizinę gyvybę, tačiau Jo akyse toks gyvenimas buvo mirtis.

Tokia yra viena iš biblinės istorijos apie Adomą reikšmių. Ap-svarstykit ją, kol atrasite kitas.

Būkite visi pasveikinti.

³³ Mt 8-22.

ŠVENTVAGIŠKŲ KALBŲ PRIEŠ ŠVENTĄJĄ DVASIA AIŠKINIMAS

Klausimas. — “Sakau jums: kiekviena nuodėmė ir piktžodžiavimas bus žmonėms atleisti, bet piktžodžiavimas Dvasiai nebus atleistas. Jei kas tartų žodį prieš Žmogaus Sūnų, tam bus atleista, o kas kalbėtų prieš Šventąją Dvasią, tam nebus atleista nei šiame, nei būsimajame gyvenime.” - (Mt 12:31-32)

Atsakymas. — Dievo Apsireiškimų šventa tikrovė turi dvi dvasines padėtis. Viena yra apsireiškimo vieta, kurią galima palyginti su Saulės padėtimi, o kita yra apsireiškimo puikumas, kuris panašus į šviesą ir spindesį; tai yra Dievo vertybės — kitaip tariant, Šventoji Dvasia. Nes Šventoji Dvasia yra dieviškos malonės bei karališkos vertybės, ir tos dieviškosios vertybės yra kaip Saulės spinduliai ir kaitra. Žėrintys Saulės spinduliai sudaro jos esybę, o be jų ji nebūtų Saulė. Jeigu dieviškųjų vertybių apsireiškimas ir atsispindėjimas nebūtų Kristuje, Jėzus nebūtų Mesijas. Jis yra Apsireiškimas, nes atspindi Savyje dieviškąsias vertybes. Dievo Pranašai yra karališkųjų vertybių apsireiškimai — tai yra, Šventoji Dvasia yra matoma Juose.

Jeigu siela lieka nutolusi nuo apsireiškimo, ją dar galima pažadinti; nes ji neatpažino dieviškųjų vertybių apsireiškimo. Tačiau jei ji neapkenčia pačių dieviškųjų vertybių — kitaip tariant, Šventosios Dvasios — akivaizdu, jog ji panaši į šikšnosparnį, neapkenčiantį šviesos.

Ši neapykanta šviesai yra nepagydoma ir neatleidžiama — taip sakant, jis negali priartėti prie Dievo. Šis žibintas yra žibintas dėl savo šviesos; be šviesos jis nebebūtų žibintas. O jeigu siela bjaurisi žibintų šviesa, ji yra iš tikrųjų akla ir nesuvokia šviesos; ir akluamas yra amžino atskyrimo nuo Dievo priežastis.

Akivaizdu, jog sielos gauna palaimą Šventosios Dvasios malonės dėka, kuri pasirodo Dievo Apsireiškimuose, o ne Apsireiškimų asmenybės dėka. Todėl, jeigu siela negauna palaimos iš Šven-

tosios Dvasios malonės, ji lieka be dieviškosios dovanos, ir atsiskyrimas savaiame pastato sielą už atleidimo ribų.

Štai kodėl daugelis žmonių, kurie buvo Apsireiškimų priešinkai, kurie nepripažino Jų, po to, kai Juos pažino, tapo Jų bičiuliais. Todėl priešiškus Apsireiškimui netapo nuolatinio atsiskyrimo priežastimi, nes tie, kurie į jį įsitraukė, buvo šviesos nešėjų priešai nežinodami, jog Jie yra spindinti Dievo šviesa. Jie nebuvo pačios šviesos priešai, nes kai suprato, kad šviesos nešėjas yra šviesos apsireiškimo vieta, jie tapo nuoširdžiais jos bičiuliais.

To reikšmė štai kokia: buvimas toli nuo šviesos nešėjo neužtraukia amžino atsiskyrimo, nes kiekvieną galima pažadinti ir atgailvinti; tačiau priešiškus šviesai yra amžinojo atsiskyrimo priežastis, ir nuo to nėra jokių vaistų.

EILUTĖS “NES DAUG PAŠAUKTŲ, BET MAŽA IŠRINKTŲ” AIŠKINIMAS

Klausimas. — Evangelijoje Kristus kalba: “Daug pašauktų, bet maža išrinktų,”³⁴ o Korane parašyta: “Jis suteiks ypatingą malonę tam, kam panorės.” Kokia čia slypi išmintis?

Atsakymas. — Žinokite, jog tvarka ir tobulumas visoje Visatoje reikalauja nesuskaičiuojamos egzistencijos formų daugybės. Nes egzistuojančios būtybės negali išikūnyti tik viename lygyje, vienoje padėtyje, viename tipe, vienoje biologinėje rūšyje ar vienoje klasėje; be abejo, reikalinga genų bei rūšių įvairovė — taip sakant, lygiai mineralų, augalijos bei gyvūnijos, taip pat ir žmogaus tikrovėje yra neišvengiami; nes pasaulio negalima sutvarkyti, papuošti, organizuoti bei tobulinti, jei egzistuos vien tik žmogus. Taip pat būtų, jei egzistuotų vien tik gyvūnija, augalija ar mineralai — šis pasaulis negalėtų parodyti savo puikių vaizdų, tikslios organizacijos ir ypatingo puošnumo. Be jokių abejonių, dėl įvairių lygių, padėčių, rūšių bei klasių egzistencija pasireiškia nuostabioje tobulybėje.

Pavyzdžiui, jei ši medį sudarytų vien tik vaisiai, augalijos tobulumas būtų nepasiekiamas; nes lapai, žiedai ir vaisiai yra būtini tam, kad medis galėtų pasipuošti didžiausiu grožiu bei tobulumu.

Tokiu pat požiūriu vertinkime ir žmogaus kūną. Jį turi sudaryti įvairūs organai, dalys bei nariai. Žmogaus grožiui bei tobulumui reikalinga ausų, akių, smegenų ir netgi tokių dalių, kaip nagai ir plaukai, egzistencija; jei žmogų sudarytų vien smegenys, akys ar ausys, jis prilygtų netobulumui. Taigi plaukų, blakstienų, dantų ar nagų nebuvimas būtų tikras trūkumas, nors palyginus su akimis, jie yra neįtakūs ir tuo požiūriu prilygsta mineralams bei augalijai; tačiau jų nebuvimas žmogaus kūne neišvengiamai yra nepasitenkinimą keliantis trūkumas.

³⁴ Mt 22:14.

Kadangi egzistencijos lygiai yra skirtingi bei įvairūs, vienos būtybės pranoksta kitas. Todėl pagal Dievo norą bei valią kai kurie tvariniai yra išrinkti aukščiausiam lygiui, kaip žmogus, kai kurie kiti priklauso vidutiniam lygiui, kaip augalija, o kai kurie lieka žemiausiame lygyje, kaip mineralai.

Dievo malonės dėka žmogus yra išrinktas aukščiausiam lygiui; o skirtumai, esantys tarp žmonių dvasinės raidos bei dangiškų vertybių požiūriu, taip pat yra Gailestingojo pasirinkimo dėka. Nes tikėjimas, kuris yra amžinasis gyvenimas, yra malonės ženklas, o ne teisingumo rezultatas. Meilės ugnies liepsna šiame žemės bei vandens pasaulyje ateina potraukio, o ne pastangų bei siekių dėka. Vis dėlto pastangų bei ryžto dėka galima įgyti žinių, siekti mokslo bei kitų vertybių; tačiau tik Dieviškojo Grožio šviesa gali vesti ir išjudinti dvasias potraukio galia. Todėl ir pasakyta: „Daug pašauktų, bet maža išrinktų.“³⁵

Tačiau materialios būtybės nėra nei niekinamos, nei smerkiamos, nei laikomos kaltomis dėl savo lygio bei padėties. Pavyzdžiui, mineralai, augalija bei gyvūnija su savo skirtingais lygiais yra priimtini; tačiau jeigu jie savo lygyje lieka netobulais, kaltė yra jų, nes pats jų lygis savaime yra tikrai tobulas.

Skirtumai tarp žmonių yra dvejopi: vienas skirtumas yra padėties, ir dėl to skirtumo nėra kaltų. Kitas yra skirtumas tikėjime bei įsitikinimuose; jų netektis yra kaltė, nes tada siela yra užvaldyta savo troškimų bei aistrų, dėl kurių netenkama šios palaimos ir neįaučiama Dievo meilės potraukio galios. Nors toks žmogus yra pagirtinas bei priimtinas savo padėtyje, tačiau netekęs to lygio vertybių, jis tampa netobulumų šaltiniu, už ką yra pats laikomas atsakingu.³⁶

³⁵ Mt 22:14.

³⁶ Plg. „Skirtumų žmonių charakteriuose priežastys“, 212 p.

PRANAŠŲ KALBOS APIE “SUGRIŽIMA”

Klausimas. — Ar galite paaiškinti Sugrižimo klausimą?

Atsakymas. — Bahá'u'lláh išsamiai išaiškino šį klausimą knygoje “Íqán.”³⁷ Skaitykite ją, ir šio dalyko tiesa taps aiški. Kadangi apie tai paklausėte, trumpai paaiškinsiu. Aiškinimą pradėsime nuo Evangelijos, nes ten aiškiai pasakyta, jog kai Jonas, Zacharijaus sūnus, pasirodė ir atnešė žmonėms džiaugsmingą žinią apie Dievo Karalystę, jie paklausė jo: “Kas tu esi? Gal pažadėtasis Mesijas?” Jis atsakė: “Aš nesu Mesijas.” Jie ir vėl klausė: “Gal Elijas?” Jis atsakė: “Ne!” Šie žodžiai įrodo ir patvirtina, kad Jonas, Zacharijo sūnus, nebuvo pažadėtasis Elijas. Tačiau Kristus pasirodymo ant Taboro Kalno dieną aiškiai pasako, jog Jonas, Zacharijo sūnus, yra pažadėtasis Elijas.

Evangelijos pagal Marką 9 skyriaus 11-13 eilutėse pasakyta: “Jie klausė Jėzų: “Kodėl Rašto aiškintojai sako, jog pirmiau turįs ateiti Elijas?” Jis atsakė: “Tikrai Elijas ateis pirmiau ir viską atitaisys. Bet kaipgi parašyta apie Žmogaus Sūnų, jog jis daug iškenčėsių ir būsiųs paniekintas? Todėl aš jums sakau: Elijas buvo atėjęs, ir jie padarė su juo, ką norėjo, — taip, kaip apie jį parašyta.”

Evangelijos pagal Matą 17 skyriaus 13 eilutėje pasakyta: “Tuomet mokiniai suprato jį kalbėjus apie Joną Krikštytoją.”

Jie klausė Jono Krikštytojo: “Gal esi Elijas?” Jis atsakė: “Ne!”, nors Evangelijoje pasakyta, jog Jonas yra pažadėtasis Elijas, ir Kristus pasakė tai aiškiai.³⁸ Tad jei Jonas buvo Elijas, kodėl jis sakė: “Ne”? O jei jis nebuvo Elijas, kodėl Kristus sakė, jog jis yra?

Aiškinimas yra toks: ne asmenybė, o vertybių tikrovė turima galvoje — taip sakant, tas pačias vertybes, kurias turėjo Elijas, turi ir Jonas Krikštytojas, ir jos jame yra tiksliai suvokiamos. Todėl Jonas Krikštytojas ir yra pažadėtasis Elijas. Šiuo atveju ne esmė³⁹

³⁷ Plg. p. 110, Nr. 2.

³⁸ Plg. Jn 1:21.

³⁹ T.y. individualybė.

turi reikšmę, o savybės. Pavyzdžiui, praėjusiais metais buvo gėlė, ir šiais metais yra gėlė; aš sakau, jog pernykštė gėlė sugrįžo. Na, aš nematau, jog tikrai ta pati gėlė tiksloje savo individualybėje sugrįžo; kadangi šioji gėlė turi tas pačias savybes kaip ir pernykštė gėlė, — nes ji skleidžia tą patį kvapą, turi tą patį grožį, spalvą ir formą, — aš sakau, jog pernykštė gėlė sugrįžo, ir toji gėlė yra pirmykštė gėlė. Kai ateina pavasaris, sakome, jog sugrįžo pavasaris, nes viskas, ką matėme praėjusį pavasarį, egzistuoja ir šį pavasarį. Štai kodėl Kristus sako: “Jūs pamatysite viską, kas vyko ankstesnių Pranašų dienomis.”

Paimkime dar vieną pavyzdį. Praeitų metų sėkla pasėta, išauga šakos ir lapai, pasirodo žiedai bei vaisiai, ir vėl viskas pavirsta sėkla. Kai ši antroji sėkla pasėjama, iš jos išaugs medis, ir dar kartą sugrįš tos pačios šakos, lapai, žiedai bei vaisiai, ir medis pasirodys visoje savo puikybėje. Kadangi pradžia buvo sėkla, ir pabaiga yra sėkla, sakome, jog sugrįžo sėkla. Kai pažiūrime į medžio substanciją, tai jau yra kita substancija, tačiau kai žiūrime į žiedus, lapus bei vaisius, matome atsigaminus tą patį kvapą, grožį bei skoni. Todėl medžio vertybės sugrįžo antrą kartą.

Tokiu pat būdu sugrįžta ir individas, nors tai jau yra kitas individas; tačiau pagal savybes bei vertybes, jis yra tas pats. Todėl kai Kristus sakė: “Tai Elijas”, Jis norėjo pasakyti: ši asmenybė yra Elijo malonių, vertybių, tobulybės, charakterio, savybių bei dorybių apsimušimas. Jonas Krikštytojas sakė: “Aš nesu Elijas.” Kristus lygino abiejų savybes, vertybes bei dorybes, o Jonas vertino tik savo substanciją bei individualybę. Tai kaip žibintas: jis švietė čia vakar vakare, ir šįvakar jį vėl uždegė, jis švies ir rytoj vakare. Sakome, jog šio vakaro žibintas skleidžia tą pačią šviesą, kaip ir vakar vakare, ir kad jį grįžo. Taip sakoma apie šviesą, o ne apie aliejų, dagtį ar žvakidę.

Šis dalykas visapusiškai išaiškintas knygoje Kitáb-i-Íqán.

PETRO TIKĖJIMO IŠPAŽINIMAS

Klausimas. — Evangelijoje pagal Matą pasakyta: “Tu esi Petras — Uola; ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią.”⁴⁰ Kokia šios eilutės reikšmė?

Atsakymas. — Šioji Kristaus ištarmė yra Petro pasakymo patvirtinimas, kai Kristus klausė: O kuo jūs mane laikote? Ir Petras atsako: “Tikiu, kad Tu esi gyvojo Dievo Sūnus!” Tada Kristus jam sako: “Tu esi Petras⁴¹ — nes Kefas aramėjų kalba reiškia uola — ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią.” Kiti, atsakydami Kristui, sakydavo, kad Jis Elijas, kai kurie vadindavo Jį Jonu Krikštytoju, dar kiti Jeremiju ar vienu iš Pranašų.

Palyginimais ir aliuzijomis Kristus norėjo patvirtinti Petro žodžius; taigi, pateikdamas jo vardo palyginimą, sakė: “Ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią”. Tai reiškia, kad tikėjimas, jog Kristus yra gyvojo Dievo Sūnus, bus pamatas Dievo bažnyčiai — tai yra Dievo Įstatymui, — ant kurio ji bus pastatyta.

Petro kapas Romoje kelia abejonių; jis nėra autentiškas. Kai kas sako, kad jis Antiochijoje.

Be to, palyginkime kai kurių popiežių gyvenimą su Kristaus religija. Kristus, alkanas ir be pastogės, valgė žolės tyruose ir nenorėjo įžeisti niekieno jausmų. Popiežius sėdi paaukuotame soste ir leidžia laiką apsuptas didžiausio puikumo, paskendęs tokiuose malonumuose bei prabangoje ir turtuose, ir jausdamas tokį garbinimą, kokių joks karalius niekada nėra turėjęs.

Kristus neįskaudino nė vieno, tačiau kai kurie popiežiai žudė nekaltus žmones: pažvelkite į istoriją. Kiek kraujo popiežiai pralijo vien tam, kad išlaikytų laikinąją valdžią! Dėl menkausio nuomonių skirtumo jie areštuodavo, įkalindavo bei žudydavo tūkstančius žmonių pasaulio tarnų bei mokytus žmones, kurie atskleis-

⁴⁰ Plg. Mt 16:18.

⁴¹ Gerai žinoma, jog tikrasis Petro vardas yra Simonas, tačiau Kristus vadino jį Kefu, o tas žodis atitinka graikiškąjį petras, kuris reiškia uola.

davo gamtos paslaptis. Tokį lygį siekė jų pasipriešinimas tiesai!

Pagalvokite apie Kristaus mokymus ir patyrinėkite popiežių papročius bei tradicijas. Pagalvokite: ar yra koks nors panašumas tarp Kristaus nurodymų ir būdo, kuriuo valdė popiežiai? Mes nenorime kritikuoti, tačiau Vatikano istorija yra labai keista. Mūsų argumentų reziumė yra tai, kad Kristaus nurodymai yra vienas dalykas, o popiežiaus valdymas yra visai kas kita; jie nesutampa. Žiūrėkite, kiek protestantų buvo išžudyta popiežių įsakymu, kiek tironijos bei priespaudos buvo iškęsta, kiek bausmių bei kankinimų buvo paskirta! Ar šiuose veiksniuose rasime nors trupinėlių saldaus Kristaus kvapo? Ne! Vardan Dievo! Tie žmonės nepakluso Kristui, tuo tarpu šventa Barbora, kurios paveikslą turime prieš save, paklausė Kristaus ir nuėjo Jo pėdomis ir įtvirtino Jo įsakymus gyvenime. Tarp popiežių irgi yra keletas palaimintų sielų, kurios sekė Kristaus pėdomis, ypač pirmaisiais krikščionybės eros amžiais, kai trūko laikinų dalykų, o Dievo išbandymai buvo žiaurūs. Tačiau kai jie įgijo valdžią ir pasiekė pasaulietinę garbę bei gerovę, popiežiaus vyriausybė visiškai pamiršo Kristų ir begalvojo apie laikinąją valdžią, didybę, patogumus bei prabangą. Ji žudė žmones, priešinosi mokslo plitimui, kankino mokslo žmones, tėmdė pažinimo šviesą ir įsakė žudyti bei grobti. Tūkstančiai sielų, mokslo bei pažinimo žmonės, niekuo nenusidėję, pražuvo Romos kalėjimuose. Po tokių įvykių bei veiksmų, kaip begalima tikėti Kristaus Vietininku?

Popiežiaus sostas nuolat priešinosi pažinimui; netgi Europoje visi sutinka, kad religija yra mokslo priešininkė ir kad mokslas yra religijos pagrindų griaunamoji jėga. Kadangi Dievo religija puoselėja tiesą, yra mokslo bei pažinimo pagrindas, ji pilna geros valios mokytiems žmonėms; ji yra civilizacijos nešėja žmonijai, gamtos paslapčių atskleidėja ir pasaulio horizontų šviesa. Todėl kaip galima sakyti, jog ji prieštarauja pažinimui? Dieve gink! Ne, dėl Dievo, pažinimas yra šlovingiausia dovana žmogui ir kilniausia žmogiška vertybė. Priešintis pažinimui yra tamsuoliškumas, o tas, kuris niekina pažinimą bei mokslą, yra ne žmogus, o gyvulys be jokio proto. Nes pažinimas yra šviesa, gyvenimas, laimė, vertybė,

grožis ir priemonė priartėti prie Vienybės Slenksčio. Tai yra žmonijos pasaulio garbė bei šlovė ir didžiausia Dievo dovana. Pažinimas priligsta tiesiam keliui, o tamsumas yra tikras paklydimas.

Laimingi tie, kurie leidžia savo dienas siekdami pažinimo, atskleisdami gamtos paslaptis ir įsiskverbdami į tikros tiesos subtilybes! Vargas tiems, kurie pasitenkina tamsumu, kurių širdis džiugina nerūpestingas pamėgdžiojimas, kurie žemai puolė į tamsą bei kvailumą ir kurie veltui iššvaistė savo gyvenimą!

LEMTIS

Klausimas. — Jeigu Dievas žino, kokių veiksmų kiekvienas imsis, ir tai įrašyta Likimo Lentelėje, ar įmanoma to išvengti?

Atsakymas. — Išankstinis žinojimas apie kurį nors dalyką nėra jo išsipildymo priežastis; nes esminis Dievo žinojimas lygiai taip pat apima visų dalykų tikrovę, tačiau netampa jų egzistencijos priežastimi. Tai yra Dievo tobulumas. Tačiau tai, kas buvo išpranašauta Dievo įkvėpimo dėka apie Evangelijos Pažadėtojo pasirodymą, nebuvo Kristaus apsireiškimo priežastis.

Nematomos ateities paslaptys buvo atskleistos Pranašams, ir taip Jie susipažino su ateities įvykiais, kuriuos Jie skelbė. Šis žinojimas ir šios pranašystės nebuvo jų išsipildymo priežastis. Pavyzdžiui, šįvakar visi žino, jog po septynių valandų tekės saulė, tačiau šis bendras išankstinis žinojimas neverčia saulės pakilti ir pasirodyti.

Todėl Dievo pažinimas laikinojoje karalystėje nesuteikia formos daiktams. Priešingai, jis yra nepriklausomas nuo praeities, dabarties bei ateities. Jis sutampa su daiktų tikrove; jis nėra jų išsipildymo priežastis.

Taip pat ir Knygoje įrašytas ar paminėtas dalykas netampa jo tapsmo priežastimi. Pranašai savo dieviško įkvėpimo dėka žinojo, kas turi įvykti. Pavyzdžiui, per dieviškąjį įkvėpimą Jie žinojo, jog Kristus žus kankinio mirtimi, ir Jie skelbė apie tai. Tačiau argi Jų žinojimas bei informacija buvo Kristaus žūties priežastis? Ne; šis žinojimas yra Pranašų tobulumas, o ne žūties priežastis.

Naudodami astronominius skaičiavimus matematikai žino, kad tam tikru laiku įvyks Mėnulio ar Saulės užtemimas. Tikrai tas atradimas nėra užtemimo priežastis. Tai, žinoma, tik analogija, o ne tikslus vaizdas.

TREČIA DALIS

***APIE DIEVO APSIREIŠKIMŲ GALIĄ
IR PADĖTĮ***

PENKI DVASIOS ASPEKTAI

Žinokite, jog yra penki dvasios skirsniai. Pirmoji yra augalijos dvasia: tai yra galia, kurią suteikia elementų derinys ir substancijų mišinys pagal Aukščiausio Dievo įstatymą, taip pat ir kitų egzistencijų įtaka, poveikis bei ryšys. Kai šios substancijos ir elementai atsiskiria vieni nuo kitų, augimo galia irgi baigia savo egzistenciją. Imkime kitą pavyzdį: elektrą sukelia elementų derinys, o kai tie elementai atsiskiria, elektros srovė nutrūksta ir pranyksta. Tokia yra augalijos dvasia.

Po jos eina gyvūnijos dvasia, kurią irgi sukelia elementų mišinys bei derinys. Tačiau šis derinys yra pilnesnis, o Visagalio Viešpaties įstatymo dėka derinys yra tobulas, ir gyvūnijos dvasia — kitaip tariant, pojūčių galia — pasireiškia. Ji suvokia daiktų tikrovę pagal tai, kas yra matoma, girdima, valgoma, apčiuopiama ir tai, kas užuodžiama. Išnykus jungčiai ir suirus elementų mišiniui ši dvasia irgi išnyksta. Tai yra kaip tas žibintas, kurį jūs matote: kai yra sąveika tarp aliejaus, dagties ir liepsnos, rezultatas yra šviesa; tačiau kai baigiasi aliejus ir sudega dagtis, šviesa irgi išnyksta ir pražūva.

Žmogaus sielą galima palyginti su Saulės, atsispindinčios veidrodyje, dovana. Žmogaus kūnas, kurį sudaro elementai, yra sukomponuotas ir sujungtas į tobuliausią formą; tai tvirčiausia struktūra, kilniausias junginys, tobuliausia egzistencija. Jis auga ir vystosi gyvūnijos dvasios dėka. Šį tobulą kūną galima palyginti su veidrodžiu, o žmogaus dvasią — su Saule. Vis dėlto, jeigu veidrodis sudūžta, Saulės malonė nedingsta; ir jeigu veidrodis sunaikinamas arba nustoja egzistuoti, jokia žala nepadaroma Saulės malonei, kuri yra amžina. Ši dvasia turi atradimo galią; ji apima visus dalykus. Visi šie nuostabūs ženklai, šie moksliniai atradimai, dideli pasiekimai bei svarbūs istoriniai įvykiai, apie kuriuos jūs žinote, kyla iš to. Iš nematomos ir slėpiningos karalystės dvasinės galios dėka visa tai pernešama į matomą plotmę. Taigi žmogus gyvena

Žemėje, tačiau jis daro atradimus danguose. Žinomos tikrovės — taip sakant, dalykų, kurie yra žinomi ir matomi, — dėka jis atranda nežinomus dalykus. Pavyzdžiui, žmogus gyvena šiame pusrutulyje; tačiau toks žmogus kaip Kolumbas savo mąstymo galios dėka atranda kitą pusrutulį — tai yra Amerika, — kuri iki tol buvo nežinoma. Žmogaus kūnas sunkus, tačiau su transporto priemone, kurią išranda, jis gali skraidyti. Jis yra lėtų judesių, tačiau išranda transporto priemones, kuriomis Rytuose ir Vakaruose juda nepaprastu greičiu. Trumpai tariant, ši galia apima visus dalykus.

Tačiau žmogaus dvasia turi du aspektus: vienas yra dieviškas, kitas šėtoniškas — taip sakant, ji sugeba būti ir visiška tobulybė, ir visiška netobulybė. Jeigu ji įgyja vertybes, tampa kilniausia iš visų egzistuojančių būtybių; o jeigu įgyja ydas, ji pasidaro labiausiai degradavusi egzistencija.

Ketvirtas dvasios lygis yra dangiškoji dvasia; tai tikėjimo dvasia ir Dievo malonė; ji ateina per Šventosios Dvasios alsavimą ir dieviškos galios dėka tampa amžinojo gyvenimo priežastimi. Tai galia, kuri padaro žemiškąjį žmogų dangišku, ir netobulą žmogų tobulu. Ji padaro netyrą tyru, tylenį iškalbingu; ji apvalo ir pašventina tuos, kurie buvo geidulingų troškimų nelaisvėje; ji padaro tamsulį išminčiumi.

Penktoji dvasia yra Šventoji Dvasia. Ši Šventoji Dvasia yra tarpininkas tarp Dievo ir Jo tvarinių. Tai kaip veidrodis, nukreiptas į Saulę. Kaip skaistus veidrodis gauna šviesą iš Saulės ir perduoda tą dovaną kitiems, taip ir Šventoji Dvasia yra Šventos Šviesos, einančios iš Tikrovės Saulės, perteikėja pašventintai tikrovei. Ji papuošta visomis dieviškomis vertybėmis. Kiekvieną kartą jai pasirodžius pasaulis atsinaujina, ir prasideda naujas ciklas. Žmonijos pasaulio kūnas užsivelka naują rūbą. Tai galima lyginti su pavasariu; kai tik jis ateina, pasaulis pereina iš vienos būsenos į kitą. Atėjus pavasario metui, juoda žemė ir laukai sužaliuoja ir pražysta, ir visokiausios gėlės bei saldžiai kvėpiantys žolynai išauga; medžiai pradeda naują gyvenimą, ir pasirodo nauji vaisiai, prasideda naujas ciklas. Šventosios Dvasios pasirodymas irgi yra panašus. Kai tik ji pasirodo, ji atnaujina žmonijos pasaulį ir suteikia

naują dvasią žmogiškai tikrovei: ji aprenkia egzistencijos pasaulį pagirtinu rūbu, išsklaido tamsumo miglas ir priverčia spindėti tobulumo šviesą. Tokios galios dėka Kristus atnaujino šį ciklą; dangiškas pavasaris su visu savo nuostabiu šviežumu bei kvapnumu išskleidė palapinę žmonijos pasaulyje, ir gyvybę nešantis vėjelis sujaudino apšviestųjų uoslę.

Taip ir Bahá'u'lláh pasirodymas buvo kaip naujo pavasario metas, ateidamas atnešęs šventą dvelksmą, amžinojo gyvenimo angelus bei dangišką galią. Jis pastatė Dieviškos Karalystės Sostą pasaulio centre ir su Šventosios Dvasios pagalba atgaivino sielas bei pradėjo naują ciklą.

DIEVYBĘ SUVOKTI GALIMA TIK PER DIEVIŠKUOSIUS APSIREIŠKIMUS

Klausimas. — Koks ryšys tarp Dievybės Tikrovės ir Viešpaties Iškilimo vietų bei Dieviškosios Aušros taškų?

Atsakymas. — Žinokite, jog Dievybės Tikrovė arba Vienovės Esmės substancija yra gryna ir visiška šventybė — taip sakant, ji yra šventa ir neprieinama jokiam šlovinimui. Visi aukščiausi požymiai, būdingi egzistencijos lygiams, šiuo požiūriu tėra tik vaizduotės padariniai. Ji yra nematoma, nesuvokiama, neprieinama, gryna esmė, kurios neįmanoma apibūdinti, nes Dieviškoji Esybė apima visus dalykus. Tikrai, tai, kas supa, pranoksta tuos, kurie yra apsupti, ir apsuptieji negali turėti to, kas juos supa, taip pat ir suvokti tokią tikrovę. Kad ir kaip toli pažengtų protas, nors jis pasiektų paskutinį suvokimo laipsnį, supratimo ribas, jis tematytų dieviškus ženklus bei požymius tvarinijos pasaulyje, o ne Dievo pasaulyje. Nes Vienybės Viešpaties esmė bei požymiai yra šventumo aukštybėse, ir protas bei suvokimas tos padėties pasiekti nesugeba. “Keltas uždarytas, ir siekimas uždraustas.”

Akivaizdu, jog žmogiškasis supratimas yra žmogaus egzistencijos požymis ir jog žmogus yra Dievo ženklas: kaip gali ženkle požymis apgaubti ženkle kūrėją? — taip sakant, kaip gali suprati- mas, esantis žmogaus egzistencijos požymiu, suvokti Dievą? Todėl Dievybės Tikrovė yra paslėpta nuo bet kokio suvokimo ir nepriei- nama visų žmonių protui. Absoliučiai neįmanoma pasiekti tokių lyg- menį. Mes matome, jog visa, kas yra žemiau, negali suvokti tikrovės to, kas stovi aukščiau. Todėl akmuo, žemė, medis, nors ir kaip vystytusi, negali suvokti žmogaus tikrovės ir negali įsivaizduoti re- gėjimo, klausos bei kitų pojūčių galios, nors jie visi sutverti pana- šiai. Todėl kaip gali žmogus, tvarinys, suprasti grynąją Kūrėjo Es- mės tikrovę? Šis lygmuo yra nepasiekiamas supratimui; joks aiški- nimas nėra pakankamas jo suvokimui, ir nėra jokios jėgos, galin- čios jį nurodyti. Ką bendro turi dulkės atomas su tyru pasauliu, ir

koks ryšys yra tarp riboto proto ir beribio pasaulio? Protas yra bejėgis suvokti Dievą, ir sielos suglumsta Jį aiškindamos. “Akys Jo neregi, bet Jis mato akis. Jis yra Visažinis, Pažįstantis.”¹

Todėl šiuo egzistencijos plotmės požiūriu kiekvienas pasakymas ir aiškinimas yra su trūkumais, visos pagyros bei aprašymai neverti, kiekviena koncepcija tuščia ir kiekvienas apmąstymas bergždžias. Tačiau šiai esmių Esmei, šiai tiesų Tiesai, šiai paslapčių Paslapčiai egzistencijos pasaulyje yra atspindžiai, aušros, pasirodymai bei žerėjimai. Šių puikybių aušros vieta, šių atspindžių vieta ir šių apsireiškimų pasirodymas yra Šventos Aušros vietos, Visuotinės Tikrovės ir Dieviškos Būtybės, Kurios yra teisingi šventos Dievo Esmės veidrodžiai. Visos vertybės, malonės, puikybės, einančios iš Dievo, yra matomos ir akivaizdžios Šventų Apsireiškimų Tikrovėje, kaip Saulė atsispindi gerai nušlifutuotame veidrodyje visu savo tobulumu bei malone. Jeigu sakysime, kad veidrodžiai yra Saulės apsireiškimai ir kylančios žvaigždės patekėjimo vieta, tai nereiškia, jog Saulė nusileido iš savo šventumo aukštumų ir įsitvirtino veidrodyje, arba kad Beribė Tikrovė ribojama šiąja pasirodymo vieta. Dieve gink! Tai įsitikinimai, kurių laikosi antropomorfizmas. Ne, visos pagyros, aprašymai bei išaukštinimas skiriami Šventiems Apsireiškimams - taip sakant, visi aprašymai, vardai ir požymiai, kuriuos mes minime, grįžta Dieviškiems Apsireiškimams; kadangi nė vienas nėra pasiekęs Dievybės Esmės tikrovės, nė vienas ir negali aprašyti, paaiškinti, pagirti ar pašlovinti ją. Todėl visa, ką žmogiškoji tikrovė žino, atskleidžia ir supranta apie Dievo vardus, požymius ir tobulumą, priklauso tiems Šventiems Apsireiškimams. Prie viso kito prieiti neįmanoma: “Kelias uždarytas, ir siekimas uždraustas.”

Vis dėlto, mes kalbame apie Dieviškosios Tikrovės vardus bei požymius, ir mes giriamo Jį, priskirdami Jam regėjimą, klausą, galią, gyvybę ir pažinimą. Mes patvirtiname šiuos vardus bei požymius ne tam, kad įrodytume Dievo tobulumą, bet norėdami

¹ Plg. Koranas 6:104.

paneigti, kad Jam galimas netobulumas. Kai žvelgiame į egzistencijos pasaulį, matome, kad tamsumas yra netobulybė, o pažinimas yra tobulybė; todėl mes ir sakome, jog šventa Dievo Esmė yra išmintis. Silpnumas yra netobulumas, o galia yra tobulumas; todėl mes sakome, kad šventa Dievo Esmė yra galios viršūnė. Tai nereiškia, kad mes galime suvokti Jo pažinimą, Jo įžvalgumą, Jo galią ir gyvenimą, nes tai yra už mūsų suvokimo ribų; nes pagrindiniai Dievo vardai bei požymiai sutampa su Jo Esmė, o Jo Esmė pranoksta bet kokią suvokimą. Jeigu požymiai nesutampa su Esmė, taip pat turi būti ir daugybė priešegzistencijų, taip pat turi būti ir skirtumai tarp požymių bei Esmės; o kadangi Priešegzistencija yra būtina, todėl priešegzistencijų seka būtų begalinė. Tai yra akivaizdi klaida.

Todėl visi šie požymiai, vardai, pagyros ir šlovinimai skiriami Apsireiškimo Vietoms; ir visa, ką mes įsivaizduojame ir spėjame esant už jų, yra gryna vaizduotė, nes mes neturime jokio būdo, padedančio suvokti tai, kas yra nematoma bei neprieinama. Štai kodėl yra pasakyta: “Visa, ką jūs pasiekėte savo vaizduotės iliuzijų dėka subtiliuose proto vaizdiniuose, tėra kūrinys kaip ir jūs patys, kuris grįžta jums.”² Aišku, kad jeigu mes norime įsivaizduoti Dievybės Tikrovę, šis vaizdinys yra gaubiantysis, o mes esame apgaubtieji; ir aišku, kad tas, kuris apgaubia, yra didesnis už apgaubtąjį. Iš to aišku ir akivaizdu, jog jei mes įsivaizduojame Dieviškąją Tikrovę už Šventų Apsireiškimų, tai tėra gryna vaizduotė, nes nėra būdo priartėti prie Dieviškosios Tikrovės, kuri nėra atpjauta ir pateikta mums, todėl visa, ką mes įsivaizduojame, tėra paprasčiausias spėliojimas.

Todėl pagalvokite, kad įvairios pasaulio tautos sukasi apie vaizdinius ir garbina minčių bei spėlionių stabus. Jie to nesupranta; jie laiko savo vaizdinius Tikrovė, kuri yra išplėsta iš suvokimo ir išgryninta nuo bet kokių aprašymų. Jie laiko save Vienybės tauta, o kitus - stabų garbintojais; bet stabai bent jau turi mineralinę egzistenciją, tuo tarpu žmogaus minčių bei vaizdinių stabai tėra gryna

² Iš habito.

vaizduotė; jie neturi nė mineralų egzistencijos. “Būkite atsargūs, jūs, apdovanotieji įžvalgumu.”³

Žinokite, jog tobulumo požymiai, dieviškų malonių puikybė ir įkvėpimo šviesa yra matomi ir akivaizdūs visuose Šventuose Apsireiškimuose; tačiau šlovingas Dievo Žodis, Kristus, ir Didingiausias Vardas, Bahá'u'lláh, yra apsireiškimai ir liudijimai, kurių nepasiekia jokia vaizduotė, nes Jie turi visą ankstesnių Apsireiškimų tobulumą; dar daugiau, Jie turi tokias vertybes, kurios daro kitus Apsireiškimus priklausomais nuo Jų. Taigi, visi Izraelio Pranašai buvo įkvėpimo centrai; Kristus irgi gavo įkvėpimą, tačiau koks skirtumas tarp Dievo Žodžio įkvėpimo ir Izaijo, Jeremijo bei Elijo apreiškimų!

Matote, kad šviesa yra eterinės materijos virpėjimas: akies nervus veikia šie virpesiai, ir gaminasi vaizdas. Žibintas skleidžia šviesą eterinės materijos virpesių dėka; lygiai taip pat ir Saulė, tačiau koks skirtumas tarp Saulės bei žvaigždžių ir žibinto šviesos!

Žmogaus dvasia pasirodo ir apsireiškia embrioninėje stadijoje, taip pat kaip ir vaikystėje ar brandžiame amžiuje, ir ji sutviska ir tampa akivaizdi tobulybės būsenoje. Dvasia yra viena, tačiau embrioninėje stadijoje trūksta regėjimo bei klausos galios. Brandos ir tobulumo stadijoje ji pasirodo visa savo puikybė ir spindesiu. Lygiai tokiu pat būdu sėkla iš pradžių virsta lapais ir tampa vieta, kur pasirodo augalijos dvasia; vaisių stadijoje ji apreiškia tą pačią dvasią — taip sakant, augimo galia pasirodo visiškoje tobulybėje; tačiau koks skirtumas tarp lapų ir vaisių padėties! Nes iš vaisiaus pasirodo šimtai tūkstančių lapų, nors jie visi auga ir vystosi per tą pačią augalijos dvasią. Įsidėmėkite skirtumą tarp Kristaus vertybių bei tobulumo, Bahá'u'lláh puikybės bei spindesio ir dorybių, būdingų tokiems Izraelio Pranašams, kaip Ezekielis ar Samuelis. Visi jie buvo įkvėpimo apsireiškimai, tačiau tarp jų yra begalinis skirtumas. Sveikinimai!

³ Koranas 59:2.

TRYS DIEVIŠKŲJŲ APSIREIŠKIMŲ PADĖTYS

Žinokite, jog Šventi Apsireiškimai, nors ir turi begalinio tobulumo stadijas, tačiau, apskritai kalbant, teturi tris padėtis. Pirmoji padėtis yra fizinė; antroji padėtis yra žmogiška, kuri reiškia racionalią sielą; trečia yra dieviškoji išvaizda bei dangiška puikybė.

Fizinė padėtis yra fenomenali; ji sudaryta iš elementų, ir neišvengiamai viskas, kas turi sandarą, suyra. Neįmanoma, kad sandara nesuirtų.

Antroji yra racionališios sielos padėtis, kas reiškia žmogiškąją tikrovę. Tai irgi yra fenomenalu, ir Šventi Apsireiškimai dalijasi tuo su visa žmonija.

Žinokite, kad žmogiškoji siela egzistavo Žemėje ilgus amžius, tačiau ji yra fenomenali.⁴ Kadangi ji yra dieviškas ženklas, kartą pradėjusi savo egzistenciją, ji tampa nemirtinga. Žmogaus dvasia turi pradžią, tačiau neturi pabaigos; ji tęsiasi amžinai. Taip pat ir, rūšys, egzistuojančios šioje Žemėje, yra fenomenalios, nes nustatyta, jog buvo laikas, kai šios rūšys neegzistavo Žemės paviršiuje. Be to, pati Žemė egzistavo ne visada, tačiau pasaulio egzistencija buvo visada, nes Visata nesiriboja šiuo Žemės rutuliu. Visa tai reiškia, kad nors žmogiška siela yra fenomenali, vis dėlto ji yra nemirtinga, amžina ir nesibaigianti; nes daiktų pasaulis yra netobulumo pasaulis, palyginti su žmogaus pasauliu, o žmogaus pasaulis yra tobulumo pasaulis, palyginti su daiktų pasauliu. Kai netobulumas pasiekia tobulumo stadiją, jis tampa amžinas.⁵ Tai yra pavyzdys, kurio prasmę jūs turite apgalvoti.

Trečia padėtis yra dieviškoji išvaizda ir dangiška puikybė: tai yra Dievo Žodis, Amžina Malonė, Šventoji Dvasia. Ji neturi nei pradžios, nei pabaigos, nes šie dalykai yra susiję su laikiniu pa-

⁴ Ty. gimdoma.

⁵ Ty. žmogaus karalystėje, kur vien tik Dvasia išreiškia nemirtingumą. Plg. "Penki Dvasios aspektai", 143 p.; "Žmogaus padėtis ir jo raida po mirties", 235 p., ir t.t.

sauliu, o ne dieviškuoju. Nes Dievui pabaiga yra tas pat, kas ir pradžia. Tačiau, dienų, savaitių, mėnesių ir metų skaičiavimas, vakardiena ir šiandiena siejasi su Žemės rutuliu; tačiau Saulėje tokio dalyko nėra — ten nėra nei vakardienos, nei šiandienos ar rytojaus, nėra mėnesių nei metų: visa yra lygu. Todėl Dievo žodis yra apvalytas nuo visų šių sąlygų ir neturi laikinojo pasaulio sienų, įstatymų ir apribojimų. Todėl pranašų tikrovė, kuri yra Dievo Žodis ir tobula apsisireiškimo padėtis, neturėjo jokios pradžios ir neturės pabaigos; jos kilimas skiriasi nuo visų kitų ir prilįgsta Saulės kilimui. Pavyzdžiui, jos aušra Kristaus ženkle buvo didžiausia puikybė bei spindesys, ir tai yra amžina ir neišnyksta. Pažiūrėkit, kiek buvo besivaržančių karalių, kiek valdžios vyrų bei princų, galingų organizatorių, ir jie visi pražuvo, tuo tarpu Kristaus dvelkimas tebėra jaučiamas; Jo šviesa dar šviečia; Jo melodijos tebeskamba; Jo vėliava tebeplazda; Jo armijos tebekovoja; Jo dangiškas balsas tebėra švelniai melodingas; iš Jo debesų tebelyja perlai; Jo žaibai tebeblyksi; Jo atspindys tebėra aiškus ir ryškus; Jo puikybė tebespinduliuoja ir tebešviečia; ir taip yra su visomis tomis sielomis, kurios yra Jo apsaugoje ir spindi Jo šviesa.

Tad akivaizdu, kad Apsireiškimai turi tris padėtis: fizinę padėtį, racionalios sielos padėtį ir dieviškos išvaizdos bei dangiškos puikybės padėtį. Fizinė padėtis neabejotinai suirs, tačiau racionalios sielos padėtis, nors ir turėdama pradžią, pabaigos neturi: ne, ji apdovanota amžinu gyvenimu. Tačiau Šventa Tikrovė, apie kurią Kristus sako: “Tėvas yra Sūnuje,”⁶ neturi nei pradžios, nei pabaigos. Kai kalbame apie pradžią, ji reiškia apsisireiškimo būseną; ir tylos padėtis simboliškai lyginama su miegu. Pavyzdžiui, žmogus miega — kai jis ima kalbėti, jis būna atsibudęs — tačiau jis visada išlieka tuo pačiu asmeniu, ar miega, ar ne; jokio pasikeitimo neįvyko jo padėtyje, jo iškilime, jo šlovėje, jo tikrovėje ar jo prigimtyje. Tylos padėtis lyginama su miegu, o apsisireiškimo — su prabudimu. Miegantis ar atsibudęs žmogus yra tas pats; miegas yra viena padėtis, o prabudimas yra kita. Tylos laikotarpis lyginamas su miegu, o

⁶ Plg. Jn 14:11; 17:21.

apsireiškimas bei vedimas tiesiu keliu lyginamas su prabudimu.

Evangelijoje pasakyta: “Pradžioje buvo Žodis. Tas Žodis buvo pas Dievą.”⁷ Tad akivaizdu, jog Kristus nepasiekė Mesijaus padėties ir jo tobulumo krikšto laikais, kai Šventoji Dvasia nusileido ant Jo kaip balandė. Ne, Dievo Žodis iš pačios amžinybės visada buvo ir bus šventybės išaukštinimas.

⁷ Jn 1:1.

DIEVIŠKŲJŲ APSIREIŠKIMŲ ŽMOGIŠKOJI IR DVASINĖ PADĖTIS

Sakėme, jog Apsireiškimų plotmė yra trejopa. Pirmoji yra fizinė tikrovė, kuri priklauso nuo kūno; antroji yra individuali tikrovė, taip sakant, racionali siela; trečioji yra dieviškoji išvaizda, kuri reiškia dieviškąją tobulybę, yra egzistencijos gyvenimo, sielų lavinimo, žmonių vedimo tiesiu keliu ir laikinojo pasaulio apšvietimo priežastis.

Fizinė padėtis yra tokia žmogiška padėtis, kuri pranyksta, nes ji sudaryta iš elementų, o visa, ką sudaro elementai, neabejotinai suyra ir išsisklaido.

Tačiau individuali Dievo Apsireiškimų tikrovė yra šventa tikrovė, ir dėl tos priežasties ji yra pašventinta, o jos prigimties bei kokybės požiūriu ji yra išskirtinė tarp visų kitų dalykų. Ji yra kaip Saulė, kuri pačia savo esmine prigimtimi teikia šviesą ir negali būti lyginama su Mėnuliu, lygiai kaip ir dalelės, kurios sudaro Saulės planetą, negali būti lyginamos su tomis, kurios sudaro Mėnulį. Saulės dalelės bei sandara teikia spindulius, tačiau Mėnulį sudarančios dalelės neteikia spindulių, joms pačioms reikia skolintis šviesą. Taigi kitos žmogiškosios tikrovės yra tokios sielos, kurios, kaip ir Mėnulis, ima šviesą iš Saulės; tačiau toji Šventa Tikrovė yra spindinti Pati.

Trečia tos Būtybės⁸ padėtis yra Dieviškoji Malonė, Priešegzistencinio Grožio puikybė bei Visagalio šviesos spindesys. Individuali Dieviškųjų Apsireiškimų tikrovė nesiskiria nuo Dievo Malonės bei Viešpaties Puikybės. Lygiai taip pat ir Saulės orbitos negalima atskirti nuo šviesos. Todėl galima sakyti, jog Švento Apsireiškimo išėjimas yra paprasčiausias formos, sudarytos iš elementų, palikimas. Pavyzdžiui, lempa apšviečia šią nišą, ir jeigu ji nebeapšviečia jos dėl to, kad niša sugriūva, lempos malonė ne-

⁸ Apsireiškimo.

pranyksta. Trumpai tariant, Šventuose Apsireiškimuose Priešegzistencinis Grožis yra kaip šviesa, individualybė — kaip stiklinis gaubtas, o žmogiškasis kūnas — kaip niša: jeigu niša sugriūva, lempa toliau dega. Dieviškieji Apsireiškimai yra tokia daugybė skirtingų veidrodžių, nes Jie turi ypatingą individualybę, tačiau atspindys juose yra ta pati Saulė. Aišku, jog Kristaus tikrovė skiriasi nuo Mozės.

Tikrai, iš pat pradžių toji Šventa Tikrovė⁹ suvokia egzistencijos paslaptį, ir jau nuo vaikystės Jame akivaizdžiai pasirodo didingumo ženklai. Todėl kaip gali būti, kad turėdamas tokias dovanas ir vertybes Jis neturėtų sąmoningumo?

Mes minėjome, jog Šventų Apsireiškimų plotmė yra trejo-pa. Fizinė padėtis, individuali tikrovė bei akivaizdaus tobulumo centras: tai kaip Saulė, jos kaitra ir jos šviesa. Kiti individai turi fizinę plotmę, racionališios sielos plotmę — dvasią bei protą.¹⁰ Taigi pasakymas “Aš miegojau, ir dieviškas alsavimas padvelkė virš manęs, ir aš pabudau” prilygsta Kristaus žodžiams “Kūnas liūdi, tačiau dvasia laiminga,” arba “Aš liūdžiu,” arba “Man lengva,” arba “Mane slegia rūpestis” — visa tai priklauso fizinei būklei ir neturi nieko bendro nei su individualia tikrove, nei su Dieviškosios Tikrovės apsiireiškimu. Taigi pagalvokite, jog tūkstančiai negandų gali ištikti žmogaus kūną, tačiau dvasios jos nepaveikia; gali būti netgi taip, kad kai kurios kūno dalys visiškai nebeveikia, tačiau proto esmė išlieka, nes ji yra amžina. Tūkstančiai dalykų gali atsitikti rūbui, tačiau jo savininkas pavojaus nepatiria. Šie Bahá'u'lláh pasakyti žodžiai “Aš miegojau, ir vėjelis padvelkė virš Manęs, ir pažadino Mane” skirti kūniškai padėčiai.

Dievo pasaulyje nėra nei praeities, nei ateities, nei dabarties; visa yra viena. Todėl kai Kristus sako: “Pradžioje buvo Žodis”¹¹ — tai reiškia, jog taip buvo ir taip bus; nes Dievo pasaulyje laikas neegzistuoja. Laikas daro poveikį tvariniams, o ne Dievui. Pavyz-

⁹ Apsireiškimas.

¹⁰ Plg. “Siela, dvasia ir protas”, 208 p.

¹¹ Plg. Jn 1:1.

džiui, vienoje maldoje Jis sako: “Teesie šventas tavo vardas”; tai reiškia, jog Tavo vardas yra ir bus šventas.¹² Rytas, diena ir vakaras yra šioje Žemėje, tačiau Saulėje nėra nei ryto, nei dienos, nei vakaro.

¹² Mt 6:9; Lk 11:2.

DIEVIŠKŲJŲ APSIREIŠKIMŲ PAŽINIMAS

Klausimas. — Viena iš galių, kurią turi Dieviškieji Apsireiškimai, yra pažinimas. Kur yra jo ribos?

Atsakymas. — Pažinimas yra dvejetainis. Vienas yra subjektyvus, o kitas yra objektyvus pažinimas — taip sakant, intuityvus pažinimas bei pažinimas, pasiekiamas per suvokimą.

Dalykų pažinimas, kurį paprastai turi žmonės, yra pasiekiamas apmąstymais arba liudijimais — taip sakant, arba proto galia susiformuoja objekto koncepcija, arba matant objektą forma atsiranda širdies veidrodyje. Šio pažinimo ratas labai ribotas, nes jis priklauso nuo pastangų ir pasiekimų.

Tačiau antrasis pažinimas, kuris yra būties pažinimas, yra intuityvus; tai yra sąmonė ir savęs pažinimas.

Pavyzdžiui, žmogaus protas bei dvasia žino kūno narių bei sudėtinių jo dalių būseną bei padėtį ir suvokia visus fizinius pojūčius; taip pat, jis jaučia savo galią, jausmus bei dvasinę būklę. Tai yra būties pažinimas, kurį žmogus supranta bei suvokia, nes dvasia supa kūną ir jaučia jo jutimus bei galias. Šis pažinimas nėra pastangų bei tyrimų rezultatas. Tai yra savaime egzistuojantis dalykas; tai yra gryna dovana.

Kadangi Šventosios Tikrovės, aukščiausiai Dievo Apsireiškimai, gaubia tvarinių esmę bei savybes, pranoksta bei palaiko egzistuojančią tikrovę ir visų dalykų supratimą, todėl Jų pažinimas yra dieviškas pažinimas, o ne įgytas — taip sakant, tai yra šventa malonė; tai yra dieviškas apreiškimas.

Mes paminėsime pavyzdį vien tam, kad suvoktume šį dalyką. Kilniausia būtybė Žemėje yra žmogus. Jis apima gyvūnijos, augalijos bei mineralų karalystes — taip sakant, šios sąlygos išsaugomos jame tokiu lygiu, kad jis tampa šių sąlygų bei būsenų savininku; jis suvokia jų slėpinumą bei jų egzistencijos paslaptis. Tai tėra paprasčiausias pavyzdys, bet ne analogija. Trumpai tariant, aukščiausiai Dievo Apsireiškimai suvokia būtybių slėpinumo

tikrovę. Todėl Jie įveda įstatymus, kurie yra tinkami bei pritaikyti žmonių pasaulio būsenai, nes religija yra pagrindinis ryšys, kylantis iš daiktų tikrovės. Apsireiškimas, — tai yra Šventas Įstatymo Nešėjas, — jeigu nesuvoks būtybių tikrovės, nesuvoks ir esminio ryšio, kylančio iš dalykų tikrovės, ir Jis tikrai nesugebės įtvirtinti religijos, kuri atitiktų faktus bei būtų tinkama toms sąlygoms. Dievo Pranašai, aukščiausieji Apsireiškimai, yra kaip patyrę gydytojai, o laikinasis pasaulis yra kaip žmogaus kūnas: dieviškieji įstatymai yra vaisčiai ir gydymas. Todėl gydytojas turi suvokti ir žinoti visus narius bei dalis, lygiai kaip ir paciento kūno sudėjimą bei būseną, kad galėtų išrašyti vaistus, kurie būtų naudingi kovoje su pavojingais ligos nuodais. Iš tikrųjų gydytojas pagal patį susirgimą sprendžia, koks gydymas pacientui tinka, nes jis diagnozuoja ligą ir tik po to skiria vaistus nuo ligos. Kol nenustatyta liga, kaip galima išrašyti vaistus ir skirti gydymą? Tad gydytojui reikalingos tvirtos žinios apie paciento kūno sudėjimą, narius, organus bei būklę, taip pat jis turi mokėti atpažinti visas ligas bei mokėti jas gydyti, kad galėtų išrašyti tinkamus vaistus.

Tad religija yra būtina jungtis, kylanti iš daiktų tikrovės; o kadangi aukščiausi Dievo Apsireiškimai suvokia būtybių paslaptis, todėl Jie supranta ir šį pagrindinį ryšį, ir to pažinimo dėka įtvirtina Dievo Įstatymą.

VISUOTINIAI CIKLAI

Klausimas. — Kaip iš tikrųjų reikia aiškinti ciklus, kurie vyksta egzistencijos pasaulyje?

Atsakymas. — Kiekvienas šviečiantis kūnas šiame begalinia-me dangaus skliaute turi savo sukimosi ciklą, kurio trukmė būna skirtinga, ir kiekvienas iš jų sukasi savoje orbitoje, kaskart pradėdamas naują ciklą. Taip Žemė kas trys šimtai šešiasdešimt penkias dienas, penkias valandas keturiasdešimt aštuonias su viršum minutes užbaigia apsisukimą; o tada ji pradeda naują ciklą — taip sakant, pirmasis ciklas vėl atnaujinamas. Taip yra visoje Visatoje, tiek dangui, tiek ir žmogui yra didžiųjų įvykių, svarbių faktų bei atsitikimų ciklai. Kai ciklas baigiasi, prasideda naujas; ir senasis ciklas visiškai pamirštamasis dėl kylančių didelių įvykių, ir jo nebelieka nė pėdsako ar įrašo. Patys matote, neturime jokių įrašų apie tai, kas vyko prieš dvidešimt tūkstančių metų, nors jau svariais argumentais esame pagrindę, jog gyvybė šioje Žemėje yra labai sena. Jos amžius ne šimtas tūkstančių, ir ne du šimtai tūkstančių, ir ne vienas ar du milijonai metų; ji labai sena, o senoviniai užrašai bei pėdsakai yra visiškai sunykę.

Taip ir kiekvienas Dieviškasis Apsireiškimas turi panašų ciklą, ir to ciklo metu laikomasi vyraujančių Jo įstatymų bei priesakų. Kai Jo ciklas baigiasi naujo Apsireiškimo pasirodymu, prasideda naujas ciklas. Šitaip ciklai prasideda, baigiasi ir atsinaujina, kol pasaulyje baigiasi visuotinis ciklas, kai atsitinka svarbūs įvykiai ar atsitikimai, visiškai panaikinantys bet kokius praeities pėdsakus bei įrašus; tada pasaulyje prasideda naujas visuotinis ciklas, nes šioji Visata neturi pabaigos. Jau anksčiau pateikėme įrodymus bei liudijimus šiuo klausimu; nėra reikalo kartoti.

Trumpai tariant, mes sakome, jog visuotinis ciklas egzistencijos pasaulyje reiškia ilgą laiko tarpsnį, nesuskaičiuojamus ir begalinius periodus bei epochas. Tokio ciklo metu visu savo puikumu matomame pasaulyje pasirodo Apsireiškimai, kol didis bei aukš-

čiausias Apsireiškimas padaro pasaulį Savo spindesio centru. Jo pasirodymas verčia pasaulį pasiekti brandą, ir Jo ciklo apimtis yra labai didelė. Po to Jo šešėlyje pakils kiti Apsireiškimai, Kurie pagal to laiko reikalavimus atnaujins kai kuriuos priesakus, liečiančius materialius klausimus bei reikalus, patys likdami Jo šešėlyje.

Mes esame cikle, kuris prasidėjo nuo Adomo, o jo aukščiausias Apsireiškimas yra Bahá'u'lláh.

DIEVIŠKŪJŲ APSIREIŠKIMŲ GALIA IR ĮTAKA

Klausimas. — Kokį lygį pasiekia galia bei tobulumas, būdingas Tikrovės Sostams, Dievo Apsireiškimams, ir kokios Jų įtakos ribos?

Atsakymas. — Paimkime egzistencijos pasaulį — taip sakant, materialių dalykų pasaulį. Saulės sistema yra tamsi ir neryški, joje Saulė yra šviesos centras, o visos planetos šioje sistemoje sukasi aplink jos galią ir priima jos dosnumą. Saulė yra gyvybės ir šviesos priežastis, jos dėka visos Saulės sistemos būtybės auga ir vystosi; nes be Saulės malonės jokia gyva būtybė egzistuoti negali: viskas aptemtų ir žūtų. Todėl akivaizdu ir aišku, jog Saulė yra šviesos centras bei būtybių gyvybės priežastis Saulės sistemoje.

Panašiai Šventi Dievo Apsireiškimai yra tikrovės šviesos, paslapčių šaltinio ir meilės dovanų centras. Jie spindi širdžių bei minčių pasaulyje ir lieja amžinas malones dvasios pasauliui; Jie suteikia dvasinį gyvenimą ir šviečia tikrovės bei prasmės šviesa. Minties pasaulis apšviečiamas šių šviesos centrų bei paslapčių šaltinių dėka. Be šių Šventų Būtybių spindesio bei nurodymų malonės sielų ir minčių pasaulis būtų paskendęs tamsoje. Be nenuginčijamų mokymų, kuriuos neša šie paslapčių šaltiniai, žmonių pasaulis taptų gyvuliškų norų bei instinktų ganykla, visų egzistencija būtų netikra, ir nebeliktų tikro gyvenimo. Štai kodėl Evangelijoje pasakyta: “Pradžioje buvo Žodis,” turint galvoje, jog jis tapo visos gyvybės priežastimi.¹³

Dabar pagalvokite apie Saulės poveikį žemės būtybėms, kurie ženklai bei rezultatai tampa akivaizdūs ir aiškūs iš jos artumo bei nutolimo, iš jos tekėjimo bei laidos. Vienu metu būna ruduo, kitu pavasaris; arba vėl vasara keičia žiemą. Kai Saulė pakyla virš ekvatoriaus, gyvybę nešantis pavasaris pasireiškia visoje savo pui-kybėje, o kai ateina vasaros saulėgrįža, vaisiai pasiekia tobulumo

¹³ Jn 1:1.

viršūnę, javai bei augalai atiduoda derlių, o žemės būtybės yra vystymosi bei augimo kulminacijoje.

Panašiai yra kai Šventas Dievo Apsireiškimas, Kuris yra Jo tvarinijos pasaulio Saulė, nušvinta virš dvasios, minčių bei širdžių pasaulio, tada pasirodo dvasinis pavasaris bei naujas gyvenimas, nuostabaus pavasario meto galia tampa matoma, ir nuostabios dovanos akivaizdžios. Kaip jau jūs pastebėjote, kiekvieno Dievo Apsireiškimo pasirodymo metu vyko ypatinga pažanga proto, minčių bei dvasios pasaulyje. Pavyzdžiui, šiame dieviškame amžiuje, nes dar tebėra jo aušra, visi matome, kokią pažangą pasiekė proto bei minčių pasaulis. Netrukus jūs pamatysite, kaip šios naujos malonės bei dieviški mokymai apšvies šį tamsų pasaulį ir pavers šiuos liūdnius regionus Edeno rojumi.

Jeigu mums reikėtų išaiškinti kiekvieno Švento Apsireiškimo ženklus bei malones, tam reikėtų labai daug laiko. Galvokite ir svarstykite apie tai patys, ir tada jūs pasieksite šio dalyko tiesą.

DVI PRANAŠŲ RŪŠYS

Klausimas. — Kelių rūšių yra Pranašai?

Atsakymas. — Apskritai, Pranašai būna dvejopi. Vieni yra nepriklausomi Pranašai, Kuriais sekama; kita rūšis nėra nepriklausomi, jie patys yra sekėjai.

Nepriklausomi Pranašai yra įstatymų nešėjai ir naujo ciklo pradininkai. Jų pasirodymo dėka pasaulis apsirengia nauju rūbu, įtvirtinami religijos pagrindai, ir apreiškiama nauja knyga. Be jokio tarpininko Jie gauna Dieviškosios Tikrovės malonę, o Jų apšvietimas yra esminis apšvietimas. Jie yra kaip Saulė, kuri spinduliuoja pati savaime: šviesa yra jos esminė būtinybė; ji negauna šviesos iš jokios kitos žvaigždės. Šios Vienybės ryto Aušros vietos yra malonės šaltiniai bei Tikrovės Esmės veidrodžiai.

Kiti Pranašai yra sekėjai bei skelbėjai, nes jie yra tik šakos, jie nėra nepriklausomi; jie gauna nepriklausomų Pranašų malones, ir jie naudojami visuotinių Pranašų Vadovavimo šviesa. Jie yra kaip Mėnulis, kuris nėra spindintis bei šviečiantis pats savaime, o gauna šviesą iš Saulės.

Visuotiniai Pranašų Apsireiškimai, Kurie pasirodė nepriklausomai, yra, pavyzdžiui, Abraomas, Mozė, Kristus, Mahometas, Babas bei Bahá'u'lláh. Tačiau kiti, kurie yra sekėjai bei skelbėjai, yra tokie, kaip Saliamonas, Dovydas, Izaijas, Jeremijas ir Ezekielis. Nes nepriklausomi Pranašai yra įkūrėjai; Jie įtvirtina naują religiją ir padaro žmones naujais tvariniais; Jie keičia visų priimtą moralę, skelbia naujus papročius bei taisykles, atnaujina ciklą bei Įstatymą. Jų pasirodymas yra kaip pavasario metas, kuris papuošia visas žemiškąsias būtybes nauju rūbu ir suteikia joms naują gyvybę.

Kalbant apie kitą Pranašų rūšį, kurie yra sekėjai, tie irgi puoselėja Dievo įstatymą, supažindina su Dievo Religija ir skelbia Jo žodį. Patys savaime jie neturi jokios galios ar jėgos, išskyrus tai, ką gauna iš nepriklausomų Pranašų.

Klausimas. — Kokiai kategorijai priklauso Buda ir Konfucijus?

Atsakymas. — Buda irgi įtvirtino naują religiją, o Konfucijus atnaujino moralę bei senąsias vertybes, tačiau jų institucijos buvo visiškai sugriautos. Budistų ir konfucianistų tikėjimas bei ritualai prarado sąryšį su jų pagrindiniais mokymais. Budizmo ikūrėjas buvo nuostabi siela. Jis įtvirtino Dievo Vienovę, tačiau vėliau pagrindiniai Jo doktrinų principai sunyko, vietoj jų iškilo ir sutvirtėjo tamsuoliški papročiai bei ceremonialai, o galiausiai viskas baigėsi statulų bei vaizdinių garbinimu.

Pagalvokit: Kristus dažnai kartojo, kad reikia laikytis Dešimties įstatymų iš Penkiaknygės, ir primygtinai ragino jais sekti. Tarp dešimties Įstatymų yra vienas, kuris sako: “Negarbinsi drožinio nei paveikslą.”¹⁴ Šiuo metu kai kuriose krikščionių bažnyčiose egzistuoja daug paveikslų bei drožinių. Todėl aišku ir akivaizdu, kad Dievo Religija nebeišlaikė savo originalių principų tarp žmonių, o pamažu buvo keičiama, kol buvo visiškai sugriauta ir sunaikinta. Dėl to apsireiškimas buvo atnaujintas, ir įsitvirtino nauja religija. Tačiau jei religijos nesikeistų ir nesimainytų, nereikėtų nė atnaujinimo.

Pradžioje medis kerojo visu savo grožiu, pilnas žiedų bei vaisių, tačiau galiausiai jis paseno ir tapo visiškai bevaisis, jis suvyto ir sunyko. Štai kodėl Tikras Sodininkas sodina jauną neprilygsta- mą tos pačios rūšies ir tipo medį, kuris auga ir tvirtėja diena iš dienos ir teikia platų šešėlį dieviškajame sode, ir duoda nuostabi- bus vaisius. Lygiai taip pat yra ir su religijomis; einant laikui jos keičiasi ir nukrypsta nuo savo originalaus pagrindo, Dievo Religi- jos tiesa visiškai išnyksta, ir jos dvasia neišlieka; atsiranda erezi- jos, ir ji tampa besieliu kūnu. Štai kodėl ji vis atnaujinama.

Prasmė yra tokia, kad dabar budistai bei konfucionistai be- garbina vaizdinius ir statulas. Jie visiškai nebepastebi Dievo Vie- novės ir tiki įsivaizduojamais dievais, kaip senovės graikai. Tačiau pradžioje taip nebuvo; buvo kiti principai ir kiti įsakai.

¹⁴ Plg. Iš 20:4-5; Įst 5:8-9.

Vėlgi, pagalvokit, kiek daug Kristaus religijos principų yra pamiršta, ir kiek erezijų atsirado. Pavyzdžiui, Kristus uždraudė kerštą ir nuodėmę; be to, Jis įsakė atsilyginti geru ir gailėstingumu už įžeidimą ir blogį. Dabar pagalvokit: tarp pačių krikščioniškų tautų vyko tiek daug kruvinių karų, ir kiek buvo priespaudos, žiaurumo, godumo bei kraujo troškimo! Daugelis tų karų vyko popiežiaus įsakymu. Tad aišku ir akivaizdu, jog per laiką religijos visiškai pasikeitė ir persimainė. Todėl jos ir yra atnaujinamos.

DIEVO PRIEKAIŠTŲ PRANAŠAMS AIŠKINIMAS

Klausimas. — Šventose Knygose yra priekaištų ir papeikimų, skirtų Pranašams. Į ką kreipiamasi, ir kam skirti šie priekaištai?

Atsakymas. — Visos dieviškos ištarmės, kuriose yra priekaištų, iš pirmo žvilgsnio skiriamų Pranašams, iš tikrųjų skirtos žmonėms, išminties, kuri yra grynas gailestingumas, dėka, kad jie nenusigąstų ir nenuliūstų. Todėl jos atrodo skirtos Pranašams; tačiau nors išoriškai skirtos Pranašams, iš tiesų jos skirtos žmonėms, ne Pranašams.

Be to, galingas ir nepriklausomas karalius atstovauja savo šaliai: tai, ką jis sako, yra visų žodis, o kiekvienas susitarimas, kurio jis pasiekia, yra visų susitarimas, nes visų jo pavaldinių norai bei troškimai įsikūnija jo noruose bei troškimuose. Lygiai taip pat, kiekvienas Pranašas yra visų žmonių išraiška. Todėl Dievo pažadas bei kalba, skirta Jam, skiriama ir visiems kitiems. Apskritai, priekaištų ir papeikimų pilna kalba yra pernelyg rūsti žmonėms ir gali atimti jiems drąsą. Todėl Tobula Išmintis naudoja tokią kreipimosi formą, kuri aiškiai parodyta pačioje Biblijoje, pavyzdžiui, kai Izraelio vaikai sukilo ir pasakė Mozei: “Mes negalime kariauti su amalekiečiais, nes jie yra stiprūs, galingi ir drąsūs.” Tada Dievas priekaištauja Mozei ir Aaronui, nors Mozė buvo visiškai paklusnus ir nėjo su maištininkais. Tikrai toks didis Žmogus, Kuris yra tarpininkas tarp Dieviškosios Malonės bei Įstatymo teikėjo, turi paklusti Dievo įsakymams. Tos Šventos Sielos yra kaip medžio lapai, kurie juda vėjui dvelkiant, o ne Savo troškimu; nes Juos traukia Dievo meilės alsavimas, ir Jų valia visiškai atsidavusi. Jų žodis yra Dievo žodis; Jų įsakymas yra Dievo įsakymas; Jų draudimas yra Dievo draudimas. Jie yra kaip stiklinis gaubtas, gaunantis šviesą iš lempos. Nors šviesa atrodo kylanti iš gaubto, iš tikrųjų ji sklinda iš lempos. Taip pat ir, Dievo Pranašai, apsiereiškimo centras, postūmį judėjimui bei poilsiui gauna iš dieviškojo įkvėpimo, o ne iš žmogiškųjų aistrų. Jei būtų kitaip, kaip galėtų Pranašas būti

vertas pasitikėjimo ir kaip Jis galėtų būti Dievo Pasiuntiniu, nešančiu Dievo įsakymus bei draudimus? Visi tie trūkumai, kurie Šventose Knygose priskiriami Apsireiškimams, priklauso šiam klausimų tipui.

Tebus pagirtas Dievas, kad jūs atėjote čia ir sutikote Dievo tarnus! Ar jūs pastebėjote juose dar ką nors, išskyrus Dievo malonių kvapą? Tikrai ne. Jūs pamatėte savo akimis, kad dieną naktį jie siekia ir stengiasi, neturėdami jokio kito tikslo, kaip tik Dievo žodžio aiškinimą, žmonių švietimą, masių ugdymą, dvasinę pažangą, visuotinės taikos skelbimą, gero visai žmonijai linkėjimą ir švelnumą visoms tautoms. Pasiukodami žmonijos gerovei jie atsiriboja nuo materialinių dalykų ir triūsia tam, kad perteiktų vertybes žmonijai.

Tačiau grįžkime prie savo klausimo. Pavyzdžiui, Senojo Testamento Izaijo pranašystės 48 skyriaus 12 eilutėje pasakyta: “Klausyk manęs, Jokube ir Izraeli, kurį aš išsirikau; tai aš, aš pirmasis ir paskutinis.” Akivaizdu, jog turima galvoje ne Jokūbas, kuris buvo Izraelis, o visa Izraelio tauta. Taip pat Izaijo pranašystės 43 skyriaus 1 eilutėje pasakyta: “Ir dabar štai ką sako Viešpats, kurs sutvėrė tave, Jokube, ir padarė tave, Izraeli: Nebijok, nes aš atvadavau tave ir pašaukiau tave tavo vardu: Tu mano!”

Toliau Skaičių Knygos 20 skyriaus 23 eilutėje: “Tenai Viešpats kalbėjo Mošei ir tarė: Aaronas tegul susijungia su savo tauta; nes jis neįeis į žemę, kurią aš nutariau duoti Izraelio sūnams, dėl to kad jis netikėjo mano burnos žodžiams prieš Prieštaravimo vandens;”¹⁵ o 13 eilutėje: “Tasai yra Prieštaravimo vanduo, kur Izraelio sūnūs murmėjo prieš Viešpatį, ir jis parodė jų tarpe savo šventumą.”

Įsidėmėkite: Izraelio tauta sukilo, tačiau matome, kad priekaištaujama Mozei ir Aaronui. O Įstatymo knygos 3 skyriaus 26 eilutėje pasakyta: “Tačiau Viešpats buvo man susirūstinęs dėl jūsų ir manęs neišklausė, bet man tarė: Gana tau; daugiau man apie tą dalyką nebekalbėk.”

¹⁵ Sk 20:23-24.

Dabar ši kalba ir priekaištas tikrai skiriamas Israėlio vaikams, kurie sukilę prieš Dievo įsakymą ilgam tapo belaisviais nederlingoje dykumoje iki pat Jošuos laikų — tebūnie jis pasveikintas. Šis kreipimasis bei priekaištai atrodė skirti Mozei ir Aaronui, tačiau iš tikrųjų jie buvo skirti Israėlio tautai.

Lygiai taip pat, Korane pasakyta Mahometui: “Mes tau skyrėme tikrą pergalę, kad Dievas galėtų atleisti Tau Tavo ankstesnę ir tolesnę nuodėmę.”¹⁶ Šis kreipimasis, nors išoriškai skirtas Mahometui, iš tikrųjų skirtas visai tautai. Toks kreipimosi būdas, kaip jau sakyta anksčiau, buvo naudojamas dėl tobulos Dievo išminties, kad žmonių širdys nebūtų sutrikusios, susirūpinusios ir kankinamos.

Kaip dažnai Dievo Pranašai bei Jo aukščiausi Apsireiškimai Savo maldose pripažįsta Savo nuodėmes ir kaltes! Tai tik tam, kad būtų pamokyti kiti žmonės, kad paskatintų juos nusizėminimui bei romumui ir paragintų juos išpažinti savo nuodėmes bei kaltes. Nes šios Šventos Sielos yra tyros, be nuodėmės ir be kalčių. Evangelijoje pasakojama, kad pas Kristų atėjo žmogus ir pavadino Jį “Geruoju Mokytoju.” Kristus atsakė: “Kam klausi manęs apie gera? Vienas tėra Gerasis!”¹⁷ Tai nereiškia — gink Dieve! — kad Kristus buvo nusidėjęlis; tačiau tu norima pamokyti paklusnumo, nusizėminimo, romumo ir kuklumo žmogų, kuriam Jis kalbėjo. Tos Šventos Būtybės yra šviesos, o šviesa nesijungia su tamsa. Jie yra gyvenimas, o gyvybė ir mirtis yra nesuderinamos. Jie yra tam, kad rodytų tikrąjį kelią, o tikrasis kelias ir paklydimas greta neina. Jie yra paklusnumo esmė, o paklusnumas negali egzistuoti kartu su maištu.

Baigiant reikia pasakyti, jog nors kreipimaisi priekaištų forma, kurie yra Šventose knygoose, išoriškai skirti Pranašams — taip saktant, Dievo Apsireiškimams — iš tikrųjų skirti žmonėms. Tai bus akivaizdu ir aišku, jeigu atidžiai panagrinėsite Šventas Knygas.

Sveikinimai jums visiems.

¹⁶ Plg Koranas 48:1-2.

¹⁷ Mt 19:16, 17.

AIŠKINIMAS EILUTĖS IŠ KITÁB-I-AQDAS: “NĖRA LYGAUS JAM, KURIS YRA APREIŠKIMO AUŠRA JO DIDŽIAUSIAME NEKLAIDINGUME”

Šventoje eilutėje pasakyta: “Nėra lygaus Jam, Kuris yra Apreiškimo¹⁸ Aušra Jo Didžiausiame Neklaidingume. Jis ištis yra pasakymo ‘Dievas daro, ką panorėjęs’ pavyzdys kūrinių karalystėje. Tikrai Visagalis išimtinai pasilaikė šią padėtį Sau, ir niekam neduota dalis šiame didžiame ir išaukštiname išskirtinume.”¹⁹

Žinokite, jog neklystamumas yra dvejetainis: esminis neklystamumas ir įgytas neklystamumas. Taip pat yra esminis pažinimas ir įgytas pažinimas; lygiai tas pats pasakytina apie kitus vardus bei požymius. Esminis neklystamumas yra būdingas aukščiausiam Apsireiškimui, nes tai yra esminis reikalavimas Jam, o esminio reikalavimo negalima atskirti nuo paties dalyko. Spinduliai yra esminė Saulės būtinybė ir neatskiriami nuo jos. Pažinimas yra esminė Dievo būtinybė ir yra neatskiriamas nuo Jo. Galia yra esminė Dievo būtinybė ir yra neatskiriamas nuo Jo. Jei būtų galima atskirti nuo Jo, Jis nebūtų Dievas. Jei spindulius būtų galima atskirti nuo Saulės, ji nebūtų Saulė. Todėl jei kas nors įsivaizduoja Didžiausiojo Neklystamumo atskyrimą nuo aukščiausio Apsireiškimo, Jis nebūtų aukščiausiu Apsireiškimu ir Jis neturėtų pagrindinių tobulumų.

Tačiau įgytas neklystamumas nėra natūrali būtinybė; priešingai, tai yra neklystamumo malonės spindulys, kuris ateina iš Tikrovės Saulės į širdį ir garantuoja savo dalį ir peną sieloms. Nors tos sielos neturi esminio neklystamumo, vis dėlto jos yra Dievo prieglobstyje — taip sakant, Dievas apsaugo jas nuo paklydimo. Šitaip daugelis šventų būtybių, kurios nebuvo Didžiojo Neklystamumo aušros vietomis, vis dėlto buvo apsaugotos ir apgintos nuo

¹⁸ Dievo Apreiškimo.

¹⁹ Kitáb-i-Aqdas, t.y. Švenčiausia Knyga. Pagrindinis Bahá'u'lláh darbas, kuriame surašyta didžioji įsakymų dalis. Tai yra Bahajų Tikėjimo pagrindiniai principai.

paklydimo, išlaikant jas Dievo šešėlio apsaugoje bei mokyme, nes jos buvo malonės tarpininkais tarp Dievo ir žmonių. Jei Dievas nebūtų apsaugojęs jų nuo paklydimo, jų paklydimas būtų atvedęs tikinčias sielas į paklydimą, ir taip Dievo Religijos pagrindas būtų sugriuvęs, kas nebūtų verta nei tinkama Dievui.

Apibendrinimas: esminis neklystamumas priklauso tik aukščiausiems Apsireiškimams, o įgytas neklystamumas garantuojamas kiekvienai šventai sielai. Pavyzdžiui, jeigu Visuotiniai Teisingumo Rūmai²⁰ bus įsteigti esant būtinoms sąlygoms — su nariais, išrinktais iš visų žmonių tarpo — tokie Visuotiniai Teisingumo Rūmai bus Dievo saugomi ir vedami neklystamu keliu. Jei tie Teisingumo Rūmai vienbalsiai ar balsų dauguma priims sprendimą kokiu nors klausimu, nepaminėtu Knygoje, tas sprendimas ir įsakymas bus apsaugotas nuo klaidos. Na, kiekvienas Teisingumo Rūmų narys atskirai neturi esminio neklystamumo, tačiau Teisingumo Rūmų organas yra Dievo saugomas ir vedamas neklystamu keliu: tai vadinama suteiktu neklystamumu.

Trumpai tariant, sakoma, jog “Apreiškimo Aušra” yra šių žodžių apsiireiškimas: “Jis daro, ką panorėjęs”; ši padėtis yra ypatinga tai Šventai Būtybei, o kitiems ši esminė vertybė neduota. Taip sakant, dėl to, jog aukščiausi Apsireiškimai tikrai turi esminį neklystamumą, visa, kas tik iš Jų kyla, atitinka tiesą ir nenukrypsta nuo tikrovės. Jie nėra ankstesnių įstatymų šešėlyje. Ką Jie besako, yra Dievo žodis, ir ką Jie bedaro yra teisus darbas. Joks tikintysis neturi teisės kritikuoti; jo padėtis turi būti absoliutus nuolankumas, nes Apsireiškimas pakyla su absoliučia išmintimi — taigi kad ir ką Apsireiškimas sako ar daro, yra absoliuti išmintis ir atitinka tikrovę.

Jei kai kurie žmonės nesupranta slaptos vieno iš Jo įsakymų

²⁰ Teisingumo Rūmai (Baytu'l-Adlas) yra institucija, įkurta paties Bahá'u'lláh. Jis nurodo du šios institucijos lygius: Vietinius Teisingumo Rūmus, atsakingus už kiekvieną miestą ar kaimą, ir Visuotinius Teisingumo Rūmus. Neklystamumas suteiktas tik Visuotiniams Teisingumo Rūmams. Šiuo metu tam, kad būtų pabrėžtos grynai dvasinės jų funkcijos, Vietiniai bei Antriniai Teisingumo Rūmai vadinami Vietinėmis ir Nacionalinėmis Dvasinėmis Asamblėjomis.

ir veiksmų prasmės, jie neturi tam priešintis, nes aukščiausias Apsireiškimas daro, ką panorėjęs. Kaip dažnai atsitikdavo, kad kai darbas būdavo atliktas išmintingo, tobulo, protingo žmogaus, kitai, nesugebantys suvokti jo išminties, priešindavosi tam ir stebėdavosi, kad toks išmintingas žmogus galėjo taip pasakyti ar padaryti. Šis pasipriešinimas kyla iš jų tamsumo, o išminčiaus protas yra tyras ir neklystantis. Taip ir patyręs gydytojas pacientą gydymas daro, ką panorėjęs, ir pacientas neturi teisės prieštarauti; viskas, ką sako ir daro gydytojas, yra teisinga; visi turėtų laikyti jį šių žodžių apsireiškimu: “Jis daro, ką panorėjęs, ir įsako, ką nori.” Aišku, kad gydytojas gali skirti vaistus, sukeliančius kitų žmonių prieštaravimą, bet pasipriešinimas neleistinas tiems, kurie neturi pranašumo moksle ir gydymo mene. Ne, vardan Dievo! priešingai, visi turėtų būti nuolankūs ir daryti visa, ką patyręs gydytojas liepia. Todėl patyręs gydytojas daro, ką panorėjęs, o pacientai tokios teisės neturi. Gydytojo patyrimas pirmiausia turi būti patvirtintas; tačiau kartą nustačius, jog gydytojas turi patyrimo, jis gali daryti, ką panorėjęs.

Lygiai taip pat yra, kai armijos vadui nėra lygių karo mene, visais savo pasakymais bei veiksmais jis daro, ką panorėjęs. Kai laivo kapitonas yra patyręs navigatorius, visais savo pasakymais bei veiksmais jis daro, ką panorėjęs. O kadangi tikras ugdytojas yra Tobulas Žmogus, visais Savo pasakymais bei veiksmais Jis daro, ką panorėjęs.

Trumpai tariant, pasakymo “Jis daro, ką panorėjęs” reikšmė yra ta, kad jeigu Apsireiškimas ką nors sako ar duoda įsakymą, ar atlieka veiksmą, o tikintieji nesupranta to išminties, jie vis tiek privalo nespriešinti tam netgi mintimis siekdami sužinoti, kodėl Jis taip pasakė ar kodėl Jis taip padarė. Kitos sielos, kurios yra aukščiausio Apsireiškimo šešėlyje, turi paklusti Dievo Įstatymo įsakymams ir nenukrypti nuo to nė per plauką; savo veiksmais bei žodžiais jie turi laikytis Dievo Įstatymo. Jeigu jie nukrypsta nuo jo, jie bus laikomi atsakingais ir susilauks priekaištų Dievo akivaizdoje. Tikra tai, kad jiems neduotas leidimas “Jis daro, ką panorėjęs”, nes ši padėtis yra skirta tik aukščiausiems Apsireiškimams.

Taigi Kristus — tebūnie mano dvasia paaukota dėl Jo!— buvo šių žodžių apsireiškimas “Jis daro, ką panorėjęs”, tačiau mokiniams nebuvo duota ši padėtis; kadangi jie buvo Kristaus šešėlyje, jie negalėjo nukrypti nuo Jo įsakymo bei valios.

KETVIRTA DALIS

***APIE ŽMOGAUS KILME, GALIĄ
IR PADĖTĮ***

RŪŠIŲ MODIFIKACIJA

Dabar priartėjome prie klausimo apie rūšių modifikaciją bei organinių vystymąsi — taip sakant, prie klausimo, ar žmogus kilęs iš gyvūnų.

Šią mintį pagimdė, kai kurių Europos filosofų protas, ir dabar labai sunku priversti suprasti jos klaidingumą, tačiau ateityje tai taps akivaizdu ir aišku, ir patys Europos filosofai suvoks jos neabejotiną klaidingumą. Nes tai tikrai yra akivaizdi klaida. Jei žmogus žvelgia į būtybes akylai ir jei atidžiai studijuoja egzistencijos būklę, ir jei jis mato pasaulio padėtį, organizaciją bei tobulumą, jis įsitikina, kad įmanomame pasaulyje nėra nieko puikesnio už tai, kas jau egzistuoja. Nes visos egzistuojančios būtybės, žemiškos ir dangaus, lygiai kaip ir šis beribis kosmosas bei visa, kas jame yra, buvo sukurta ir organizuota, sudaryta, sutvarkyta bei ištobulinta taip, kaip ir reikėjo; Visatoje nėra netobulumo, todėl jeigu visos būtybės taptų gryna išmintimi ir nuolat be perstojo apie tai mąstytų, neįmanoma, kad jos galėtų įsivaizduoti ką nors geresnio, negu tai, kas jau egzistuoja.

Tačiau jeigu tvarinys praeityje nebūtų buvęs apdovanotas didžiausiu tobulumu, tada egzistencija būtų netobula ir bereikšmė, ir tvarinija būtų neišbaigta. Šį klausimą reikia svarstyti labai atidžiai ir apmąstant. Pavyzdžiui, įsivaizduokite, kad laikinasis pasaulis apskritai primena žmogaus kūną. Jeigu sudėjimas, sandara, tobulumas, grožis bei išbaigtumas, kurį dabar turi žmogaus kūnas, būtų kitoks, tai būtų absoliuti netobulybė. Na, o jeigu įsivaizduotume laiką, kai žmogus priklausė gyvūnijos pasauliui ar kai jis buvo paprasčiausiu gyvūnu, tada suprastume, kad egzistencijos pasaulis buvo netobulus — taip sakant, jame nebūtų žmogaus, ir šio pagrindinio nario, kuris yra pasaulio kūne toks svarbus, kaip smegenys ir protas žmoguje, trūktų. Tada pasaulis būtų buvęs visiškai netobulus. Šitaip įrodome, kad jeigu būtų buvęs laikas, kai žmogus priklausė gyvūnijos karalystei, egzistencijos tobulumas būtų sugriau-

tas; nes žmogus yra didingiausias šio pasaulio narys, o jeigu kūnas yra be šio pagrindinio nario, jis tikrai yra netobulus. Mes laikome žmogų didingiausiu nariu, nes tarp kitų tvarinių jis yra visų egzistuojančių tobulumą suma. Kai kalbame apie žmogų, turime galvoje tobulą žmogų, pažangiausią individą pasaulyje, kuris yra dvasiinių ir regimų tobulumą suma ir kuris yra kaip Saulė tarp kitų būtybių. Tad įsivaizduokite, kad vienu metu tokia Saulė neegzistavo, o ji tebuvo planeta; tikrai tokiais laikais egzistencijos ryšiuose turėjo vyrauti netvarka. Argi galima įsivaizduoti tokį dalyką? Žmogui, tyrinėjančiam egzistencijos pasaulį, turėtų pakakti to, ką pasakėme.

Yra ir daugiau subtilesnių įrodymų: visa ši begalė būtybių, gyvenančių pasaulyje, ar žmogus, ar gyvulys, ar augalas, ar mineralas — bet kas — tikrai kiekvienas yra sudarytas iš elementų. Nėra jokių abejonių, kad šioji tobulybė, kurią turi visos būtybės, yra sukurta Dievo iš sudėtinių elementų, juos teisingai sumaišius pagal proporcingus kiekius, išlaikant jų sudėties modelį bei kitų būtybių poveikį. Nes visos būtybės surištos tarpusavyje kaip grandinė; ir tarpusavio pagalba, parama bei sąveika yra sukurtų būtybių egzistencijos vystymosi bei augimo priežastys. Liudijimais bei įrodymais yra patvirtinta, kad kiekviena būtybė arba absoliučiai, arba netiesiogiai veikia visas kitas būtybes. Galiausiai kiekvienos atskiros būtybės tobulumas — taip sakant, tobulumas, kurį jūs dabar matote žmoguje, ir ne tik jame,— kai kalbama apie jų atomus, narius ar galias, priklauso nuo elementų sudėties, jų kiekio, jų santykio, jų kombinacijos modelio bei visapusiškos sąveikos. Kai visa tai yra krūvoje, tada egzistuoja žmogus.

Kadangi žmogaus tobulumas priklauso tik nuo elementų atomų sudėties, jų kiekio, jų sumaišymo metodo bei skirtingų būtybių visapusiško poveikio ir sąveikos — kadangi žmogus buvo sukurtas prieš dešimt ar šimtą tūkstančių metų iš šių žemiškų elementų pagal tą patį mastelį bei proporcijas, tą patį sudėties bei sumaišymo metodą ir tą pačią sąveiką su kitomis būtybėmis, tada egzistavo lygiai toks pat žmogus, kaip ir dabar. Tai yra akivaizdu ir neverta diskutuoti. Praėjus tūkstančiui milijonų metų nuo dabar, jeigu šie žmogaus elementai bus surinkti krūvon ir organizuoti šiuo ypatin-

gu santykiu ir jeigu elementai bus sumaišyti pagal tą patį metodą, ir jeigu juos veiks ta pati kitų būtybių įtaka, egzistuos lygiai toks pat žmogus. Pavyzdžiui, jeigu po šimto tūkstančių metų bus aliejus, ugnis, dagtis, lempa ir degiklis lempai — trumpai tariant, jei bus visi būtini dalykai, kurie egzistuoja dabar, bus gauta lygiai tokia pat lempa.

Tai yra galutiniai ir akivaizdūs faktai. Tačiau argumentai, kuriuos panaudojo Europos filosofai, yra abejotini įrodymai ir nėra galutiniai.

VISATA YRA BE PRADŽIOS. ŽMOGAUS KILMĖ

Žinokite, jog viena iš nepaneigiamų dvasinių tiesų yra ta, kad egzistencijos pasaulis — taip sakant, ši begalinė Visata — neturi pradžios.

Jau aiškinome, kad patys Dievybės vardai bei požymiai reikalauja būtybių egzistencijos. Nors tas dalykas jau yra smulkiai išnagrinėtas, trumpai pakalbėsime apie tai dar sykį. Žinokite, jog ugdytojo be mokinių negalima įsivaizduoti; monarchas be pavaldinių egzistuoti negali; jei nebus studentų, dėstytojo skirti neįmanoma; kūrėjas be kūrinų neįsivaizduojamas; apvaizda be tų, kuriems teikiama malonė, yra nesuvokiama; nes visiems vardams bei požymiams reikalinga būtybių egzistencija. Jei galėtume įsivaizduoti laiką, kai nebuvo jokių būtybių, toks įsivaizdavimas būtų Dieviškosios Dievybės paneigimas. Be to, absoliuti neegzistencija negali tapti egzistencija. Jei būtybės būtų absoliuti neegzistencija, egzistencija nebūtų atsiradusi. Todėl, kadangi Vienybės Esmė (tai yra, Dievo egzistencija) yra nesibaigianti bei amžina — taip sakant, ji neturi nei pradžios, nei pabaigos — tikra tai, kad ir šis egzistencijos pasaulis, ši begalinė Visata, neturi nei pradžios, nei pabaigos. Taip, gali atsitikti, kad kuri nors šios Visatos dalis, pavyzdžiui, vienas iš dangaus kūnų, gali pradėti savo egzistenciją ar suirti, tačiau kita begalė dangaus kūnų tebeegzistuos; Visatoje išliks tvarka ir ji nesugrius. Priešingai, egzistencija yra amžina ir nesibaigianti. Kadangi kiekvienas dangaus kūnas turi pradžia, jis neišvengiamai turi ir pabaigą, nes kiekviena sandara, kolektyvinė ar dalinė, būtinai suyra. Vienintelis skirtumas yra tas, kad vieni suyra greitai, o kiti lėčiau, tačiau neįmanoma, kad sudarytas dalykas galiausiai nesuirėtų.

Todėl mums būtina žinoti, kuo kiekviena svarbi egzistencija buvo pradžioje — nes nėra abejonių, kad pradžioje kilmė buvo viena: visų skaičių kilmė yra viena, ne dvi. Tada darosi akivaizdu,

kad pradžioje medžiaga buvo viena ir kad viena medžiaga skirtingais aspektais atsirado kiekviename elemente. Šitai gimė įvairios formos, ir tie skirtingi aspektai jose po to, kai atsirado, tapo pastoviais, ir kiekvienas elementas adaptavosi. Tačiau tas pastovumas nebuvo išbaigtas, ir jis dar labai ilgai nebuvo įgyvendintas ar pasiekęs tobulos egzistencijos. Tada šie elementai buvo surinkti, organizuoti ir sudarė begalę formų; kitaip tariant, iš šių elementų mišinio bei sąjungos atsirado begalė būtybių.

Šis mišinys bei išdėstymas Dievo išminties bei Jo priešegzistencinės galios dėka buvo sukurti iš vienos natūralios organizacijos, kuri buvo sudėta ir sujungta su didžiausia jėga, atitiko išmintį bei visuotinį dėsni. Iš to darosi akivaizdu, kad tai yra Dievo kūrinys, o ne atsitiktinė sudėtis bei sąjunga. Štai kodėl iš kiekvienos natūralios sąjungos atsirado būtybės egzistencija. Pavyzdžiui, jei žmogus savo protu bei išmintimi naudodamasis surinks keletą elementų ir sumaišys juos, gyva būtybė nepradės egzistencijos, kadangi sistema yra nenatūrali. Gali kilti ir toks klausimas, kad jei būtybės sudaro elementų mišinys bei sąjunga, kodėl mes negalime surinkti elementų ir sumaišyti jų, ir tokiu būdu sukurti gyvą būtybę. Tai klaidinga prielaida, nes šios sąjungos kilmė eina iš Dievo; tai Dievas sudaro mišinį pagal savo sistemą, iš kiekvieno mišinio sukuria vieną būtybę ir realizuoja egzistenciją. Mišinys, sudarytas žmogaus, nieko nesukuria, nes žmogus kurti negali.

Trumpai tariant, mes sakėme, jog iš elementų mišinio bei sąjungos, iš jų irimo, iš jų apimties bei poveikio, kuri jiems daro kitos būtybės, susidarė formos, begalinės tikrovės bei nesuskaičiuojamos būtybės. Tačiau aišku, jog šis Žemės gaublys dabartinę savo formą įgijo neiškart, jo egzistencija Visatoje laipsniškai perėjo įvairias fazes, kol pasipuošė savo dabartine tobulyste. Visatos būtybės primena ir gali būti palygintos su ypatingomis būtybėmis, nes ir vienos, ir kitos paklūsta tai pačiai gamtos sistemai, vienam visuotiniam dėsniui ir dieviškai organizacijai. Todėl pamatysite, jog mažiausi atomai Visatos sistemoje yra panašūs į didžiausias Visatos būtybes. Aišku, kad jų egzistencija prasideda toje pačioje galios laboratorijoje veikiant vienai sistemai ir vienam visuotiniam dės-

niui; todėl juos galima lyginti vienus su kitais. Šitaip žmogiškas embriomas motinos iščiose laipsniškai auga ir vystosi, įgaudamas įvairias formas bei padėtis, kol pasiekia brandos laipsnį ir visu puikumu parodo savo tobulą formą. Taip pat buvo ir su šia gėlės sėkla, kurią matote, pradžioje ji buvo nežymus daiktelis, labai mažas; bet ji augo ir vystėsi Žemės iščiose ir įgaudama įvairiausias formas galiausiai pasirodė mums įgijusi šią tobulą šviežumą ir žavesio padėtį. Taip pat akivaizdu, jog šis Žemės gaublys, kadaise įgijęs egzistenciją, augo ir vystėsi pagal Visatos modelį, įgaudamas įvairias formas bei padėtį, kol galiausiai pasiekė šį dabartinį tobulumą ir pasipuošė nesuskaičiuojama daugybe būtybių, ir pasirodė kaip tobula organizacija.

Tad aišku, jog ta originali medžiaga, kuri yra embrioninė būseną, ir elementų sudėtis bei sandara, kurią ji turėjo savo pirmosiose formose, laipsniškai augo ir vystėsi per daugelį amžių bei ciklų, pereinama iš vieno pavidalo bei formos į kitą, kol pasirodė būdama šios tobulybės, šios sistemos, šios organizacijos bei šios struktūros aukščiausios Dievo išminties dėka.

Grįžkime prie savo klausimo, kad žmogus savo egzistencijos pradžioje ir Žemės iščiose, kaip embriomas motinos iščiose, laipsniškai augo ir vystėsi, pereinamas iš vienos formos į kitą, iš vieno pavidalo į kitą, kol pasirodė visu savo puikumu ir tobulyste, turėdamas šią jėgą bei galią. Tikra tai, kad pradžioje jis neturėjo to grožio, grakštumo bei elegancijos ir kad jis tik laipsniškai pasiekė tokį pavidalą, tokią formą, tokį grožį ir tokį grakštumą. Nėra jokių abejonių, kad žmogaus embriomas neiškart pasirodė tokia forma; tada jis ir nebuvo žodžių “Tad tebūnie palaimintas Dievas, tobuliausias iš Kūrėjų”¹ apsiareiškimas. Laipsniškai jis perėjo įvairias padėtis ir įvairius pavidalus, kol pasiekė šią formą bei grožį, šį tobulumą, grakštumą ir malonią išvaizdą. Tai gi akivaizdu ir patvirtinta, jog žmogaus augimas bei raida šioje Žemėje, kol jis pasiekė dabartinį savo tobulumą, primena embriono augimą ir vystymąsi motinos iščiose: laipsniškai jis pereinavo iš vienos padėties į

¹ Koranas 23:14.

kitą, iš vienos formos į kitą, iš vieno pavidalo į kitą, nes tai atitinka Visatos sistemos bei Dieviškojo Įstatymo reikalavimus.

Taip sakant, embrionas pereina įvairias stadijas ir pasiekia įvairių lygi, kol pasiekia tą formą, kurioje apsieiškia žodžiai “Tebus pagirtas Dievas, geriausias iš Kūrėjų,” ir pasirodo proto bei brandos ženklai. Taigi, žmogaus egzistencija šiame pasaulyje nuo pradžios iki kol jis pasiekia šią būseną, formą ir padėtį būtinai tęsiasi ilgą laiką ir pereina įvairias stadijas. Tačiau nuo pat žmogaus egzistencijos pradžios jis yra apibrėžta rūšis. Žmogaus embrionas motinos iščiose pirmiausia įgyja keistą formą; tada šis kūnas vis keičiasi iš pavidalo į pavidalą, iš būsenos į būseną, iš formos į formą, kol pasirodo pasiekęs didžiausią savo puikybę ir tobulybę. Tačiau ir tebebūdamas motinos iščiose ir tebeturėdamas tą keistą formą, visiškai skirtingą nuo jo dabartinės formos ir figūros, jis yra aukščiausios rūšies embrionas, o ne gyvulio; jo rūšies bei esmės neveikia jokie pakitimai. Net ir pripažįstant, kad visiškai nuykusių organų rudimentai tikrai egzistuoja, tai dar nėra rūšies nepastovumo bei neoriginalumo įrodymas. Daugių daugiausia tai įrodo, kad žmogaus forma, pavidalas ir organai vystėsi. Žmogus visada buvo apibrėžta rūšis, žmogus, ne gyvūnas. Todėl jeigu žmogaus embrionas motinos iščiose pereina iš vienos formos į kitą, ir kita jo forma jokiais požiūriais nebepriima buvusios, ar tai yra įrodymas, jog rūšis pasikeitė? Kad pradžioje tai buvo gyvūnas, o jo organai vystėsi ir tobulėjo, kol tapo žmogumi? Ne, išties! Kokia bergždžia ir nepagrįsta tokia idėja ir tokia mintis! Nes žmogaus rūšies originalumas bei žmogaus prigimties pastovumas yra aiškus ir akivaizdus.

SKIRTUMAI TARP ŽMOGAUS IR GYVŪNŲ

Mes jau kartą ar du kalbėjome dvasios klausimu, tačiau mūsų žodžiai nebuvo užrašyti.

Žinokite, jog žmonės priklauso dviem kategorijoms — taip sakant, jie sudaro dvi grupes. Viena grupė neigia dvasią ir sako, jog žmogus taip pat yra gyvūnų rūšis; nes jie sako: argi mes nematome, kad žmonėms ir gyvūnams būdingos tos pačios galios bei pojūčiai? Tie paprasti, atskiri elementai, pripildantys kosmosą, yra nuolatos maišomi, ir iš kiekvieno tokio mišinio atsiranda būtybė. Tarp tų būtybių yra tas, kuris turi dvasią,² galias bei pojūčius. Kuo tobulesnis mišinys, tuo kilnesnė būtybė. Elementų mišinys žmogaus kūne yra tobulesnis už bet kurios kitos būtybės mišinį; jie sumaišyti pagal absoliučią pusiausvyrą; todėl jis yra kilnesnis bei tobulesnis. “Tai ne dėl to,— sako jie, — kad jis turi ypatingą galią ir dvasią, ko kiti gyvūnai neturi: gyvūnai turi juslų kūną, tačiau kai kurios žmogaus galios yra jautresnės, nors, kas liečia klausą, regėjimą, skonio ir kvapo pojūtį, lietimą ir netgi kai kurias vidines galias, kaip atmintis, gyvūnas apdovanotas labiau nei žmogus.” “Gyvūnas irgi, — sako jie, — turi protą bei suvokimą.” Jie pripažįsta tik tai, kad žmogaus protas didesnis.

Štai ką dabartiniai filosofai sako; tai yra jų pasakymas, tai yra jų prielaida, ir taip liepia jiems jų vaizduotė. Todėl galingais argumentais bei įrodymais jie verčia žmogų nusileisti atgal į gyvūno būseną, sakydami, jog kadaise buvo laikas, kai žmogus buvo gyvūnas, kad po to rūšis palengva keitėsi ir vystėsi, kol pasiekė dabartinę žmogaus būseną.

Tačiau teologai sako: Ne, yra ne taip. Nors žmogus turi bendras su gyvūnu galias bei išorinius pojūčius, tačiau jame yra ypatingos galios, kurių gyvūnas neturi. Mokslai, menai, išradimai, amatai bei tikrovės atradimai yra šios dvasinės galios rezultatas. Tai

² Žmogus.

galia, kuri apima visus dalykus, suvokia jų tikrovę, atskleidžia visas nežinomas būtybių paslaptis, ir per tą pažinimą jas valdo. Ji apima netgi tokius dalykus, kurie neegzistuoja išoriškai — taip sakant, intelektualinę tikrovę, kuri nėra jaučiama ir kuri neturi išorinės egzistencijos, nes yra nematoma; todėl ji suvokia žmogaus protą, dvasią, vertybes, charakterius, meilę ir sielvartus, kurie yra intelektualinė tikrovė. Be to, šie egzistuojantys mokslai, menai, dėsniai ir begaliniai žmogaus išradimai vienu metu buvo nematomi, slėpiningi ir paslėpti dalykai; tik visaapimanti žmogiška galia atrado juos ir atnešė iš nematomos sferos į matomą. Taigi telegrafas, fotografija, fonografas ir panašūs išradimai bei nuostabūs dalykai kažkada buvo neaiškios paslaptys. Žmogaus tikrovė atskleidė ir perkėlė jas iš nematomos sferos į matomą. Buvo netgi toks laikas, kai šios geležies, kurią jūs matote, — faktiškai visų mineralų — savybės buvo neatskleistos paslaptys; žmonės atrado šį mineralą ir suteikė jam pramoninę formą. Tas pats yra ir su visais kitais atradimais bei žmogaus išradimais, kurie yra nesuskaičiuojami.

To paneigti negalime. Jei sakysime, jog tai yra dėka galių, kurias turi ir gyvūnai, ir dėl kūno pojūčių galių, mes aiškiai ir akivaizdžiai pamatysime, kad gyvūnai šiuo atžvilgiu yra pranašesni už žmogų. Pavyzdžiui, gyvūnų regėjimas yra kur kas aštresnis už žmogaus regėjimą; lygiai taip pat ir uoslės bei skonio galia. Trumpai tariant, tos galios, kurios yra bendros gyvūnams ir žmonėms, gyvūnų dažnai yra didesnės. Pavyzdžiui, paimkime atminties galią. Jeigu išgabensite balandį iš čia į tolimą šalį ir ten jį išleisite laisvėn, jis grįš, nes prisimena kelią. Nugabenkite šunį iš čia į Azijos vidurį, paleiskite jį laisvėn, ir jis parkelias atgal čionai nė karto neišklysdamas iš kelio. Lygiai tas pats yra su kitomis galiomis, kaip antai klausa, regėjimu, uosle, skonio pajautimu bei lietimu.

Taigi aišku, kad jeigu žmogus neturėtų galios, skirtingos nuo gyvūnų galios, pastarieji būtų pranašesni už žmogų išradingumu bei tikrovės suvokimu. Todėl akivaizdu, jog žmogus turi dovaną, kuri gyvūnams neduota. Na, gyvūnai suvokia jutiminius dalykus, tačiau jie nesuvokia intelektualinės tikrovės. Pavyzdžiui, tai, kas yra regėjimo lauke, gyvūnas mato, tačiau to, kas yra už akiračio ribų,

jis negali nei suvokti, nei įsivaizduoti. Taigi gyvūnas negali suprasti, kad Žemė yra rutulio formos. Tačiau žmogus pagal žinomus dalykus įrodo nežinomus ir atskleidžia nežinomas tiesas. Pavyzdžiui, žmogus mato išlenktą horizonto liniją ir pagal tai nustato, kad Žemė apvali. Šiaurės Žvaigždė Ake yra 330 — taip sakant, ji yra 330 virš horizonto. Kai žmogus artėja prie Šiaurės Poliaus, Šiaurės Žvaigždė pakyla vieną laipsnį virš horizonto po laipsnį pagal jo nukeliautą atstumą — taip sakant, Šiaurės Žvaigždės platumą bus 340, po to 400, vėliau 500, dar vėliau 600, paskui 700. Jeigu jis pasieks Šiaurės Polių, Šiaurės Žvaigždės platumą bus 900 arba ji bus pasiekusi zenitą — bus tiesiai virš galvos. Ši Šiaurinė Žvaigždė ir jos kilimas yra jaučiamas dalykas. Kuo toliau žmogus keliauja link poliaus, tuo aukščiau pakyla Šiaurės Žvaigždė; iš tų dviejų žinomų tiesų atsiskleidžia vienas nežinomas dalykas — tai yra, kad horizontas yra kreivė, o tai reiškia, jog kiekvieno laipsnio Žemės horizontas skiriasi nuo kito laipsnio horizonto. Žmogus tai suvokia ir pagal tai įrodo nematomą dalyką, tai yra, kad Žemė yra apvali. Gyvūnui tai suvokti yra neįmanoma. Lygiai taip pat, jis negali suprasti, kad Saulė yra centras ir kad Žemė sukasi aplink ją. Gyvūnai yra pojūčių nelaisvėje ir susaistyti jų; visa, kas yra už pojūčių, dalykai, kuriems jie neturi poveikio, yra jiems nesuvokiami, nors išoriškai savo pojūčiais jie pranoksta žmogų. Pagal tai galima įrodyti ir patvirtinti, jog žmoguje yra atradimų galia, kuri skiria jį nuo gyvūno, o tai yra žmogaus dvasia.

Tebūnie pagirtas Dievas! Žmogus visada gręžiasi į aukštumas, ir jo įkvėpimas kelia jį aukštyn; jis visada trokšta pasiekti didingesnį pasaulį už tą, kuriame gyvena, ir pereiti į aukštesnę sferą, lyginant su ta, kurioje jis yra. Meilė išaukštinimui yra vienas iš žmogaus bruožų. Mane stebina, kad kai kurie Amerikos ir Europos filosofai patenkinti laipsnišku perėjimu į gyvūnų pasaulį ir tuo pačiu žengimu atgal; nes egzistencijos tendencija turi būti aukštumų siekimas. Vis dėlto, jeigu jūs tokiam pasakytumėte: “Jūs esate gyvūnas,” — jis būtų be galo įžeistas ir supykęs.

Koks skirtumas tarp žmonių pasaulio ir gyvūnijos pasaulio, tarp žmogaus iškilimo ir gyvuliško žemumo, tarp žmogiškojo to-

bulumo ir gyvuliško tamsumo, tarp žmogiškosios šlovės ir gyvuliškos degradacijos! Arabų vaikas gali susitvarkyti su dviejų — trijų šimtų kupranugarių banda dykumoje ir balsu ragindamas varyti juos pirmyn ar pasukti juos atgal. Silpnas indas gali suvaldyti milžinišką dramblių, ir dramblys virsta paklusniausiu tarnu. Visi dalykai paklūsta žmogaus rankai; jis gali pasipriešinti gamtai, tuo tarpu visi gyvūnai yra gamtos nelaisvėje: nė vienas negali atsispirti jos reikalavimams. Tik žmogus tegali atsispirti gamtai. Gamta traukia kūnus į Žemės centrą; mechaninėmis priemonėmis žmogus nutolsta nuo jos ir sklando ore. Gamta neleidžia žmogui perplaukti jūras; žmogus pastato laivą, ir jis plaukia ir keliauja per didžiulį vandenyną, ir panašiai; visko neišvardinsi. Pavyzdžiui, žmogus veda traukinius per kalnus ir per dykumas, ir būdamas vietoje renka žinias apie įvykius Rytuose ir Vakaruose. Visa tai prieštarauja gamtai. Jūra, nors ir tokia didinga, nė per atomą negali nutolti nuo gamtos dėsnų; Saulė, kad ir tokia puiki, negali nė per adatos smaigalį nukrypti nuo gamtos dėsnų ir niekada nesuvoks žmogaus padėties, būsenos, savybių, judėjimo prigimties.

Tad kokia galia glūdi šiame mažame žmogaus, kuris apima visus dalykus, kūne? Kokia ta valdanti galia, kuriai paklūsta visi dalykai?

Lieka dar vienas dalykas. Šiuolaikiniai filosofai sako: “Mes niekada nematėme žmogaus dvasios, ir nepaisant visų žmogaus kūno paslapčių tyrimų mes nepastebime dvasinės galios. Kaip mes galime įsivaizduoti galią, kuri yra nematoma?” Teologai atsako: “Gyvūno dvasia irgi nejaučiama, ir per jo kūniškas galias jos negalima suvokti. Kuo jūs įrodote gyvūno dvasios egzistenciją? Nėra jokių abejonių, kad pagal jos efektą jūs įrodote, jog gyvūnai turi tokią galią, kurios neturi augalija, o tai yra pojūčių galia — taip sakant, regėjimas, klausia, taip pat kitos galios; pagal jas jūs sprendžiate, kad yra gyvūno dvasia. Tokiu pat būdu ir iš tokių pat liudijimų ir ženklų, kuriuos minėjome, mes teigiame, kad yra žmogiška dvasia. Jeigu gyvūnas turi ženklus, kurių nėra augaluose, jūs sakote, jog šioji pojūčių galia priklauso gyvūno dvasiai; jūs taip pat matote žmogaus ženklus, galias bei vertybes, kurių neturi gyvūnai;

todėl jūs suvokiate, kad jame yra galia, kurios neturi gyvūnai.”

Jeigu norime paneigti viską, kas nėra juntama, tada turime paneigti ir tą tikrovę, kuri neabejotinai egzistuoja. Pavyzdžiui, eterinė medžiaga nematoma, nors ji neabejotinai egzistuoja. Traukos galia nejaučiama, nors ji tikrai egzistuoja. Pagal ką mes patvirtiname tokią egzistenciją? Pagal jos ženklus. Juk šviesa yra eterinės medžiagos virpesiai, ir pagal šiuos virpesius sprendžiame, kad egzistuoja eteris.

ŽMONIŲ RŪŠIES AUGIMAS IR RAIDA

Klausimas. — Ką jūs pasakytumėte apie teorijas, palaikomas kai kurių Europos filosofų, apie būtybių augimą bei raidą?

Atsakymas. — Apie šį dalyką kalbėjome aną dieną, bet dabar galime ir vėl pakalbėti. Trumpai tariant, į šį klausimą atsakysime nustatę, ar rūšys yra originalios, ar ne — taip sakant, ar žmogaus rūšis įsitvirtino iškart, ar išsivystė iš gyvūnų vėliau?

Kai kurie Europos filosofai sutinka, jog rūšys auga ir vystosi ir kad pokyčiai bei pasikeitimai taip pat įmanomi. Vienas iš įrodymų, kuriais jie grindžia šią teoriją, yra tai, kad geologijos mokslo nuodugnaus nagrinėjimo bei įrodymų dėka tapo aišku, kad augalijos egzistencija buvo prieš gyvūnijos egzistenciją, o gyvūnijos egzistencija buvo prieš žmogaus egzistenciją. Jie pripažįsta, kad ir augalų, ir gyvūnų rūšys pasikeitė, nes kai kuriuose Žemės sluoksniuose rado augalus, egzistavusius praeityje, o dabar išnykusius; jie vystėsi, stiprėjo, keitėsi jų forma bei išvaizda, ir taip rūšis pakito. Taip pat, Žemės sluoksniuose buvo rastos gyvūnų rūšys, kurios yra pakitusios ar visiškai pasikeitusios. Vienas iš tokių gyvūnų yra žaltys. Yra įrodymų, jog kadaise žaltys turėjo kojas, tačiau per laiką tie nariai nunyko. Taip pat ir žmogaus stuburo sandara rodo, kad žmogus, kaip ir kai kurie gyvūnai, kadaise turėjo uodegą. Kažkuriuo metu tas narys buvo naudingas, tačiau žmogui besivystant jos nebereikėjo; ir todėl ji pamažu sunyko. Kai žaltys pasislėpė po žeme ir tapo šliužu, jam nebereikėjo kojų, todėl jos išnyko; tačiau jų liekanos išliko. Pagrindinis argumentas yra šis: narių liekanų egzistencija įrodo, kad kadaise jos buvo, o dabar, kai jos nebenaudingos, pamažu sunyko. Todėl tobuli bei būtini nariai išlieka, o tie, kurie nebūtini, pamažu sunyksta vykstant rūšių modifikacijai, tačiau jų liekanos išlieka.

Pirmas atsakymas į šį argumentą yra tas faktas, jog tai, kad gyvūnai atsirado prieš žmogų, nėra nei rūšies evoliucijos, pokyčių bei pasikeitimų, nei to, kad žmogus kilo iš gyvūnų pasaulio ir per-

ėjo į žmonių pasaulį, įrodymas. Kadangi individuali šių skirtingų būtybių išvaizda yra tikrai nusistovėjusi, galimas dalykas, kad žmogaus egzistencija prasidėjo po gyvūnų. Jeigu panagrinėsime augalijos karalystę, pamatysime, jog skirtingų medžių vaisiai nesubręsta tuo pat metu; priešingai, vieni subręsta pirmiau, kiti vėliau. Šis pirmumas neįrodo, kad vieno medžio vėlyvesni vaisiai atsirado iš kito medžio ankstyvesnių vaisių.

Antra, šie menki narių ženklai bei liekanos gali turėti didesnę priežastį, kurios žmogaus protas dar nesuvokia. Kiek egzistuoja dalykų, kurių prasmės mes dar nežinome! Imkime fiziologijos mokslą — taip sakant, narių sudėties pažinimą — jis teigia, kad gyvūnų spalvos, žmogaus plaukų, lūpų raudonumo bei įvairių paukščių spalvų skirtumo ir nevienodumo priežastis kol kas nežinoma; ji neaiški ir paslėpta. Tačiau žinoma, jog akies vyzdys yra juodas dėl to, kad pritrauktų Saulės spindulius, nes jei jis būtų kitos spalvos — tai yra vienodai baltas — jis netrauktų Saulės spindulių. Todėl, kadangi mūsų minėtų dalykų priežastis neaiški, galimas dalykas, jog tų narių liekanų, ar tai būtų gyvūnų, ar žmonių, priežastis bei išmintis lygiai taip pat nežinoma.

Trečia, tarkime, jog buvo laikas, kada kai kurie gyvūnai, arba netgi žmogus, turėjo kai kuriuos narius, kurie yra sunykę; tai nėra pakankamas įrodymas apie rūšių pokyčius bei evoliuciją. Nes žmogus nuo pat embrioninio periodo pradžios iki kol pasiekia savo brandos laipsnį pereina įvairias formas bei išvaizdos pakitimus. Jo išraiška, jo forma, jo išvaizda bei spalva kinta; jie pereina iš vienos formos į kitą, iš vieno išvaizdos pasikeitimo į kitą. Vis dėlto nuo pat embrioninio periodo pradžios jis priklauso žmogaus rūšiai — taip sakant, jis yra žmogaus embrionas, ne gyvūno; bet iš pradžių tai nėra akivaizdu, tačiau vėliau tai tampa aiškiai matoma. Pavyzdžiui, tarkime, jog žmogus kadaise priminė gyvūną ir kad dabar jis išsivystė ir pasikeitė. Jeigu tai laikysime tiesa, tai vis dar nebus rūšių pasikeitimo įrodymas. Ne, kaip jau minėjome anksčiau, tai prilygsta žmogaus embriono pokyčiams, kol jis pasiekia proto bei tobulumo stadiją. Paaiškinsime tai geriau. Tarkime, jog buvo laikas, kai žmogus rėmėsi kojomis ir rankomis eidamas, arba kad

turėjo uodegą; šis pokytis ir pasikeitimas yra kaip gemalo pasikeitimai motinos iščiose. Nors jis pakinta visais požiūriais ir auga bei vystosi, kol pasiekia tobulą formą, iš pat pradžių jis yra išskirtinė rūšis. Mes matome augalijos karalystėje, kad originali genetinė rūšis nei pakinta, nei keičiasi, tačiau forma, spalva, bei apimtis kinta ir keičiasi ar netgi vystosi.

Apibendrinant reikia pasakyti: kaip žmogus motinos iščiose pereina iš vienos formos į kitą, iš vieno pavidalo į kitą, kinta bei vystosi, o vis tiek yra žmogus nuo pat embrioninio periodo pradžios — lygiai taip žmonija nuo pat savo egzistencijos pradžios pasaulio gimdoje irgi yra išskirtinė rūšis — tai yra žmogaus — ir ji laipsniškai vystėsi iš vienos formos į kitą. Todėl šis išvaizdos pasikeitimas, ši narių evoliucija, šis vystymasis bei augimas, netgi jei ir pripažinsime augimo bei vystymosi tikrovę,³ netrukdo rūšiai būti originalia. Žmogus iš pat pradžių buvo šios tobulos formos bei sudėjimo ir turėjo sugebėjimą bei galimybes pasiekti materialinį bei dvasinį tobulumą, ir buvo šių žodžių apsimušimas “Padarykime žmogų pagal Mūsų paveikslą ir Mūsų panašumą.”⁴ Jis tik tapo malonesnis akiai, gražesnis ir grakštesnis. Civilizacija išvedė jį iš tos laukinės būsenos, lygiai kaip laukiniai vaisiai, kuriuos prižiūri sodininkas, tampa puikesniais, saldesniais ir įgauna daugiau šviežumo bei švelnumo.

Žmonijos pasaulio sodininkai yra Dievo Pranašai.

³ T.y. jei pripažinsime, kad žmogus anksčiau buvo keturkojis arba turėjo uodegą.

⁴ Plg. Pr 1:26.

DVASINIAI ŽMOGAUS PRIGIMTIES ĮRODYMAI

Įrodymai, kuriuos mes pateikėme dėl žmogaus rūšies kilmės, buvo loginiai. Dabar pateiksime dvasinius įrodymus, kurie yra esminiai. Nes kai jau įrodėme Dievybę loginiais argumentais, o taip pat, kad žmogus egzistuoja iš prigimties ir pagrindų kaip žmogus, ir kad jo rūšis egzistavo nuo amžių, dabar pateiksime dvasinius įrodymus, kad žmogiškoji egzistencija — tai yra, žmogaus rūšis — yra būtina egzistencija, ir kad be žmogaus Dieviškoji tobulybė nepasirodytų. Tačiau tai yra dvasiniai įrodymai, ne loginiai.

Daugelį kartų mes pademonstravome ir nustatėme, kad žmogus yra kilniausia būtybė, visų vertybių suma ir kad visos būtybės ir visa egzistencija yra centrai, iš kurių atsispindi Dievo šlovė — taip sakant, Dieviškosios Dievybės ženklai matomi daiktų bei tvarinių tikrovėje. Lygiai kaip Žemės rutulys yra vieta, kur atsispindi Saulės spinduliai — kur jos šviesa, jos kaitra ir jos įtaka yra matoma ir akivaizdi kiekviename Žemės atome — taip ir būtybių atomai šiame begaliniame kosmose skelbia ir įrodo vieną iš dieviškųjų vertybių. Niekam neatimta ši dovana; arba tai būna Dievo gailėstingumo ženklas, arba tai būna Jo galios, Jo didybės, Jo teisingumo, Jo globojančios apvaizdos ženklas; arba tai būna Dievo dosnumo, Jo vizijos, Jo klausos, Jo pažinimo, Jo malonės ženklas.

Be abejo, kiekviena būtybė yra Dievo šlovės spinduliavimo centras — taip sakant, Dievo vertybės pasirodo iš jos ir apsireiškia joje. Tai kaip Saulė, kuri spindi dykumoje, virš jūros, medžiuose, vaisiuose ir žieduose bei visuose žemiškuose daiktuose. Pasaulis, tikriausiai, kiekviena egzistuojanti būtybė, skelbia mums vieną iš Dievo vardų, tačiau žmogaus tikrovė yra kolektyvinė tikrovė, bendra tikrovė, ji yra centras, kur visų Dievo vertybių šlovė nušvinta — taip sakant, kiekvienas mūsų patvirtintas Dievo vardas, kiekvienas požymis, kiekviena vertybė turi savo ženklą žmoguje. Jei būtų kitaip, žmogus negalėtų įsivaizduoti šių vertybių ir negalėtų jų suprasti. Todėl ir sakome, kad Dievas viską mato ir kad akis yra Jo

regėjimo ženklas; jei žmogus tokio regėjimo neturėtų, kaip galėtume įsivaizduoti Dievo regėjimą? Nes aklas (tai yra, gimęs aklas) negali įsivaizduoti regėjimo; o kurčias (tai yra kurčias iš prigimties) negali įsivaizduoti girdėjimo; o miręs negali realizuoti gyvenimo. Todėl Dieviškoji Dievybė, kuri yra visų tobulumų suma, atspindi žmogiškojoje tikrovėje — taip sakant, Vienovės Esmė yra visų tobulumų rinkinys, ir iš tos vienybės Ji meta atvaizdą ant žmogiškosios tikrovės. Tad žmogus yra tobulas veidrodis, nukreiptas į Tiesos Saulę, ir jis yra spindėjimo centras: Tiesos Saulė šviečia tame veidrodyje. Dieviškųjų tobulumų atspindys pasirodo žmogiškojoje tikrovėje, todėl jis yra Dievo atstovas, Dievo pasiuntinys. Jeigu žmogus neegzistuoja, Visata būtų be jokio rezultato, nes egzistencijos tikslas yra Dievo tobulumų pasirodymas.

Todėl negalima sakyti, jog buvo laikas, kai žmogaus nebuvo. Visa, ką mes galime pasakyti, yra tai, kad vienu metu Žemės rutulys neegzistavo, ir jo atsiradimo pradžioje žmogaus čia nebuvo. Tačiau nuo pradžios, kur pradžios nėra, iki galo, kur galo nėra, visada egzistuoja Tobulas Apsireiškimas. Šis Žmogus, apie Kurį kalbame, nėra kiekvienas žmogus; mes kalbame apie Tobulą Žmogų. Nes kilniausia medžio dalis yra vaisiai, kas ir yra jo egzistencijos prasmė. Jei medis neturėtų vaisių, jis neturėtų prasmės. Todėl neįmanoma įsivaizduoti, kad egzistencijos pasauliai, tiek žvaigždės, tiek ir šioji Žemė, kadaise buvo apgyvendinta asilų, karvių, pelių bei kačių, o žmogaus nebuvo! Ši prielaida yra klaidinga ir beprasmė. Dievo žodis aiškus kaip Saulė. Tai yra dvasinis įrodymas, kurio negalime iškart pateikti materialistams. Pirmiausia turime kalbėti apie loginius įrodymus, o tik po to apie dvasinius.

ŽMOGAUS DVASIA IR PROTAS EGZISTAVO IŠ PAT PRADŽIŲ

Klausimas. — Ar žmogus iš pat pradžių turi protą ir dvasią, ar tai yra jo evoliucijos rezultatas?

Atsakymas. — Žmogaus egzistencijos pradžia Žemėje primena jo formavimąsi motinos iščiose. Motinos iščiose embrionas auga ir vystosi, kol pasiekia tinkamą brandos amžių. Nors kūdikystėje žmoguje jau pasirodo proto bei dvasios ženklai, jie nepasiekia tobulo laipsnio; jie yra netobuli. Tik kai žmogus pasiekia brandą, pasirodo protas bei dvasia ir tampa akivaizdūs visa savo puikybe.

Taip pat ir žmogaus formavimasis pasaulio gimdoje iš pradžių priminė embrioną; vėliau pamažu jis įgijo tobulumą, augo ir vystėsi, kol pasiekė brandą, kai protas bei dvasia pasireiškė visa savo galia. Formavimosi pradžioje protas bei dvasia irgi egzistavo, tačiau jie buvo paslėpti; vėliau jie pasireiškė. Pasaulio iščiose protas ir dvasia taip pat egzistavo embrioninėje būsenoje, tačiau jie buvo paslėpti; vėliau jie pasirodė. Yra taip pat, kaip kad sėkloje egzistuoja medis, tačiau jis yra nematomas ir paslėptas; kai jis auga ir vystosi, pasirodo visas medis. Toks pat yra visų būtybių augimas bei vystymasis; tai yra visuotinė dieviška organizacija bei natūrali sistema. Sėkla neiškart tampa medžiu; embrionas neiškart tampa žmogumi; mineralas staiga netampa akmeniu. Ne, jie auga ir laipsniškai vystosi, ir pasiekia tobulumo ribą.

Visos būtybės, didelės ir mažos, buvo sukurtos tobulos ir išbaigtos iškart, tačiau jų tobulumas apsireiškia jose laipsniškai. Dievo organizacija yra viena; dieviška sistema yra viena. Ar tai bus mažos, ar didelės būtybės, visos paklūsta vienam dėsniui ir vienai sistemai. Kiekviena sėkla iš pat pradžių turi savyje visas augalo savybes. Pavyzdžiui, sėkloje visos augalo savybės egzistuoja iš pat pradžių, tačiau nėra matomos; vėliau jos po truputį pasirodo. Tai gi pirmiausia iš sėklos pasirodo daigas, paskui šakos, lapai, žiedai ir vaisiai; tačiau nuo pat egzistencijos pradžios visi šie dalykai sėk-

loje yra potencialūs, nors ir neregimi.

Taip ir embrionas iškart turi visas savybes, kaip antai: dvasią, protą, regėjimą, uoslę, skonio receptorius — vienu žodžiu, visas galias, — tačiau jos nėra matomos, ir tokiomis tampa tik laipsniškai.

Panašiai Žemės rutulys iš pat pradžių buvo sutvertas su visais savo elementais, medžiaga, mineralais, atomais bei organizmais; tačiau jie visi pasirodė tik laipsniškai: pirmiausia mineralai, po to augalai, dar vėliau gyvūnija ir galiausiai žmogus. Tačiau ir pradžioje šios rūšys bei porūšiai egzistavo žemėje, tik nebuvo išsivystę, ir pasirodė tik laipsniškai. Kadangi aukščiausia Dievo organizacija bei universali natūrali sistema apima visas būtybes, tad visa paklūsta šiam dėsniui. Jeigu paimsime šią universalią sistemą, pamatysime, jog nėra nė vienos būtybės, kuri savo egzistencijos pradžioje būtų pasiekusi tobulumo viršūnę. Ne, jos laipsniškai auga bei vystosi, ir tik po to pasiekia tobulumą.

DVASIOS PASIRODYMAS KŪNE

Klausimas. — Kokia yra dvasios pasirodymo kūne išmintis?

Atsakymas. — Dvasios pasirodymo kūne išmintis tokia: žmogiškoji dvasia yra Dieviškasis Pasitikėjimas, ir ji turi pereiti visas sąlygas, nes jos ėjimas ir judėjimas per egzistencijos sąlygas yra priemonė pasiekti tobulumą. Kai žmogus sistemingai ir kryptingai keliauja ir pervažiuoja įvairius kraštus bei daugybę šalių, jis įgyja tobulumo, nes mato vietas, gamtovaizdį ir šalis ir taip susipažįsta su kitų tautų sąlygomis ir padėtimi. Taip jis susipažįsta su šalių geografija, jų stebuklingais pasiekimais bei menais; jis susipažįsta su jų papročiais, tradicijomis ir kiekvieno krašto galimybėmis. Tą patį atsitinka ir su žmogaus dvasia, kai ji pereina įvairias egzistencijos būsenas: ji įsisavina kiekvieną laipsnį ir padėti. Netgi kūno būsenoje ji tikrai įgis tobulumo.

Be to, būtina, kad dvasios tobulumo ženklai pasirodytų šiame pasaulyje, kad kūrinijos pasaulis galėtų atnešti begalinių rezultatų, o šis kūnas gautų gyvybę ir apreikštų dieviškąsias dovanas. Taip, pavyzdžiui, Saulės spinduliai turi skleisti savo spindulius šiai Žemei, o jos kaitra turi auginti žemiškąsias būtybes; jeigu Saulės spinduliai ir kaitra nepasiektų Žemės, ji būtų negyvenama, beprasmė, o jos vystymasis sustotų. Taip pat būtų, jeigu dvasios vertybės nepasirodytų šiame pasaulyje, jis būtų neapšviestas ir grynai laukinis. Dvasios pasirodymas fizinėje formoje apšviečia šį pasaulį. Kaip žmogaus dvasia yra gyvybės kūne priežastis, taip pasaulis yra kūno padėtyje, o žmogus yra dvasios padėtyje. Jeigu nebūtų žmogaus, dvasios vertybės nepasirodytų, ir proto šviesa nespindėtų šiame pasaulyje. Šis pasaulis būtų kaip kūnas be sielos.

Šis pasaulis taip pat yra tartum vaismedis, o žmogus yra kaip vaisius; be vaisių medis būtų bevertis.

Be to, šie nariai, šie elementai, ši sudėtis, kurie randami žmogaus organizme, yra trauka ir magnetas dvasiai; akivaizdu, jog dvasia pasirodys jame. Taip ir veidrodis, kuris yra skaidrus, tikrai pri-

trauks Saulės spindulius. Jis nušvis ir jame pasirodys nuostabūs vaizdai — taip sakant, kai šie egzistuojantys elementai susirenka krūvon pagal natūralią tvarką ir su tobula galia, jie tampa magnetu dvasiai, o dvasia pasirodo juose visa savo tobulybe.

Tokiomis aplinkybėmis negalima sakyti: “Argi būtina, kad Saulės spinduliai nusileistų ant veidrodžio?” — nes ryšys, egzistuojantis tarp dalykų, tiek dvasinių, tiek ir materialių, tikrovės, reikalauja, kad kai veidrodis yra skaidrus ir nukreiptas į Saulę, jos šviesa turi pasirodyti jame. Taip pat yra, kai elementai išdėstyti ir parinkti pagal šlovingiausią sistemą, organizaciją bei būdą, žmogaus dvasia turi pasirodyti ir apsireikšti juose. Toks yra Galingojo, Išmintingojo įstatymas.

SANTYKIS TARP DIEVO IR KŪRINIO

Klausimas. — Kokia santykio tarp Dievo ir kūrinio prigimtis — tai yra, tarp Nepriklausomojo, Aukščiausiojo, ir kitų būtybių?

Atsakymas. — Santykis tarp Dievo ir kūrinio yra toks, kaip tarp kūrėjo ir kūrinio; tai kaip ryšys tarp Saulės ir tamsių laikinųjų būtybių kūnų, tai yra ryšys tarp kūrėjo ir jo sukurtų daiktų. Saulė savo esme yra nepriklausoma nuo kūnų, kuriuos ji apšviečia, nes jos šviesa yra joje pačioje, ji yra laisva bei nepriklausoma nuo Žemės rutulio; Žemė priklauso nuo Saulės poveikio bei jos teikiamos šviesos, tuo tarpu Saulė ir jos spinduliai yra visiškai nepriklausomi nuo Žemės. Jei nebūtų Saulės, Žemė bei visos žemiškos būtybės negalėtų egzistuoti.

Kūrinių priklausomybė nuo Dievo yra kilmės priklausomybė — taip sakant, kūriniai kyla iš Dievo; jie nėra Jo apsireiškimai.⁵ Tai kilmės ryšys, ne apsireiškimo. Saulės šviesa kyla iš Saulės; ji nėra Saulės apsireiškimas. Pasirodymas per kilmę yra kaip pasaulio horizonte esančių šviesulių spindulių pasirodymas — taip sakant, visa Tiesos Saulės esmė yra nedaloma ir nenusileidžia iki kūrinių padėties. Taip ir Saulės rutulys nesidalija ir nenusileidžia į Žemę. Ne, Saulės spinduliai, kurie yra jos dovana, kyla iš jos ir apšviečia tamsius kūnus.

Tačiau pasirodymas per apsireiškimą yra šakų, lapų, žiedų ir vaisių apsireiškimas iš sėklos; nes sėkla savo esme tampa šakomis ir vaisiais, ir jos tikrovė įžengia į šakas, lapus bei vaisius. Šis pasirodymas per apsireiškimą Dievui, Aukščiausiajam, būtų paprasčiausias netobulumas; o tai visiškai neįmanoma, nes tada tvirtintume, jog Absoliuti Priešegzistencija turi fenomenalius požymius. Tačiau jeigu taip būtų, gryna nepriklausomybė taptų skurdu, o tikroji egzistencija virstų neegzistencija, o tai yra neįmanoma.

⁵ Šis dalykas, kilmė ir apsireiškimas, smulkiau aiškinami kitame skyriuje.

Taigi visi kūriniai kyla iš Dievo — taip sakant, tik Dievo valia vyksta visų dalykų realizacija, ir tik per Jį visos būtybės įgyja egzistenciją. Pirmas dalykas, kilęs iš Dievo, yra ta universalioji tikrovė, kurią senovės filosofai pavadino “Pirmuoju Protu”, o bahajai vadina “Pirmąja Valia.” Ši kilmė, kas liečia jos veikimą Dievo pasaulyje, nėra ribota nei laiko, nei vietos požiūriu; ji be pradžios ir be pabaigos — pabaiga ir pradžia Dievo atžvilgiu yra viena. Dievo priešegzistencija yra esmės priešegzistencija, taip pat ir laiko priešegzistencija, tuo tarpu sąlyginių dalykų fenomenalumas yra esminis; o ne laikinas, kaip jau vieną dieną aiškinomės prie stalo.⁶

Nors “Pirmasis Protas” yra be pradžios, jis netampa daliniu Dievo priešegzistencijoje, nes universalios tikrovės egzistencija, lyginant su Dievo egzistencija, yra niekas, ir ji neturi galios tapti lygiaverte Dievui ir panašėti į Jį priešegzistencijoje. Šį klausimą aiškinau jau anksčiau.

Gyvų dalykų egzistencija reiškia susijungimą, o jų mirtis irimą. Tačiau universalioji medžiaga bei elementai netampa visiškai sunaikinti ir suardyti. Ne, jų nutrūkusi egzistencija yra paprasčiausias pasikeitimas. Pavyzdžiui, kai žmogus sunyksta, jis pavirsta dulke; tačiau jis netampa visiškai neegzistuojančiu, jis vis dar egzistuoja dulkių pavidalu, tačiau pasikeitimas įvyko, ir šis derinys atsitiktinai suyra. Kitų būtybių sunykimas yra toks pat, nes egzistencija netampa visiškai neegzistencija, o absoliuti neegzistencija netampa egzistencija.

⁶ Plg. “Tikroji priešegzistencija”, 280 p.

APIE DIEVIŠKĄ ŽMOGAUS DVASIOS KILMĘ

Klausimas. — Biblijoje pasakyta, jog Dievas įkvėpė dvasią į žmogaus kūną. Kokia šios eilutės reikšmė?

Atsakymas. — Žinokite, jog kilimas yra dvejetainis: kilimas ir pasirodymas per kilmę, ir kilimas bei pasirodymas per apsireiškimą. Kilimas per kilmę yra kaip veiksmas, kilęs iš aktoriaus, ar rašinys, atsiradęs iš rašytojo. Na, rašinys kyla iš rašytojo, o pokalbis iš kalbančiojo, ir tokiu pat būdu žmogaus dvasia kyla iš Dievo. Tai nereiškia, jog apreiškiamas Dievas — taip sakant, jokia dalis nebuvo atskirta nuo Dieviškosios Tikrovės, kad pereitų į žmogaus kūną. Ne, kaip pokalbis kyla iš kalbančiojo, taip ir dvasia pasirodo žmogaus kūne.

Tačiau kilimas per apsireiškimą yra dalyko tikrovės apsireiškimas kitomis formomis, kaip medžio kilimas iš medžio sėklos, arba gėlės kilimas iš gėlės sėklos, nes pati sėkla pasirodo įgydama šakų, lapų ir gėlių formą. Tai vadinama kilimu per apsireiškimą. Žmogaus siela Dievo požiūriu turi priklausomybę per kilmę, lygiai, kaip pokalbis kyla iš kalbėtojo, o rašinys iš rašytojo — taip sakant, pats kalbėtojas netampa pokalbiu, kaip ir pats rašytojas netampa rašiniu; ne, vietoj to tie kyla iš jų. Kalbėtojas turi puikius sugebėjimus ir galią, ir pokalbis kyla iš jo, kaip ir veiksmas iš aktoriaus. Tikrasis Kalbėtojas, Vienybės Esmė, visada buvo vienoje padėtyje, kuri nei keičiasi, nei kinta, nei visiškai pasikeičia, nei paklūsta likimui. Jis yra Amžinas, Nemirtingas. Todėl žmogaus dvasia iš Dievo ateina per kilmę. Kai Biblijoje sakoma, jog Dievas įkvėpė Savo dvasią žmogui, ta dvasia yra kaip tai, kas kaip pokalbis kyla iš Tikrojo Kalbėtojo, padarydama poveikį žmogaus tikrovei.

Tačiau kilimas per apsireiškimą (jeigu turima galvoje dieviškasis pasirodymas, o ne susiskaldymas dalimis), kaip jau sakėme, yra Šventosios Dvasios ir Žodžio, kuris yra iš Dievo, kilimas ir pasirodymas. Kaip pasakyta Evangelijoje pagal Joną: “Pradžioje

buvo Žodis. Tas Žodis buvo pas Dievą;⁷ tada Šventoji Dvasia ir Žodis reiškia Dievo pasirodymą. Dvasia ir Žodis reiškia dieviškus tobulumus, pasirodžiusius Kristuje, ir tie tobulumai buvo Dievo; taip Saulė apreiškia visą savo grožį veidrodyje. Nes Žodis nereiškia Kristaus kūno, ne, jis reiškia dieviškus tobulumus, apsireiškusius Jame. Nes Kristus buvo kaip skaidrus veidrodis, atgręžtas į Tikrovės Saulę; o Tikrovės Saulės tobulumai — taip sakant, jos šviesa bei kaitra — buvo matomos ir akivaizdžios tame veidrodyje. Jeigu žiūrėsime į veidrodį, matysime Saulę ir sakysime: “Tai Saulė.” Todėl Žodis ir Šventoji Dvasia, kurie reiškia Dievo tobulumus, yra dieviškas pasirodymas. Tokia yra reikšmė eilutės iš Evangelijos, kurioje sakoma: “Tas Žodis buvo pas Dievą ir Žodis buvo Dievas;”⁸ nes dieviškieji tobulumai nesiskiria nuo Vienovės Esmės. Kristaus tobulumai vadinami Žodžiu, nes visos būtybės yra raidžių būsenoje, o viena raidė neturi pilnos reikšmės, tuo tarpu Kristaus tobulumai turi žodžio galią, kadangi pilna reikšmė suvokiama iš žodžio. Kadangi Kristus Tikrovė buvo dieviškų tobulumų apsireiškimas, todėl ji yra kaip žodis. Kodėl? Nes Jis yra tobulų reikšmių suma. Štai kodėl Jis vadinamas Žodžiu.

Ir žinokite, jog Žodžio ir Šventosios Dvasios kilimas iš Dievo, kuris yra apsireiškimu kilimas bei pasirodymas, neturi būti suprantamas ta prasme, kad Dievybės Tikrovė pasidalijo į dalis arba pasidaugino, arba nusileido iš šventumo bei tyrumo aukštumų. Dieve gink! Jeigu tyras, puikus veidrodis atspindi Saulę, šviesą ir karštį, Saulės forma bei atvaizdas atsispindės jame su tokiu apsireiškimu, kad jei stebėtojas pasakys apie Saulę, kuri spindi ir matosi veidrodyje: “Tai Saulė,” — tai bus tiesa. Viena Saulė, jeigu ji pasirodo ir daugybėje veidrodžių, yra viena Saulė. Ši būseną nėra nei apsigyvenimas, nei įėjimas, nei susimaišymas, nei nusileidimas; nes įėjimas, apsigyvenimas, nusileidimas, išėjimas bei susimaišymas yra būtinybės bei charakteristikos, būdingos kūnams, ne dvasiai; tad jie dar mažiau tegali priklausyti šventai bei tyrai

⁷ Jn 1:1.

⁸ Jn 1:1.

Dievo Tikrovei. Dievas yra virš visko, kas neatitinka Jo tyrumo ir Jo išaukštinto bei aukščiausio šventumo.

Tikrovės Saulė, kaip jau sakėme, visada buvo vienoje būsenoje; ji nesikeičia, nepavaldi pokyčiams ir nepaklūsta likimui. Ji yra amžina ir nemirtinga. Tačiau Dievo Žodžio Šventa Tikrovė yra tyro, puikaus ir šviečiančio veidrodžio padėtis; karštis, šviesa, vaizdas bei panašumas — taip sakant, Tikrovės Saulės tobulumai — pasirodo jame. Štai kodėl Kristus Evangelijoje sako: “Tėvas yra Sūnuje” — taip sakant, Tikrovės Saulė pasirodo veidrodyje.⁹ Pagirtas tebūnie Tās, Kuris nušvito šioje Šventoje Tikrovėje, Kuris yra pašventintas tarp būtybių!

⁹ Jn 14:11; 17:21.

SIELA, DVASIA IR PROTAS

Klausimas. — Koks skirtumas tarp proto, dvasios ir sielos?

Atsakymas. — Jau anksčiau buvo aiškinta, kad dvasia visuotinai daloma į penkias kategorijas: augalijos dvasią, gyvūnijos dvasią, žmogiškąją dvasią, tikėjimo dvasią ir Šventąją Dvasią.

Augalijos dvasia yra augimo galia, kurią atneša sėkla sąveikoje su kitomis egzistencijomis.

Gyvūnijos dvasia yra visų pojūčių galia, kuri realizuojama per visų elementų mišinį bei sandarą; kai ši sandara suyra, galia irgi išnyksta ir tampa sunaikinta. Ją galima palyginti su žibintu: kai yra aliejaus, dagties ir ugnies sąveika, jis užsidega; o kai sąveika išnyksta — taip sakant, kai susijusios dalys atskiriamos viena nuo kitos — žibintas irgi užgesa.

Žmogiškoji dvasia, kuri skiria žmogų nuo gyvūno, yra racionali siela, ir abu šie pavadinimai — žmogiškoji dvasia ir racionali siela — reiškia tą patį dalyką. Ši dvasia, kuri filosofų terminologija vadinama racionalia siela, apima visas būtybes ir, kiek leidžia žmogaus sugebėjimai, atskleidžia dalykų tikrovę ir atpažįsta jų ypatumus bei poveikį, taip pat ir būtybių požymius bei savybes. Tačiau žmogaus dvasia, neparemta tikėjimo dvasios, nepažįsta dieviškųjų paslapčių bei dangiškosios tikrovės. Tai kaip veidrodis, kuriam, nors jis ir skaidrus, nušlifluotas bei blizgantis, reikalinga dar ir šviesa. Kol Saulės spindulys nuo jo neatsispindi, jis negali atskleisti dieviškųjų paslapčių.

Tačiau protas yra žmogiškosios dvasios galia. Dvasia yra žibintas, protas yra ta šviesa, kuri sklinda iš žibinto. Dvasia yra medis, o protas yra vaisius. Protas yra dvasinė vertybė ir jos pagrindinis požymis, kaip Saulės spinduliai yra pagrindinė Saulės būtinybė.

Šis aiškinimas, nors ir trumpas, yra išsamus; todėl apmąstykite jį, ir jei bus Dievo valia, jūs sužinosite ir visas smulkmenas.

FIZINĖS IR INTELEKTO GALIOS

Žmoguje egzistuoja išorinės galios, kurios yra suvokimo tarpininkės — taip sakant, tų penkių galių dėka žmogus suvokia materialias būtybes. Tai regėjimas, kuris padeda suvokti matomas formas; klausa, kuri padeda suvokti girdimus garsus; uoslė, kuri padeda suvokti kvapus; skonio receptoriai, kurie padeda suvokti maisto savybes; ir jautrumas, kuris būdingas visoms kūno dalims ir padeda suvokti pojūčius. Šios penkios galios padeda suvokti išorinę egzistenciją.

Žmogus turi ir dvasines galias: vaizduotę, kuri padeda suvokti daiktus; mąstymą, kuris atspindi tikrovę; supratimą, kuris apima tikrovę; atmintį, kuri išlaiko visa, ką žmogus įsivaizduoja, mąsto ir suvokia. Tarpinė grandis tarp penkių išorinių galių ir vidinių galių, yra pojūtis, bendras abiem — taip sakant, pojūtis, kuris palaiko sąveiką tarp išorinių ir vidinių galių, kuris perduoda vidinėms galioms visa, ką atskiria išorinės galios. Tai vadinama bendru sugebėjimu, nes jis palaiko sąveiką tarp išorinių ir vidinių galių ir dėl to bendras ir išorinėms, ir vidinėms galioms.

Pavyzdžiui, regėjimas yra viena iš išorinių galių; jo dėka žmogus mato ir suvokia šią gėlę ir perduoda šį suvokimą vidinei galiai — bendram sugebėjimui — kuris perteikia šį suvokimą vaizduotės galiai, kuri, savo ruožtu, suvokia ir suformuoja tą vaizdinį bei toliau siunčia jį mąstymo galiai; mąstymo galia atspindi tai ir suvokusi tikrovę perduoda tai supratimo galiai; supratimas po to, kai suvokia, perduoda šį objekto vaizdinį atminčiai, o atmintis išlaiko jį savo saugyklose.

Išorinės galios yra penkios: regėjimo, klausos, skonio, uoslės ir jautrumo.

Vidinės galios taip pat yra penkios: bendras sugebėjimas bei vaizduotės galios, mąstymas, suvokimas ir atmintis.

CHARAKTERIŲ SKIRTUMŲ PRIEŽASTYS

Klausimas. — Kiek yra žmogaus charakterio rūšių ir kokia žmonių skirtumo bei įvairovės priežastis?

Atsakymas. — Jis turi įgimtą charakterį, paveldėtą charakterį ir įgytą charakterį, kuris gaunamas ugdymo dėka.

Kalbant apie įgimtą charakterį, nors dieviškas tvarinys yra absoliučiai geras, vis dėlto natūralių žmogaus savybių įvairovė kyla dėl skirtingų lygių; visi yra puikūs, tačiau vieni daugiau, kiti mažiau, priklausomai nuo lygio. Nors visai žmonijai būdinga išmintis bei sugebėjimai, tačiau kiekvieno žmogaus išmintis, sugebėjimai bei vertė yra skirtingi. Tai akivaizdu.

Pavyzdžiui, paimkime keletą vaikų iš tos pačios šeimos, tos pačios vietos, tos pačios mokyklos, kuriuos mokė tas pats mokytojas, kurie gavo tokį pat maistą, gyveno tokiame pat klimate, nešiojo tokius pat drabužius ir lankė tas pačias pamokas — tikrai tarp tų vaikų kai kuriems mokslai seksis gerai, kai kurių sugebėjimai bus vidutiniai, o kai kurie bus negabūs. Iš to akivaizdu, kad pačioje prigimtyje yra skirtingi lygiai bei nevienoda vertė ir sugebėjimai. Šis skirtumas nereiškia, kad yra blogai ar gerai, tai tiesiog lygių skirtumas. Vienas yra aukščiausio lygio, kitas vidutinio, dar kitas yra žemiausio lygio. Juk egzistuoja žmogus; dar egzistuoja gyvūnija, augalija bei mineralai — tačiau visų keturių egzistencijų lygiai yra skirtingi. Koks skirtumas tarp žmogaus ir gyvūno egzistencijos! Bet vis dėlto abi yra egzistencijos. Akivaizdu, jog egzistencijoje yra lygių skirtumai.

Paveldėtų savybių įvairovė kyla dėl kūno sudėjimo stiprumo ar silpnumo — taip sakant, jei abu tėvai yra silpni, vaikai bus silpni; jei jie stiprūs, vaikai bus tvirti. Taip pat didelę reikšmę turi kraujo grynumas; nes gryna sėkla yra kaip aukštesnė rūšis, kuri egzistuoja augaluose bei gyvūnuose. Pavyzdžiui, matote, kad vaikai, gimę silpniems ir menkiems tėvui ir motinai, natūraliai bus silpno kūno sudėjimo bei nervų; jie bus liguisti, neturės nei kan-

trybės, nei ištvermės, nei ryžto, nei užsispyrimo ir bus ūmūs; nes vaikai paveldi savo gimdytojų silpnybes ir trūkumus.

Be to, kai kurioms šeimoms bei kai kurioms kartoms yra suteikta ypatinga malonė. Tokia ypatinga malonė buvo suteikta Abraomo palikuonims, ir visi Izraelio vaikų Pranašai yra iš jų tarpo. Tokia yra malonė, kurią Dievas davė Jo palikuonims: Mozei pagal Jo tėvo bei motinos liniją, Kristui pagal Jo motinos liniją; taip pat Mahometui ir Babui bei visiems Izraelio Pranašams ir Šventiems Apsireiškimams. Palaimintasis Grožis¹⁰ irgi yra tiesioginis Abraomo palikuonis, nes Abraomas turėjo dar ir kitų sūnų, ne tik Izmaelį ir Izaoką, ir jie tais laikais iškeliavo į Persijos bei Afganistano žemes, ir Palaimintasis Grožis yra vienas iš jų palikuonių.

Iš čia akivaizdu, jog egzistuoja ir paveldimas charakteris, kuris yra toks svarbus, kad jeigu charakteriai neatitinka jų prigimties, nors fiziškai ir priklauso tai kilmei, dvasiškai nelaikomi tos šeimos nariais, kaip Kanaanas¹¹, kuris nepriskiriamas Nojaus giminei.

Tačiau kultūrinių požymių skirtumas yra didžiulis, nes ugdymas daro didelę įtaką. Išsilavinimo dėka tamsūs tampa mokytais; bailūs tampa drąsiais. Priežiūros dėka sulinkusi šaka atsitiesia; rūgštus, kartus kalnų bei miškų vaisius tampa saldžiu ir gardžiu; ir iš penkių žiedlapių randasi šimtas. Ugdymo dėka laukinės tautos tampa civilizuotomis, ir prijaukinami netgi gyvūnai. Ugdymą reikia laikyti svarbiausiu dalyku, nes kaip kūnų ligos pasaulyje yra ypač užkrečiamos, taip ir dvasios bei širdies savybės yra ypač užkrečiamos. Ugdymas daro visuotinę įtaką, ir jo sąlygojami skirtumai yra labai dideli.

Galbūt kas nors pasakys, jog dėl to, kad žmonių sugebėjimai ir vertė yra skirtingi, tie nevienodi sugebėjimai sukelia charakterių skirtumus.¹²

Tačiau yra ne taip, nes žmonių sugebėjimai yra dvejopi: natū-

¹⁰ Bahá'u'lláh.

¹¹ Plg. Pr 9:25.

¹² T.y. todėl žmonių negalima kaltinti dėl jų charakterio.

ralūs sugebėjimai ir įgyti. Pirmieji, duoti Dievo, yra absoliučiai geri — Dievo tvarinyje nėra blogio; tačiau įgyti sugebėjimai tampa blogio pasireiškimo priežastimi. Pavyzdžiui, Dievas sutvėrė visus žmones tokiu būdu ir suteikė jiems tokią kūno sudėtį bei tokius sugebėjimus, kad jiems naudingas cukrus bei medus, o kenksmingą griauenamąjį poveikį daro nuodai. Tas kūno sudėjimas bei prigimtis yra įgimti, ir Dievas suteikė jų po lygiai visai žmonijai. Tačiau žmogus palengva pradeda įprasti prie nuodų, jeigu kasdien suvartoja po truputį vis didindamas dozę, kol pasiekia tokį tašką, kai atsiranda kasdienis poreikis suvartoti po gramą opiumo. Šitaip natūralūs sugebėjimai visiškai sunaikinami. Matote, kaip smarkiai galima pakeisti natūralius sugebėjimus bei kūno sudėtį, kol kitokie išpročiai juos visiškai iškreipia. Žmonių nesmerkiame dėl jų įgimtų sugebėjimų bei prigimties, smerkiame už įgytą prigimtį bei savybes.

Kūrinija neturi blogio, visa yra gera. Yra tokių savybių bei vertybių, įgimtų kai kuriems žmonėms, kurios atrodo nepriimtinos, tačiau iš tikrųjų yra ne taip. Pavyzdžiui, kai kada nuo pat gyvenimo pradžios augantis vaikas rodo godumo, pykčio ar įsiūčio ženklus. Tada galima sakyti, jog gėris ar blogis yra įgimti žmogaus tikrovėje, o tai yra tikra priešingybė gynam tvarinijos prigimties gėriui. Atsakymas į tai yra toks, kad godumas, kuris reikalingas išreikšti troškimą ko nors daugiau, yra pagirtina savybė, jeigu bus panaudota tinkamai. Todėl jei žmogus rodo godumą tam, kad įgytų pažinimą bei mokslo žinių, ar taptų užjaučiančiu, dosniu ir teisingu, tai yra labiausiai pagirtina. Jei jis savo pyktį ir įsiūtį panaudoja prieš kraugerius tironus, kurie panašūs į plėšrius žvėris, tai labai pagirtina; tačiau jeigu tokių savybių nenaudoja teisingai, jos yra smerktinos.

Tad akivaizdu, jog tvarinijoje bei gamtoje blogis išvis neegzistuoja; tačiau kai natūralios žmogaus savybės naudojamos nusižengiant įstatymui, jos yra smerktinos. Tarkim, jei turtingas bei dosnus žmogus duoda pinigų vargšui, kuriam jų reikia, o tas neturtinasis išleidžia juos neleistiniems dalykams, tai bus smerktinas dalykas. Ir šitaip yra su visomis natūraliomis žmogaus savybėmis, kurios sudaro visą gyvenimo turta; jeigu jos naudojamos ir pasireiškia netinkamu būdu, jos tampa smerktinomis. Todėl aišku, jog

tvarinija yra grynai gera. Atminkite, jog blogiausia savybė bei šlykščiausias bruožas, esantis viso blogio pagrindu, yra melas. Negalima įsivaizduoti egzistuojant smerktinesnės savybės už šią; jis griaua visas žmogiškąsias vertybes ir sukelia nesuskaičiuojamas ydas. Nėra blogesnio bruožo už šį; jis yra viso blogio pagrindas. Nepaisant viso to, jeigu gydytojas nuramina ligonį, sakydamas: “Dėkui Dievui, jums geriau, yra vilties pasveikti,” nors šie žodžiai ir prieštarauja tiesai, tačiau jie gali padėti pacientui nusiraminti ir pakreipti ligos eigą pageidautina linkme. Tai nėra smerktina.

Dabar šį klausimą visiškai išsiaiškinome. Sveikinimai!

PAŽINIMO LAIPSNIS, BŪDINGAS ŽMOGUI IR DIEVIŠKIESIEMS APSIREIŠKIMAMS

Klausimas. — Kokį lygį gali pasiekti žmogiškojo pasaulio suvokimas ir kokios yra jo ribos?

Atsakymas. — Žinokite, jog suvokimas yra skirtingas. Žemiausio lygio suvokimas būdingas gyvūnams — taip sakant, natūralus jausmas, kuris pasireiškia juslių galios dėka ir kuris vadinamas pojūčiu. Šiuo požiūriu žmonės ir gyvūnija yra lygūs; dar daugiau, kai kurie gyvūnai juslių atžvilgiu yra pranašesni už žmogų. Tačiau žmonių suvokimas skiriasi ir yra nevienodas priklausomai nuo įvairios žmogaus padėties.

Pirmoji suvokimo būseną gamtos pasaulyje yra racionali sielos suvokimas. Šis suvokimas ir ši galia yra bendra visiems žmonėms, ar jie būtų nerūpestingi ar budrūs, tikintys ar ne. Ši racionali žmogaus siela yra Dievo kūrinys; ji apima ir pranoksta kitus tvarinius; kadangi ji yra kilnesnė ir pranašesnė, ji apima daiktus. Racionalios sielos galią galima pamatyti daiktų tikrovėje, ji padeda suvokti būtybių ypatumus ir išvelgti egzistencijos slėpiningumą. Visi mokslai, pažinimas, menai, stebuklai, institucijos, atradimai bei priemonės kyla racionalioms dvasios parodyto proto dėka. Buvo laikas, kai jie buvo nežinomi, mistiški bei slėpiningi; racionali siela laipsniškai atskleidė juos ir perkėlė iš nematomos ir paslėptos sferos į matomą. Tai yra didžiausia suvokimo galia gamtos pasaulyje, kuri suvokia laikinų būtybių tikrovę, savybes bei poveikį.

Tačiau universalus dieviškas protas, kuris yra už gamtos ribų, yra Priešegzistencinės Galios dovana. Šis universalus protas yra dieviškas; jis apima egzistuojančią tikrovę ir gauna Dievo paslaptį šviesą. Tai yra sąmoninga galia, o ne tyrinėjimų bei išradimų galia. Gamtos pasaulio intelektinė galia yra tyrimų galia, ir tokie tyrimai atskleidžia būtybių tikrovę bei egzistencijos savybes; tačiau dangiškoji intelektinė galia, kuri pranoksta gamtos ribas, apima dalykus ir juos pažįsta, žino ir supranta, suvokia paslaptis, tik-

rovę bei dieviškus ženklus ir atskleidžia paslėptas amžinąsias Karalystės tiesas. Šioji dieviška intelektualinė galia yra ypatingas požymis, būdingas Šventiems Apsireiškimams bei pranašysčių Aušros vietoms; šios šviesos spindulys krinta ant teisiųjų širdies veidrodžio, tos galios skirtoji dalis ateina jiems per Šventus Apsireiškimus.

Šventi Apsireiškimai turi tris padėtis: viena yra fizinė padėtis; dar viena yra racionalios sielos padėtis, o dar kita yra tobulumo apsimušimo bei karališko spindesio padėtis. Kūnas suvokia daiktus pagal jo sugebėjimų lygį fiziniame pasaulyje; todėl kai kuriais atvejais jis parodo fizinį silpnumą. Pavyzdžiui: “Aš miegojau ir nieko nejaučiau; Dievo vėjelis padvelkė virš manęs ir pažadino, ir įsakė skelbti Žodį;” arba kai Kristus trisdešimtaisiais savo gyvenimo metais buvo pakrikštytas ir Šventoji Dvasia nužengė ant Jo; prieš tai Šventoji Dvasia Jame nebuvo apsimušusi. Visi šie dalykai susiję su kūniškąja Apsimušimų padėtimi; tačiau Jų dangiška padėtis apima visus dalykus, žino visas paslaptis, atskleidžia visus ženklus ir valdo visus dalykus; tas pats yra ir prieš, ir po Jų misijos. Štai kodėl Kristus sakė: “Aš esu Alfa ir Omega, Pirmasis ir Paskutinis,”¹³ — taip sakant, niekada nebuvo ir nebus jokio pokyčio ar pasikeitimo Manyje.

¹³ Plg. Apr 22:13.

ŽMOGIŠKASIS DIEVO PAŽINIMAS

Klausimas. — Iki kokio lygio žmogiškasis supratimas gali suvokti Dievą?

Atsakymas. — Šio klausimø svarstymui reikia daug laiko, ir paaiškinti jį prie stalo nėra lengva; vis dėlto trumpai apie tai pakalbėkim.

Žinokite, jog pažinimas yra dvejopas: dalyko esmės pažinimas ir jo savybių pažinimas. Dalyko esmę galima sužinoti per jo savybes; kitaip ji lieka nežinoma ir paslėpta.

Kadangi mūsiškis dalykų pažinimas, netgi sukurtų ir ribotų dalykų pažinimas, yra jų savybių, o ne esmės pažinimas, kaip galime suvokti Dieviškosios Tikrovės esmę, kuri yra beribė? Bet kurio dalyko vidinė esmė yra nesuvokiama, pažįstame tik savybes. Pavyzdžiui, vidinė Saulės esmė yra nežinoma ir neaiški, tačiau pagal jos savybes galime ją apibūdinti ir pažinti. Tokiu būdu viską galima pažinti — pagal savybes, ne pagal esmę. Nors protas apima visus dalykus, ir išorines būtybes suvokiame jo dėka, vis dėlto šios būtybės jų esmės požiūriu lieka nepažintos, jas pažįstame tik savybių požiūriu.

Tad kaip galima amžinąjį nemirtingą Viešpatį, Kuris yra virš supratimo bei suvokimo, pažinti Jo esmės požiūriu? Taip sakant, kadangi daiktus galima pažinti tik pagal jų savybes, o ne esmę, tikrai Dieviška Tikrovė yra nepažįstama jos esmės požiūriu, žinomi tik jos požymiai. Be to, kaip gali fenomenali tikrovė aprėpti Priešegzistencinę Tikrovę? Suvokimas yra aprėpimo rezultatas — reikia aprėpti, jei norime suvokti — ir Vienybės Esmė gaubia visa, tačiau ji nėra gaubiamą.

Suvokimui kliudo ir padėties skirtumai būtybių pasaulyje. Pavyzdžiui, šis mineralas priklauso mineralų karalystei; kad ir kaip aukštai jis pakiltų, jis niekada nesuvoks augimo galios. Kad ir kokią pažangą bedarytų augalai, medžiai, jie negali suvokti regėjimo ar kitų pojūčių galios; o gyvulys negali įsivaizduoti žmogaus padė-

ties — taip sakant, jo dvasinės galios. Padėties skirtumai yra kliūtis pažinimui; žemesnis lygis negali suvokti aukštesnio lygio. Tad kaip gali fenomenali tikrovė suvokti Priešegzistencinę Tikrovę? Taigi Dievo pažinimas reiškia Jo požymių, o ne Jo Tikrovės pažinimą bei suvokimą. Šis požymių suvokimas irgi tiesiogiai priklauso nuo žmogaus sugebėjimų bei galios; jis nėra absoliutus. Filosofiją sudaro egzistuojančių dalykų tikrovės suvokimas priklausomai nuo žmogaus sugebėjimų bei galios. Fenomenali tikrovė gali suvokti Priešegzistencijos savybes tik tiek, kiek leidžia žmogiškieji sugebėjimai. Dievybės paslaptis yra išaukštinta ir nesuvokiama būtybėms, nes visa, kas įsivaizduojama, yra žmogui suprantama, tačiau žmogaus supratimo galia neapima Dieviškosios Esmės Tikrovės. Visa, ką žmogus sugeba suprasti, yra Dievybės požymiai, kurie pasirodo ir yra matomi pasaulyje bei žmonių sielose.

Kai žvelgiame į pasaulį bei žmonių sielas, matome nuostabius dieviškojo tobulumo ženklus, kurie yra ryškūs ir akivaizdūs; nes daiktų tikrovė įrodo Visuotinę Tikrovę. Dievybės Tikrovę galima palyginti su Saule, kuri iš savo šlovės viršūnių apšviečia visus horizontus; ir kiekvienam horizontui, ir kiekvienai sielai tenka to spindesio dalis. Jei ši šviesa ir šie spinduliai neegzistuos, būtybės irgi neegzistuos; visos būtybės kažką išreiškia ir pasiima dalį šios šviesos ir spindulių. Dievo tobulumo, malonių bei požymių puikumą šviečia ir spindi iš Tobulo Žmogaus tikrovės — taip sakant, iš Vienintelio, iš aukščiausiojo Dievo Apsireiškimo. Kitos būtybės tegauna po spindulį, tačiau aukščiausiasis Apsireiškimas yra veidrodis šiai Saulei, kuri pasirodo ir apsireiškia jame visa savo puikybe, su visomis savo vertybėmis, požymiais, ženklais bei stebuklais.

Dievybės Tikrovės pažinimas yra neįmanomas ir nepasiekiamas, tačiau Dievo Apsireiškimų pažinimas yra Dievo pažinimas, nes malonės, spindesys bei dieviškieji požymiai matomi Juose. Todėl, jeigu žmogus pasieks Dievo Apsireiškimų pažinimą, jis pasieks ir Dievo pažinimą; o jeigu jis nesieks pažinti Šventųjų Apsireiškimų, jam neteks pažinti ir Dievo. Šitaip įtikinamai įrodome, jog Šventieji Apsireiškimai yra Dievo malonių, ženklų ir vertybių

centras. Palaiminti tie, kurie gauna dieviškų malonių šviesą iš apšviestų Aušros vietų!

Tikimės, jog Dievo Bičiuliai, kaip traukos jėga, pritrauks šias malones iš paties šaltinio, ir kad jie pakils su tokia šviesa bei ženklais, jog taps aiškiais Tikrovės Saulės įrodymais.

DVASIOS NEMIRTINGUMAS (1)

Parodę, kad egzistuoja žmogaus dvasia¹⁴, turime įrodyti jos nemirtingumą.

Dvasios nemirtingumas minimas Šventose Knygose; tai yra dieviškųjų religijų pagrindas. Toliau sakoma, jog bausmė ir atlygis būna dvejopi: pirma, bausmė ir atlygis šiame gyvenime; antra, kitame pasaulyje. Tačiau egzistencijos rojus ir pragaras randami visuose Dievo pasauliuose, tiek šiame pasaulyje, tiek ir dvasiniuose dangiškuose pasauliuose. Pasiėkus šį atlygį pelnomas ir amžinas gyvenimas. Štai kodėl Kristus sakė: “Elkitės taip, kad pelnytumėte amžinąjį gyvenimą ir gimtumėte iš vandens ir Dvasios, kad galėtumėte įeiti į Dievo karalystę.”¹⁵

Šio gyvenimo atlygis yra vertybės bei tobulumai, puošiantys žmogiškąją tikrovę. Pavyzdžiui, skendęs tamsoje tampa apšviestu; buvęs tamsuolis tampa išmintingu; buvęs nerūpestingas tampa budriu; miegojęs atsibunda; miręs tampa gyvu; aklas praregi; kurčias tampa girdinčiu; žemiškas tampa dangišku; materialiai suinteresuotas tampa dvasingu. Tokio atlygio dėka jis gimsta dvasiškai ir tampa nauju sutvėrimu. Jis tampa Evangelijos eilutės apsiereiškimu, kur kalbamą apie mokinius, kurie “ne iš kraujo ir ne iš kūno norų, ir ne iš vyro norų, bet iš Dievo užgimę”¹⁶ — taip sakant, jie buvo išvaduoti iš gyvuliškų bruožų bei savybių, būdingų žmogiškajai prigimčiai, ir jie įgijo dieviškų bruožų, kurie yra Dievo malonė. Tokia yra antrojo gimimo reikšmė. Tokiems žmonėms nėra didesnės kančios, negu būti atskirtiems nuo Dievo, ir žiauresnės bausmės už juslines ydas, tamsias savybes, žemą prigimtį, pasinėrimą į kūniškas aistras. Kai iš šių ydų tamsos jie gimsta tikėjimo šviesos dėka ir tampa apšviesti tikrovės saulės spindesio, sukilinti visu

¹⁴ Plg. “Skirtumas tarp žmogaus ir gyvulio”, 185 p.

¹⁵ Plg. Jn 3:5.

¹⁶ Jn 1:13.

dorybių, jie įvertina šį didžiausią atlygį ir žino, jog tai yra tikrasis rojus. Todėl jie mano, kad dvasinė bausmė — taip sakant, egzistencijos kančia ir bausmė — tai būti pavaldžiam prigimties pasauliui; būti atskirtam nuo Dievo; būti žiauriu bei tamsiu; atsiduoti kūniškoms aistroms; pasiduoti gyvuliškam silpnumui; pasižymėti tamsiomis savybėmis, kaip antai: apsimetėliškumu, tironiškumu, žiaurumu, rūpesčiu vien dėl pasaulietinių dalykų ir šėtoniškomis idėjomis. Jiems tai yra didžiausia bausmė bei kančia.

Panašiai kito pasaulio atlygis yra amžinas gyvenimas, kuris aiškiai minimas Šventose Knygose, dieviškos vertybės, nuolatinė malonė bei nesibaigianti laimė. Kito pasaulio atlygis yra tobulumas bei ramybė, įgyti dvasiniuose pasauliuose palikus šį pasaulį, tuo tarpu šio gyvenimo atlygis yra šviesios vertybės, realizuotos šiame pasaulyje ir esančios amžinojo gyvenimo priežastimi, kadangi jos yra tikroji egzistencijos pažanga. Tai kaip žmogus, kuris iš embrioninio pasaulio pereina į brandos padėtį ir tampa šių žodžių apsi-reiškimu: “Tad tebūnie palaimintas Dievas, tobuliausias iš Sutvėrėjų.”¹⁷ Atlygis kitame pasaulyje yra ramybė, dvasinės malonės, įvairios dvasinės dovanos Dievo Karalystėje, širdies bei sielos troškimų išsipildymas ir susitikimas su Dievu amžinybės pasaulyje. Taip pat ir bausmės kitame pasaulyje — taip sakant, kito pasaulio teikiamos kančios — yra ypatingos dieviškos palaimos bei absoliučių malonių netektis ir nuopuolis į žemiausią būties padėtį. Tās, kuris netenka šių dieviškų malonių, nors ir toliau gyvena po mirties, tačiau tiesos žmonių laikomas mirusiu.

Loginis dvasios nemirtingumo įrodymas yra tas, kad iš neegzistuojančio dalyko negali ateiti joks ženklas — taip sakant, neįmanoma, kad iš absoliučios neegzistencijos pasirodytų ženklai — nes ženklai yra egzistencijos rezultatas ir priklauso nuo šaltinio egzistavimo. Taigi iš neegzistuojančios Saulės negali spindėti jokia šviesa; neegzistuojanti jūra nesukelia jokių bangų; iš neegzistuojančio debesies nelyja joks lietus; neegzistuojantis medis neveda jokių vaisių; neegzistuojantis žmogus nei apsireiškia, nei ką nors

¹⁷ Koranas, 23:14.

padaro. Todėl, kai pasirodo egzistencijos ženklai, jie yra įrodymas, kad ženklą sukėlėjas egzistuoja.

Pasvarstykite, juk šiandien egzistuoja Kristaus Karalystė. Kaip galėtų apsirinkti tokia didinga karalystė, jei karalius neegzistų? Kaip iš neegzistuojančios jūros gali kilti tokios aukštos bangos? Jei sodas yra neegzistuojantis, kaip gali sklisti toks kvapnus dvelkimas? Pasvarstykite, juk jokio bet kurios būtybės poveikio, jokio ženklą, jokios įtakos nelieka po to, kai jos nariai sunyksta ir jos elementai suyra, ar tai būtų mineralas, ar augalas, ar gyvūnas. Tik žmogiškoji tikrovė bei žmogaus dvasia po to, kai sunyksta visi nariai, išsisklaido dalelės ir suyra jo sudėtis, išlieka ir toliau veikia bei turi galios.

Šis klausimas yra ypač subtilus: gerai jį apgalvokite. Tai yra racionalus įrodymas, kurį mes pateikiame, kad išmintingieji galėtų jį pasverti proto bei teisingumo svarstyklėmis. Tačiau jei žmogaus dvasia džiaugsis ir bus patraukta į Dievo Karalystę, jeigu atsivers vidinis regėjimas, o dvasinė klausia sustiprės, ir vyraus dvasiniai jausmai, tai ji pamatys dvasios nemirtingumą taip aiškiai, kaip mato Saulę, ir jį lydės džiaugsminga Dievo žinia bei ženklai.

Rytoj pateiksime jums tolesnius įrodymus.

DVASIOS NEMIRTINGUMAS (2)

Vakar svarstėme dvasios nemirtingumo klausimą. Žinokite, jog žmogiškos dvasios galia bei suvokimas yra dvejopas — taip sakant, veikimas bei suvokimas vyksta dviem būdais. Vienas būdas yra per priemonės bei organus: šitaip mes regime akių pagalba; ausimis girdime; liežuvio pagalba kalbame. Tokia yra dvasios veikla bei žmogaus tikrovės suvokimas organų pagalba — taip sakant, dvasia mato akių dėka; dvasia girdi ausimis; dvasia kalba liežuvio dėka.

Kitas dvasios galios bei veiksmų apsireiškimo būdas yra be priemonių ir organų. Pavyzdžiui, gilaus miego stadijoje ji mato be akių pagalbą; girdi be ausų pagalbą; kalba be liežuvio pagalbą; bėga be kojų pagalbą. Trumpai tariant, šie veiksmai vykdomi be priemonių ar organų pagalbą. Dažnai būna taip, kad matome sapną miego pasaulyje, o jo reikšmė išaiškėja tik po dvejų metų, kai tai atsitinka tikrame gyvenime. Dažnai būna, kad klausimas, kurio negalime išspręsti nemigos pasaulyje, išsprendžia sapnų pasaulyje. Nemigos pasaulyje akis aprėpia tik trumpą nuotolį, tačiau sapnuose tas, kuris yra Rytuose, mato Vakarus. Atsibudęs jis pamato dabartį; miegodamas pamato ateitį. Nemigos pasaulyje greito transporto dėka galima nukeliauti daugiausia dvidešimt farsekų¹⁸ per valandą; miegodamas akies mirksniu pervažiuoja Rytus ir Vakarus. Nes dvasia keliauja dviem skirtingais būdais: be priemonių, tai yra dvasiniu keliavimo būdu; ir naudojantis priemonėmis, tai yra faktiniu keliavimo būdu: kaip paukščiai, kurie skrenda, ir kaip tie, kuriuos pagabena.

Miego metu kūnas atrodo kaip miręs; jis nemato ir negirdi; jis nejaučia; jis neturi sąmonės, nieko nesuvokia — taip sakant, žmogaus galios tampa neaktyvios, tačiau dvasia gyvena ir išlieka. Ne, jos išvalgumas padidėja, jos skrydis yra lakesnis ir jos išmintis

¹⁸ Vienas farsekas prilygsta maždaug keturiomis mylioms.

didesnė. Galvoti, kad po kūniškos mirties dvasia išnyksta, yra tas pat, kas įsivaizduoti, jog paukštis narvelyje suirs sudužus narveliui. Mūsų kūnas yra kaip narvelis, o dvasia kaip paukštis. Mes matome, kad be narvelio paukštis skraido miego pasaulyje; todėl, sudužus narveliui, paukštis išlieka ir egzistuoja toliau. Jo jausmai netgi sustiprėja, suvokimas padidėja, o laimė išauga. Iš tiesų, iš pragaro jis pakyla į malonumų rojų, kadangi dėkingiems paukščiams nėra didesnio rojus už išsilaivinimą iš narvelio. Štai kodėl su didžiausiu džiaugsmu bei jausdami laimę kankiniai skuba į pasiaukojimo lankas.

Nemigos pasaulyje žmogaus akis mato ne daugiau kaip už vienos valandos kelio¹⁹, nes kūno sandara leidžia dvasiai išreikšti tik tokią galią; tačiau vidiniu regėjimu bei proto akimis jis mato Ameriką ir gali suvokti tai, kas ten yra, bei suprasti dalykų padėtį ir spręsti reikalus. Tad jeigu dvasia būtų tas pat, kas kūnas, vidinio įžvalgumo galia irgi turėtų būti atitinkama. Todėl akivaizdu, jog šioji dvasia skiriasi nuo kūno, o paukštis nuo narvelio, ir jog dvasios įžvalgumo galia stipresnė be kūno tarpininkavimo. Jeigu priemonės nenaudosim, priemonės savininkas gali veikti ir toliau. Pavyzdžiui, jei plunksną pames ar sulaužys, rašytojas išliks gyvas ir niekur nedings; jei namas sugriūva, savininkas išlieka gyvas ir egzistuoja toliau. Tai yra vienas iš loginių sielos nemirtingumo įrodymų.

Yra ir kitas: šis kūnas nusilpsta ar pasunkėja, suserga arba pasveiksta; jis pavargsta ar pailsi; kartais ranka ar koja amputuojama arba tampama invalidu; galima apakti, apkursti ar tapti nebyliu; galūnes gali suparalizuoti; trumpai tariant, kūną gali ištikti bet kokia negalia. Vis tiek dvasia savo pradine būseną, savo pačios dvasiniu suvokimu išlieka nemari ir amžina; ji negali nei tapti netobula, nei invalide. Tačiau kai visą kūną paveikia liga ar nelaimė, jis netenka dvasios malonės, kaip sudužęs, purvinas ar apdulkėjęs veidrodis nebegali atspindėti Saulės spindulių ar rodyti jos malonę.

¹⁹ Tai persų tradicija matuoti nuotolį laiko vienetais.

Mes jau aiškinome, kad žmogaus dvasia nėra kūne, nes ji laisva nuo įėjimo ar išėjimo, kas yra kūniškos būsenos. Dvasios santykis su kūnu yra kaip Saulės santykis su veidrodžiu. Trumpai tariant, žmogiškoji dvasia būna vienoje padėtyje. Ji nei serga kūniškomis ligomis, nei atgauna sveikatą kartu su juo; jos neveikia ligos, ji nesilpsta, nesielvartauja, nenuskursta, nepalengvėja ir nesumažėja - taip sakant, jos neveikia kūniškos silpnybės, jokio efekto jai nedaro kūno silpnėjimas, rankų, kojų ar liežuvio netektis, klausos ar regėjimo galių sunykimas. Todėl akivaizdu ir tikra, kad dvasia skiriasi nuo kūno ir kad jos ilgaamžiškumas nepriklauso nuo kūno amžiaus; priešingai, dvasia valdo kūno pasaulį su aukščiausiu didingumu; ir jos galia bei įtaka, kaip Saulės dosnumas veidrodyje, yra akivaizdi ir matoma. Tačiau kai veidrodis apdulka ar sudūžta, jis nustoja atspindėti Saulės spindulius.

TOBULUMUI NĖRA RIBŲ

Žinokite, kad egzistencijos padėtis ribojasi tarnavimo, pranašų ar Dievybės padėtimi, tačiau dieviški bei laikinieji tobulumai yra beribiai. Jeigu pasvarstysite giliau, pamatysite, jog ir išoriškai egzistencijos tobulumai yra neriboti, nes neįmanoma rasti būtybę tokią tobulą, kad nebegalėtumėte įsivaizduoti dar tobulesnės. Pavyzdžiui, negalite žvelgti į rubiną mineralų karalystėje, rožę augalijos karalystėje arba lakštingalą gyvūnijos karalystėje neįsivaizduodami, jog gali būti ir geresnių pavyzdžių. Kaip dieviškoji malonė yra begalinė, taip ir žmogiškasis tobulumas yra neribotas. Jeigu būtų įmanoma pasiekti tobulumo ribą, tada viena iš būtybių tikrovių galėtų pasiekti nepriklausomumo nuo Dievo padėtį, tai, kas laikina, galėtų pasiekti absoliuto padėtį. Tačiau kiekvienai būtybei egzistuoja riba, kurios ji negali peržengti — taip sakant, tas, kuris užima tarnavimo padėtį, kad ir kiek tobulėtų, niekada nepasieks Dievybės padėties. Tas pat ir su kitomis būtybėmis. Kad ir kokią pažangą mineralas pasiektų mineralų karalystėje, augalų galios pasiekti jis negali. Taip pat ir gėlė, kad ir kokia tobula augalijos karalystėje būtų, neišvengs pojūčių galios. Taigi šis sidabras negali įgyti klausos ar regėjimo; jis tegali tobulėti savoje sferoje ir tapti tobulu mineralu, tačiau negali įgyti augimo ar pojūčių galios, ar gyvybės; jis tegali tobulėti savo padėtyje.

Pavyzdžiui, Petras negali tapti Kristumi. Visa, ką jis gali padaryti, tai pasiekti tarnavimo padėtyje begalinio tobulumo; nes kiekviena egzistuojanti tikrovė sugeba siekti pažangos. Kaip žmogaus dvasia, netekusi šios materialios formos, turi amžinąjį gyvenimą, taip ir bet kuri egzistuojanti būtybė tikrai gali siekti pažangos; todėl leidžiama prašyti pažangos, atleidimo, gailestingumo, gerumo ir palaimos žmogui po mirties, nes egzistencijai būdinga pažanga. Štai kodėl Bahá'u'lláh maldose prašoma pamiršti ir atleisti nuodėmes tų, kurie yra mirę. Be to, kaip žmonėms šiame pasaulyje reikia Dievo, taip jiems reikės Jo ir kitame pasaulyje.

Tvariniams visada ko nors reikia, o Dievas yra absoliučiai nepriklausomas, tiek šiame pasaulyje, tiek ir ateinančiame.

Kito pasaulio turtas yra Dievo artumas. Todėl aišku, kad tiems, kurie yra arčiau Dievo Dvaro, leidžiama užtarti kitus, ir šį užtarimą Dievas palaiko. Tačiau užtarimas aname pasaulyje nėra toks, koks šiame. Tai visai kas kita, tai kita tikrovė, kurios žodžiais išreikšti neįmanoma.

Jei turtingas žmogus mirties valandą suteikia dovaną vargšams ir kenčiantiems bei atiduoda dalį savo turto jų naudai, gali būti, jog toks darbas gali padėti pelnyti malonę ir atleidimą bei pažangą Dieviškojoje Karalystėje.

Taip pat ir tėvas bei motina iškenčia didžiausias bėdas bei vargus dėl savo vaikų; ir dažnai, kai vaikai pasiekia brandos amžių, tėvai iškeliauja į kitą pasaulį. Retai atsitinka taip, kad tėvas bei motina šiame pasaulyje patiria atpildą už rūpestį bei vargus, iškęstus dėl savo vaikų. Todėl vaikai, atsilygindami už tą vargą bei rūpestį, turi rodyti dosnumą bei geradarybę ir maldauti malonės bei atleidimo savo tėvams. Todėl jūs turite mainais už tą meilę bei švelnumą, parodytą jums jūsų tėvų, sušelpiti vargšus, su didžiausiu nuolankumu bei nusizeminimu prašyti malonės, nuodėmių atleidimo ir didžiausio gailestingumo.

Įmanoma netgi tai, kad padėtis tų, kurie mirė nuodėmėje ir netikėdami, gali pasikeisti — taip sakant, jie gali pelnyti atleidimą Dievo malonės, o ne Jo teisingumo dėka — nes malonė duodama be nuopelnų, o teisingumas reiškia gavimą to, kas yra pelnyta. Kadangi mes turime galią melstis už šias sielas, tai tokią pat galią turėsime ir kitame pasaulyje, kuris yra Dievo Karalystė. Argi ne visi žmonės šiame pasaulyje yra Dievo tvariniai? Todėl ir aname pasaulyje jie galės siekti pažangos. Kaip čia jie gali gauti šviesą savo maldomis, taip ir ten galės melsti atleidimo bei gauti šviesą prašymais bei maldomis. Kaip sielos šiame pasaulyje maldų, prašymų bei maldavimų, kuriuos skiria šventieji, dėka gali pasiekti pažangą, taip yra ir po mirties. Savomis maldomis bei prašymais jie irgi gali pasiekti pažangą, ypač kai jie būna Šventų Apsireiškimų užtariami.

ŽMOGAUS TOBULĒJIMAS KITAME PASAULYJE

Žinokite, kad niekas, kas egzistuoja, nebūna ramybės būklėje — taip sakant, viskas juda. Viskas arba auga, arba nyksta; visi dalykai arba ateina iš neegzistencijos į būtį, arba pereina iš egzistencijos į neegzistenciją. Taip ir ši gėlė, šis hiacintas, per tam tikrą laiko tarpą ėjo iš neegzistencijos pasaulio į būtį, o dabar pereina iš būties į neegzistenciją. Ši judėjimo būseną laikoma esmine — tai yra natūralia; ji neatskiriama nuo būtybių, nes ji yra jų esminis poreikis, lygiai kaip esminis ugnies poreikis yra degti.

Šitaip nustatyta, kad šis judėjimas yra neatskiriamas nuo egzistencijos, kuri arba auga, arba nyksta. Na, o kadangi dvasia tęsia savo egzistenciją po mirties, ji būtinai arba daro pažangą, arba silpsta; ir kitame pasaulyje nustoti vystytis reiškia tą patį, kaip ir silpnėti; tačiau ji niekada nepalieka savo pačios padėties, kurioje ji toliau vystosi. Pavyzdžiui, Petro dvasios tikrovė, kad ir kokią pažangą padarytų, niekada nepasieks Kristaus Tikrovės padėties; ji tobulėja tik savo aplinkoje.

Pažvelkite į šį mineralą. Kad ir kaip toli siektų jo pažanga, jis vystosi tik savo padėtyje; negalite perkelti kristalo į padėtį, kurioje jis įgytų regėjimą. Tai neįmanoma. Lygiai kaip ir Mėnulis, esantis danguje, kad ir kokią pažangą padarytų, negali tapti šviesiąja Saule, tačiau savo padėtyje jis turi apogėjų ir perigėjų. Kad ir kokią pažangą pasiektų apaštalai, jie negada negali tapti Kristumi. Tiesa, kad anglis gali tapti deimantu, tačiau abu išlieka mineralų padėtyje, ir jų sudedamosios dalys yra tos pačios.

ŽMOGAUS BŪKLĖ IR JO TOBULĖJIMAS PO MIRTIES

Kai stebime būtybes reginčiomis akimis, matome, kad jos ribojamos trejopai — taip sakant, apskritai jos yra mineralai, augalai arba gyvūnai, o kiekvieną iš tų klasių sudaro rūšys. Žmogus yra aukščiausia rūšis, nes jam būdingos visų klasių savybės — tai yra jis turi kūną, kuris auga ir kuris jaučia. Turėdamas mineralų, augalų bei gyvūnų savybes, jis taip pat turi ypatingą tobulumą, kurio neturi kitos būtybės — tai yra intelektualines vertybes. Todėl žmogus yra kilniausia būtybė.

Žmogus yra aukščiausias materijos lygis — taip sakant, jis yra netobulumo gale ir tobulumo pradžioje. Jis yra paskutiniame tamsos lygyje ir šviesos pradžioje; štai kodėl sakoma, jog žmogaus padėtis yra nakties pabaiga ir dienos pradžia, tuo norint pasakyti, jog jis yra visų netobulumo laipsnių suma ir jog jis turi tobulumo laipsnį. Jis turi gyvulišką pusę, lygiai kaip ir angelišką, ir ugdytojo tikslas yra auklėti žmogiškąsias sielas taip, kad jų angeliškasis aspektas pranoktų gyvuliškąjį. Tada, jeigu žmoguje dieviškoji galia, kuri yra esminis tobulumas, pranoksta šėtoniškąją galią, kuri yra absoliutus netobulumas, jis tampa tobuliausiu iš visų tvarinių; tačiau jeigu šėtoniškoji galia pranoksta dieviškąją galią, jis tampa žemiausiu iš visų tvarinių. Štai kodėl jis yra netobulumo gale ir tobulumo pradžioje. Nė vienoje egzistencijos pasaulio rūšyje nėra tokio skirtumo, kontrasto, prieštaravimo ar priešpriešos, kaip žmogaus rūšyje. Lygiai taip pat Dieviškoji Šviesa atsispindėjo žmoguje, kaip ir Kristuje, bet žiūrėkit, koks mylimas ir gerbiamas Jis yra! Tuo pat metu mes matome žmogų garbinant akmenį, žemės grumstą ar medį. Koks jis laukinis, kad jo garbinimo objektas gali būti žemiausios egzistencijos — tai yra akmuo ar molis be dvasios; kalnas, miškas ar medis. Ar begali būti didesnė gėda žmogui, negu garbinti žemiausią egzistenciją? Kaip pažinimas yra žmogaus savybė, taip ir tamsumas; teisingumas taip pat yra žmogaus savybė; lygiai taip

pat ir melas; ištikimybė ir išdavystė, teisingumas ir neteisybė yra žmogaus savybės, ir taip toliau. Trumpai tariant, visos vertybės bei dorybės ir visos ydos yra žmogaus savybės.

Vienodai įvertinkime skirtumus tarp atskirų žmonių. Kristus turėjo žmogišką išvaizdą, Kajafas turėjo žmogišką išvaizdą; Mozė ir Faraonas, Abelis ir Kainas, Bahá'u'lláh ir Jahja²⁰ buvo žmonės.

Sakoma, jog žmogus yra ryškiausias Dievo atstovas, ir jis yra Tvarinijos Knygoje, nes visos būtybių paslaptys egzistuoja jame. Jeigu jis ateina į Tikro Ugdytojo šešėlį ir yra teisingai ugdomas, jis tampa esybių esybe, šviesų šviesa, dvasių dvasia; jis tampa dieviškųjų pasirodymų centru, dvasinių savybių šaltiniu, dangaus šviesulių kilimo vieta bei indu dieviškajam įkvėpimui. Jeigu jis negauna tokio ugdymo, jis tampa šėtoniškų savybių apsireiškimu, gyvuliškų ydų suma bei visų tamsių būsenų šaltiniu.

Pranašų misijos tikslas yra ugdyti žmones, kad tas anglies gabalėlis galėtų tapti deimantu ir kad šis bevaisis medis būtų įskiepytas ir vestų saldžiausius, gardžiausius vaisius. Kai žmogus pasiekia kilniausią padėtį žmonijos pasaulyje, tada jis gali siekti tolesnės pažangos tobulėdamas, tačiau ne pereidamas iš vienos padėties į kitą; nes tokios yra ribos, tačiau dieviškasis tobulumas yra begalinis.

Ir prieš įgyjant, ir praradus šią materialią formą išlieka tobulumo, bet ne padėties pažanga. Šitaip būtybės yra užbaigtos tobulame žmoguje. Nėra aukštesnės būtybės už tobulą žmogų. Tačiau žmogus, pasiekęs tą būklę, dar gali tobulinti savo savybes, bet ne padėti, nes nėra aukštesnės negu tobulo žmogaus padėties, į kurią jis galėtų pakilti. Pažangą jis daro tik žmogiškoje padėtyje, nes žmogiškajam tobulumui ribų nėra. Todėl, kad ir koks išsilavinęs būtų žmogus, mes galime įsivaizduoti dar mokytesnį.

Taigi, kadangi žmonijos tobulumas yra begalinis, žmogus gali tobulinti savo vertybes ir palikęs šį pasaulį.

²⁰ Mirza Yahya Subh-i-Azal, Bahá'u'lláh pusbrolis ir Jo nesutaikomas priešas.

VIENOS EILUTĖS IŠ KITÁB-I-AQDAS AIŠKINIMAS

Klausimas. — Kitáb-i-Aqdas pasakyta: “...kas to netenka, nuklysta, nors ir būtų verčiausius darbus atlikęs.” Kokia šios eilutės reikšmė?

Atsakymas. — Šioji palaiminta eilutė reiškia, kad sėkmės bei išsigelbėjimo pagrindas yra Dievo pažinimas ir kad Dievo pažinimo rezultatai yra geri darbai, esantys tikėjimo vaisiais.

Jei žmogus neturi šio pažinimo, jis bus atskirtas nuo Dievo, ir kai toks atskyrimas egzistuoja, geri darbai neturi viso poveikio. Šioji eilutė nereiškia, kad nuo Dievo atskirtos sielos yra lygiavertės, ar jų veiksmai geri, ar blogi. Ji tik reiškia, kad pagrindas yra Dievo pažinimas, o geri darbai kyla šio pažinimo dėka. Vis dėlto, tikra tai, kad tarp gerų, nuodėmingųjų bei nedorėlių, kurie atskirti nuo Dievo, yra skirtumas. Nes atskirtasis, turintis gerus principus bei charakterį, nusipelno Dievo atleidimo, tuo tarpu tas, kuris yra nusidėjėlis ir turi blogas savybes bei charakterį, netenka Dievo malonių bei palaimos.

Todėl palaimintoji eilutė reiškia, kad vien tik geri darbai, be Dievo pažinimo, negali būti amžinojo išsigelbėjimo, nuolatinės sėkmės ir gerovės bei įžengimo į Dievo Karalystę priežastimi.

RACIONALIOS SIELOS EGZISTAVIMAS PO KŪNIŠKOS MIRTIES

Klausimas. — Po to, kai atsikratoma kūno ir dvasia įgyja laisvę, kaip egzistuos racionali siela? Tarkime, jog sielos, kurioms padeda Šventosios Dvasios malonė, įgyja tikrąją egzistenciją bei amžinąjį gyvenimą. Tačiau kas atsitinka racionalioms sieloms — taip sakant, atskirtoms dvasioms?²¹

Atsakymas. — Kai kurie mano, jog kūnas yra substancija ir egzistuoja pats savaime, o dvasia esanti antraeilė ir priklauso nuo kūno substancijos, nors yra priešingai — racionali siela yra substancija, o kūnas priklauso nuo jos. Jeigu antraeilis dalykas — taip sakant, kūnas — suyra, dvasia, substancija, išlieka.

Antra, racionali siela, tai yra žmogaus dvasia, nenusileidžia į kitą kūną — taip sakant, ji neįeina į jį, kadangi nusileidimas bei įėjimas yra kūno savybės, o racionali siela jų neturi. Dvasia niekada neižengė į šį kūną, todėl jam susibaigus jai nereikalinga gyvenamoji vieta: ne, dvasia susijusi su kūnu taip, kaip šviesa su veidrodžiu. Kai veidrodis skaidrus ir tobulas, lempos šviesa atspindi jame, o kai veidrodis padengia dulkės arba jis sudūžta, šviesa dingsta.

Racionali siela — taip sakant, žmogaus dvasia — nei buvo įėjusi į šį kūną, nei egzistavo jo dėka; todėl suirus kūno sudėčiai, argi jai bereikia substancijos, kurios dėka ji galėtų egzistuoti? Priešingai, racionali siela yra substancija, kurios dėka egzistuoja kūnas. Racionalios sielos asmenybė prasideda iš pat pradžių; ji nepriklauso nuo kūno kaip priemonės, tačiau racionalios sielos padėtį bei asmenybę galima sustiprinti šiame pasaulyje; ji darys pažangą ir pasieks tam tikro lygio tobulumą, arba ji liks giliausioje tamsybės prarajoje, atskirta ir netekusi Dievo ženkle.

²¹ “Atskirtos sielos” čia reiškia racionalias sielas, sielas, kurios neturi tikėjimo dvasios. Plg. “Siela, dvasia ir protas”, 208 p.

Klausimas. — Koku būdu žmogaus dvasia — racionali siela — išėjusi iš šio mirtingojo pasaulio tobulės?

Atsakymas. — Žmogaus sielos pažanga dieviškajame pasaulyje nutrūkus jos ryšiams su kūnu vyksta tik Viešpaties malonės ir mielaširdystės dėka, arba kitų žmogiškų sielų nuoširdžių maldų dėka, arba labdaringų bei svarbių gerų darbų, atliekamų jos vardu, dėka.

VAIKŲ NEMIRTINGUMAS

Klausimas. — Kokia yra padėtis vaikų, kurie miršta nesulaukę pilnametystės arba net negimę?

Atsakymas. — Šie vaikai yra Dievo malonės šešėlyje; o kadangi jie nepadarė jokios nuodėmės ir nesusitėpė gamtos pasaulio nešvarumais, jie yra malonės apsireiškimo centrai, ir Užuojautos Akys atsigręš į juos.

AMŽINASIS GYVENIMAS IR ŽENGIMAS Į DIEVO KARALYSTĘ

Jūs klausiate apie amžinąjį gyvenimą ir žengimą į Karalystę. Išorinė Karalystės reikšmė yra dangus; tačiau tai tėra palyginimas ir panašumas, ne tikrovė ar faktas, nes Karalystė nėra materialinė vieta; ji neturi laiko bei vietos. Tai dvasinis pasaulis, dieviškas pasaulis ir Dievo Valdų centras; ji išlaisvinta nuo kūno ir visko, kas kūniška, ir ji tyra ir iškilusi virš žmogiškojo pasaulio vaizdinių. Būti ribojamam vieta yra kūno savybė, ne dvasios. Vieta ir laikas gaubia kūną, ne protą ar dvasią. Atminkite, jog žmogaus kūnas apsiriboja nedidele vieta; jam tereikia dviejų pėdų žemės. Tačiau protas bei dvasia gali keliauti po visas šalis bei vietas — netgi per begalinę dangaus erdvę, apimdama visa, kas egzistuoja, ir daryti atradimus aukštesiose sferose bei neaprepiamuose toliuose. Taip yra dėl to, kad dvasia neturi vietos; ji yra be vietos; ir dvasiai tiek Žemė, tiek dangus yra vienas ir tas pats, nes ji daro atradimus visur. Tačiau kūnas yra ribojamas vietas ir jis nežino, kas yra toliau.

Nes gyvenimas yra dvejetainis: kūno ir dvasios. Kūno gyvenimas yra materialus, tačiau dvasios gyvenimas išreiškia Karalystės egzistenciją, kurią sudaro Dievo Dvasios gavimas bei gyvybingumo įgijimas per Šventosios Dvasios dvelktelėjimą. Nors materialus gyvenimas turi egzistenciją, jis yra gryna neegzistencija bei absoliuti mirtis tiems, kurie yra šventi. Taip, žmogus egzistuoja, ir šis akmuo egzistuoja, tačiau koks skirtumas tarp žmogaus egzistencijos ir akmens egzistencijos! Nors akmuo egzistuoja, žmogaus egzistencijos požiūriu jis yra neegzistuojantis.

Amžinojo gyvenimo reikšmė yra Šventosios Dvasios dovana, lygiai, kaip gėlė gauna metų laikų, oro ir pavasario dvelksmo dovaną. Atminkit: ši gėlė turėjo gyvenimą iš pat pradžių, tik mineralo gyvenimą; tačiau atėjus pavasario metui, pavasariškų debesų malonės bei spindinčios Saulės šilumos dėka ji įgijo kitą, nepriylgstamo šviežumo, grožio bei kvapnumo gyvenimą. Pirmasis gė-

lės gyvenimas antrojo gyvenimo požiūriu yra mirtis.

Reikšmė tokia, kad Karalystės gyvenimas yra dvasinis, amžinas gyvenimas, ir jis, kaip žmogaus dvasia, neturi vietos. Nes jeigu ištirsite žmogaus kūną, nerasite jokios specialios vietos ar taško dvasiai, nes ji niekada ir neturėjo vietos; ji yra nemateriali. Jos ryšys su kūnu yra toks, kaip Saulės su veidrodžiu. Saulė nėra veidrodyje, tačiau ji turi ryšį su veidrodžiu.

Taip pat ir Karalystės pasaulis neturi to, ką galima suvokti akimis ar kitais pojūčiais — klausia, uoslės ar skonio receptoriais, lieti mu. Protas, kurį žmogus turi, kurio egzistavimas yra pripažintas — kur jis yra žmoguje? Jeigu ištirsite kūną akimis, ausimis ar kitais pojūčiais, jūs nerasite jo; ir vis dėlto jis egzistuoja. Todėl protas neturi vietos, tačiau jis turi ryšį su smegenimis. Karalystė irgi yra panaši. Lygiai taip pat meilė neturi vietos, tačiau yra susieta su širdimi; taip ir Karalystė neturi vietos, tačiau susieta su žmogumi.

Įeinama į Karalystę yra per Dievo meilę, per atsiribojimą, per šventumą bei skautumą, per teisingumą, tyrumą, tvirtumą, ištikimybę ir gyvenimišką pasiaukojimą.

Šie aiškinimai parodo, jog žmogus yra nemirtingas ir gyvena amžinai. Nes tiems, kurie tiki Dievą, kurie turi Dievo meilę bei tikėjimą, gyvenimas yra tobulas — tai yra jis yra amžinas; tačiau tiems, kurių sielos yra atskirtos nuo Dievo, nors jie ir turi gyvenimą, jis tamsus, ir lyginant su tikinčiųjų gyvenimu, jis yra neegzistencija.

Pavyzdžiui, akis bei nagas yra gyvi; tačiau nago gyvenimas akies gyvenimo atžvilgiu yra neegzistencija. Egzistuoja ir šis akmuo, ir šis žmogus; tačiau akmuo žmogaus egzistencijos atžvilgiu yra neegzistuojantis; jis nėra būtybė; nes kai žmogus miršta ir jo kūnas suyra bei sunyksta, jis tampa panašus į akmenį ar molį. Todėl aišku, jog nors mineralas egzistuoja, žmogaus atžvilgiu jis yra neegzistuojantis.

Lygiai taip ir sielos, kurios yra atskirtos nuo Dievo, nors ir gyvena šiame pasaulyje ir pomirtiniame pasaulyje, lyginant su šventa vaikų egzistencija Dievo Karalystėje, yra neegzistuojančios ir atskirtos nuo Dievo.

LEMTIS

Klausimas. — Ar lemtis, kuri minima Šventose Knygose, yra apspręstas dalykas? Jei taip, ar pastangos jos išvengti nėra bergždžios?

Atsakymas. — Lemtis yra dvejopa: viena yra apspręsta, o kita yra sąlyginė, arba gresianti. Apspręsta lemtis yra tai, ko negalima pakeisti ar išvengti, o sąlyginė lemtis yra tai, kas gali įvykti. Taip šiam žibintui apspręsta lemtis yra tai, kad alyva dega ir bus sunaudota; todėl jo neišvengiama baigtis yra nuosprendis, kurio neįmanoma pakeisti ar išvengti, nes tai yra apspręsta lemtis. Lygiai taip žmogaus kūne yra sukurta gyvybės galia, ir kai tik ji baigiasi ir sunyksta, kūnas tikrai suyra taip, kaip alyva šiame žibinte — dega ir pasibaigia, ir tada žibintas užgesa.

Tačiau sąlyginė lemtis panaši į tokį dalyką: nors dar yra alyvos, vėjo šuoras dvelkteli virš žibinto ir užgesina jį. Tai sąlyginė lemtis. Išmintinga yra jos vengti, saugotis jos, būti atsargiam bei atsižvelgti į aplinkybes. Tačiau apspręstoji lemtis, kuri prilygsta alyvos baigčiai žibinte, nesikeičia, ji neišvengiama ir neatitolinama. Taip turi įvykti; neišvengiama, kad žibintas turės užgesti.

ŽVAIGŽDŽIŲ ĮTAKA

Klausimas. — Ar dangaus žvaigždės daro įtaką žmogaus sielai, ar ne?

Atsakymas. — Kai kurios dangaus žvaigždės daro aiškų bei akivaizdų materialų poveikį Žemės rutuliui bei žemiškoms būtybėms, ir to aiškinti nereikia. Prisiminkite Saulę, kuri Dievo apvaizdos dėka palaiko Žemę bei žemiškas būtybes. Be Saulės šviesos bei šilumos visi žemiškieji tvariniai tikrai negalėtų egzistuoti.

Kalbant apie dvasinę žvaigždžių įtaką, nors toji žvaigždžių įtaka žmonijos pasauliui gali pasirodyti keista, reikia pasakyti, kad jeigu giliau tai pasvarstysite, taip labai tuo nebesistebėsite. Tačiau aš nenoriu pasakyti, kad įstatymai, kuriuos senovės laikų astrologai priimdavo pagal žvaigždžių judėjimą, atitiko įvykius; nes tų senovės astrologų įstatymai buvo vaizduotės forma, kilusi tarp egiptiečių, asiriečių bei chaldėjų žynių; ne, jie taip pat kilo dėl induistų fantazijų, graikų mitų, romėnų bei kitų, garbinančių žvaigždes, tikėjimo. Tačiau aš noriu pasakyti, jog ši begalinė Visata yra panaši į žmogaus kūną, kurio visi nariai yra tarpusavyje susiję ir surišti glaudžiausiais ryšiais. Kaip smarkiai žmogaus kūno organai, nariai bei dalys turi būti susiję ir surišti, kad galėtų pasikliauti tarpusavio pagalba, ir kokią didelę įtaką jie turi vienas kitam! Taip ir šios begalinės Visatos dalys turi savo narius bei elementus, susijusius tarpusavyje ir veikiančius vienas kitą dvasiškai bei materialiai.

Pavyzdžiui, akis mato, ir tai daro poveikį visam kūnui; ausis girdi, ir visi kūno nariai yra išjudinti. Tuo neabejojama; ir Visata yra panaši į gyvą asmenį. Be to, sąryšis, egzistuojantis tarp būtybių narių, būtinai veikia bei įtakoja tiek materialiai, tiek ir dvasiškai.

Tiems, kurie neigia dvasinę įtaką materialiams dalykams, paminsime šį trumpą pavyzdį: nuostabūs garsai bei tonai, melodijos ir žavūs balsai yra dalykai, kurie veikia orą — nes garsu vadi-

name oro virpesius — tie virpesiai veikia ausies būgnelio nervus, ir taip girdima. Dabar pagalvokite, kad oro virpesiai, kurie yra antraeilis dalykas, patraukia ir sujaudina žmogaus dvasią ir padaro jam didelę įtaką: jie verčia jį verkti ar juoktis; galbūt jie gali padaryti tokį poveikį, kad net sukels pavojų jo gyvybei. Todėl turite pastebėti ryšį, kuris egzistuoja tarp žmogaus dvasios bei atmosferos virpesių, kad oro judėjimas tampa priežastimi, perkeliančia jį iš vienos būsenos į kitą ir visiškai jį užvaldančia; jis nebetenka kantrybės ir ramybės. Pagalvokit, kaip keista, nes nieko neperduoda dainininkas, kuris užvaldo klausytoją; vis dėlto, gaunamas didžiulis dvasinis efektas. Todėl tikrai toks glaudus ryšys tarp būtybių turi daryti dvasinį poveikį bei įtaką.

Buvo minėta, jog žmogaus nariai bei dalys veikia ir daro įtaką vieni kitiems. Pavyzdžiui, akys mato — veikiama širdis. Ausys girdi — ir veikiama dvasia. Širdis yra ramybėje — mintys tampa giedriais, ir visi žmogaus kūno nariai suvokia malonią būseną. Koks čia ryšys ir sutarimas! Kadangi šis ryšys, šis dvasinis efektas bei ši įtaka egzistuoja tarp žmogaus kūno narių, o jis tėra viena iš begalės būtybių, tad tikrai tarp šių universalių bei begalinių būtybių bus ir dvasinis, ir materialus ryšys. Nors pagal galiojančius dėsnius bei egzistuojančius mokslus šių ryšių rasti negalima, vis dėlto jų egzistencija tarp visų būtybių yra tikras ir absoliutus dalykas.

Baigiant reikia pasakyti: būtybės, tiek didelės, tiek ir mažos, yra susietos tarpusavyje pagal tobulą Dievo išmintį ir daro viena kitai įtaką bei poveikį. Jeigu būtų kitaip, Visatos sistemoje bei bendroje egzistencijos sąrangoje būtų netvarka ir netobulumas. Kadangi būtybės susaistytos tarpusavyje kuo glaudžiausiai, tai jos nerardo tvarkos, yra savo vietoje ir tobulos.

Šį dalyką verta pastudijuoti.

LAISVA VALIA

Klausimas. — Ar žmogus yra laisvas savo veiksmuose, ar verčiamas bei ribojamas?

Atsakymas. — Šis klausimas yra vienas iš svarbiausių ir liečia dieviškas problemas. Jei Dievas panorės, kitą dieną pradėję pietauti mes imsime smulkiai aiškinti šį dalyką; dabar paliesime jį trumpai, keliais žodžiais. Kai kurie dalykai pasiduoda laisvai žmogaus valiai, kaip antai: teisingumas, lygybė, tironija bei neteisybė, kitaip tariant, geri ir blogi veiksmai; akivaizdu ir aišku, jog dauguma šių veiksmų palikti žmogaus valiai. Tačiau yra kai kurie dalykai, kuriems žmogus paklūsta priverstinai, kaip antai: miegas, mirtis, liga, galios mažėjimas, susižeidimai bei nelaimės; jie nepaklūsta žmogaus valiai, ir jis neatsako už juos, nes jis priverstas juos iškęsti. Tačiau jis laisvai pasirenka gerus bei blogus darbus, juos jis atlieka savo paties valia.

Pavyzdžiui, jeigu nori, jis gali leisti laiką melddamasis Dievui arba atsiduoti kitoms mintims. Jis gali būti ryškia šviesa degančios jame Dievo meilės dėka bei filantropu, mylinčiu pasaulį, arba jis gali nekęsti žmonijos bei rūpintis vien materialiais dalykais. Jis gali būti teisingas arba žiaurus. Šie veiksmai ir šie darbai yra kontroliuojami paties žmogaus valios; todėl jis atsako už juos.

Dabar kyla kitas klausimas. Žmogus yra absoliučiai bejėgis ir priklausomas, nes jėga ir galia priklauso vien tik Dievui. Ir išaukštinimas, ir pažeminimas priklauso nuo Aukščiausiojo noro bei valios.

Naujajame Testamente pasakyta, jog Dievas yra kaip puodžius: “Ar puodžius neturi galios moliui, kad iš to paties minkalo pagamintų vieną indą puošnų, o kitą paprastą?!”²² Na, bet paprastas indas neturi teisės priekaištauti puodžiui sakydamas: “Kodėl tu manęs nepadarei brangiu puoduku, kuris perduodamas iš rankų į rankas?” Šios eilutės reikšmė tokia, kad būtybių padėtis yra skirtinga.

²² Rom 9:21.

Tai, kas yra žemiausiame egzistencijos lygyje, kaip mineralai, neturi teisės skųstis sakydami: “O Dieve, kodėl Tu nesuteikei man augalijos tobulumo?” Lygiai taip ir augalas neturi teisės skųstis, kad jam nesuteiktas gyvūnijos pasaulio tobulumas. Taip pat netinka gyvuliui skųstis, kad neturi žmogaus tobulumo. Ne, visi šie dalykai yra tobuli savo lygyje, ir jie turi siekti tobulumo savame lygyje. Žemesnės būtybės, kaip jau sakėme, neturi nei teisės, nei yra tinkamos įgyti aukštesnio tobulumo padėtį. Ne, jų vystymasis turi vykti jų pačių lygyje.

Be to, žmogaus neveiklumas arba judėjimas priklauso nuo Dievo pagalbos. Jeigu jis nesusilaukia paramos, jis neįstengia daryti nei gera, nei bloga. Tačiau kai egzistencijos pagalba eina iš Dosniojo Viešpaties, jis gali daryti ir gera, ir bloga; tačiau paramai nutrūkus jis lieka absoliučiai bejėgis. Štai kodėl Šventose Knygose kalbama apie Dievo pagalbą ir paramą. Taigi, ši padėtis prilygsta laivui, kuris juda vėjo ar srovės nešamas; kai tik ši jėga dingsta, laivas visai nebegali judėti. Vis tik laivo vairas kreipia jį į kurią nors pusę, o garo jėga stumia jį norima kryptimi. Jeigu jis pakreipiamas į Rytus, jis ir plaukia į Rytus; jeigu jis pakreipiamas į Vakarus, jis plaukia į Vakarus. Šis judėjimas nevyksta laivo dėka; ne, jis vyksta vėjo ar garo dėka.

Taip pat ir žmogus savo veikloje arba neveikloje gauna pagalbą Dievo valia; tačiau blogio ar gėrio pasirinkimas priklauso nuo paties žmogaus. Taigi, jeigu karalius paskirs ką nors miesto gubernatoriumi, suteiks jam valdžios įgaliojimus ir parodys jam kelius į tiesą ir netiesą pagal įstatymus, o tada tas gubernatorius įvykdys neteisybę, nors ir veiks remdamasis karaliaus valdžia bei galia, pastarasis nebus padaręs neteisybės. Tačiau jeigu gubernatorius veiks teisingai, ir darys tą irgi remdamasis karaliaus galia, tada pastarasis bus pamalonintas ir patenkintas.

Taip sakant, nors gėrio bei blogio pasirinkimas priklauso nuo žmogaus, visomis aplinkybėmis jis priklauso nuo palaikančios pagalbos gyvenime, kuri eina iš Visagalio. Dievo Karalystė yra labai didelė, ir visi yra Jo Galios belaisviai. Tarnas nieko negali daryti savo nuožiūra; Dievas yra galingas, Visagalis ir Padėjėjas visoms būtybėms.

Šis klausimas dabar jau visapusiškai išaiškintas. Sveikinimai!

VIZIJOS IR BENDRAVIMAS SU DVASIOMIS

Klausimas. — Kai kurie žmonės tiki, kad jie pasiekia dvasinius atradimus, kad jie kalba su dvasiomis. Koks tai bendravimas?

Atsakymas. — Dvasiniai atradimai yra dvejopi: Vieni yra įsivaizduojami ir tėra patvirtinti nedaugelio žmonių; kiti primena įkvėpimą, ir tai yra tikra — tokie yra Izaijo, Jeremijo bei šv. Jono apsi-reiškimai, kurie yra tikri.

Pagalvokit, juk žmogaus minties galia irgi yra dvejopa: viena yra tikra, kai ji atitinka nustatytą tiesą. Tokios koncepcijos reali-zuojamos išoriniame pasaulyje; tokios yra tikslios nuomonės, tei-singos teorijos, moksliniai atradimai bei išradimai.

Kita koncepcijų rūšis kyla iš tuščių minčių bei bergždžių idė-jų, neduodančių nei vaisių, nei rezultatų ir nepasireiškančių tik-rovėje. Ne, jos siūbuoja kaip bangos vaizdinių jūroje ir išnyksta kaip tuščios svajonės.

Taip ir dvasiniai atradimai irgi yra dvejopi. Vieni yra Pranašų apsi-reiškimai bei išrinktųjų dvasiniai atradimai. Pranašų vizijos nėra sapnai; ne, jos yra dvasiniai atradimai ir turi tikrovę. Pavyzdžiui, jie sako: “Aš mačiau kažkokią pavidalo asmenį, ir aš pasakiau to-kį dalyką, ir jis taip atsakė.” Ši vizija yra prabudimo pasaulyje, ne miego. Ne, tai yra dvasinis atradimas, kuris išreikštas taip, lyg tai būtų vizijos apsi-reiškimas.

Kita dvasinių atradimų rūšis yra sudaryta grynai iš vaizdinių, tačiau tie vaizdiniai taip įsikūniję, jog daugelis lengvatikių žmonių patiki, kad tai tikrovė. Tačiau tą aiškiai įrodo tai, jog šis dvasių valdymas niekada nėra davęs nei rezultato, nei vaisių. Ne, tai tėra pasakojimai ir istorijos.

Žinokite, jog žmogaus tikrovė apima dalykų tikrovę ir atsklei-džia amžinas tiesas, dalykų savybes bei paslaptis. Taigi visi šie me-nai, stebuklai, mokslai bei pažinimas atsiskleidė per žmogaus tik-rovę. Vienu metu šie mokslai, pažinimas, stebuklai bei menai bu-vo paslėptos bei neižvelgiamos paslaptys; tada pamažu žmogiškoji

tikrovė jas atskleidė ir perkėlė iš nematomosios karalystės į matomąją sferą. Todėl akivaizdu, jog žmogaus tikrovė apima visus dalykus. Gyvendamas Europoje jis atranda Ameriką; būdamas Žemėje jis daro atradimus danguje. Jis yra slaptų dalykų atskleidėjas, ir jis yra to, kas egzistuoja, žinovas. Tie atradimai, kurie atitinka tikrovę, yra panašūs į apsireiškimą, kuris yra dvasinis suvokimas, dieviškas įkvėpimas bei žmonių dvasių bendravimas. Pavyzdžiui, Pranašas sako: “Aš mačiau, aš sakiau, aš girdėjau tokį dalyką.” Todėl akivaizdu, jog dvasia turi didelę suvokimo galią netarpininkaujant nė vienam iš penkių pojūčių, kaip akys ar ausys. Tarp dvasingų sielų yra dvasinis supratimas, atradimai, bendravimas, kuris išvaudoja iš įsivaizdavimo bei fantazijų, bendravimas, neturintis laiko bei vietos. Taip Evangelijoje parašyta, kad ant Taboro kalno Mozė bei Elijas ateina pas Kristų, ir akivaizdu, kad tai nėra materialus susitikimas. Tai dvasinė būseną, išreikšta kaip fizinis susitikimas.

Kita dvasių bendravimo, atėjimo bei kalbėjimo rūšis tėra grynas įsivaizdavimas bei fantazijos, kurios tik atrodo realios.

Žmogaus protas bei mintys kartais atskleidžia tiesas, ir iš tokių minčių bei atradimų ženklų gaunami rezultatai. Tokia mintis turi pagrindą. Tačiau daugelis dalykų ateina žmogui į galvą kaip siūruojančios bangos vaizduotės jūroje; jos neduoda vaisių, ir iš to nėra jokio rezultato. Taip kartais žmogus mato miego pasaulyje viziją, kuri tiksliai įsikūnija; kitą kartą jis mato sapną, kuris neduoda visai jokio rezultato.

Mes norime pasakyti, jog toji būseną, kurią vadiname dvasiniu bendravimu, yra dvejopa: viena yra paprasčiausias įsivaizdavimas, o kita yra kaip vizijos, kurios minimos Šventoje Knygoje, kaip šv. Jono ir Izaijo apsireiškimai bei Kristaus susitikimas su Moze bei Eliju. Šie yra tikri, ir duoda stebuklingus rezultatus žmonių protui bei minčiai, ir patraukia jų širdis.

GYDYMAS DVASINĖMIS PRIEMONĖMIS

Klausimas. — Kai kurie žmonės ligonius gydo dvasinėmis priemonėmis — taip sakant, be vaistų. Kaip tai įmanoma?

Atsakymas. — Žinokite, jog yra keturi gydymo be vaistų būdai. Du iš jų yra materialiomis priemonėmis, o kiti du dvasinėmis.

Iš dviejų materialaus gydymo būdų vienas priklauso nuo to fakto, kad žmoguje ir sveikata, ir liga yra užkrečiami dalykai. Užsikrėtimas liga yra smarkus ir greitas, tuo tarpu sveikata — ypač silpnas ir lėtas. Jeigu du kūnai prisiliečia vienas prie kito, tikrai mikrobinės dalelės pereis iš vieno į kitą. Lygiai taip kaip liga per-eina iš vieno kūno į kitą ir greitai bei stipriai užkrečia, gali būti, kad stipri sveiko žmogaus sveikata gali išvaduoti nuo labai silpnos negandos sergantį asmenį. Taip sakant, užsikrėtimas liga yra smarkus bei greitas poveikis, tuo tarpu užsikrėtimas sveikata yra lėtas ir teturi nedidelį poveikį, ir tik labai nesunkių ligų atvejais gali pasireikšti šis nedidelis poveikis. Sveiko kūno didelė galia įstengia nugalėti tik nedidelį sergančio kūno negalavimą, ir tada atsiranda sveikata. Tai vienas gydymo būdas.

Kitas gydymo be vaistų būdas yra magnetinė galia, kuri per-eina iš vieno kūno į kitą ir tampa gydymo priemone. Ši galia irgi teturi nedidelį poveikį. Kartais sergančiam asmeniui galima pagelbėti pridėjus ranką prie galvos ar širdies. Kodėl? Kadangi poveikį sergančiajam daro magnetizmas bei protas, kas verčia ligą pasitraukti. Tačiau ir šis efektas tėra labai lengvas ir silpnas.

Iš dviejų gydymo būdų, kurie yra dvasiniai — taip sakant, kur gydymo priemonė yra dvasinė galia — vienas yra, kai stiprus asmuo nukreipia visas mintis į sergantįjį, o pastarasis visu savo tikėjimu viliasi, jog ligą paveiks stipraus asmens dvasinė galia, tarp jų atsiranda nuoširdus ryšys. Stiprus asmuo deda visas pastangas, kad pagydytų sergantįjį, o ligonis tvirtai tiki, jog gydymas padės. Šios protinės įtampos efektas yra nervinis jaudulys, o tas nervinis jaudulys taps priežastimi, padedančia pasveikti ligoniui. Taigi, kai li-

gonis jaučia stiprų troškimą bei didelę viltį, jog kažkas atsitiks, ir staiga išgirsta džiugią žinią apie to realizaciją, kyla nervinė įtampa, kuri priverčia ligą visiškai pasitraukti. Taip pat būna, jeigu staiga atsiranda priežastis išsigąsti, gali atsirasti stipraus asmens nervinis jaudulys, kuris gali susargdinti. Ligos priežastis bus nematerialus dalykas, nes tas asmuo nieko nuodingo nesuvalgė, jokia infekcija nepaveikė jo; nervinis jaudulys tada bus vienintelė susirgimo priežastis. Lygiai taip ir staigus suvokimas to, kas yra svarbiausias troškimas, suteiks tokį džiaugsmą, kad sukels jaudulį, o tas jaudulys gali gražinti sveikatą.

Baigiant reikia pasakyti, jog tvirtas bei tobulas ryšys tarp dvasinio gydytojo bei ligonio — tai yra toks ryšys, kai dvasinis gydytojas visiškai susikaupia, o sergančiojo visas dėmesys nukrypsta į dvasinį gydytoją, tvirtai tikintis jo pagalbos atgauti sveikatą — sukelia nervinį jaudulį, ir sveikata grįžta. Tačiau visa tai daro poveikį iki tam tikros ribos, ir tai ne visada. Nes jeigu kas nors serga rimta liga arba yra sužeistas, tokios priemonės nei pašalins ligą, nei užtrauks ar užgydys žaizdas — taip sakant, šios priemonės neturi galios rimtai susirgus, nebent padeda pati kūno būklė, nes dažnai stiprus organizmas pats nugali ligą. Tai yra trečias gydymo būdas.

Tačiau ketvirtas gydymo būdas yra Šventosios Dvasios pagalba. Jis nepriklauso nuo kontakto, nei nuo žiūrėjimo, nei nuo buvimo; jis nepriklauso nuo jokių sąlygų. Ar liga lengva, ar rimta, ar buvo kūniškas kontaktas, ar ne, ar atsirado asmeninis ryšys tarp sergančiojo bei gydančiojo, ar ne, šis gydymas vyksta Šventosios Dvasios galios dėka.

GYDYMAS MATERIALIOMIS PRIEMONĖMIS

Vakar prie stalo kalbėjome apie gydymo priemones bei dvasinę gydymą, kurį sudaro negalios gydymas dvasinių galių pagalba.

Dabar pakalbėkime apie materialų gydymą. Medicinos mokslas tebėra vaikystės būsenoje; jis dar nepasiekė brandos. Tačiau kai pasieks šį lygį, gydymas vyks naudojant priemones, kurios nėra atstumiančios žmogaus uoslės bei skonio receptoriams — taip sakant, maistu, vaisiais bei daržovėmis, kurie yra priimtini gomuriui bei uoslei. Nes susergama — taip sakant, liga ateina į žmogaus kūną — arba dėl fizinės priežasties, arba dėl nervinio jaudulio.

Bet pagrindinės sirgimo priežastys yra fizinės, nes žmogaus kūnas yra sudarytas iš daugybės elementų, tačiau išlaikant ypatingą pusiausvyrą. Kol ši pusiausvyra išsaugoma, žmogus yra apsaugotas nuo sirgimo; tačiau jeigu ši esminė pusiausvyra, kuri yra kūno sudėjimo ašis, pažeidžiama, sudėjimas pakinta ir atsiranda liga.

Pavyzdžiui, žmogaus kūne sumažėja viena sudedamoji dalis, tuo tarpu kita padidėja; taigi pusiausvyra sutrinka ir atsiranda liga. Pavyzdžiui, vienos sudedamosios dalies turi būti tūkstantis gramų, o kitos penki gramai tam, kad būtų išlaikyta pusiausvyra. Ta dalis, kurios yra tūkstantis gramų, sumažėja iki septynių šimtų gramų, o toji, kurios turi būti penki gramai, daugėja tol, kol sutrinka pusiausvyra; tada atsiranda liga. Kai vaistais bei gydymu pusiausvyra atstatoma, liga yra nugalėta. Taigi, jeigu cukraus kiekis didėja, tai kenkia sveikatai; o kai gydytojas uždraudžia vartoti saldumynus bei krakmolingą maistą, cukraus kiekis sumažėja, ir liga nugalima. Taigi šių sudėtinųjų dalių žmogaus organizme atstatymas yra dvejopas — arba vaistais, arba maistu; o kai medžiagų pusiausvyra atsistato, liga yra nugalėta. Visi elementai, esantys žmoguje, yra ir augaluose; todėl, jeigu vienos medžiagos žmoguje sumažėja, o jis naudoja maistą, kuriame tos sumažėjusios medžiagos gausu, tada pusiausvyra atstatoma, ir gydymas būna veiksmingas. Tol, kol

gydymo tikslas yra atstatyti kūną sudarančių medžiagų pusiausvyrą, tą padaryti galima arba su maisto, arba su vaistų pagalba.

Dauguma ligų, kurios puola žmogų, taip pat būdingos ir gyvūnams, tačiau gyvūnai gydomi ne vaistais. Kalnuose, lygiai kaip ir dykumose, gyvūno gydytojas yra skonio bei uoslės galia. Sergantis gyvūnas uodžia augalus, kurie auga dykumoje; jis ėda tuos, kurie yra saldūs bei maloniai veikia jo uoslės bei skonio receptorius, ir taip pagyja. Jo pasveikimo priežastis yra tokia. Kai jo kūne sumažėja cukraus kiekis, jis pradeda norėti saldumo; todėl ėda saldaus skonio augalus, nes prigimtis to reikalauja ir nurodo; jų kvapas bei skonis jį tenkina, todėl jis juos ėda. Cukraus kiekis jo organizme padidėja, ir sveikata pasitaiso.

Todėl akivaizdu, jog galima pagydyti maistu, augalais bei vaisiais; tačiau šiandien medicinos mokslas dar netobulas, todėl šio fakto dar niekas visiškai nesuvokia. Kai medicinos mokslas pasieks tobulą lygį, gydymas bus maistu, augalais, kvapniais vaisiais bei daržovėmis, taip pat ir įvairiais aukštos ir žemos temperatūros vandenimis.

Šis pokalbis trumpas; tačiau, jeigu tokia bus Dievo valia, kitą kartą, pasitaikius tinkamai progai, šį klausimą aiškinsimės plačiau.

PENKTA DALIS

ĮVAIRŪS DALYKAI

BLOGIO NEBUVIMAS

Tikras šio dalyko išaiškinimas yra labai sunkus darbas. Žinokite, jog būtybės yra dvejopos: materialios ir dvasinės, tos, kurios suvokiamos pojūčiais, ir intelektualinėms.

Dalykai, kurie yra juntami, yra suvokiami penkiais išoriniais pojūčiais; taigi tos išorinės egzistencijos, kurias mato akys, vadinamos juntamomis. Intelektiniai dalykai yra tie, kurie neturi išorinės egzistencijos, o yra suvokiami protu. Pavyzdžiui, pats protas yra intelektualus dalykas, kuris neturi išorinės egzistencijos. Visi žmogiški požymiai bei savybės sudaro intelektualinę egzistenciją ir nėra juntami.

Trumpai tariant, intelektualinė tikrovė, kaip visos žmogaus savybės bei susižavėjimą keliančios vertybės, yra grynai gera ir egzistuoja. Blogis paprasčiausiai neegzistuoja. Taip tamsumas yra pažinimo stoka; klaida yra tikrojo kelio nematymas; užmaršumas yra atminties nebuvimas; kvailumas yra sveiko proto stoka. Visi šie dalykai neturi tikros egzistencijos.

Taip pat ir pojūčių tikrovė yra absoliučiai gera, o blogis reiškiasi tada, kai jos nėra — taip sakant, aklumas yra regėjimo stoka, kurtumas yra klausos stoka, neturtas yra turto stoka, liga yra sveikatos stoka, mirtis yra gyvybės nebuvimas, o silpnumas yra jėgos stoka.

Vis dėlto galvoje kyla abejonės — juk skorpionai bei gyvatės yra nuodingi. Ar jie geri, ar blogi, nes jie yra egzistuojančios būtybės? Taip, skorpionas yra blogis žmogaus požiūriu; gyvatė yra blogis žmogaus atžvilgiu; tačiau savo pačių atžvilgiu jie nėra blogis, nes jų nuodai yra jų ginklas, ir įgėlimu jie gina save. Kadangi jų nuodų elementai yra priešingi mūsų elementams — taip sakant, kadangi tarp šių skirtingų elementų yra prieštaravimas, — todėl šis antagonizmas yra blogis; tačiau iš tikrųjų, kiek tai liečia juos pačius, jie yra geri.

Šio pokalbio reziumė yra tokia, kad įmanoma rasti blogį žiū-

rint vienas kito atžvilgiu, tačiau tuo pat metu ir tos būtybės ribose tai gali ir nebūti blogis. Tada galima įrodyti, jog blogis neegzistuoja; visa, ką Dievas sukūrė, yra gėris. Blogis yra niekas; lygiai, kaip mirtis yra gyvybės nebuvimas. Kai žmogus netenka gyvybės, jis miršta. Tamsa yra šviesos nebuvimas: kai nėra šviesos, atsiranda tamsa. Šviesa yra egzistuojantis dalykas, tačiau tamsa yra neegzistuojanti. Turtas yra egzistuojantis dalykas, tačiau neturtas neegzistuoja.

Tad akivaizdu, jog blogis grįžta į neegzistenciją. Gėris egzistuoja; blogis neegzistuoja.

DVI KANČIOS RŪŠYS

Žinokite, jog kančia yra dvejopa: subtili ir šiurkšti. Pavyzdžiui, tamsumas pats savaime yra kančia, tačiau ji yra subtili kančia; abejingumas Dievui pats savaime yra kančia; lygiai taip pat ir apsimetėliškumas, žiaurumas bei išdavystė. Visi netobulumai yra kančia, tačiau subtili kančia. Tikrai protingam žmogui mirtis geriau už nuodėmę, ir nupjautas liežuvis geriau už melą ar šmeižtą.

Kita kančios rūšis yra šiurkšti, kaip antai: bausmės, įkalinimas, mušimas, išvaymas bei tremtis. Tačiau Dievo žmonėms atskyrimas nuo Dievo yra visų didžiausia bausmė.

DIEVO TEISINGUMAS IR GAILESTINGUMAS

Žinokite, jog būti teisingam reiškia duoti kiekvienam pagal nuopelnus. Pavyzdžiui, kai darbininkas triūsia nuo ryto iki vakaro, teisingumas reikalauja mokėti jam atlyginimą; tačiau jeigu jis neatliko jokio darbo ir neturėjo jokio vargo, jam duodama dovana: tai yra malonė. Jeigu duodate išmaldą bei dovanas vargšui, nors jis nieko ir nepadarė jūsų labui ar tam, kad jas pelnytų, tai yra malonė. Taip Kristus meldė atleidimo savo žudikams: tai vadinama malone.

Dabar klausimą, ar darbai geri, ar blogi, sprendžia protas arba įstatymas. Kai kurie tiki, jog jį sprendžia įstatymas; tokie yra žydai, kurie, laikydami visus Penkiaknygės įsakymus visiškai privalomus, laiko juos įstatymišku dalyku, ne proto. Todėl jie tvirtina, jog vienas iš Penkiaknygės įsakymų yra tai, kad negalima valgyti sviesto kartu su mėsa, nes tai yra taref, o taref hebrajiškai reiškia nešvarus, tuo tarpu košer reiškia švarus. Tai, tvirtina jie, yra įstatymo, ne proto, klausimas.

Tačiau teologai mano, jog dalykų gerumas ar blogumas priklauso ir nuo įstatymo, ir nuo proto. Draudimų žudyti, vogti, apgaulinti, meluoti, veidmainiauti bei būti žiauriu pagrindas yra protas. Kiekvienas išmintingas žmogus suvokia, kad žudymas, vagystė, apgavystė, melas, veidmainiavimas bei žiaurumas yra smerktinas blogis; nes jeigu įdursite žmogui spygliu, jis šauks, skūsis bei aimanuos; tad akivaizdu, jog jis supras, kad žudymas proto požiūriu yra smerktinas blogis. Jeigu jis įvykdo žmogžudystę, jis atsakys, nepaisant to, ar jį pasiekė naujasis Pranašas, ar ne; nes protas nustato smerktiną poelgio pobūdį. Kai žmogus įvykdo tokį blogą poelgį, jis tikrai turės atsakyti.

Tačiau tokioje vietoje, kur Pranašo įsakymai nėra žinomi ir kur žmonės nesielgia pagal dieviškuosius priesakus, kaip pagal Kristaus įsakymą atsimokėti geru už blogą, o laikosi prigimties reikalavimų — tai yra jie kankina tuos, kurie kankino juos — religijos

požiūriu jiems reikia atleisti, nes dieviškasis įsakymas jiems nebuvo atneštas. Nors jie ir nenusipelno gailestingumo bei atleidimo, vis dėlto Dievas elgiasi su jais gailestingai bei atleidžia jiems.

Taip pat kerštas proto požiūriu yra smerktinas, nes keršto dėka keršytojas nepasiekia jokio gero rezultato. Todėl, jeigu vienas žmogus suduoda kitam, o pastarasis atsilygina tokiu pat smūgiu, kokia nauda pasiekama? Ar tai bus balzamas jo žaizdai, o gal vaisiai nuo skausmo? Ne, gink Dieve! Iš tikrųjų abu veiksmai yra vienodi; abu skaudina; vienintelis skirtumas yra tas, kad vienas įvyksta pirmiau, o kitas vėliau. Todėl, jeigu tas, kuriam sudavė, atleis, dar daugiau, jei jis pasielgs visiškai kitaip, negu su juo buvo pasielgta, tai yra sveikintina. Bendruomenės įstatymas nubaus agresorių, tačiau nekeršys. Tokios bausmės tikslas yra įspėti, apginti ir pasipriešinti žiaurumui bei nusižengimams, kad kiti nebūtų tironais.

Tačiau jeigu tas, kuriam sudavė, atleidžia ir pamiršta, jis parodo didžiausią gailestingumą. Tuo verta žavėtis.

TEISINGAS ELGESIO SU NUSIKALTĖLIAIS BŪDAS

Klausimas. — Ar nusikaltėlį reikia bausti, o gal jam reikia atleisti ir apie jo nusikaltimą pamiršti?

Atsakymas. — Atlyginančios bausmės yra dvejopos. Viena yra kerštas, o kita bauda. Žmogus neturi teisės kerštauti, tačiau bendruomenė turi teisę nubausti nusikaltėlį; ir ši bausmė skirta įspėti bei sulaukyti kitus asmenis, kad jie nedrįstų daryti panašaus nusikaltimo. Tokia bausmė skirta žmogaus teisėms apginti, bet nėra kerštas; kerštas malšina pyktį širdyje priešpastatant vieną blogį kitam. Tai neleistina, nes žmogus neturi teisės keršyti. Tačiau jeigu visiems nusikaltėliams atleistume, pasaulio tvarka būtų suardyta. Todėl bausmė yra viena iš pagrindinių reikalavimų bendruomenės saugumui, tačiau tas, kuris nukenčia nusikaltimo metu, neturi teisės keršyti. Priešingai, jis turi atleisti ir dovanoti, nes tai yra verta žmogaus pasaulyje.

Bendruomenės turi bausti užpuoliką, žudiką, nusikaltėlį, kad įspėtų bei atgrasintų nuo panašių nusikaltimų kitus. Tačiau pagrindinis dalykas yra tas, kad žmones reikia ugdyti tokiu būdu, kad nusikaltimų nebeliktų; nes mases įmanoma išauklėti taip efektyviai, kad visi vengtų ir baisėtųsi daryti nusikaltimus, ir pats nusikaltimas jiems atrodytų didžiausia bausme, baisiausiu prakeiksmu bei kančia. Todėl nebebus daromi jokie nusikaltimai, reikalaujantys bausmės.

Turime kalbėti apie dalykus, kuriuos įmanoma atlikti šiame pasaulyje. Šiuo klausimu yra daug teorijų bei aukštų idėjų, tačiau jos neįgyvendinamos; todėl turime kalbėti apie realius dalykus.

Pavyzdžiui, jeigu kas nors užpuola, sužaloja ar padaro žalą kitam, o nukentėjusysis atsako tuo pačiu, tai yra kerštas, ir jis yra smerktinas. Jeigu Amro sūnus nužudo Zaido sūnų, tai Zaidas neturi teisės žudyti Amro sūnų; jeigu jis taip padarys, tai bus kerštas. Jeigu Amras užtraukia nešlovę Zaidui, pastarasis neturi teisės užtraukti nešlovės Amrui; jeigu jis taip padarys, tai bus kerštas, o tai

labai smerktina. Ne, vietoj to jis turi atsilyginti geru už blogį ir ne tik atleisti, bet ir, jeigu įmanoma, patarnauti nusikaltėliui. Toks elgesys vertas žmogaus: nes kokią naudą galima gauti iš keršto? Abu veiksmai yra lygiavėrciai; jeigu vienas veiksma smerktinas, tai ir abu taip pat smerktini. Vienintelis skirtumas yra tas, kad vienas įvykdytas anksčiau, o kitas vėliau.

Tačiau bendruomenė turi teisę gintis ir apsaugoti save; be to, bendruomenė nejaučia nei neapykantos, nei priešiško žudikui: ji įkalina arba baudžia jį vien dėl to, kad apgintų bei apsaugotų kitus. Tikslas nėra atkeršyti žudikui, tikslas yra skirti bausmę, kuri gintų bendruomenę. Jeigu bendruomenė bei nužudytojo artimieji atleistų žudikui ir atsilygintų geru už bloga, žiaurusis nuolat kenktų kitiems, ir puldinėjimai nesiliautų. Pikti žmonės kaip vilkai sunaikintų Dievo avelas. Bendruomenė nejaučia blogos valios ir apmaudo skirdama bausmę, ir ji netrokšta numalšinti pyktį širdyje; jos tikslas yra su bausmės pagalba apginti kitus, kad tokie pikti veiksmai nebegalėtų vykti.

Todėl, kai Kristus sakė: “Jei kas tave užgautų per dešinę skruostą, atsuk jam ir kitą,”¹ tikslas buvo išmokyti žmones atsisakyti asmeninio keršto. Jis neturėjo galvoje to, kad vilkui užpuolus avių kaimenę ir besiruošiant ją sudraskyti, vilką reiktų skatinti tai daryti. Ne, jei Kristus būtų žinojęs, kad vilkas įlindo į avidę ir ruošiasi sudraskyti avis, Jis tikriausiai būtų to neleidęs.

Kaip atlaidumas yra vienas iš Gailestingąjo požymių, lygiai taip pat ir teisingumas yra vienas iš Viešpaties požymių. Egzistencijos padangtė išskleista virš teisingumo bokšto, ne virš atlaidumo. Žmonijos tęstinumas priklauso nuo teisingumo, ne nuo atlaidumo. Todėl, jeigu dabar visose šalyse būtų laikomasi atlaidumo įstatymo, per trumpą laiką pasaulyje įsivyratų netvarka, ir žmonių gyvenimo pamatas sugriūtų. Pavyzdžiui, jeigu Europos vyriausybės nebūtų atsispyrusios pagarsėjusiam Atilai, jis nebūtų palikęs gyvo nė vieno žmogaus.

Kai kurie žmonės yra kaip kraugeriški vilkai: jeigu jie nemato

¹ Plg. Mt 5:39.

jokios besiantinančios bausmės, jie žudo tik dėl malonumo ir iškrypėliškumo. Vienas Persijos tironas nužudė savo auklėtoją dėl juoko, grynai dėl linksmybės bei pramogos. Pagarsėjęs abasidas Mutavakilas sukvietė visus ministrus, patarėjus bei veikėjus savo aki-vaizdon, išleido pilną dėžutę skorpionų tame susirinkime ir uždraudė visiems pasijudinti. Kai skorpionai sugėlė susirinkusiuosius, jis prapliupo linksmu juoku.

Baigiant reikia pasakyti, jog bendruomenių struktūra priklauso nuo teisingumo, ne nuo atleidimo. Tai, ką Kristus norėjo pasakyti savo žodžiais apie atleidimą bei dovanojimą, nėra tai, kad tau-toms puolant, deginant jūsų namus, plėšiant jūsų turtą, žudant žmonas, vaikus bei gimines ir pažeidžiant jūsų garbę, jūs turite būti nuolankūs prieš tuos tironiškus priešus ir leisti jiems įvykdyti visus žiaurumus bei išpuolius. Ne, Kristaus žodžiai reiškia dviejų asmenų elgesį vienas su kitu: jeigu vienas asmuo įžeidžia kitą, įžeistasis turi atleisti jam. Tačiau bendruomenės turi ginti žmogaus teises. Todėl, jeigu kuris užpuola, sužaloja, smurtauja bei sužeidžia mane, aš nesipriešinsiu ir atleisiu jam. Tačiau jeigu asmuo norės užpulti Siidą Manšadi², tikrai aš neleisiu jam to daryti. Nors nusikaltėliui nesikišimas atrodytų malonė, tačiau Manšadi atžvilgiu tai būtų užpuolimas. Jeigu šiuo metu čia pasirodytų laukinis arabas su ištrauktu durklu norėdamas užpulti, sužeisti ir nužudyti jus, aš tikrai jam sukliudyčiau. Jeigu aš palikčiau jus to arabo valiai, tai būtų ne teisingumas, o neteisybė. Tačiau jeigu jis sužeistų mane patį, aš jam atleisčiau.

Lieka pasakyti dar vieną dalyką: bendruomenės dieną naktį kuria naujus baudžiamuosius įstatymus ir ruošia bei organizuoja bausmės priemones ir būdus. Jos stato kalėjimus, gamina grandines bei pančius, ruošia vietas tremčiai bei išvaramui, taip pat kuria visokius sunkumus bei kankinimus, tikėdamosi tokiu būdu sudrausminti nusikaltėlius, tuo tarpu iš tikrųjų jos žlugdo moralę bei verčia išsigimti žmogaus būdą. Priešingai, bendruomenė su didžiausiu užsidegimu bei pastangomis dieną naktį turėtų siekti ir stengtis

² Bahają, sėdintį su mumis už stalo.

suteikti žmonėms išsilavinimą, versti juos diena iš dienos daryti pažangą moksluose bei pažinime, įgyti vertybes, turėti tvirtą moralę bei vengti ydų, kad nusikaltimų neįvyktų. Šiuo metu vyrauja priešingos pastangos; bendruomenė nuolat mąsto apie baudžiamųjų įstatymų taikymą bei kokiomis priemonėmis nubausti, atimti gyvybę ir paskirti nuobaudą, įkalinimo bei tremties vietą; nes jie tikisi, kad nusikaltimai bus vykdomi. Tai daro demoralizuojantį poveikį.

Tačiau jeigu bendruomenė stengtųsi šviesti mases, diena iš dienos pažinimas ir mokslo žinios didėtų, supratimas darytųsi platesnis, jautrumas būtų ugdomas, susiformuotų geri papročiai ir normali moralė, vienu žodžiu, visose tų vertybių srityse vyktų pažanga, tai ir nusikaltimų sumažėtų.

Nustatyta, jog tarp civilizuo­tų tautų nusikaltimai retesni nei tarp necivilizuo­tų — taip sakant, tarp tų, kurie pasiekė tikrą civilizaciją, kuri yra dieviška civilizacija — civilizacija tų, kurie sujungia visas dvasines bei materialines vertybes. Kadangi tamsumas yra nusikaltimų priežastis, kuo labiau augs pažinimas bei mokslo žinios, tuo labiau nyks nusikaltimai. Prisiminkit, kaip dažnai vyksta žudynės tarp Afrikos barbarų; jie netgi žudo vienas kitą tam, kad valgytų vienas kito mėsą ir išgertų kraują! Kodėl tokie baisūs dalykai nevyksta Šveicarijoje? Priežastis akivaizdi: kadangi to neleidžia švietimas bei dorybės.

Todėl bendruomenės turi galvoti, kaip užkirsti kelią nusikaltimams, o ne griežtinti bausmes už juos.

STREIKAI

Jūs klausiate manęs apie streikus. Šis dalykas sukelia ir dar ilgą laiką sukels didelius sunkumus. Streikai kyla dėl dviejų priežasčių. Viena yra didelis gamintojų bei pramonininkų godumas bei grobuoniškumas; kita, priešingai, darbininkų bei amatininkų gobšumas bei nenuolankumas. Todėl būtina šalinti abi šias priežastis.

Tačiau pagrindinė šių sunkumų priežastis yra dabartinės civilizacijos įstatymai, nes jie veda prie to, kad maža saujelė individų kaupia neprilygstamus turtus, viršijančius jų poreikius, tuo tarpu didesnė dalis lieka nuskurdę, apiplėšti ir didžiausiame varge. Tai prieštarauja teisingumui, žmoniškumui, lygybei; tai didžiausia neteisybė, priešinga tam, kas sukelia dieviškąjį pasitenkinimą.

Šis kontrastas yra žmogaus pasaulio ypatumas: tarp kitų tvارينių — beveik visų gyvūnų — yra savotiškas teisingumas bei lygybė. Tokia lygybė egzistuoja piemens bandoje bei laukinių elnių kaimenėje. Panašiai yra ir tarp paukščių prerijose, lygumose, kalvose ar soduose, bei tarp visų gyvūnų rūšių yra tam tikra lygybė. Tarp jų tokio egzistencijos skirtumo nematome; todėl jie gyvena visiškoje taikoje bei džiaugsme.

Visiškai kitaip yra su žmogaus rūšimi, kuri tebedaro didžiausią klaidą ir tebėra didžiausioje nelygybėje. Paimkime individą, kuris sukaupe turtus kolonizavęs kraštą savo naudai: jis įgijo neregėtą lobį ir užsitikrino sau naudą bei pajamas, kurios plaukia jam kaip upė, tuo tarpu šimtams tūkstančių nelaimėlių, silpnų ir bejėgių, trūksta duonos kąsnio. Čia nėra nei lygybės, nei geradarystės. Taigi matote, kad bendra taika ir džiaugsmas sunaikintas, o žmonijos gerovė nerūpi niekam, ir daugelio gyvenimas tampa bevertis. Nes turtai, garbė, komercija, pramonė yra keletu pramonininkų rankose, tuo tarpu kiti žmonės nuolat kovoja su sunkumais bei nesibaigiančiais vargais: jie neturi nei privalumų, nei pajamų, nei patogumų, nei ramybės.

Tad reikalinga nustatyti taisykles bei įstatymus, reguliuojančius kai kurių atskirų individų turtus, kad būtų patenkinti milijonų vargingųjų poreikiai; šitaip būtų pasiekta tam tikra lygybė. Tačiau visiška lygybė lygiai taip pat neįmanoma, nes absoliuti turtinė bei garbės lygybė, lygiava komercijoje, žemės ūkyje, pramonėje baigtusi visiška netvarka, chaosu, egzistencijos priemonių dezorganizacija bei visuotiniu nusivylimu: bendruomenės tvarka būtų visiškai sužlugdyta. Sunkumai kils ir tada, kai nepagrįsta lygybė bus prievartinė. Todėl geriausia, kad lygybė būtų įtvirtinta įstatymais bei taisyklėmis, neleidžiančiomis sukaupti milžiniškus turtus vieno asmens rankose, taip ginant pagrindinius masių poreikius. Pavyzdžiui, gamintojai bei pramonininkai kaupia turtus kiekvieną dieną, o vargšai amatininkai nepelno nė kasdieniam maistui: tai yra aukščiausia nelygybė, ir joks teisingas žmogus negali su tuo taikstyti. Todėl įstatymai bei taisyklės turi būti tokie, kad leistų darbininkui gauti iš fabriko savininko atlyginimą bei ketvirtą ar penktą pelno dalį, priklausomai nuo fabriko rentabilumo; arba kuriuo nors kitu būdu darbininkų masė bei gamintojai turi lygiai dalintis pelnu bei privalumais. Iš tikrųjų, kapitalas bei valdymas priklauso fabriko savininkui, o darbą bei triušą įdeda visa darbininkų masė. Arba darbininkai turi gauti pakankamus atlyginimus, užtikrinančius jiems tinkamą gyvenimo lygį, o nustoję dirbti, tapę silpnais ir bejėgiais, turėtų gauti svarią pašalpą iš pramonės pelno; arba atlyginimai turi būti pakankamai aukšti, kad darbininkams užtektų gaunamų pinigų atidėti šiek tiek vargo bei bejėgiškumo dienoms.

Kai reikalai bus taip tvarkomi, fabriko savininkas ilgiau nebegalės kasdien kaupti turtų, kurių jam visiškai nereikia (nes jeigu turtai nepakeliami, kapitalistas sulinksta po sunkia našta ir puola į didelius vargus bei bėdas; didžiulio turto valdymas yra sunkus dalykas ir išseikvoja įgimtas žmogaus jėgas). O darbininkai bei amatininkai daugiau nebejaus didžiausio sielvarto bei stokos; jiems nebereikės kęsti didžiausių trūkumų gyvenimo pabaigoje.

Tad aišku ir akivaizdu, jog besaikių turtų paskirstymas tarp nedaugelio individų, kai tuo metu masės skursta, yra nelygybė ir neteisybė. Tokiuose dalykuose geriau siekti saiko. Kapitalistai turi

rodyti saiką naudodami savo gaunamą pelną ir rūpintis vargšų bei neturtingųjų poreikiais — taip sakant, kad darbininkai bei amatininkai gautų nustatytą kasdienį atlyginimą ir savo dalį iš bendro fabriko pelno.

Būtų gerai ir gamintojų, ir darbininkų bei amatininkų teisių požiūriu, kad įstatymai reguliuotų saikingą pelną gamintojams, o darbininkams — būtinas pajamas egzistencijai bei garantą ateičiai. Tad tapę silnais bei nustoję dirbti, pasenę ir bejėgiai, turėdami nepilnamečių vaikų, jie bei jų vaikai būtų apsaugoti nuo nepakeliamo skurdo. Kaip tik iš fabriko pelno, į kurį jie turi teisę, jie gaus savo dalį, kad ir kokią mažą, sau gyvenimui.

Taip pat ir darbininkai neturi nuolat perdaug skūstis ir maištauti bei reikalauti daugiau nei leidžia jų teisės; jie nebeturi streikuoti; jie turi būti paklusnūs ir nuolankūs ir neprašyti per didelių atlyginimų. Tačiau abiejų pusių vienodos bei protingos teisės turi būti įstatymiškai nustatytos bei įgyvendintos praktiškai pagal teisingus ir nešališkus įstatymus. Bet kuriai pusei juos pažeidus, teisingumo organas turi pasmerkti įstatymo pažeidėją, o vykdomasis organas turi nuosprendį įgyvendinti; taip bus atstatyta tvarka ir pašalinti sunkumai. Teisingumo organų bei valdžios įsikišimas iškilus sunkumams tarp gamintojų ir darbininkų yra teisėtas dėl tos priežasties, kad iškilę reikalai tarp darbininkų bei gamintojų negali būti lyginami su eiliniaisiais reikalais tarp asmenų: kai neliečiami visuomenės interesai, vyriausybė kištis neturi. Iš tikrųjų, nors iš pažiūros tai atrodo asmeniniai dalykai, tokie sunkumai tarp dviejų šalių padaro žalą visuomenei; nes komercija, pramonė, žemės ūkis bei bendri krašto reikalai yra glaudžiai susiję tarpusavyje. Jei kuri nors pusė nukenčia, žalą patiria ir masės. Todėl nesutarimai tarp darbininkų bei pramonininkų daro žalą visiems.

Todėl teisingumo organai bei vyriausybė turi teisę kištis. Kai iškyla nesutarimų tarp dviejų individų, nors tai liečia tik jų asmenines teises, būtinas trečias, kuris išspręstų tą klausimą. Tai yra vyriausybės pareiga. Tada kaip galima nepaisyti streikų problemos, kuri sukelia bėdas šalyje ir dažnai siejasi su per dideliu darbininkų irzlumu, taip pat ir su pramonininkų godumu?

Gerasis Dieve! Argi įmanoma matant, kaip vienas iš tau artimų tvarinių badauja, nieko neturi, rasti ramybę ir patogiai gyventi prabangiuose rūmuose? Tas, kuris mato kitą esant dideliame varge, argi gali džiaugtis savo turtais? Štai kodėl Dievo Religijoje įsakyta ir nustatyta, kad turtingas žmogus kasmet perduotų dalį savo turtų neturtėlių bei nelaimingųjų išlaikymui. Toks yra Dievo Religijos pagrindas, privalomas visiems.

Ir kai žmogaus neverčia ir neįpareigoja vyriausybė, bet jis jaučia natūralų poreikį dėl savo širdies gerumo džiaugsmingai rodyti geranoriškumą vargšams, toks darbas labai pagirtinas, skatintinas bei patenkinamas.

Tokia yra gerų darbų reikšmė, kaip sakoma Dieviškose Knygose bei Lentelėse.

IŠORINIO PASAULIO TIKROVĖ

Kai kurie sofistai mano, jog egzistencija tėra iliuzija, kad kiekviena būtybė yra absoliuti iliuzija, neturinti egzistencijos — kitaip tariant, kad būtybių egzistencija prilygsta mirażui arba yra kaip vaizdo atspindys vandenyje arba veidrodyje, kas tėra vaizdinys, neturintis principo, pagrindo ar tikrovės.

Ši teorija yra klaidinga; kadangi, nors būtybių egzistencija Dievo egzistencijos požiūriu tėra iliuzija, vis dėlto, būtybių padėtyje tai yra tikra bei reali egzistencija. Neverta to neigti. Pavyzdžiui, mineralo egzistencija žmogaus egzistencijos požiūriu yra neegzistencija, nes kai žmogus išoriškai sunyksta, jis tampa mineralu; tačiau mineralas turi savo egzistenciją mineralų pasaulyje. Todėl akivaizdu, kad žemė žmogaus egzistencijos požiūriu yra neegzistencija, ir jos egzistencija yra iliuzinė; tačiau mineralų požiūriu ji egzistuoja.

Lygiai taip pat ir būtybių egzistencija Dievo egzistencijos požiūriu tėra iliuzija ir nebūtis; tai tėra mirażas, kaip vaizdas, atspindintis veidrodyje. Tačiau, nors vaizdas, kuris matyti veidrodyje, yra iliuzija, to iliuzinio vaizdo šaltinis bei tikrovė yra atspindintis asmuo, kurio veidas matyti veidrodyje. Trumpai tariant, atspindys atspindimo asmens požiūriu yra iliuzija.

Tad akivaizdu, jog, nors būtybės Dievo egzistencijos požiūriu neturi egzistencijos, o yra kaip mirażas arba atspindžiai veidrodyje, vis dėlto savo lygyje jos egzistuoja.

Štai kodėl tie, kurie buvo nepastabūs ir neigė Dievą, Kristaus buvo vadinami mirusiais, nors akivaizdžiai jie buvo gyvi; tikinčių žmonių požiūriu, jie buvo mirę, akli, kurti ir nebyliai. Tą Kristus ir turėjo galvoje sakydamas: “Palik mirusiems laidoti savo numirėlius.”³

³ Mt 8:22.

TIKROJI PRIEŠEGZISTENCIJA

Klausimas. — Kiek yra priešegzistencijos ir fenomenų rūšių?

Atsakymas. — Kai kurie išminčiai bei filosofai tiki, jog yra dvi priešegzistencijos rūšys: esminė priešegzistencija bei laiko priešegzistencija. Fenomenai irgi yra dvejopi: esminiai fenomenai ir laiko.

Esminė priešegzistencija yra tokia egzistencija, kuri neturi išankstinės priežasties, tačiau esminiai fenomenai turi išankstinę priežastį. Laiko priešegzistencija yra be pradžios, tačiau laiko fenomenas turi pradžią ir pabaigą; nes visko egzistencija priklauso nuo keturių priežasčių — tinkamos priežasties, medžiagos, formos bei galutinio tikslo. Pavyzdžiui, ši kėdė turi gamintoją, tai yra stalių, medžiagą; tai yra medieną, formą, tai yra kėdės formą; bei tikslą, tai yra naudojimą sėdėti. Todėl ši kėdė yra esminis fenomenas, nes ji turi išankstinį tikslą, o jos egzistencija priklauso nuo priežasčių. Tai vadinama esminiu ir realiu fenomenu.

Šis egzistencijos pasaulis gamintojo požiūriu yra tikras fenomenas. Kadangi kūną palaiko dvasia, dvasios požiūriu jis yra esminis fenomenas. Dvasia nepriklauso nuo kūno, ir jo atžvilgiu dvasia yra esminė priešegzistencija. Nors spinduliai visada yra neatskiriami nuo Saulės, vis dėlto, Saulė yra priešegzistencinė, o spinduliai yra fenomenalūs, nes spindulių egzistencija priklauso nuo Saulės egzistencijos. Tačiau Saulės egzistencija nepriklauso nuo spindulių egzistencijos, nes Saulė yra suteikėja, o spinduliai yra dovana.

Kitas teiginys yra tai, kad ir egzistencija, ir neegzistencija yra sąlyginiai dalykai. Jei tarsim, jog kažkoks dalykas atėjo į egzistenciją iš neegzistencijos, remsimės ne absoliučia neegzistencija, o tuo, kad jo ankstesnė padėtis jo dabartinės padėties atžvilgiu buvo visiškai niekas. Nes absoliutus niekas neįgyja egzistencijos, kadangi neturi egzistencijos sugebėjimo. Žmogus, kaip ir mineralas, egzistuoja; tačiau mineralo egzistencija žmogaus egzistencijos požiūriu yra visiškai niekas, nes, kai žmogaus kūnas sunyksta, jis tampa dul-

kėmis ir mineralais. Tačiau kai dulkės pereina į žmogiškąjį pasaulį, ir šis kūnas vėl tampa gyvu, žmogus pradeda egzistenciją. Nors dulkės — taip sakant, mineralai — turi egzistenciją savo padėtyje, žmogaus atžvilgiu jos yra visiškai niekas. Abu dalykai egzistuoja, tačiau dulkių bei mineralų egzistencija žmogaus atžvilgiu yra neegzistencija ir visiškai niekas; nes kai žmogus tampa neegzistencija, jis atvirta į dulkę ir mineralus.

Todėl, nors ir egzistuoja laikinasis pasaulis, Dievo egzistencijos požiūriu jis yra neegzistencija ir visiškai niekas. Egzistuoja ir dulkė, ir žmogus, tačiau koks skirtumas tarp mineralo egzistencijos bei žmogaus egzistencijos! Pirmasis kito atžvilgiu yra neegzistencija. Taip pat ir tvarinių egzistencija Dievo egzistencijos požiūriu yra neegzistencija. Taigi akivaizdu ir aišku, jog nors būtybės ir egzistuoja, tačiau Dievo ir Dievo Žodžio požiūriu jos yra neegzistencija. Tai yra Dievo Žodžio pradžia ir pabaiga, Kuris sako: “Aš esu Alfa ir Omega,” — nes Jis yra Malonės pradžia ir pabaiga. Kūrėjas visada turi kūrinių; spinduliai visada švietė ir spindėjo Saulės tikrovės dėka, nes be spindulių Saulė būtų nepermatoma tamsa. Dievo vardai bei požymiai reikalauja būtybių egzistencijos, ir Amžinoji Malonė neišnyksta. Jeigu ji dingtų, tai prieštarautų Dievo tobulumui.

REINKARNACIJA

Klausimas. — Ar yra tiesos kalbose apie reinkarnaciją, kuria tiki kai kurie žmonės?

Atsakymas. — To, apie ką kalbėsime, tikslas yra paaiškinti tikrovę, o ne griauti kitų žmonių tikėjimo; tiesiog išsiaiškinti faktus; tik tiek. Mes neprieštaraujame niekieno idėjoms ir neskatiname kritikos.

Žinokite, jog tie, kurie tiki reinkarnacija, skirstomi į dvi grupes: viena grupė netiki dvasinėmis bausmėmis ir atpildu kitame pasaulyje ir mano, kad reinkarnacija bei sugrįžimas į šį pasaulį yra atpildas bei atlygis; jie laiko dangų bei pragarą esant šiame pasaulyje ir nekalba apie kito pasaulio egzistenciją. Jie skirstomi dar į dvi grupes. Viena grupė mano, jog žmogus kartais grįžta į šį pasaulį įgijęs gyvūno formą tam, kad iškęstų griežtą bausmę, ir patyręs skausmingas kančias būtų išvaduotas iš gyvūnijos pasaulio ir vėl galėtų grįžti į žmonių pasaulį; tai vadinama persikėlimu. Kita grupė laikosi nuomonės, jog iš žmogiškojo pasaulio kiekvienas grįžta vėl į žmonių pasaulį, ir tuo grįžimu pasireiškia ankstesnio pasaulio atlygis ar bausmė; tai vadinama reinkarnacija. Nė viena iš tų grupių nekalba apie kitą pasaulį, jie remiasi tik šiuo pasauliu.

Antroji grupė, tikinti reinkarnacija, tvirtina, jog egzistuoja kitas pasaulis, ir mano, kad reinkarnacija reiškia tobulėjimą — tai yra jie tiki, jog žmogus, išeidamas ir grįždamas į šį pasaulį, laipsniškai įgyja vertybes, kol pasiekia didžiausią tobulumą. Kitaip tariant, kad žmonės sudaro medžiaga ir galia: medžiaga pradžioje — taip sakant, pirmajame cikle — yra netobula, tačiau nuolat grįždama į šį pasaulį vystosi ir įgyja tobulumo bei grožio, kol tampa lyg nupoliruotas veidrodis; ir galia, kuri yra ne kas kita, o dvasia, realizuojasi jame įgydama visas vertybes.

Šitaip pateikia šį dalyką tie, kurie tiki reinkarnacija bei perėjimu. Mes pateikėme to santrauką; jeigu pradėtume smulkintis, užimtų per daug laiko. Tokio glaustumo pakanka. Šiuo klausimu

nepateikiami jokie loginiai argumentai ar įrodymai; tai tik prielaidos ir spėlionių išvados, o ne galutiniai įrodymai. Tie, kurie tiki reinkarnacija, turi pateikti įrodymus, o ne prielaidas, spėliones bei vaizdinius.

Tačiau jūs prašote pateikti įrodymus apie reinkarnacijos negalimumą. Štai ką dabar turime išaiškinti. Pirmasis argumentas, kodėl ji neįmanoma, yra tai, kad išorė esti vidaus išraiška; Žemė yra Karalystės veidrodis; materialus pasaulis atitinka dvasinį pasaulį. Atsiminkite, kad pojūčių pasaulyje išvaizda nepasikartoja, nes jokia būtybė jokių požiūriu nebūna identiška ir tokia pati, kaip kita. Išskirtinumo ženklai matomi ir akivaizdūs visuose dalykuose. Jeigu ir visus aruodus pripilsite grūdų, nerasite dviejų visiškai vienodų, tokių pačių ir be jokio skirtumo identiškų grūdelių. Tikrai bus skirtumų bei nesutapimų. Kadangi unikalumo įrodymai egzistuoja visuose daiktuose, o Dievo Vienovė bei Vienybė pasireiškia visų dalykų tikrovėje, tos pačios išvaizdos pasikartojimas yra visiškai neįmanomas. Todėl reinkarnacija, kuri turėtų būti tos pačios dvasios pasirodymas pasikartojantis su ankstesne esme bei padėtimi tame pačiame išvaizdos pasaulyje, yra neįmanoma bei nereali. Kadangi tos pačios išvaizdos pasikartojimas yra neįmanomas ir neleistinas dalykas visoms materialioms būtybėms, tad ir dvasinėms būtybėms grįžimas į tą pačią padėtį, tiek atėjimo, tiek ir išėjimo sferoje, yra neleistinas ir neįmanomas, nes materialūs dalykai atitinka dvasinius.

Vis dėlto, materialių būtybių grįžimas rūšių požiūriu yra akivaizdus; todėl medžiai, kurie ankstesniais metais leido lapus, krovė žiedus bei vaisius, ateinančiais metais vėl leis visiškai tokius pat lapus, kraus tokius pat žiedus bei vaisius. Tai vadinama rūšių pasikartojimu. Jei kas nors prieštaraus sakydamas, jog lapas, žiedas bei vaisius suiro ir nužengė iš augalų pasaulio į mineralų, po to vėl grįžo iš mineralų pasaulio į augalijos, todėl įvyko pasikartojimas — atsakant reikės pasakyti, kad praėjusių metų žiedas, lapas bei vaisius suiro, ir tas elementų rinkinys išsiskirstė ir pasklido erdvėje, ir kad praėjusių metų lapo bei vaisiaus dalelės po suirimo nebesusijungė ir nebegrįžo į tą pačią būseną. Priešingai, susi-

jungus naujiems elementams rūšis sugrįžo. Lygiai taip pat yra ir su žmogaus kūnu, kuris suiręs išsisklaido, ir jį sudarę elementai pasklinda erdvėje. Jeigu tas kūnas vėl grįžtų iš mineralų į augalijos pasaulį, jo nebesudarytų lygiai tie patys elementai. Tie elementai jau suiro ir išsisklaidė; jie pasklido po beribę erdvę. Po to susijungė kitų elementų dalelės, ir susiformavo kitas kūnas; gali būti, jog viena ankstesniojo individo dalelė atsirado kito asmens sudėtyje, tačiau tos dalelės nebuvo išsaugotos ir išlaikytos tiksliai ir visiškai, be priedų ar sumažėjimo, kad ir vėl galėtų susijungti, o iš tos sudėties bei mišinio egzistenciją įgytų kitas individas. Taigi negalima įrodyti, kad tas pats kūnas su visomis savo dalelėmis grįžo; kad ankstesnis žmogus tapo vėlesniuoju; ir todėl įvyko pasikartojimas; kad ir dvasia, lygiai kaip kūnas, grįžo; ir kad po mirties jos esmė grįžo į šį pasaulį.

Jeigu sakome, jog ši reinkarnacija reikalinga vertybių įgijimui tam, kad medžiaga taptų tobulesnė bei gražesnė ir kad dvasios šviesa apsireikštų kuo tobuliausiai, tai irgi tėra grynas įsivaizdavimas. Netgi tikint tuo argumentu, per atsinaujinimą bei grįžimą prigimties pasikeitimas yra neįmanomas. Netobulumo esmės sugrįžimas netampa tobulumo tikrove; visiškos tamsos sugrįžimas nepaverčia jos šviesos šaltiniu; silpnumo esmė sugrįžusi nepavirsta galia ir jėga, o žemiška prigimtis netampa dangiška tikrove. Zakumo medis⁴, kad ir kaip dažnai grįžtų, neves saldžių vaisių, o geras medis, kad ir kaip dažnai grįžtų, neves karčių vaisių. Todėl akivaizdu, jog sugrįžimas bei atėjimas vėl į materialų pasaulį nėra tobulumo priežastis. Ši teorija neturi nei įrodymų, nei paliudijimo; ji tėra paprasčiausia idėja. Ne, iš tikrųjų tobulumo įgijimo priežastis yra Dievo malonė.

Teosofai tiki, jog žmogus atėjimo arkos dėka⁵ sugrįžta daugelį kartų, kol pasiekia Aukščiausią Centrą; tokioje padėtyje medžiaga tampa skaidriu veidrodžiu, dvasios šviesa atsispindi jame visa savo galia, ir įgyjamas aukščiausias tobulumas. Betgi yra nustatyta

⁴ Amžinasis medis, minimas Korane.

⁵ Ty. egzistencijos ciklo dėka.

teologinė prielaida, kad materialūs pasauliai turi pabaigą išėjimo arkos gale ir kad žmogaus padėtis yra išėjimo arkos gale ir atėjimo arkos pradžioje, kas prieštarauja Aukščiausiam Centrui. Be to, nuo pat atėjimo arkos pradžios iki pabaigos yra daugybė įvairių dvasinių lygių. Išėjimo arka vadinama pradžia⁶, o atėjimo arka vadinama pažanga⁷. Atėjimo arka baigiasi sumaterialėjimu, o išėjimo arka baigiasi dvasiniais dalykais. Kompasso strėlė, apibrėždama ratą, atvirksčia kryptimi nejuda, nes tai prieštarautų natūraliam judėjimui bei dieviškai tvarkai; kitaip būtų suardyta apskritimo simetrija.

Be to, šis materialus pasaulis nėra toks vertingas ar tobulas žmogui, kad ištrūkęs iš šio narvelio jis antrąkart trokštų įkliūti į tas pačias žabangas. Ne, Amžinosios Malonės dėka vertas bei tikras žmogaus sugebėjimas tampa akivaizdus ir matomas pereinant iš vieno egzistencijos lygio į kitą, o ne grįžtant. Kartą atidarius kriauklę, taps aišku ir akivaizdu, ar joje yra perlas, ar neverta medžiaga. Kartą augalui išaugus, jis turės arba spyglius, arba žiedus; jam nereikia užaugti dar kartą. Be to, tobulėjimas bei judėjimas pasauliuose tiesiogine tvarka pagal gamtos dėsnius yra egzistencijos tikslas, o judėjimas, priešingas gamtos sistemai bei dėsniams, yra neegzistencijos priežastis. Sielos sugrįžimas po mirties yra priešingas natūraliam judėjimui ir neatitinka dieviškos sistemos.

Todėl absoliučiai neįmanoma sugrįžimo dėka įgyti egzistencijos; tai prilygtų žmogaus grįžimui į iščias po to, kai iš jų išsivadavo. Pagalvokit, kokie bergždi tokie vaizdiniai, įsikūniję tikėjime reinkarnacija bei perėjimu. Kas tuo tiki, laiko kūną indu, kuriame laikoma dvasia, panašiai, kaip vanduo laikosi puoduke; šis vanduo perpilamas iš vieno puoduko į kitą. Tai vaikiškas žaidimas. Jie nesuvokia, kad dvasia yra bekūnė būtybė ir nei įeina, nei išeina, o tik turi tokį ryšį su kūnu, kaip Saulė su veidrodžiu. Jei taip būtų, ir dvasia grįžimo į šį materialų pasaulį dėka galėtų pereiti iš vieno lygio į kitą įgydama esminį tobulumą, tada būtų geriau, jei Dievas

⁶ Paž. — besivystanti.

⁷ Paž. — sukurianti kažką nauja.

prailgintų dvasios gyvenimą materialiam gyvenime, kol ji įgis visas vertybes bei malones; tada jai netektų būtinai paragauti mirties taurės skonio arba įgyti kitą gyvenimą.

Toji idėja, kad egzistencija ribojasi laikinuoju pasauliu, o dieviškieji pasauliai neegzistuoja, kilo remiantis kai kurių tikinčiųjų reinkarnacija vaizdiniais; tačiau dieviškieji pasauliai yra beribiai. Jeigu dieviškieji pasauliai baigtųsi šiuo materialiu pasauliu, tvarinija būtų bergėdžia: ne, egzistencija būtų grynai vaikiškas žaidimas. Šios begalės būtybių rezultatas, tai yra kilni žmogaus egzistencija, ateitų tik kelioms dienoms į šią laikinąją buveinę ir gavusi savo bausmę bei atlygį galiausiai galėtų tapti tobula. Dieviškoji tvarinija bei begalė egzistuojančių būtybių įgytų vertybes ir tobulumą, o tada Viešpaties Dievybė ir Dievo vardai bei savybės šių dvasinių būtybių atžvilgiu galėtų, kiek tai liečia poveikį joms, galiausiai pradėti tinginiauti bei nieko neveikti! “Šlovė tavo Viešpačiui, tam Viešpačiui, Kursai yra virš visų jo apibūdinimų.”⁸

Toks yra ribotas protas ankstesnių filosofų, tokių kaip Ptolomėjus, kuris kartu su kitais tikėjo ir įsivaizdavo, jog pasaulis, gyvybė bei egzistencija apsiriboja vien šioje Žemės planetoje, o ši beribė erdvė yra gaubiamą devyniomis dangaus sferomis, ir visur tėra tuštuma ir nebūtis. Pagalvokit, kaip smarkiai ribotas buvo jų protas ir koks silpnas mąstymas. Tie, kurie tiki reinkarnacija, mano, jog dvasiniai pasauliai ribojasi žmogiškosios vaizduotės sukurtais pasauliais. Be to, kai kurie iš jų, kaip Druziai bei Nusariai, mano, jog egzistencija ribojasi fiziniu pasauliu. Kokia tamsuoliška prielaida! Nes šioje Dievo Visatoje, kuri pasirodo visu savo tobulumu, grožiu bei didybe, šviečiančios materialaus pasaulio žvaigždės yra nesuskaičiuojamos! Tad turime pagalvoti, kokie beribiai ir begaliniai yra dvasiniai pasauliai, kurie yra esminis pagrindas. “Būkite atsargūs, jūs, apdovanotieji išvalgumu.”⁹

Tačiau grįžkime prie mūsų svarstomo dalyko. Dieviškuose Raštuose bei Šventose Knygose kalbama apie “sugrįžimą”, tačiau tam-

⁸ Plg. Koranas 37:180.

⁹ Koranas 59:2.

suoliai nesuprato tos reikšmės, o tie, kurie tiki reinkarnacija, padarė iš to dalyko savas išvadas. Nes tai, ką Pranašai laikė “sugrįžimu”, yra ne esmės, o tik savybių sugrįžimas; tai yra ne Apsireiškimo, o tik vertybių sugrįžimas. Evangelijoje pasakyta, kad Jonas, Zacharijo sūnus, yra Elijas. Šie žodžiai nereiškia Elijo racionalios sielos bei asmenybės sugrįžimo į Jono kūną, o tik Elijo vertybes ir savybes, kurios aiškiai apsireiškė Jono asmenyje.

Vakar vakare šiame kambaryje švietė lempa, o kai šįvakar dega kita lempa, mes sakome, jog vėl šviečia vakarykštė šviesa. Vanduo teka iš fontano; paskui jis nustoja tekėjęs; o kai jis vėl pradeda tekėti antrą kartą, sakome, jog tas vanduo ir vėl yra tas pats tekėjęs vanduo; arba sakome, kad ši šviesa yra tokia pat, kaip ir ankstesnė. Lygiai taip pat yra su praėjusių metų pavasariu, kai žydėjo gėlės, žiedai bei kvapnūs žolynai, kurie užmezgė saldžius vaisius; kitais metais vėl sakysime, jog grįžo atgal tie patys saldūs vaisiai, pasirodė ir tie patys žiedai, gėlės bei žiedlapiai. Tai nereiškia, kad tiksliai tos pačios dalelės, kurios sudarė praėjusių metų gėles po suirimo, vėl susijungė ir tada sugrįžo atgal. Priešingai, tai reiškia, kad praėjusių metų grožis, šviežumas, saldus kvapas bei nuostabi spalva vėl apsireiškė ir tapo matomi tokie pat šiemetinėse gėlėse. Trumpai tariant, šis apsireiškimas tereiškia panašumą arba priminimą to, kas egzistavo anksčiau buvusiose gėlėse. “Sugrįžimas”, kuris minimas Dieviškuose Raštuose, yra visapusiškai išaiškintas Aukščiausios Plunksnos¹⁰ knygoje Kitáb-i-Íqán. Skaitykite ją, kad gautumėte tikrų žinių apie dieviškąsias paslaptis.

Jums skiriami sveikinimai bei pagyrimai.

¹⁰ Bahá'u'lláh.

PANTEIZMAS

Klausimas. — Kaip teosofai bei sofistai suvokia klausimą apie panteizmą?¹¹ Ką tai reiškia ir kaip arti tiesos jis yra?

Atsakymas. — Žinokite, jog panteizmo tema yra labai sena. Tai tikėjimas, kuris neapsiriboja tik teosofais bei sufiais; priešingai, kai kurie Graikijos išminčiai, kaip Aristotelis, tikėjo tuo ir sakė: “Paprasta tiesa yra visi dalykai, tačiau nė vienas iš jų nėra tiesa.” Šiuo atveju “paprastas” turi priešingą reikšmę žodžiui “sudarytas”; tai yra izoliuota Tikrovė, kuri yra tyra ir yra virš susijungimo bei iširimo ir kuri pati sudaro nesuskaičiuojamą daugybę formų. Todėl Tikroji Egzistencija yra visi dalykai, tačiau Ji nėra vienas iš dalykų.

Trumpai tariant, tikintieji panteizmu mano, jog Tikrąją Egzistenciją galima palyginti su jūra, o būtybės yra kaip jūros bangos. Tos bangos, kurios reiškia būtybes, yra nesuskaičiuojama daugybė Tikrosios Egzistencijos formų; todėl Šventoji Tikrovė yra Priešegzistencijos Jūra¹², o nesuskaičiuojama daugybė tvarinių formų yra pasirodančios bangos.

Panašiai jie lygina šią teoriją su realia tikrove bei skaičių begalybe; tikroji vienybė atsispindi begalės skaičių laipsniuose, nes skaičiai yra realios tikrovės pasikartojimas. Taigi skaičius du yra vieneto pasikartojimas, ir lygiai taip pat yra su visais kitais skaičiais.

Vienas iš jų įrodymų yra šis: visos būtybės yra dalykai, žinomi Dievui; o pažinimas be žinomų daiktų neegzistuoja, nes pažinimas siejasi su tuo, kas egzistuoja, o ne su grynu niekuo. Gryna neegzistencija negali būti nei apibrėžta, nei individualizuota pažinimo lygiais. Todėl tikrovė būtybių, kurios yra daiktai, žinomi Aukščiausiam Dievui, turi tokią egzistenciją, kokią turi ir pažinimas¹³, nes jos turi Dieviškojo Pažinimo formą ir yra priešegzistenciniai daly-

¹¹ Paž. — egzistencijos vienybė.

¹² Dievas.

¹³ T.y. intelektinė egzistencija.

kai, kaip ir Dieviškasis Pažinimas yra priešegzistencinis. Jeigu pažinimas yra priešegzistencinis, tada tokie pat yra ir žinomi dalykai, todėl būtybių, kurios yra priešegzistencinis Vienybės Esmės pažinimas, individualumas bei apibrėžtumas yra pats Dieviškasis Pažinimas. Nes Vienybės Esmės tikrovė, pažinimas ir žinomi dalykai yra visiškoje vienybėje su tuo, kas yra tikra bei nustatyta. Kitaip Vienybės Esmė taptų daugybės fenomenų vieta, ir daugybė priešegzistencijų¹⁴ taptų būtinybe, o tai yra absurdiška.

Taigi įrodyta, jog žinomi dalykai sudaro patį pažinimą, pačios Esmės pažinimą — taip sakant, kad Žinantysis, pažinimas bei žinomi dalykai yra viena tikrovė. O jeigu kas nors įsivaizduoja ką nors, kas į tuos rėmus netelpa, tenka grįžti prie daugybės priešegzistencijų bei painiavos¹⁵; o priešegzistencijos baigiasi perėjimu į begalybę. Kadangi Dievo pažinime būtybių individualumas bei apibrėžtumas buvo pati Vienybės Esmė ir kadangi nebuvo jokio skirtumo tarp jų, todėl tebuvo viena tikra Vienybė, o visi žinomi dalykai buvo pasklidę ir sudarė vienintelės tikrosios Esmės tikrovę - taip sakant, kad pagal paprastumo bei vienybės modelį jie sudaro Aukščiausiojo Dievo pažinimą bei Tikrovės Esmę. Kai Dievas apreiškia Savo šlovę, tos būtybių, turinčių tikrą egzistenciją, individualybės bei apibrėžtumai, kurie sudarė Dieviškojo Pažinimo formą, įkūnijo savo egzistenciją išoriniame pasaulyje; o ta Tikroji Egzistencija įkūnijo Save begalėje formų. Toks yra jų argumentacijos pagrindas.

Teosofai bei sufiai skiriami į dvi atšakas: viena, pagrindinė masė, kuri paprasčiausiai remdamasi imitacijos dvasia tiki panteizmu nesuvokdama to, ką teigia jų pripažinti mokslininkai, prasmės; nes beveik visi sufiai tiki, jog Būtybės prasmė yra bendra egzistencija, įkūnyta substancijoje, kuri suvokiama protu bei išmintimi - taip sakant, kad žmogus ją suvokia. Vietoj to, ši bendra egzistencija yra vienas iš atvejų, aprėpiančių būtybių tikrovę, o būtybių savybės yra esmė. Atsitiktinė egzistencija, kuri priklauso nuo būtybių, yra kaip ir savybės kitų dalykų, priklausančių nuo būtybių. Tai atsitiktinu-

¹⁴ Dievų.

¹⁵ T.y. priežasčių bei poveikių begalybės.

mų atsitiktinumas, ir tikrai tai, kas yra esmė, pranoksta tai, kas yra atsitiktinumas. Nes esmė yra kilmė, o atsitiktinumas tėra pasekmė; esmė priklauso pati nuo savęs, o atsitiktinumas priklauso nuo ko nors kito — taip sakant, jam reikalinga esmė, nuo kurios galėtų priklausyti. Tokiu atveju Dievas būtų tvarinijos pasekmė. Jam reiktų jos, o ji būtų nepriklausoma nuo Jo.

Pavyzdžiui, kiekvienąsyk, kai atskiri elementai atitinkamai susijungia į dievišką universalią sistemą, į pasaulį ateina viena iš daugelio būtybių. Taip sakant, tada, kai atitinkami elementai susijungia, atsiranda augalijos egzistencija; susijungus kitiems atsiranda gyvūnijos egzistencija; susijungus dar kitiems atsiranda įvairūs tvariniai. Tokiu atveju daiktų egzistencija yra jų tikrovės pasekmė: kaip gali būti, kad toji egzistencija, kuri yra atsitiktinumo atsitiktinumas ir kuriai reikia kitos esmės, nuo kurios ji galėtų priklausyti, turi būti laikoma Priešegzistencine Esme, visų dalykų Autoriumi?

Tačiau aktyviausi teosofai bei sufiai, kurie išstudijavo šį klausimą, mano, jog egzistencija yra dvejopa. Viena yra bendroji egzistencija, kurią suvokia žmogaus protas; tai yra fenomenas, atsitiktinumo atsitiktinumas, o daiktų tikrovė yra esmė. Tačiau panteizmas nesiremia šią bendrą ir įsivaizduojama egzistencija, jis remiasi tikta Tikrąja Egzistencija, išlaisvinta ir esančia virš visų kitų interpretacijų; Jos dėka egzistuoja visi dalykai, ir tik Vienybės dėka šiame pasaulyje atsiranda visi dalykai, tokie kaip materija, energija bei šioji bendra egzistencija, kurią suvokia žmogaus protas. Tokia yra šio klausimo tiesa, kaip ją suvokia teosofai bei sufiai.

Trumpai tariant, dėl šios teorijos, kad visi dalykai egzistuoja Vienybės dėka, sutaria visi — taip sakant, ir filosofai, ir Pranašai. Tačiau tarp jų yra vienas skirtumas. Pranašai tvirtina, jog Dievo Pažinimas gali apsieiti be būtybių egzistencijos, tačiau tvarinių pažinimas negali apsieiti be žinomų dalykų egzistencijos; jei Dievo Pažinimas negalėtų apsieiti be kokio nors kito dalyko, tada tai būtų tvarinio pažinimas, o ne Dievo. Nes Priešegzistencija skiriasi nuo fenomeno, o fenomenas yra Priešegzistencijos priešingybė; tai, ką mes priskiriame tvariniui — tai yra, laikinųjų dalykų būtinumą — neigiamo Dievui; nes tyrumas, arba nepriklausymas nuo

visų netobulumų yra viena iš Jo neatsiejamų savybių. Taigi, fenomene mes matome pasireiškiant tamsumą; Priešegzistencijoje mes atpažįstame pažinimą. Fenomene mes matome silpnybę; Priešegzistencijoje pastebime galią. Fenomene matome skurdą; Priešegzistencijoje atpažįstame lobius. Taigi, fenomenas yra netobulumo šaltinis, o Priešegzistencija yra tobulumo suma. Fenomenaliam pažinimui reikalingi žinomi dalykai; Priešegzistencinis Pažinimas yra nepriklausomas nuo jų egzistencijos. Todėl būtybių, kurios yra Aukščiausiajam Dievui žinomi dalykai, požymių bei individualumo priešegzistencija išvis neegzistuoja; o šie dieviški bei tobuli požymiai yra taip nesuvokiami protu, kad galėtume pasakyti, ar Dieviškasis Pažinimas gali apsieiti be žinomų dalykų, ar ne.

Trumpai tariant, tai yra pagrindinis sufių argumentas; o jeigu mes mėgintume išvardinti visus jų įrodymus bei išaiškinti jų atsakymus, tam reikėtų labai daug laiko. Tai yra jų pagindinis įrodymas ir aiškus argumentas — bent jau taip įrodinėja sufių bei teosofų apologetai.

Tačiau Tikrąją Egzistenciją, kurios dėka egzistuoja visi dalykai — taip sakant, Vienybės Esmės tikrovę, kurios dėka į šį pasaulį atėjo visi tvariniai — pripažįsta visi. Skirtumas yra tas, jog sufiai sako: “Dalykų tikrovė yra Tikrosios Vienybės apsimušimas.” O Pranašai tvirtina: “Ji kyla iš Tikrosios Vienybės.” O skirtumas tarp apsimušimo ir kilimo yra didžiulis. Apsimušimo pasirodymas reiškia, kad vienas dalykas pasirodo begalėje formų. Pavyzdžiui, sėkla, kuri yra vienas dalykas, turintis augalijos savybes, pasireiškiančias begale formų, ir kuri išsivysto į šakas, lapus, žiedus bei vaisius: tai vadinama pasirodymas apsimušimu; tuo tarpu pasirodymas kilimo dėka reiškia, kad Tikroji Vienybė ir toliau išlieka išaukštinta Savo šventumo šlovėje, tačiau tvarinių egzistencija kyla iš Jos, o ne apsimušia Joje. Tai galima palyginti su Saule, iš kurios kyla šviesa, besiliejanči visiems tvariniams; tačiau Saulė išlieka savo šventumo šlovėje. Ji nenužengia ir nepasireiškia įvairių šviesulių formomis; ji nepasireiškia dalykų substancijoje per jų požymius ir individualumą; Priešegzistencija netampa fenomenu; nepriklausomas lobs netampa varžančiu skurdu; gry-

na tobulybė netampa absoliučiu netobulumu.

Baigiant reikia pasakyti štai ką: sufiai pripažįsta Dievą ir tvarinį ir sako, jog Dievas Pats skaidosi įvairiomis begalinėmis tvarinių formomis ir apsireiškia kaip jūra, kuri pasirodo begale bangų. Šios fenomenalios bei netobulos bangos yra toks pat dalykas, kaip ir Priešegzistencijos Jūra, kuri yra visų dieviškų vertybių suma. Priešingai, Pranašai tiki, jog yra Dievo pasaulis, Karalystės pasaulis ir Tvarinių pasaulis: trys dalykai. Pirmasis kilimas iš Dievo yra Karalystės malonė, kylanti ir atsispindinti tvarinių tikrovėje, lygiai, kaip šviesa, kylanti iš Saulės ir atsispindinti tvariniuose; ir toji malonė, kuri yra šviesa, atsispindi visų dalykų tikrovės begalėje formų, jos pasireiškimas bei individualumas priklauso nuo daiktų sugebėjimo, vertės bei jų esminės reikšmės. Tačiau pagal sufių tvirtinimą išeina, kad Nepriklausomas Lobis turi nusileisti į skurdo lygmenį, kad Priešegzistencija turi pasireikšti fenomenaliomis formomis ir kad Grynąją Galią riboja silpnumo padėtis, kuri riboja ir laikinąsias būtybes. O tai akivaizdi klaida. Reikia prisiminti, jog tikrovė žmogaus, kuris yra kilniausias iš visų tvarinių, nenusileidžia į gyvūnijos tikrovę, kad esmė gyvūnijos, apdovanotos pojūčių galia, nenusileidžia iki augalijos lygio ir kad tikrovė augalijos, turinčios augimo galią, nenusileidžia į mineralų tikrovę.

Trumpai tariant, aukščiausia tikrovė nei nusileidžia, nei nusižemina iki kurios nors žemesnės padėties; tad kaip gali būti, kad Universali Dievo Tikrovė, išlaisvinta nuo visų požymių bei vertybių, nepaisant Jos absoliutaus šventumo bei tyrumo, išsisklaidytų į tikrovės formas tvarinių, esančių netobulumo šaltiniu? Tai gryna vaizduotė, kurios neįmanoma suvokti.

Priešingai, šioji Šventa Esmė yra dieviškų vertybių suma; visiems tvariniams suteikta malonė parodyti savo puikumą kilimo dėka ir gauti Jos Karalystės šviesą, vertybes ir grožį tokiu pat būdu, kaip visi žemiški tvariniai gauna Saulės spindulių šviesą, tačiau Saulė nei nužengia, nei nusižemina iki žemiškoms būtybėms suteiktos tikrovės.

Baigėsi pietūs, laikas vėlyvas, ir toliau aiškinti nebėra kada. Sveikinimai.

KETURI ŽINIŲ ĮGIJIMO METODAI

Tėra keturi priimtini suvokimo metodai — taip sakant, daiktų tikrovė suvokiama su šių keturių metodų pagalba.

Pirmasis metodas yra jutiminis suvokimas — taip sakant, visa, kas suvokiama akimis, ausimis, skonio bei uoslės receptoriais, suprantama šio metodo dėka. Šiandien šį metodą laiko tobuliausiu visi Europos filosofai: jie tvirtina, jog pagrindinis metodas įgyti žinių yra jutiminis; jie laiko jį aukščiausiu metodu, nors jis yra netobulas, nes neapsaugo nuo klaidų. Pavyzdžiui, svarbiausias iš visų pojūčių yra regėjimo galia. Regėjimas padeda miraže pamatyti vandenį, taip pat ir vaizdinius, atsispindinčius veidrodžiuose, kaip tikrus ir egzistuojančius; dideli kūnai, esantys tolumoje, atrodo smulkūs, o besisukantis taškas atrodo kaip apskritimas. Regėjimas padeda patikėti, kad ne Žemė juda, o Saulė; ir daugeliu kitų atvejų jis daro klaidas. Todėl juo pasikliauti negalime.

Antrasis yra protavimo metodas, kuriuo naudojosi senovės filosofai, minties galiūnai; tai supratimo metodas. Jie įrodydavo daugelį dalykų, pasitelkdami protavimą bei tvirtai laikydami loginių įrodymų; visi jų argumentai yra proto argumentai. Nepaisant to, jie labai skyrėsi, o nuomonės būdavo prieštaringos. Jie netgi pakeisdavo savo pažiūras — taip sakant, per dvidešimt metų jie įrodydavo kokio nors dalyko egzistenciją, o po to loginiais argumentais sugebėdavo jį ir paneigti — prieita iki to, kad Platonas pirma logiškai įrodė, jog Žemė nejuda, o Saulė juda; vėliau logiškais argumentais jis įrodė, jog Saulė yra nejudantis centras, o juda Žemė. Vėliau paplito Ptolomėjaus teorija, ir Platono idėja buvo visiškai pamiršta, kol galiausiai naujas stebėtojas jos neprikėlė gyventi. Dėl to daugelio matematikų nuomonės nesutapo, nors jie ir rėmėsi proto argumentais. Lygiai taip pat, remdamiesi loginiais argumentais, jie gali įrodyti kokią nors problemą vienu metu, o po to tokio pat pobūdžio argumentais jie gali ją paneigti. Lygiai taip pat vienas filosofas kurį laiką gali tvirtai laikytis vienos teorijos rem-

damasis svariais argumentais bei įrodymais, o vėliau gali nuo jos atsimesti ir paneigti taip pat proto argumentais. Todėl akivaizdu, jog protavimo metodas nėra tobulas, ir tai įrodo prieštaravimai tarp senųjų filosofų, stabilumo trūkumas bei skirtingos jų nuomonės. Nes jeigu jis būtų tobulas, visi vieningai palaikytų tas pačias idėjas ir susidarytų tokią pačią nuomonę.

Trečias supratimo metodas yra tradicijos laikymasis — tai yra Šventų Raštų tekstais, — nes žmonės sako: “Senajame ir Naujajame Testamente Dievas kalbėjo taip.” Šis metodas lygiai taip pat netobulas, nes tradicijos irgi suvokiamos protu. Kadangi protui būdinga klysti, kaip galima sakyti, jog aiškinant tradicijų reikšmę jis neklysta; juk jis daro klaidingas išvadas, todėl tikrumo būti negali. Tokio metodo laikosi religiniai vadovai; kad ir ką jie suprastų ir suvoktų iš knygų tekstų, tai tėra teksto suvokimas jų protu, tačiau tai nebūtinai turi būti tiesa; nes protas panašus į svarstyklės, o reikšmės, kurias turi Šventųjų Knygų tekstai, yra kaip sveriamas dalykas. Jeigu svarstyklės rodo neteisingai, kaip jas patikrinti?

Tad žinokite: tai, kas yra žmonių rankose, tai, kuo jie tiki, gali būti klaidinga. Kadangi kokį nors dalyką įrodinėjant ar jį paneigiant, jeigu pateikiamas įrodymas imamas pasikliaunant mūsų pojūčiais, toks metodas, kaip jau dabar mums aišku, nėra tobulas; jeigu įrodymai yra intelektualiniai, yra lygiai taip pat; jeigu jie tradiciniai, tada irgi nėra tobuli. Todėl žmonių rankose nėra standarto, kuriuo galėtume pasikliauti.

Tačiau Šventosios Dvasios malonė suteikia mums patikimą suvokimo metodą, kuris yra neklystamas ir nekelia jokių abejonių. Tai yra dėka Šventosios Dvasios, kuri ateina pas žmogų, ir tik toje padėtyje galima pasiekti tikrumo.

BŪTINYBĖ LAIKYTIS DIEVIŠKŲJŲ APSIREIŠKIMŲ MOKYMU

Klausimas. — Tie, kurie yra palaiminti ir vykdo gerus darbus dėl visuotinės gerovės, kurie išsiugdė pagirtinas savybes, kurie rodo meilę bei švelnumą visiems tvariniams, kurie rūpinasi vargšais ir kurie siekia įtvirtinti visuotinę taiką — kam jiems reikalingi dieviškieji mokymai, nuo kurių, jų tvirta nuomone, jie nebepriklauso? Kokia šių žmonių padėtis?

Atsakymas. — Žinokite, jog tokie veiksmai, tokios pastangos bei tokie žodžiai yra pagirtini ir į juos žiūrima palankiai, jie yra žmonijos šlovė. Tačiau vien šie veiksmai savaimė nėra pakankamas dalykas; jie yra maloniausias kūnas, tačiau bedvasis. Ne, tai, kas suteikia amžiną gyvenimą, begalinę garbę, visuotinę šviesą, tikrą išsigelbėjimą bei gerovę yra Dievo pažinimas. Yra žinoma, jog Dievo pažinimas pranoksta bet kurį pažinimą, jis yra didžiausia šlovė žmonijos pasaulyje. Nes egzistuojantis daiktų tikrovės pažinimas suteikia materialinį pranašumą, ir jis yra civilizacijos pažangos priežastis; tačiau Dievo pažinimas yra dvasinės pažangos bei traukos priežastis, ir jo dėka pasiekiamas tiesos suvokimas, žmonijos išaukštinimas, dieviškoji civilizacija, teisinga moralė bei šviesa.

Antra, ateina Dievo meilė, šviesa, kuri uždega kaip žibintus širdis tų, kurie pažįsta Dievą; jos žėrintys spinduliai apšviečia horizontą ir suteikia žmogui Karalystės gyvenimą. Iš tiesų žmogiškosios egzistencijos vaisiai yra Dievo meilė, nes toji meilė yra dvasios gyvybė bei amžinoji malonė. Jeigu Dievo meilė neegzistuos, laikinasis pasaulis paskęstų tamsoje; jeigu Dievo meilė neegzistuos, žmonių širdys būtų negyvos, jose nebūtų egzistencijos pojūčio; jeigu Dievo meilė neegzistuos, būtų prarastas dvasinis artumas; jeigu Dievo meilė neegzistuos, vienybės šviesa nešviestų žmonijai; jeigu Dievo meilė neegzistuos, Rytai ir Vakarai neapsikabintų kaip mylimieji; jeigu Dievo meilė neegzistuos, susiskaldy-

mo bei susiskirstymo nepakeistų brolybė; jeigu Dievo meilė neegzistuočiau, abejingumas nesibaigtų meile; jeigu Dievo meilė neegzistuočiau, svetimas netaptų draugu. Žmonių pasaulio meilė nušvito iš Dievo meilės ir pasirodė Dievo malonės bei mielaširdystės dėka.

Aišku, jog žmonijos tikrovė yra įvairi, jog nuomonės yra skirtingos, o jausmai priešaringi; ir tie nuomonių, minčių, išminties, jausmų skirtumai tarp žmonių kyla dėl esminės būtinybės; nes skirtingi tvarinių egzistencijos lygiai yra viena iš egzistencijos, kuri atsiskleidžia begalėje formų, būtinybių. Todėl mums reikalinga bendra galia, galinti valdyti visų jausmus, nuomones bei mintis, kad jos dėka tie skirtumai nebeturėtų jokio poveikio, ir visi individai jautų vienybės įtaką žmonijos pasaulyje. Aišku ir akivaizdu, jog tokia didžiausia galia žmonijos pasaulyje yra Dievo meilė. Ji atveda skirtingas tautas po vienu meilės stogu; ji suteikia priešišškai nusiteikusioms nacijoms bei šeimoms didžiausią meilę bei vienybę.

Žiūrėkite, kaip po Kristaus laikų Dievo meilės galios dėka daugybė nacijų, rasių, šeimų bei genčių susirinko į Dievo Žodžio šešėlį. Tūkstantmečius trukęs priešiškumas visiškai išnyko ir prazuvo. Visiškai nebeliko minčių apie rasę ir gimtinę. Vietoj to atėjo sielų bei egzistencijų sąjunga; visi tapo tikrais dvasingais krikščionimis.

Trečia žmonijos vertybė yra geranoriškumas, kuris yra gerų darbų pagrindas. Kai kurie filosofai laikė ketinimus viršesniais už veiksmus, nes geranoriškumas yra absoliuti šviesa; jis tyras ir svetimas savanaudiškumui, priešiškumui bei išdavystės netobulumui. Juk gali būti, jog žmogus padarys darbą, kuris atrodytų teišus, tačiau kurį padiktavo suktumas. Pavyzdžiui, mėsininkas augina ir saugo avį; tačiau šį teišų mėsininko darbą diktuoja troškimas gauti pelno, o to rūpesčio rezultatas yra vargšės avies žūtis. Kiek daug teišų veiksmų padiktuota suktumo! Tačiau geranoriškumas yra apsaugotas nuo tokio netobulumo.

Trumpai tariant, jeigu prie Dievo pažinimo pridėdame Dievo meilę ir trauką, ekstazę bei geranoriškumą, tada teišus veiksmas yra tobulas ir užbaigtas. Priešingu atveju, nors geras veiksmas ir pagirtinas, tačiau neparemtas Dievo pažinimu, Dievo meile bei nuširdžiais ketinimais, jis yra netobulas. Pavyzdžiui, žmogiškoji būty-

bė turi sujungti visas vertybes tam, kad būtų tobula. Regėjimas yra ypač brangintinas ir trokštamas, tačiau jį turi papildyti klausa; klausa labai brangintina, tačiau ją turi papildyti kalbos galia; kalbos galia labai trokštama, tačiau ją turi papildyti mąstymo galia, ir taip toliau. Tas pats pasakytina apie kitas žmogaus galias, organus bei narius; kai visos šios galios, šie pojūčiai, šie organai, šie nariai egzistuoja visi kartu, jis yra tobulas.

Taigi šiandien pasaulyje sutinkame žmonių, kurie iš tiesų trokšta visuotinės gerovės ir kurie pagal savo išgales užsiima engiamųjų apsauga bei pagalba vargšams: jie entuziastingai siekia taikos bei visuotinės gerovės. Nors šiuo požiūriu jie gali atrodyti tobulais, tačiau jeigu jie neturi Dievo pažinimo bei meilės, jie yra netobuli.

Gydytojas Galenas savo knygoje, kurioje komentuoja Platono traktatą apie valdymo meną,¹⁶ sako, jog pagrindiniai religijos principai turi didelį poveikį tobulai civilizacijai, nes: "...dauguma negali suprasti aiškinamųjų žodžių ryšio; todėl reikalingi simboliškai žodžiai, skelbiantys apie kito pasaulio atlygį bei atpildą; o šio tvirtinimo tiesą įrodo, — sako jis, — tai, kad šiandien matome žmones, vadinamus krikščionimis, kurie tiki atlygiu bei atpildu; ir šioje sekte matome atliekamus gražius darbus, panašius į tikrųjų filosofų. Taigi mes visi aiškiai matome, kad jie nebijo mirties, kad jie nesitiki ir netrokšta iš kitų nieko, tik teisingumo bei lygybės, ir jie laikomi tikrais filosofais."

Dabar matote, kokio lygio buvo tikinčiojo Kristumi nuoširdumas, užsidegimas, dvasinis jausmas, draugiškumo pareiga bei geri darbai, kad Galenas, gydytojas — filosofas, net ir neišpažindamas krikščionių religijos, liudija apie aukštą tų žmonių moralę bei tobulumą ir vadina juos tikrais filosofais. Tas vertybes, tą moralę jie įgijo ne tik gerais darbais, nes vertybės nėra tik gauti ir suteikti gėrį, kaip uždegę šį žibintą tikrai apšviečiame visą namą — be abejo, toks apšvietimas yra naudingas — tačiau kodėl mes negiriame žibinto? Saulė verčia visas žemiškąsias būtybes didėti, ir jos karštis bei šviesa skatina augimą bei vystymąsi: ar gali būti didesnė

¹⁶ Plg. Ibn Abi Usaybi'a, "Uyūn al-anba fi tabaqat al-atibba" (Kairas, 1882) t. 1 76-77 p.

nauda už šią? Vis dėlto, kadangi šis gėris ateina ne iš geranoriškumo ir Dievo meilės bei pažinimo, jis nėra tobulas.

Priešingai, kai žmogus paduoda kitam stiklinę vandens, pasitarasis yra dėkingas ir sako ačiū. Nemažstantis žmogus pasakys: “Ši Saulė, kuri teikia šviesą pasauliui, ši aukščiausia malonė, matoma joje, turi būti dievinama ir pagirta. Kodėl mes nedėkojame Saulei už jos malonę, o tuo tarpu giriame žmogų už paprasčiausią malonės ženklą?” Tačiau jeigu bandysime rasti tiesą, pamatysime, jog ši nežymi žmogaus malonė kyla iš sąmoningų jausmų, kurie egzistuoja; todėl tai verta pagyrimo, tuo tarpu Saulės šviesos bei karščio nesukelia jokie jausmai ar sąmoningumas; todėl jie nenusipelno padėkos ar pagyrimo, už juos neverta dėkoti.

Taip pat yra, kai asmuo atlieka gerą darbą, nors ir vertą pagyrimo, tačiau jeigu jis nėra padiktuotas Dievo meilės bei pažinimo, jis nėra tobulas. Be to, jeigu jūs teisingai pasvarstysite, pamatysite, jog geri darbai tų žmonių, kurie nežino Dievo, taip pat iš esmės yra padiktuoti Dievo mokymų — taip sakant, kad ankstesnieji Pranašai paskatino žmones atlikti tuos darbus, išaiškino jiems jų grožį ir skelbė apie jų nuostabų efektą; tad šie mokymai buvo paskleisti tarp žmonių ir sėkmingai juos vieną po kito pasiekė, ir jų širdys atsivertė šioms vertybėms. Kąi žmonės pamatė, jog tokie darbai laikomi gražiais, jog jie teikia žmonijai džiaugsmą ir laimę, jie laikėsi jų.

Todėl šie darbai irgi eina iš Dievo mokymų. Tačiau reikalingas teisingumas, kad tai pamatytum, o ne prieštaravimai bei diskusijos. Garbė Dievui, jūs buvote Persijoje ir matėte, kaip persai Bahá'u'lláh švento dvelkimo dėka tapo geranoriškais žmonijos atžvilgiu. Anksčiau sutikę kitos rasės žmogų jie kankino jį su nuožmiu priešiškuumu, neapykanta bei įsiūčiu; jie nuėjo taip toli, kad net drabstydavo jį purvais. Jie sudegino Evangeliją ir Senąjį Testamentą, o jeigu jie susitepdavo rankas palietę šias knygas, skubėdavo nusiplauti. Šiandien dauguma jų skaito jas ir gieda iš jų, kada reikia to, kas jose surašyta, savo susiėjimuose bei susibūrimuose ir aiškina jose pateiktą mokymą. Jie rodo svetingumą savo priešams. Jie elgiasi švelniai, kaip gazelės Dievo meilės lankose su krauge-

riškais vilkai. Jūs matėte jų papročius ir būdą ir jūs girdėjote apie ankstesnes persų tradicijas. Argi įmanoma tokia moralės transformacija, toks elgesio bei kalbos pagerėjimas kitaip, kaip Dievo meilės dėka? Ne, vardan Dievo. Jeigu su mokslo bei žinių pagalba mes norėtume įdiegti tokią moralę bei papročius, tikrai tai truktų tūkstantmečius, ir tada dar nepasklistų masėse.

Šiandien Dievo meilės dėka tai pasiekta be galo lengvai.

Klausykitės išpėjimo, o tie, kurie turite išminties!

'ABDU'L - BAHÁ
ATSAKYMAI Į KAI KURIUOS KLAUSIMUS

Literatūrinė redaktorė *Vanda Lakiene*
Techninė redaktorė *Regina Rimkienė*
Vertėja *Vida Andrašūnienė*
Korektorės *Rima Mackevičienė, Vanda Simulytė*

Pasirašyta spaudai 1998 06 29. Ofsetinė spauda.
Formatas 60x84 1/16. 14,99 sąl. sp. l. Tiražas 1000 egz.
Užs. Nr. 16152. Kaina sutartinė.

Leidėjas UAB "Bahajų leidyba". SL 1445.
Spaudė AB "Klaipėdos rytas".
Baltijos pr. 10, 5799 Klaipėda, tel. 34 27 00.